

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

Βησσαρίωνα Π. Παπασπύρου
ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΔΗΛΩΣΙΣ	
πλεόνας ποσού από την παραγεντήτης ποσού 8 % σε καθένα διεύρυνση στην επιχείρηση	
(Άρθρο 48 Κ. Δημ. 332/55)	
Διεύρυνση	ποσό εφόδου
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΙΣ	
Διεύρυνση	ποσό εφόδου
Μεταπολιτεύματος πρωτοβάθμιας ποσού	
Τυπώματος	
ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΙΣ	
Περιβάλλοντας φόρος παραγεντήτης ποσού παραγεντήτης ποσού στην επιχείρηση	
ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΑΣΙΣ ΑΠΟΔΟΧΩΝ	
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ	Αριθ.
ΠΡΗΓΜΑΤΟΥ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΟΥ ΜΙΟΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΧΩΡΑΣ Η. Η. 2000	

1954

ΙΔΡΥΜΑ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ
ΧΡΥΣΟΥΝ ΜΕΤΑΛΛΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

Ο Ευγένιος Ευγενίδης, ο ιδρυτής και χορηγός του « Ιδρύματος Ευγενίδου», πολύ νωρίς πρόβλεψε και σχημάτισε την πεποίθηση ότι η άρτια κατάρτιση των τεχνικών μας, σε συνδυασμό με την εθνική αγωγή, θα ήταν αναγκαίος και αποφασιστικός παράγοντας της πρόσδου του Έθνους μας.

Την πεποίθησή του αυτή ο Ευγενίδης εκδήλωσε με τη γενναιόφρονα πράξη ευεργεσίας, να κληροδοτήσει σεβαστό ποσό για τη σύσταση Ιδρύματος που θα είχε σκοπό να συμβάλλει στην τεχνική εκπαίδευση των νέων της Ελλάδας.

Έτσι το Φεβρουάριο του 1956 συστήθηκε το « Ίδρυμα Ευγενίδου », του οποίου τη διοίκηση ανέλαβε η αδελφή του κυρία Μαριάνθη Σίμου, σύμφωνα με την επιθυμία του διαθέτη.

Από το 1956 μέχρι σήμερα η συμβολή του Ιδρύματος στην τεχνική εκπαίδευση πραγματοποιείται με διάφορες δραστηριότητες. Όμως απ' αυτές η σημαντικότερη, που κρίθηκε από την αρχή ως πρώτης ανάγκης, είναι η έκδοση βιβλίων για τους μαθητές των τεχνικών σχολών.

Μέχρι σήμερα εκδόθηκαν εκατοντάδες τόμοι βιβλίων, που έχουν διατεθεί σε πολλά εκατομμύρια τεύχη και καλύπτουν ανάγκες όλων των βαθμίδων της Μέσης Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσεως του Υπ. Παιδείας, των Σχολών του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) και των Δημοσίων Σχολών Εμπορικού Ναυτικού.

Μοναδική φροντίδα του Ιδρύματος σ' αυτή την εκδοτική του προσπάθεια ήταν και είναι η ποιότητα των βιβλίων, από άποψη όχι μόνον επιστημονική, παιδαγωγική και γλωσσική, αλλά και από άποψη εμφανίσεως, ώστε το βιβλίο να αγαπηθεί από τους νέους.

Για την επιστημονική και παιδαγωγική ποιότητα των βιβλίων τα κείμενα υποβάλλονται σε πολλές επεξεργασίες και βελτιώνονται πριν από κάθε έκδοση.

Ιδιαίτερη σημασία απέδωσε το Ίδρυμα από την αρχή στην ποιότητα των βιβλίων από γλωσσική άποψη, γιατί πιστεύει ότι και τα τεχνικά βιβλία, όταν είναι γραμμένα σε γλώσσα άρτια και ομοιόμορφη αλλά και κατάλληλη για τη στάθμη των μαθητών, μπορούν να συμβάλλουν στη γλωσσική διαπαιδαγώγηση των μαθητών.

Έτσι με απόφαση που πάρθηκε ήδη από το 1956 όλα τα βιβλία της Βιβλιοθήκης του Τεχνίτη, δηλαδή τα βιβλία για τις Κατώτερες Τεχνικές Σχολές, όπως αργότερα και για τις Σχολές του ΟΑΕΔ, ήταν γραμμένα σε γλώσσα δημοτική με βάση τη γραμματική του Τριανταφυλλίδη, ενώ όλα τα άλλα βιβλία ήταν γραμμένα στην απλή καθαρεύουσα. Σήμερα ακολουθείται η δημοτική γλώσσα, έτσι όπως έχει καθιερωθεί από το Υπουργείο Παιδείας. Η γλωσσική επεξεργασία των βιβλίων γίνεται από φιλολόγους του Ιδρύματος και έτσι εξασφαλίζεται η ενιαία σύνταξη και ορολογία κάθε κατηγορίας βιβλίων.

Το περιεχόμενο των βιβλίων, σύμφωνο πάντα με τα αναλυτικά προγράμματα των υπουργείων, εκσυγχρονίζεται σε κάθε νέα έκδοση, μια και τα τεχνικά βιβλία δεν πρέπει να μη παρακολουθούν την εξέλιξη.

Η ποιότητα του χαρτιού, το είδος των τυπογραφικών στοιχείων, τα σωστά σχήματα και η καλαισθητη σελιδοποίηση, το εξώφυλλο και το μέγεθος του βιβλίου περιλαμβάνονται και αυτά στις φροντίδες του Ιδρύματος.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΓΕΝΙΔΟΥ

**Χρυσόστομος Φ. Καβουνίδης, Διπλ. Μηχ. - Ηλ. ΕΜΠ, Επίτιμος Διοικητής Ο.Τ.Ε., Πρόεδρος.
Μιχαήλ Γ. Αγγελόπουλος, Τακτικός Καθηγητής ΕΜΠ, τ. Διοικητής ΔΕΗ, Αντιπρόεδρος.**

Αλέξανδρος Σταυρόπουλος, Καθηγητής Α.Β.Σ. Πειραιώς.

Θεοδόσιος Παπαθεοδοσίου, Δρ. Μηχανολόγος Μηχανικός Δ/ντής Εφ. Προγρ. και Μελετών Τεχν. και Επαγγ. Εκπ. Υπ. Παιδείας.

Επιστημ. Σύμβουλος, Γ. Ρούσσος, Χημ.-Μηχ. ΕΜΠ.

Σύμβουλος επί των εκδόσεων του Ιδρύματος Κ. Α. Μανάφης, Καθηγητής Φιλοσοφικής Σχολής Παν/μίου Αθηνών.

Γραμματεύς, Δ. Π. Μεγαρίτης.

Διατελέσαντα μέλη ή σύμβουλοι της Επιτροπής

Γεώργιος Κακριδής † (1955 - 1959) Καθηγητής ΕΜΠ, Άγγελος Καλογεράς † (1957 - 1970) Καθηγητής ΕΜΠ, Δημήτριος Νιάνιας (1957 - 1965) Καθηγητής ΕΜΠ, Μιχαήλ Σπετσιέρης (1956 - 1959), Νικόλαος Βασιώτης (1960 - 1967), Θεόδωρος Κουζέλης (1968 - 1976) Μηχ.-Ηλ. ΕΜΠ, Παναγιώτης Χατζηιωάννου (1977 - 1982) Μηχ. Ηλ. ΕΜΠ, Αλέξανδρος Ι. Παππάς (1955 - 1983) Ομότιμος Καθηγητής ΕΜΠ.

Γ' ΤΑΞΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ

ΒΗΣΣΑΡΙΩΝΑ Π. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ
ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΑΘΗΝΑ
1984

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το μάθημα της Φορολογικής Λογιστικής και της Λογιστικής των Εταιριών περιλαμβάνει ένα σύνολο γνώσεων που έχουν ληφθεί από τον Κώδικα Φορολογικών Στοιχείων, από τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων και από τη λογιστική των εταιριών.

Οι σκοποί του μαθήματος αυτού είναι:

Η τήρηση της λογιστικής των διαφόρων επιτηδευματιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Φ.Σ.

Ο προσδιορισμός του ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος των επιτηδευματιών, με βάση τα δέδομένα των βιβλίων τους.

Η διευκόλυνση του φοροτεχνικού ελέγχου για τον προσδιορισμό του καθαρού φορολογητέου εισοδήματος των επιτηδευματιών.

Η απόκτηση βασικών γνώσεων από τη φορολογία εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων που ισχύει στην Ελλάδα και που είναι απαραίτητη σε κάθε πολίτη, ιδιαίτερα δε στους λογιστές.

Η επίλυση των ειδικών θεμάτων των εμπορικών εταιριών, που ανακύπτουν από την οικονομική και νομική φύση κάθε εταιρίας, με βάση τους κανόνες της γενικής λογιστικής.

Το βιβλίο διαιρέθηκε σε τρία μέρη: στο πρώτο περιλαμβάνεται η τήρηση της λογιστικής των επιτηδευματιών σύμφωνα με τον ισχύοντα σήμερα Κ.Φ.Σ., στο δεύτερο αναλύεται συνοπτικά η φορολογία εισοδήματος των φυσικών και νομικών προσώπων και στο τρίτο περιέχεται η λογιστική των εταιριών.

Κατά τη συγγραφή του βιβλίου χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός η εξυπηρέτηση των πραγματικών αναγκών της πράξεως. Κατά την ανάπτυξη των οικείων κεφαλαίων καταβλήθηκε προσπάθεια να χρησιμοποιηθεί απλή και ευκολονόδητη γλώσσα, γιατί η εκλαϊκευση, ιδίως των φοροτεχνικών δρων είναι αρκετά δύσκολη. Για την ανετότερη κατανόηση και εμπέδωση της ύλης παρατέθηκαν αρκετά παραδείγματα.

Στο τέλος κάθε κεφαλαίου υπάρχουν ερωτήσεις και ασκήσεις, η λύση των οποίων θα συντελέσει στην πλήρη αφομοίωση της σχετικής ύλης.

Διυτιχώς οι φορολογικές διατάξεις υπόκεινται διεθνώς σε συχνές τροποποιήσεις και μεταβολές. Για το λόγο αυτό τα συναφή συγγράμματα της λογιστικής συχνά θεωρούνται ήδη ξεπερασμένα. Τέτοιος κλίνδυνος υπάρχει και για το βιβλίο αυτό. Με την είσοδο της χώρας μας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, αναμένεται ότι θα επέλθει εναρμόνιση των φορολογικών διατάξεων προς τα πρότυπα των χωρών αυτών, όπως π.χ. η εισαγωγή του φόρου της προστιθέμενης αξίας (Value Added Tax), πράγμα που θα έχει ως συνέπεια την τροποποίηση αρκετών διατάξεων του Κ.Φ.Σ. Αυτό σημαίνει ότι και το βιβλίο αυτό από καιρού εις καιρόν πρέπει να προσαρμόζεται ώστε εκτός από την εξυπηρέτηση των αναγκών της πράξεως να ανταποκρίνεται και στην ισχύουσα πραγματικότητα.

Ο συγγραφέας

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ Κ.Φ.Σ.

Μέχρι το 1948 δεν υπήρχε στη χώρα μας νομοθετική ρύθμιση σχετικά με τη τήρηση των φορολογικών λογιστικών βιβλίων.

Με εξαίρεση τις τράπεζες, τις ανώνυμες εταιρίες και ελάχιστες αξιόλογες βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις, που γνώριζαν τη σημασία της λογιστικής και για το λόγο αυτό τηρούσαν πλήρη λογιστικά βιβλία, οι άλλες επιχειρήσεις τηρούσαν κατά τρόπο πρόχειρο μόνο τα βιβλία, που ήταν αναγκαία για την παρακολούθηση των πελατών, προμηθευτών, γραμματίων και μετρητών. Τα άλλα βιβλία, που εξυπηρετούν πραγματικές διαχειριστικές ανάγκες των επιχειρήσεων και το λογιστικό έλεγχο, τα θεωρούσαν περιπτά και είδος πολυτελείας, τους δε λογιστές πρόσωπα διακοσμητικά. Για το λόγο αυτό οι Φορολογικές Αρχές κατά τον προσδιορισμό του φορολογητέου εισοδήματος δεν υπολόγιζαν τι αναγραφόταν στα λογιστικά βιβλία των επιχειρήσεων, αλλά χρησιμοποιούσαν διάφορες πληροφορίες και τεκμήρια, π.χ. ταξίδια στο εξωτερικό, εξοχική κατοικία, τοποθεσία επιχειρήσεως, μέγεθος καταστήματος κλπ. Ο τρόπος αυτός προσδιορισμού του εισοδήματος ήταν αυθαίρετος και δεν ικανοποιούσε το αίσθημα της φορολογικής δικαιοσύνης, που πρέπει να επικρατεί σε μία ευνομούμενη χώρα.

Το 1948 καθιερώθηκε για πρώτη φορά στη χώρα μας η υποχρέωση της τηρήσεως των φορολογικών βιβλίων από τους επιτηδευματίες. Οι παραγωγικές τάξεις στην αρχή αντέδρασαν έντονα στην υποχρεωτική τήρηση βιβλίων, αλλά με την πάροδο του χρόνου πείσθηκαν ότι αυτό ήταν προς το συμφέρον τους.

Οι διατάξεις περί φορολογικών βιβλίων και στοιχείων κωδικοποιήθηκαν το 1954 σε ενιαίο κείμενο και αποτέλεσαν το γνωστό από τότε Κ.Φ.Σ., ο οποίος τροποποιήθηκε μεταγενέστερα πολλές φορές με βάση την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του. Η τελευταία τροποποίηση έγινε με το Προεδρικό Διάταγμα 99/1977 (Φ.Ε.Κ. 34/9-2-77, Τεύχος Α').

Η εφαρμογή του Κ.Φ.Σ. συνετέλεσε αποφασιστικά στην εισαγωγή του ενιαίου φόρου εισοδήματος και συνέβαλε αποτελεσματικά στη βελτίωση αποδόσεως των εσόδων του δημοσίου από τη φορολογία κύκλου εργασιών, χαρτοσήμου κλπ. Επίσης ο Κ.Φ.Σ. συνέβαλε σε μεγάλο βαθμό στη λογιστική οργάνωση των επιχειρή-

σεων επάνω σε ορθολογικές βάσεις και έχει προετοιμάσει το έδαφος για την εισαγωγή του λογιστικού σχεδίου στη χώρα μας.

Από τον Κ.Φ.Σ. θα πραγματευθούμε μόνο το κεφάλαιο που αναφέρεται στην τήρηση των βιβλίων. Η γνώση του κεφαλαίου αυτού είναι απαραίτητη για την εξυπηρέτηση των φορολογικών υποχρεώσεων κάθε επιχειρήσεως από τους απόφοιτους των Επαγγελματικών Λυκείων.

Στην ανάπτυξη των σχετικών διατάξεων του Κ.Φ.Σ. θα αποφύγομε λεπτομέρειες, που θα καθιστούσαν το βιβλίο κουραστικό για τους μαθητές. Για την πληρέστερη ενημέρωση των σπουδαστών συνιστάται η μελέτη του σχετικού Προεδρικού Διατάγματος «Περί Κώδικος Φορολογικών Στοιχείων».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΠΕΡΙ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

2.1 Υπόχρεοι στην τήρηση βιβλίων και στοιχείων.

Κάθε επιτηδευματίας, αδιάφορα αν υπάγεται ή όχι στη φορολογία του εισοδήματος ή φορολογείται με ειδικό τρόπο, υποχρεούται να τηρεί, εκδίει, παρέχει, ζητεί, λαμβάνει, υποβάλλει και διαφυλάσσει τα βιβλία και στοιχεία που ορίζονται από τις διατάξεις του Κ.Φ.Σ.

Επιτηδευματίας, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Σ., καλείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ημεδαπό ή αλλοδαπό, που ασκεί μέσα στα όρια της επικράτειας εμπορική, βιομηχανική ή οποιαδήποτε επιχείρηση, κερδοσκοπικό, βιοποριστικό και ελευθέριο επάγγελμα.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, τα εννοιολογικά στοιχεία του όρου επιτηδευματίας είναι τα εξής:

- 1) Πρόσωπο φυσικό ή νομικό (ημεδαπό ή αλλοδαπό).
- 2) Άσκηση εμπορίου, βιομηχανίας και γενικά επαγγέλματος κερδοσκοπικού, βιοποριστικού ή ελευθέριου.
- 3) Άσκηση επαγγέλματος μέσα στα όρια της επικράτειας.

Η έννοια του επιτηδευματία είναι ευρύτερη από την έννοια του εμπόρου. Σύμφωνα με τον Εμπορικό Νόμο **Έμπορος** είναι εκείνος, που διενεργεί εμπορικές πράξεις και έχει ως σύνηθες επάγγελμα την εμπορία.

Έτσι π.χ. ο γεωργός και ο ελεύθερος επαγγελματίας (γιατρός, δικηγόρος κλπ.) είναι επιτηδευματίας όχι όμως και έμπορος.

2.2 Κοινοπραξία επιτηδευματών.

Η **κοινοπραξία** αποτελεί προσωρινή ένωση φυσικών ή νομικών προσώπων, που ασκούν ήδη εμπορική επιχείρηση, με σκοπό την εκτέλεση από κοινού ορισμένης ή ορισμένων εμπορικών πράξεων, π.χ. η ανέγερση μιας πολυκατοικίας, η εισαγωγή ενός ορισμένου είδους από το έξωτερικό, η παραγωγή μιας κινηματογραφικής ταινίας κλπ. Η κοινοπραξία των επιτηδευματών θεωρείται ως επιτηδευματίας, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Σ. και υποχρεούται να τηρεί βιβλία και στοιχεία και γενικά έχει δλες τις υποχρεώσεις του επιτηδευματία.

2.3 Μισθωτοί.

Οι μισθωτοί (υπάλληλοι - εργάτες) δεν υποχρεούνται να τηρούν βιβλία για την εξαρτημένη εργασία που παρέχουν. Αν όμως τα πρόσωπα αυτά, εκτός από την παρεχόμενη έμμισθη υπηρεσία, ασκούν παράλληλα και άλλο επάγγελμα, τότε για το επάγγελμα αυτό υποχρεούνται να τηρούν βιβλία, όπως κάθε επιτηδευματίας.

2.4 Παραγωγή αγροτικών προϊόντων.

Παραγωγοί αγροτικών προϊόντων θεωρούνται για την εφαρμογή του Κ.Φ.Σ. οι γεωργοί, οι κτηνοτρόφοι, οι πτηνοτρόφοι, οι μελισσοκόμοι, οι σπροτρόφοι, εκείνοι που υλοτομούν και παράγουν δασικά προϊόντα και οι αλιείς. Οι παραγωγοί αυτοί δεν υποχρεούνται να τηρούν βιβλία, με μόνη εξαιρεσή το Ημερολόγιο Μεταφοράς αυτοκινήτου, όταν μεταφέρουν τα προϊόντα τους στους τόπους διαθέσεώς τους με δικά τους φορτηγά αυτοκινήτα ιδιωτικής χρήσεως.

Αν ο παραγωγός για την πώληση των προϊόντων του διαθέτει κατάστημα ή πωλεί τα προϊόντα του μετά από επεξεργασία, που τους δίνει το χαρακτήρα βιομηχανικών ή βιοτεχνικών προϊόντων, υποχρεούται να τηρεί βιβλία και γενικά έχει όλες τις υποχρεώσεις του επιτηδευματία.

Ως κατεργασία, που παίρνει το χαρακτήρα της βιομηχανοποίησεως, μπορεί να θεωρηθεί η κατασκευή σαπουνιών, η κονσέρβοποίηση λαχανικών, ιχθύων, κρέατος κλπ. Αντίθετα, η εργασία που γίνεται για να καταστήσει τα γεωργικά προϊόντα κατάλληλα προς διάθεση, δεν προσδίνει σε αυτά το χαρακτηρισμό του βιομηχανικού προϊόντος, π.χ. η αποφλοίωση του ρυζιού, ο αλωνισμός των σιτηρών, η έκθλιψη ελιών για την παραγωγή λαδιού κλπ.

Η απαλλαγή των γεωργών κλπ. από την υποχρέωση τηρήσεως βιβλίων δεν έχει δεσμευτικό χαρακτήρα και συνεπώς αν αυτοί επιθυμούν, μπορούν να θεωρήσουν και να τηρήσουν βιβλία.

Όταν ο παραγωγός ασκεί και άλλο επάγγελμα, εξαιρείται μόνο η παροχή μισθωτών υπηρεσιών, γι' αυτό το δεύτερο επάγγελμα έχει γενικά όλες τις υποχρεώσεις του επιτηδευματία.

2.5 Συνεταιρισμός παραγωγών αγροτικών προϊόντων και ενώσεις των συνεταιρισμών αυτών.

Τα πρόσωπα αυτά υποχρεούνται σε κάθε περίπτωση να τηρούν από τα βιβλία μόνο το Ημερολόγιο Μεταφοράς, να εκδίδουν τα οριζόμενα από τον Κ.Φ.Σ. στοιχεία και να υποβάλλουν δηλώσεις.

2.6 Νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Το δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (ταμεία ασφαλίσεως και προνοίας, τα θρησκευτικά, εθνωφελή, φιλανθρωπικά, νοσηλευτικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα, οι Ιεροί Ναοί και Ιερές Μονές), οι συνεταιρισμοί μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και οι ενώσεις τους υποχρεούνται μόνο στο να εκδίδουν τα στοιχεία και να υποβάλλουν τις δηλώσεις, που ρητά ορίζονται από τις διατάξεις του Κ.Φ.Σ.

2.7 Μη υπόχρεοι στην τήρηση βιβλίων και ορισμένων στοιχείων.

Δεν υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων οι επιτηδευματίες οι οποίοι κατά την προηγούμενη διαχειριστική τους περίοδο πραγματοποίησαν:

α) Αγορές εμπορευμάτων μέχρι και 1.000.000 δρχ., αν ασχολούνται με τη μεταπώληση αγαθών.

β) Αγορές πρώτων και βοηθητικών υλών μέχρι και 500.000 δρχ., αν ασχολούνται με την επεξεργασία.

γ) Ακαθάριστα έσοδα μέχρι και 250.000 δρχ., αν ασχολούνται με την παροχή υπηρεσιών και ειδικά οι κάτοχοι φορτηγών πλοίων, εφόσον η χωρητικότητά τους δεν υπερβαίνει συνολικά τους 500 κόρους.

Οι παραπάνω επιτηδευματίες δεν απαλλάσσονται, αν συντρέχει περίπτωση, από την τήρηση των ειδικών προσθέτων βιβλίων, για τα οποία θα μιλήσουμε παρακάτω. Έτσι π.χ. εκπαιδευτήριο ή φροντιστήριο υποχρεούται οπωσδήποτε να τηρεί Μητρώο Μαθητών. Επίσης οι παραπάνω επιτηδευματίες δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωση να τηρούν Ημερολόγιο Μεταφοράς.

Εξαιρούνται από την απαλλαγή τηρήσεως βιβλίων οι ανώνυμες εταιρίες, οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, οι κοινοπραξίες επιτηδευματιών, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, οι επιχειρήσεις πωλήσεως αγαθών που υπόκεινται σε φόρο κύκλου εργασιών και τα κέντρα διασκεδάσεως και πολυτελείας.

2.8 Γλώσσα τηρήσεως βιβλίων και στοιχείων.

Τα βιβλία και στοιχεία που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ. τηρούνται στην ελληνική γλώσσα, με εξαίρεση τα στοιχεία που αφορούν συναλλαγές με το εξωτερικό (π.χ. τιμολόγια πωλήσεως) στα οποία επιτρέπεται η διατύπωση του περιεχομένου τους σε ξένη γλώσσα.

Στις αλλοδαπές επιχειρήσεις και οργανισμούς, που εργάζονται στην Ελλάδα, παρέχεται η ευχέρεια να τηρούν όλα ή μερικά από τα βιβλία και στοιχεία σε ξένη γλώσσα, με τον όρο ότι οι τίτλοι των λογαριασμών και η αιτιολογία των εγγραφών θα καταχωρίζονται παράλληλα και στην ελληνική. Με έγκριση του Οικονομικού Εφόρου επιτρέπεται η τήρηση των βιβλίων και στοιχείων σε ξένη γλώσσα, χωρίς την υποχρέωση της παράλληλης καταχωρίσεως και στην ελληνική, των τίτλων των λογαριασμών και της αιτιολογίας των εγγραφών.

Τα παραπάνω αφορούν μόνο στα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία. Επομένων οι δηλώσεις αποδόσεως χαρτοσήμου και εισφορών, οι ατομικές και συγκεντρωτικές καταστάσεις που υποβάλλονται, συντάσσονται πάντοτε μόνο στην ελληνική γλώσσα.

2.9 Ερωτήσεις.

1. Ποιός ονομάζεται επιτηδευματίας;
2. Τι ονομάζεται κοινοπραξία επιτηδευματιών;
3. Ποιοί θεωρούνται παραγωγοί αγροτικών προϊόντων;
4. Πότε οι παραγωγοί αγροτικών προϊόντων υποχρεούνται να τηρούν βιβλία και στοιχεία;
5. Ποιές είναι οι υποχρεώσεις από τον Κ.Φ.Σ. των συνεταιρισμών παραγωγών αγροτικών προϊόντων;
6. Ποιές είναι οι υποχρεώσεις από τον Κ.Φ.Σ. των νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα;

7. Ποιοί κατά τον Κ.Φ.Σ. δεν υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίων;
 8. Σε ποιά γλώσσα τηρούνται τα βιβλία και στοιχεία;
 9. Οι αλλοδαπές επιχειρήσεις και οργανισμοί σε ποιά γλώσσα τηρούν τα βιβλία τους;
 10. Οι μισθωτοί υποχρεούνται να τηρούν βιβλία και στοιχεία για την εξαρτημένη εργασία που παρέχουν;
 11. Η έννοια του επιτηδευματία είναι η ίδια με την έννοια του εμπόρου;
 12. Επιχείρηση του εσωτερικού πωλεί αγαθά σε σίκιο εξωτερικού. Ερωτάται αν μπορεί να διατυπώσει το περιεχόμενο του τιμολογίου σε ξένη γλώσσα.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ

3.1 Διάκριση επιτηδευματών ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών τους.

Οι επιτηδευματίες, ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών τους, διακρίνονται:

α) Στους ασχολούμενους με την αγορά και πώληση αγαθών, χονδρικώς ή λιανικώς, αυτουσίων, δηλαδή χωρίς επεξεργασία (εμπορικές επιχειρήσεις).

β) Στους ασχολούμενους με την αγορά και πώληση αγαθών, χονδρικώς ή λιανικώς, μετά από επεξεργασία (βιομηχανικές και βιοτεχνικές επιχειρήσεις).

γ) Στους ασχολούμενους με την παροχή υπηρεσιών (καθαριστήριο ρούχων, μεταφορική επιχείρηση προσώπων ή αγαθών, ξενοδοχείο κλπ.).

3.2 Παροχή υπηρεσιών όταν χρησιμοποιούνται υλικά.

Ο ασχολούμενος με την παροχή υπηρεσιών, π.χ. ο εμπορικός αντιπρόσωπος, ο ξενοδόχος, ο εκμεταλλευτής κλινικής, ο επιδιορθωτής ηλεκτρικών συσκευών, ο εκτελωνιστής κλπ., μπορεί, για την ικανοποίηση των αναγκών του πελάτη του, να χρησιμοποιεί διάφορα υλικά. Έτσι ο ραδιοτεχνίτης για την επισκευή του ραδιοφώνου χρησιμοποιεί μία λάμπα, ο εκμεταλλευτής του συνυργείου για την επισκευή του αυτοκινήτου χρησιμοποιεί μία αντλία βενζίνης κλπ. Στην περίπτωση αυτή, γιά τήν εφαρμογή τού Κ.Φ.Σ., θεωρείται ότι υπάρχει σχέση παροχής υπηρεσιών, εφόσον η αξία τών χρησιμοποιουμένων υλικών δεν υπερβαίνει το 1/3 της ολικής αμοιβής του ασχολούμενου με την παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

3.3 Υπολογισμός ακαθαρίστων εσόδων όταν γίνεται επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων.

Στην περίπτωση επιτηδευματία που ενεργεί επεξεργασία αγαθών για λογαριασμό τρίτων, τα αντίστοιχα ακαθάριστα έσοδά του τριπλασιάζονται προκειμένου να ενταχθεί σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων.

3.4 Χονδρική πώληση.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Φ.Σ., ως χονδρική πώληση θεωρείται η πώληση αγαθών ή η προσφορά υπηρεσιών:

α) Από επιτηδευματία σε άλλουν επιτηδευματία για την ικανοποίηση των επαγγελματικών του αναγκών. Έτσι η πώληση ενός ανταλλακτικού σε επαγγελματία αυτοκινητιστή, που πρόκειται να το χρησιμοποιήσει για την άσκηση του επαγγέλ-

ματός του θεωρείται χονδρική, ενώ η πώληση ολόκληρου αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσεως στον ίδιο επιτηδευματία, που πρόκειται να το χρησιμοποιήσει όχι για την άσκηση του επαγγέλματός του, αλλά για την ικανοποίηση των προσωπικών του αναγκών, δεν θεωρείται χονδρική.

β) Από επιτηδευματία σε αγρότη (γεωργό, κτηνοτρόφο, πτηνοτρόφο κλπ.) για την άσκηση του επαγγέλματός του και σε συνεταιρισμούς αγροτών και ενώσεις τέτοιων συνεταιρισμών.

γ) Από επιτηδευματίες σε νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (δημόσιο, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου κλπ.).

3.5 Λιανική πώληση.

Λιανική πώληση θεωρείται η πώληση αγαθών ή η παροχή υπηρεσιών σε κάθε φυσικό πρόσωπο (και όταν ακόμη το πρόσωπο αυτό έχει την ιδιότητα του επιτηδευματία), που γίνεται για την ικανοποίηση των προσωπικών του αναγκών.

Ο χαρακτηρισμός μιας πωλήσεως ως χονδρικής ή λιανικής έχει σπουδαία σημασία για την εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Φ.Σ. Έτσι, σε κάθε χονδρική πώληση, ο επιτηδευματίας είναι υποχρεωμένος να εκδώσει τιμολόγιο και να υποβάλει ατομικές και συγκεντρωτικές καταστάσεις για τις πωλήσεις αυτές. Προκειμένου όμως για λιανική πώληση, ο επιτηδευματίας θα εκδώσει απόδειξη λιανικής πωλήσεως και απαλλάσσεται από την υποχρέωση υποβολής στοιχείων για τέτοιες πωλήσεις.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η έννοια της χονδρικής ή λιανικής πωλήσεως είναι διαφορετική από εκείνη που ισχύει στις συναλλαγές. Στις εμπορικές συναλλαγές, για το χαρακτηρισμό μιας πωλήσεως ως χονδρικής ή λιανικής, λαμβάνεται υπ' όψη το μέγεθος της πωλήσεως (μεγάλη ή μικρή ποσότητα αγαθών) και η διαφοροποίηση της τιμής πωλήσεως. Έτσι πώληση μεγάλης ποσότητας αγαθών με μειωμένη τιμή θεωρείται χονδρική, ενώ αντίθετα πώληση μικρής ποσότητας σε υψηλότερες τιμές θεωρείται λιανική.

Ο χαρακτηρισμός μιας πωλήσεως ως χονδρικής ή λιανικής κατά τον Κ.Φ.Σ. δεν εξαρτάται από την αξία της συναλλαγής, αλλά από το σκοπό στον οποίο αποβλέπει αυτή.

3.6 Ερωτήσεις.

- Πώς διακρίνονται κατά τον Κ.Φ.Σ. οι επιτηδευματίες, ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών τους;
- Η ολική αμοιβή ηλεκτροτεχνίτη είναι 1.200.000 δρχ. και η αξία των υλικών που χρησιμοποίησε είναι 520.000 δρχ. Ιδιοκτήτης συνεργείου πραγματοποίησε έσοδα 1.800.000 δρχ. και η αξία των υλικών που χρησιμοποίησε για τις επισκευές είναι 480.000 δρχ. Οι επιτηδευματίες αυτοί σύμφωνα με τον Κ.Φ.Σ. ασχολούνται με την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών;
- Ποιά πώληση θεωρείται χονδρική κατά τον Κ.Φ.Σ.;
- Ποιά πώληση θεωρείται λιανική κατά τον Κ.Φ.Σ.;
- Ποιά είναι η έννοια της χονδρικής και λιανικής πωλήσεως, που ισχύει στις εμπορικές συναλλαγές;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΕΝΤΑΞΗ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΣΕ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

4.1 Ένταξη επιτηδευματιών σε κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων ανάλογα με το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων.

Οι επιτηδευματίες εντάσσονται σε τέσσερεις κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων, ανάλογα με το ποσό των ετησίων ακαθαρίστων εσόδων τους, που προέρχονται από την άσκηση του επαγγέλματός τους κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο. Στις πωλήσεις αγαθών ή στην παροχή υπηρεσιών, ως ακαθάριστο έσοδο θεωρείται το καθαρό ποσό των πωλήσεων ή η καθαρή αμοιβή για την υπηρεσία που παρέχεται. Επομένως, στα ακαθάριστά έσοδα δεν περιλαμβάνονται οι φόροι που επιβάλλονται στις πωλήσεις και εισπράττονται από τον πελάτη για λογαριασμό του δημοσίου ή τρίτων (π.χ. χαρτόσημο τιμολογίων, Φ.Κ.Ε. κλπ.), γιατί δεν αποτελούν έσοδα του επιτηδευματία. Στην περίπτωση πωλήσεως αγαθών για λογαριασμό τρίτου, ως ακαθάριστο έσοδο θεωρείται η αξία των αγαθών που πωλούνται και όχι η προμήθεια που λαμβάνεται.

Τα όρια των ακαθαρίστων εσόδων για την ένταξη των επιτηδευματιών στην ανάλογη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων καθορίζονται όπως παρακάτω:

Πρώτη κατηγορία μέχρι και 14.000.000 δρχ.

Δεύτερη κατηγορία από 14.000.001 ως και 40.000.000 δρχ.

Τρίτη κατηγορία από 40.000.001 ως και 50.000.000 δρχ.

Τέταρτη κατηγορία περισσότερα από 50.000.000 δρχ.

Αν η προηγούμενη διαχειριστική περίοδος του επιτηδευματία είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από δώδεκα μήνες, τα ακαθάριστα έσοδα ανάγονται σε ετήσια. Έτσι αν μια εμπορική επιχείρηση άρχισε τις εργασίες της την 1η Ιουλίου 1977 και πραγματοποίησε στο δεύτερο εξάμηνο του 1977 ακαθάριστα έσοδα 28.000.000 δρχ., τα έσοδα αυτά του εξαμήνου με αναγωγή σε ετήσια ανέρχονται σε 56.000.000 δρχ. και επομένως η επιχείρηση αυτή θα πρέπει κατά το 1978 να τηρήσει βιβλία Δ' κατηγορίας.

4.2 Ένταξη επιτηδευματιών σε κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων άσχετα με το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων.

Εντάσσονται ανεξάρτητα από το ποσό των ετησίων ακαθαρίστων εσόδων τους από την έναρξη των εργασιών τους:

1) Στην τέταρτη κατηγορία οι ημεδαπές και αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης.

2) Στην τρίτη τουλάχιστον κατηγορία οι κοινοπραξίες επιτηδευματιών. Επομένως οι κοινοπραξίες αυτές εντάσσονται στην τέταρτη κατηγορία, αν τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά τους αντιστοιχούν στην κατηγορία αυτή.

Εξαίρεση προβλέπεται μόνο για τις κοινοπραξίες που ασχολούνται με την κατασκευή ιδιωτικών ή δημοσίων τεχνικών έργων, οι οποίες εντάσσονται στη δεύτερη κατηγορία. Τα καθαρά κέρδη των κοινοπραξιών αυτών προσδιορίζονται με συντελεστή καθαρού κέρδους επί των ακαθαρίστων εσόδων και επομένως η τήρηση βιβλίων Β' κατηγορίας είναι αρκετή για την εξεύρεση των καθαρών κερδών τους.

3) Στη δεύτερη τουλάχιστον κατηγορία:

α) Όποιος παρέχει υπηρεσίες.

β) Όποιος διατηρεί κέντρο διασκεδάσεως ή πολυτελείας του οποίου τα ακαθάριστα έσοδα υπόκεινται στον ειδικό φόρο κέντρων διασκεδάσεως ή πολυτελείας.

γ) Όποιος διατηρεί επιχείρηση πωλήσεως αγαθών που υπάγεται στο φόρο κύκλου εργασιών και τα ακαθάριστα έσοδά της υπερβαίνουν τα 6.000.000 δρχ.

Οι επιτηδευματίες των περιπτώσεων αυτών είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν βιβλία ανώτερης από τη δεύτερη κατηγορία, αν τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά τους είναι περισσότερα από 40.000.000 δρχ.

4) Στη δεύτερη κατηγορία, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων, εντάσσονται αυτοί που ασκούν τα ακόλουθα επαγγέλματα:

α) Ο ελεύθερος επαγγελματίας (γιατρός, μηχανικός, δικηγόρος κλπ.).

β) Ο εκτελωνιστής.

γ) Ο επίσημος πράκτορας λαχείου.

δ) Ο εκμεταλλευτής αυτοκινήτου δημοσίας χρήσεως (π.χ. λεωφορείου, πούλμαν, φορτηγού αυτοκινήτου, ταξί, τρικύκλου κλπ.).

ε) Ο παραγωγός ασφαλειών, δηλαδή αυτός που μεσολαβεί στην κατάρτιση ασφαλιστικών συμβάσεων και παίρνει αμοιβή.

στ) Ο μεσίτης γενικά.

ζ) Ο εκμεταλλευτής γεωργικών μηχανημάτων.

η) Όποιος διατηρεί εκπαιδευτήριο ή φροντιστήριο.

θ) Όποιος εκμισθώνει κάθε φύσεως μηχανήματα, αυτοκίνητα ή οποιαδήποτε άλλα κινητά πράγματα.

ι) Ο πράκτορας εφημερίδων και περιοδικών.

ια) Όποιος ασχολείται με την ανέγερση και πώληση πολυκατοικιών και με την κατασκευή ιδιωτικών ή δημοσίων τεχνικών έργων, και τα κέρδη του προσδιορίζονται με ειδικό τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις για τη φορολογία του εισοδήματος. Όπως είδαμε παραπάνω τα καθαρά κέρδη των επιτηδευματιών αυτών προσδιορίζονται με συντελεστή καθαρού κέρδους επί των ακαθαρίστων εσόδων τους.

ιβ) Όποιος ασχολείται επαγγελματικά με την πώληση χρυσών και λοιπών νομισμάτων.

Η διάταξη αυτή εξυπηρετεί τους επιτηδευματίες, οι οποίοι μπορούν να τηρούν βιβλία Β' κατηγορίας και όταν ακόμη τα ακαθάριστα έσοδά τους είναι περισσότερα από το ανώτατο όριο της Β' κατηγορίας. Εξυπηρετεί δύναμης και το δημόσιο, γιατί τους αποκλείει από την τήρηση βιβλίων Α' κατηγορίας. Ο νομοθέτης έλαβε υπ' όψη του ότι οι παραπάνω επιτηδευματίες παρέχουν βασικά υπηρεσίες και θέλησε να τους απαλλάξει από την υποχρέωση τηρήσεως βιβλίων Γ' και Δ' κατηγορίας, αφού και με το βιβλίο Εσόδων-Εξόδων είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός του αποτελέσματος που πραγματοποίησαν.

Αν κάποιος από τους επιτηδευματίες αυτούς διατηρεί και δεύτερο κλάδο, ο οποίος αφορά την πώληση αγαθών ή παροχή υπηρεσιών, τότε, για την ένταξή του σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων, τα ακαθάριστα έσοδα του δεύτερου αυτού κλάδου κρίνονται αυτοτελώς. Στην περίπτωση αυτή θα τηρήσει βιβλία Β' κατηγορίας για τον πρώτο κλάδο και ξεχωριστά βιβλία για το δεύτερο, ανάλογα με τα ακαθάριστα έσοδα από αυτόν. Αν τα βιβλία που υποχρεούται να τηρήσει για το δεύτερο κλάδο είναι δεύτερης, τρίτης ή τέταρτης κατηγορίας, τότε αντί να τηρεί ιδιαίτερα βιβλία για τον πρώτο κλάδο, μπορεί τα έσοδα και τα ξέφδα του πρώτου κλάδου να τα καταχωρίζει χωριστά στα βιβλία του δεύτερου είτε με ιδιαίτερη στήλη του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων (εφόσον τα βιβλία του δεύτερου κλάδου είναι δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας) είτε με ιδιαίτερους λογαριασμούς (εφόσον τα βιβλία αυτά είναι τέταρτης κατηγορίας).

5) Σε κατηγορία όχι ανώτερη από τη δεύτερη:

- α) Ο οπωρολαχανέμπορος.
- β) Ο πρατηριούχος χονδρικής πωλήσεως σιγαρέττων.
- γ) Ο πρατηριούχος καυσίμων και λιπαντικών αινιγμάτων*.
- δ) Ο πωλητής αποκλειστικώς φωτιστικού οινοπνεύματος.
- ε) Όποιος ασχολείται με την πώληση πετρελαιοειδών ως αντιπρόσωπος εταιρίας διανομής των ειδών αυτών.

Οι παραπάνω επιτηδευματίες εντάσσονται στη πρώτη κατηγορία, αν τα ετήσια ακαθάριστα έσοδά τους αντιστοιχούν στην κατηγορία αυτή.

Η διάταξη αυτή ευνοεί τους φορολογούμενους, γιατί ο νομοθέτης έλαβε υπ' όψη του το γεγονός ότι αυτοί διακινούν μεγάλες ποσότητες ειδών, που αφήνουν μικρό ποσοστό κέρδους. Η τήρηση από τους επιτηδευματίες αυτούς βιβλίων Γ' και Δ' κατηγορίας, θα τους δημιουργούσε σοβαρά οικονομικά προβλήματα, χωρίς ειδικό λόγο, αφού τα έσοδά τους ελέγχονται με ευχέρεια.

Για όσους από τους επιτηδευματίες αυτούς διατηρούν και δεύτερο κλάδο, ισχύουν (για το δεύτερο κλάδο) τα όσα είπαμε στην προηγούμενη περίπτωση 4.

4.3 Ένταξη στη δεύτερη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων, ανάλογα με το ύψος των αγορών.

Ο επιτηδευματίας της πρώτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρήσει βιβλία τουλάχιστον δεύτερης κατηγορίας, αν το ποσό των αγορών των εμπορευσίμων αγαθών που πραγματοποίησε κατά την προηγούμενη διαχειριστική περίοδο είναι μεγαλύτερο από το δριό των ακαθαρίστων εσόδων της πρώτης κατηγορίας, δηλαδή αν οι αγορές της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου είναι μεγαλύτερες από 14.000.000 δρχ.

4.4 Προαιρετική τήρηση βιβλίων ανώτερης κατηγορίας.

Ο επιτηδευματίας μπορεί, από την έναρξη της διαχειριστικής του περιόδου ή και μεταγενέστερα, να τηρήσει, μερικά ή όλα, τα βιβλία ανώτερης κατηγορίας από

*Με νεώτερη απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών (Αριθμ. Σ8396/23-12-78) οι πρατηριούχοι καυσίμων και λιπαντικών έχουν ενταχθεί στην Α' κατηγορία βιβλίων, ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων τους.

εκείνη στην οποία εντάσσεται υποχρεωτικά, εφόσον θα τηρήσει και όλα τα στοιχεία της ανώτερης αυτής κατηγορίας.

Ο επιτηδευματίας που τηρεί προαιρετικά βιβλία ανώτερης κατηγορίας μπορεί οποτεδήποτε θελήσει να διακόψει την τήρησή τους και να τηρήσει τα βιβλία της κατηγορίας στην οποία κατά νόμο εντάσσεται.

4.5 Ένταξη σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων επιτηδευματία που διατηρεί επιχείρηση πωλήσεως αγαθών και παροχής υπηρεσιών.

Στην περίπτωση που ο επιτηδευματίας ασχολείται τόσο με την πώληση αγαθών όσο και με την παροχή υπηρεσιών, η ένταξή του σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων γίνεται με βάση το άθροισμα των ακαθαρίστων εσόδων της προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου και από τους δύο κλάδους. Αν με τον τρόπο αυτό ο επιτηδευματίας πρέπει να ενταχθεί στην πρώτη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων, τότε για τον κλάδο παροχής υπηρεσιών πρέπει να τηρήσει βιβλία δεύτερης κατηγορίας.

Τα ακαθάριστα έσοδα του κλάδου παροχής υπηρεσιών, όταν πρόερχονται από επεξεργασία αγαθών για λογαριασμό τρίτων, τριπλασιάζονται.

Παράδειγμα 1ο.

Ακαθάριστα έσοδα από πώληση εμπορευμάτων	δρχ. 7.000.000
Ακαθάριστα έσοδα από παροχή υπηρεσιών	δρχ. 5.400.000
Σύνολο	δρχ. 12.400.000

Ο επιτηδευματίας εντάσσεται στην Α' κατηγορία τηρήσεως βιβλίων, αλλά για τον κλάδο υπηρεσιών θα τηρήσει βιβλία Β' κατηγορίας.

Παράδειγμα 2ο.

Ακαθάριστα έσοδα από πώληση προϊόντων	δρχ. 8.400.000
Ακαθάριστα έσοδα από πώληση εμπορευμάτων	δρχ. 3.000.000
Ακαθάριστα έσοδα από παροχή υπηρεσιών	δρχ. 2.000.000
Σύνολο	δρχ. 13.400.000

Ο επιτηδευματίας εντάσσεται στην Α' κατηγορία, αλλά για τον κλάδο υπηρεσιών θα τηρήσει βιβλία Β' κατηγορίας.

Παράδειγμα 3ο.

Ακαθάριστα έσοδα από ανέγερση πολυκατοικιών	δρχ. 7.600.000
Ακαθάριστα έσοδα από παροχή υπηρεσιών	δρχ. 3.600.000
Ακαθάριστα έσοδα από πώληση εμπορευμάτων	δρχ. 2.000.000
Σύνολο	δρχ. 13.200.000

Ο επιτηδευματίας για τον κλάδο ανεγέρσεως πολυκατοικιών και για τον κλάδο παροχής υπηρεσιών θα τηρήσει βιβλία Β' κατηγορίας, ενώ για την πώληση εμπορευμάτων βιβλία Α' κατηγορίας.

Παράδειγμα 4ο.

Ακαθάριστα έσοδα από επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων

$$4.000.000 \times 3 = \text{δρχ. } 12.000.000$$

Ακαθάριστα έσοδα από πώληση εμπορευμάτων δρχ. 1.600.000

Ακαθάριστα έσοδα από παροχή υπηρεσιών δρχ. 2.600.000

Σύνολο δρχ. 16.200.000

Ο επιτηδευματίας εντάσσεται στην Β' κατηγορία.

4.6 Ένταξη επιτηδευματία σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων κατά την έναρξη των εργασιών του.

Ο επιτηδευματίας που για πρώτη φορά αρχίζει τις εργασίες του, οπότε δεν υπάρχουν ακαθάριστα έσοδα προηγούμενης διαχειριστικής περιόδου, δικαιούται κατά την πρώτη διαχειριστική περίοδο να τηρήσει βιβλία πρώτης κατηγορίας (βιβλίο Αγορών) ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων που προβλέπεται ότι θα πραγματοποιήσει κατά την περίοδο αυτή.

Η διάταξη αυτή δεν εφαρμόζεται για τους επιτηδευματίες που αναφέρθηκαν πάραπάνω στην παράγραφο 4.2 και υπό τους αριθμούς 1, 2, 3 και 4. Έτσι οι ημεδαπές και αλλοδαπές ανώνυμες εταιρίες και εταιρίες περιορισμένης ευθύνης που για πρώτη φορά αρχίζουν τις εργασίες τους θα τηρήσουν υποχρεωτικά βιβλία Δ' κατηγορίας, οι κοινοπραξίες Γ' κατηγορίας, οι επιτηδευματίες οι οποίοι ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων εντάσσονται τουλάχιστον στη Β' κατηγορία, είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν βιβλία Β' κατηγορίας.

Με ρητή διάταξη του Κ.Φ.Σ. βιβλίο Εσόδων - Εξόδων Β' κατηγορίας θα τηρήσει κατά την έναρξη των εργασιών του και ο επιτηδευματίας που υπάγεται στο φόρο κύκλου εργασιών.

Με έγκριση του Οικονομικού Εφόρου μπορεί ο επιτηδευματίας να απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίου Αγορών ή βιβλίου Εσόδων - Εξόδων κατά την πρώτη διαχειριστική περίοδο εφόσον πιθανολογείται ότι κατά την επόμενη διαχειριστική περίοδο:

- α) Οι αγορές των εμπορευμάτων δεν πρόκειται να είναι μεγαλύτερες από 1.000.000 δρχ. (αν ασχολείται με τη μεταπώληση αγαθών).
- β) Οι αγορές των πρώτων και βοηθητικών υλών δεν πρόκειται να υπερβούν τις 500.000 δρχ. (αν ασχολείται με την επεξεργασία).
- γ) Τα ακαθάριστα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών δεν πρόκειται να είναι ανώτερα από 250.000 δρχ. (αν ασχολείται με την παροχή υπηρεσιών).

Η απαλλαγή αυτή δεν επιτρέπεται να χορηγηθεί στους επιτηδευματίες που υπάγονται σε Φ.Κ.Ε. ή σε φόρο κέντρων διασκεδάσεως.

4.7 Ερωτήσεις.

1. Με ποιά κριτήρια εντάσσονται οι επιτηδευματίες στην ανάλογη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων;
2. Τι θεωρείται ακαθάριστο έσοδο για την εφαρμογή του Κ.Φ.Σ.;
3. Πόσες είναι οι κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων και ποιά τα όρια των ακαθαρίστων εσόδων για κάθε κατηγορία;
4. Στην περίπτωση που η προηγούμενη διαχειριστική περίοδος είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από

- δώδεκα μήνες, πώς προσδιορίζονται τα επήσια ακαθάριστα έσοδα; Να αναφέρετε παραδείγματα.
5. Ποιοί επιτηδευματίες εντάσσονται υποχρεωτικά στην τέταρτη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων τους;
 6. Οι κοινοπραξίες των επιτηδευματών σε ποιά κατηγορία τηρήσεως βιβλίων εντάσσονται;
 7. Ποιοί επιτηδευματίες εντάσσονται τουλάχιστον στη δεύτερη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων όσχετα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων, χωρίς να αποκλείεται η τήρηση βιβλίων ανώτερης κατηγορίας από τους επιτηδευματίες αυτούς, όταν τα επήσια ακαθάριστα έσοδά τους είναι περισσότερα από 40.000.000 δρχ.;
 8. Οι κοινοπραξίες κατασκευής ιδιωτικών ή δημοσίων τεχνικών έργων σε ποιά κατηγορία τηρήσεως βιβλίων εντάσσονται;
 9. Ποιοί επιτηδευματίες εντάσσονται οπωσδήποτε στη δεύτερη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων τους, χωρίς να είναι υποχρεωμένοι να τηρήσουν βιβλία ανώτερης κατηγορίας, όταν τα ακαθάριστα έσοδά τους είναι περισσότερα από το ανώτατο όριο της Β' κατηγορίας;
 10. Ποιοί επιτηδευματίες εντάσσονται σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων όχι ανώτερη από τη δεύτερη, χωρίς όμως να αποκλείεται να τηρήσουν βιβλία πρώτης κατηγορίας, αν τα επήσια ακαθάριστα έσοδά τους αντιστοιχούν στην κατηγορία αυτή;
 11. Σε ποιά περίπτωση ο επιτηδευματίας της πρώτης κατηγορίας είναι υποχρεωμένος να τηρήσει βιβλία τουλάχιστον δεύτερης κατηγορίας με βάση το ποσό των αγορών των εμπορευσίμων αγαθών;
 12. Ο επιτηδευματίας μπορεί να τηρήσει βιβλία ανώτερης κατηγορίας από εκείνη στην οποία εντάσσεται υποχρεωτικά;
 13. Τι γνωρίζετε για την ένταξη σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων επιπτηδευματία που διατηρεί επιχείρηση πωλήσεως αγαθών και παροχής υπηρεσιών;
 14. Επιτηδευματίας πραγματοποίησε ακαθάριστα έσοδα από πώληση εμπορευμάτων 11.000.000 δρχ. και από παροχή υπηρεσιών 6.500.000 δρχ. Προσδιορίστε τις υποχρεώσεις του σχετικά με την τήρηση βιβλίων, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Σ.
 15. Επιτηδευματίας πραγματοποίησε ακαθάριστα έσοδα από την πώληση προϊόντων 4.000.000 δρχ., από πώληση εμπορευμάτων δρχ. 5.000.000 και από παροχή υπηρεσιών 3.200.000 δρχ.. Προσδιορίστε τις υποχρεώσεις του σχετικά με την τήρηση βιβλίων, σύμφωνα με τον Κ.Φ.Σ.
 16. Οι επιτηδευματίες που για πρώτη φορά αρχίζουν τις εργασίες τους σε ποιά κατηγορία τηρήσεως βιβλίων εντάσσονται;
 17. Σε ποιά περίπτωση ο επιτηδευματίας που αρχίζει για πρώτη φορά τις εργασίες του είναι δυνατό να απαλλαγεί από την τήρηση βιβλίων κατά την πρώτη διαχειριστική περίοδο;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΩΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

5.1 Βιβλίο Αγορών.

Ο επιτηδευματίας της πρώτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί βασικά το βιβλίο αγορών.

5.2 Τρόπος τηρήσεως του βιβλίου Αγορών.

Στο βιβλίο αυτό ο επιτηδευματίας καταχωρίζει κάθε αγορά που γίνεται για την άσκηση του επαγγέλματός του είτε η αγορά αναφέρεται σε αγαθά που πρόκειται να μεταπωληθούν αυτούσια ή ύστερα από επεξεργασία είτε η αγορά αναφέρεται σε αγαθά που προορίζονται για πάγια εκμετάλλευση (μηχανήματα, έπιπλα και σκεύη κλπ.).

Στο βιβλίο Αγορών δεν καταχωρίζονται οι δαπάνες που αφορούν τα γενικά έξοδα της επιχειρήσεως, π.χ. τα ενοίκια, οι διαφημίσεις, ο φωτισμός, η ύδρευση, η αγορά γραφικής ύλης, ειδών καθαριότητας κλπ.

Οι αγορές των αγαθών που προορίζονται για πάγια εκμετάλλευση καταχωρίζονται ή σε ιδιαίτερη στήλη ή σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Αγορών, όπως π.χ. στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου αυτού. Με τον τρόπο αυτό από το βιβλίο Αγορών θα προσδιορίζεται εύκολα το ύψος των εμπορευσίμων αγαθών, που αποτελεί τη βάση για την εξεύρεση των ακαθαρίστων εσόδων.

Κάθε αγορά καταχωρίζεται ιδιαίτερα είτε αυτή έγινε τοις μετρητοίς είτε με πίστωση. Ειδικότερα στη στήλη των εμπορευσίμων αγαθών καταχωρίζονται οι εξής πράξεις:

α) Οι αγορές εμπορευμάτων που προορίζονται να μεταπωληθούν μετά από προηγούμενη συσκευασία, συναρμολόγηση κλπ.

β) Οι αγορές εμπορευμάτων που προορίζονται να μεταπωληθούν αυτούσια.

γ) Οι αγορές πρώτων και βιοθητικών υλών, οι οποίες προορίζονται για βιομηχανοποίηση.

δ) Οι αγορές καυσίμων υλών, οι οποίες προορίζονται για την κίνηση των μηχανών ή για οποιαδήποτε άλλη παραγωγική εργασία.

ε) Οι αμοιβές που δίνονται σε τρίτους και εφόσον αποτελούν δαπάνη των παραγομένων προϊόντων (π.χ. φασόν).

στ) Η καταβολή δασμών, ναύλων, εκτελωνιστικών, ασφαλίστρων, μεταφορικών και γενικότερα κάθε εξόδου που αποτελεί άμεση δαπάνη των εμπορευμάτων ή των πρώτων και βιοθητικών υλών ή των παραγομένων προϊόντων.

Για κάθε αγορά, στο βιβλίο αγορών καταχωρίζονται:

α) Η χρονολογία λήψεως του στοιχείου του πωλητή (τιμολόγια χονδρικής πωλήσεως των αγαθών) ή η χρονολογία εκδόσεως του στοιχείου του αγοραστή στην περίπτωση που υπόχρεος για την έκδοση του στοιχείου είναι ο αγοραστής (π.χ. τιμολόγια αγοράς αγροτικών προϊόντων), που συμπίπτει συνήθως με την ημερομηνία παραλαβής του εμπορεύματος. Στην περίπτωση που δεν αναγράφεται το αντίτιμο της πωλήσεως στο στοιχείο που συνοδεύει το αγαθό (δελτίο αποστολής) η στήλη της αξίας αφήνεται κενή και συμπληρώνεται αργότερα, όταν παραληφθεί το οριστικό στοιχείο (τιμολόγιο κλπ.). Επίσης στην τελευταία περίπτωση μπορεί να γίνει καταχώριση της αξίας του αγαθού με νεώτερη εγγραφή.

β) Το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία του πωλητή.

γ) Το οικείο δικαιολογητικό της αγοράς και ο αύξοντας αριθμός του.

δ) Η αξία της αγοράς. Στην αξία αγοράς περιλαμβάνεται και το χαρτόσημο και ο φόρος κύκλου έργασιών καθώς και κάθε άλλο στοιχείο, που αυξάνει το κόστος του αγαθού.

Όσον αφορά τον Φ.Κ.Ε. πρέπει να παρατηρήσομε ότι αυτός αυξάνει το κόστος των εμπορευμάτων εμπορικής επιχειρήσεως και θα καταχωρισθεί στο κόστος των εμπορευμάτων που αγοράσθηκαν. Προκειμένου όμως για τον Φ.Κ.Ε. των πρώτων και βιοθητικών υλών μεταποιητικής επιχειρήσεως, ο φόρος αυτός δεν αποτελεί στοιχείο του κόστους. Επομένως δεν θα καταχωρισθεί το ποσό του στην αξία των πρώτων και βιοθητικών υλών που αγοράσθηκαν, γιατί η μεταποιητική επιχειρηση, όταν πωλήσει τα αγαθά που κατασκεύασε, θα επιβαρύνει τον τελικό καταναλωτή με Φ.Κ.Ε., τον οποίο πρέπει να αποδώσει στο δημόσιο, αφού προηγουμένως αφαιρέσει τον Φ.Κ.Ε. που κατέβαλε κατά την αγορά των πρώτων και βιοθητικών υλών. Αυτό δεν συμβαίνει στις εμπορικές επιχειρήσεις, οι οποίες δεν επιβαρύνουν τον καταναλωτή με Φ.Κ.Ε.

Αγορές, η αξία κάθε μιας από τις οποίες δεν υπερβαίνει τις 1.000 δρχ., παρούν να καταχωρίζονται με μία εγγραφή. Αυτό δεν ισχύει προκειμένου για αγορές, χωρίς τιμολόγιο, αγροτικών προϊόντων αξίας μέχρι και 200 δρχ. Για κάθε τέτοια αγορά στο βιβλίο αγορών απαιτείται ιδιαίτερη καταχώριση.

Οι επιστροφές αγορών και οι εκπτώσεις που λαμβάνονται για τις αγορές αλλά δεν αναγράφονται στα οικεία δικαιολογητικά (π.χ. τιμολόγια) και για τις οποίες εκδίδονται μεταγενέστερα πιστωτικά σημειώματα παροχής εκπτώσεων, καταχωρίζονται σε ιδιαίτερη στήλη ή σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου αγορών.

5.3 Υπόδειγμα βιβλίου Αγορών.

Χρονολογία εκδόσεως ή λήψεως στοιχείου αγοράς	Είδος και αριθμός δικαιολογητικού στοιχείου αγοράς	Απιολογία	Αξία αγαθών		Εκπτώσεις ή επιστροφές αγορών
			Εμπορευσίμων	Πιαγίων	
1978 Ιαν. 3 Ιαν. 5 Ιαν. 5 Ιαν. 10 Ιαν. 12 Ιαν. 14 Ιαν. 20 Ιαν. 22 Ιαν. 24 Ιαν. 31 Ιαν. 31	Τιμολόγιο αρ. 820 Τιμολόγιο αρ. 203 Φορτωτική αρ. 180 Τιμολόγιο αρ. 42 Πιστ. Σημείωμα αρ. 3 Τιμολόγιο αρ. 140 Τιμολόγιο αρ. 255 Πιστ. Σημείωμα αρ. 5 Τιμολόγιο αρ. 115 Τιμολόγιο αρ. 330 Φορτωτική αρ. 207	Αγορά από Α. Ανδρέου Αγορά από Β. Βασιλείου Μεταφορικά Αγορά από Δ. Δημητρίου Επιστροφή σε Α. Ανδρέου Αγορά από Φ. Φωτίου Αγορά από Ζ. Ζαχαρίου Εκπτωση από Β. Βασιλείου Αγορά από Γ. Γεωργίου Αγορά από Δ. Γιούνη Μεταφορικά	46.800	18.900	2.500 600
			700	25.400	
			32.700	12.000	
				8.000	
			52.600		
			1.100		
			Σε μεταφορά	178.200	20.000
					3.100

5.4 Ασκήσεις.

Άσκηση 1η.

- Ο επιτδευματίας Α. Ανδρέου το μήνα Μάρτιο έκανε τις εξής συναλλαγές:
- 1/3. Αγόρασε εμπορεύματα από τον Δ. Δημητρίου μετρητοίς αξίας 13.500 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 170.
 - 2/3. Πλήρωσε το ενοίκιο καταστήματος μηνός Μαρτίου 5.000 δρχ. και έλαβε τη σχετική απόδειξη από τον Α. Σπυράκη.
 - 5/3. Αγόρασε εμπορεύματα από τον Ε. Ευαγγέλου με πίστωση αξίας 28.900 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 810.
 - 7/3. Αγόρασε μετρητοίς από τον Ε. Πάνου μία γραφομηχανή αξίας 7.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 1013.
 - 8/3. Αγόρασε γραφική ύλη 1.200 δρχ. από τον Δ. Μακρυγιάννη. Τιμολόγιο αρ. 382.
 - 10/3. Αγόρασε εμπορεύματα από τον Δ. Ζαχαρίου με πίστωση αξίας 42.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 735.
 - 15/3. Επέστρεψε στον Ε. Ευαγγέλου εμπορεύματα αξίας 2.400 δρχ. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 4.
 - 18/3. Αγόρασε ένα χραφείο από τον Δ. Σημίτη μετρητοίς αξίας 4.500 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 138.
 - 22/3. Ο Δ. Ζαχαρίου χαρήγησε στον Α. Ανδρέου έκπτωση 1.600 δρχ. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 7.
 - 28/3. Πλήρωσε για τηλέφωνο 600 δρχ.
 - 31/3. Αγόρασε από τον Ε. Ελευθερίου μετρητοίς εμπορεύματα αξίας 36.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 1011.
 - 31/3. Για την παραπάνω αγορά πλήρωσε μεταφορικά 2.500 δρχ. Φορτωτική αρ. 158.
Να τηρήσετε το βιβλίο Αγορών.

Άσκηση 2η.

- Ο επιτδευματίας Β. Βασιλείου το μήνα Ιανουαρίου έκανε τις εξής συναλλαγές:
- 2/1. Αγόρασε πρώτες και βοηθητικές ύλες από τον Δ. Ζήση με πίστωση αξίας 22.0000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 210.
 - 2/1. Πλήρωσε μεταφορικά για την πο πάνω αγορά 2.000 δρχ. Φορτωτική αρ. 405.
 - 7/1. Αγόρασε ένα τόρνο αξίας 110.000 δρχ. μετρητοίς από τον Φ. Φωτίου. Τιμολόγιο αρ. 310.
 - 10/1. Πλήρωσε έξοδα εγκαταστάσεως τόρνου 3.000 δρχ. Τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών Α. Αναγνώστου αρ. 20.
 - 12/1. Αγόρασε πρώτες και βοηθητικές ύλες από τον Ν. Νικολάου με πίστωση αξίας 28.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 345.
 - 14/1. Αγόρασε μία μηχανή τεσσάρων πράξεων από τον Ε. Σολωμό μετρητοίς αξίας 12.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 167.
 - 16/1. Ο Δ. Ζήσης χαρήγησε στον Β. Βασιλείου έκπτωση 1.000 δρχ. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 11.
 - 18/1. Πλήρωσε συνδρομή στο Δελτίο Φορολογικής Νομοθεσίας 600 δρχ. Απόδειξη αρ. 3074.
 - 20/1. Επέστρεψε στον Ν. Νικολάου πρώτες ύλες αξίας 1.800 δρχ. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 7.

- 22/1. Αγόρασε πρώτες και βιοθητικές ύλες από τον Ε. Σκλήρη τοις μετρητοίς αξίας 37.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 740.
- 24/1. Πλήρωσε για ύδρευση 800 δρχ.
- 26/1. Αγόρασε υλικά συσκευασίας από τον Α. Αργυρίου αξίας 5.000 δρχ. Τιμολόγιο αρ. 476.
- 28/1. Πλήρωσε στον Κ. Σάγο 3.000 δρχ. για δαπάνη επεξεργασίας πρώτων του υλών. Τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών αρ. 75.
- 30/1. Πλήρωσε ημερομίσθια εργατοτεχνικού προσωπικού 14.000 δρχ.
- 31/1. Πλήρωσε εργαδοτική εισφορά στο ΙΚΑ για τα ημερομίσθια 5.000 δρχ.
- Na τηρήσετε το βιβλίο Αγορών με βάση τις παραπόνω συναλλαγές.

5.5 Ερωτήσεις.

1. Ο επιτηδευματίας της πρώτης κατηγορίας ποιό βιβλίο υποχρεούται να τηρεί βασικά και τί πρέπει να καταχωρίζει σε αυτό;
 2. Οι αγορές των παγίων περιουσιακών στοιχείων πού πρέπει να καταχωρίζονται;
 3. Για κάθε αγορά ποιά στοιχεία πρέπει να καταχωρίζονται στο βιβλίο Αγορών;
 4. Πού πρέπει να καταχωρίζονται οι επιστροφές και οι εκπτώσεις των αγορών;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΒΙΒΛΙΟ ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

6.1 Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων.

Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί για την άσκηση του επαγγέλματός του βιβλίο Εσόδων - Εξόδων.

6.2 Καταχώριση Εσόδων.

Στο σκέλος των εσόδων καταχωρίζονται τα κάθε φύσεως έσοδα του επιτηδευματία από χονδρικές και λιανικές πωλήσεις· ή από παροχή υπηρεσιών, που προέρχονται από πράξεις που έγιναν είτε τοις μετρητοίς είτε με πίστωση.

Ειδικότερα κατά την καταχώριση των εσόδων πρέπει να αναγράφονται:

α) Η χρονολογία εκδόσεως του οικείου δικαιολογητικού.
β) Το είδος του στοιχείου (τιμολόγιο χονδρικής πωλήσεως, εκκαθάριση, απόδειξη λιανικής πωλήσεως, απόδειξη παροχής υπηρεσιών, τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών κλπ.).

γ) Ο αύξοντας αριθμός, χωριστά για κάθε σειρά στοιχείου (τιμολόγια χονδρικής πωλήσεως, απόδειξεις λιανικής πωλήσεως κλπ.), του πρώτου και του τελευταίου στοιχείου που εκδόθηκαν μέσα στην ίδια μέρα.

δ) Ο συνολικός αριθμός των στοιχείων που εκδόθηκαν.

Ως στοιχεία που εκδόθηκαν θεωρούνται τα έγκυρα. Συνεπώς αν εκδόθηκαν π.χ. 30 αποδείξεις λιανικής πωλήσεως από τις οποίες οι 2 ακυρώθηκαν, σαν συνολικός αριθμός στοιχείων που εκδόθηκαν θα αναγραφεί ο 28.

ε) Το ποσό του εσόδου. Στη σήλη του ποσού θα καταχωρίζεται πλήρες το έσοδο

δο, όπως προκύπτει από τα στοιχεία που εκδίδει η επιχείρηση. Αν όμως η επιχείρηση, για λόγους που αναφέρονται κυρίως στη φορολογία του εισοδήματος, θέλει να διαχωρίζει τα ακαθάριστα έσοδα στα επί μέρους στοιχεία από τα οποία αποτελούνται αυτά (αντίτιμο πωλήσεως, χαρτόσημο, φόρος κύκλου εργασιών), μπορεί να τα αναγράφει σε ιδιαίτερες στήλες.

Τα έσοδα καταχωρίζονται καθημερινά και αναλύονται σε τρεις ξεχωριστές στήλες ως εξής:

- α) Έσοδα από πώληση αγαθών.
- β) Έσοδα από παροχή υπηρεσιών.

γ) Έσοδα από λοιπές πράξεις (π.χ. έσοδα από εκμίσθωση ακινήτου που ανήκει στην επιχείρηση ή από πώληση επίπλων, μηχανήματος, από τόκους, από τηλεφωνήματα κλπ.).

6.3 Καταχώριση εξόδων.

Στο σκέλος των εξόδων καταχωρίζονται οι δαπάνες είτε γίνονται τοις μετρητοίς είτε με πίστωση.

Κατά την καταχώριση των εξόδων πρέπει να αναγράφονται:

- α) Η χρονολογία της λήψεως του οικείου δικαιολογητικού.
- β) Η επωνυμία του προμηθευτή.
- γ) Ο αριθμός του δικαιολογητικού.
- δ) Το ποσό του εξόδου.

Στο σκέλος των εξόδων θα υπάρχουν ειδικές στήλες, όπου θα καταχωρίζονται ξεχωριστά:

α) Οι αγορές των εμπορευσίμων αγαθών που προορίζονται να μεταπωληθούν αυτούσια.

β) Οι αγορές των αγαθών που προορίζονται να πωληθούν ύστερα από κατεργασία (πρώτων υλών κλπ.).

Στην περίπτωση που είναι εξαιρετικά δύσκολος ο διαχωρισμός των αγορών στις δύο προηγούμενες κατηγορίες, η καταχώριση της αξίας των αγαθών αυτών μπορεί να γίνεται σε μία στήλη. Τέτοια δυσκολία υπάρχει, όταν η επιχείρηση πωλεί μέρος από τις πρώτες ύλες που αγοράζει όπως έχουν και τις υπόλοιπες ύστερα από κατεργασία, π.χ. υφαντήριο αγοράζει νήματα, από τα οποία άλλα μεταπωλεί αυτούσια χωρίς κατεργασία και άλλα χρησιμοποιεί για την παραγωγή υφασμάτων, χωρίς να είναι γνωστή εκ των προτέρων η ποσότητα που θα πωλήσει με τον ένα ή τον άλλο τρόπο.

- γ) Τα γενικά έξοδα.
- δ) Τα λοιπά έξοδα, όπως π.χ. η επισκευή μηχανήματος.

Στο βιβλίο Εσόδων - Εξόδων πρέπει να εμφανίζονται χωριστά και τα έσοδα και τα έξοδα που πραγματοποιούνται για λογαριασμό τρίτου.

6.4 Καταχώριση παγίων στοιχείων.

Σε ιδιαίτερη στήλη ή σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων καταχω-

ρίζονται τα αγοραζόμενα αγαθά, που προορίζονται για πάγια εκμετάλλευση.

Στην περίπτωση που τα πάγια περιουσιακά στοιχεία καταχωρίζονται σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων, δίπλα στην αξιά κάθε στοιχείου αναγράφεται το ποσό των αποσβέσεων που ενεργούνται κάθε χρόνο. Στο τέλος της χρήσεως, το ποσό των ετησίων αποσβέσεων, καλό είναι να μεταφέρεται από τον ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου στη στήλη των «λοιπών εξόδων» του βιβλίου αυτού. Με τον τρόπο αυτό εξυπηρετούνται κυρίως οι επιχειρήσεις που παρέχουν υπηρεσίες, στον προσδιορισμό του αποτελέσματός τους, που γίνεται λογιστικώς, αφού οι επιχειρήσεις αυτές δεν έχουν αποθέματα. Έτσι καθίσταται επίσης εύκολη και η παρακολούθηση των αποσβέσεων.

6.5 Καταχώριση επιστροφών και εκπτώσεων.

Οι επιστροφές αγορών και πωλήσεων και οι εκπτώσεις αγορών και πωλήσεων που δεν αναγράφονται στα οικεία δικαιολογητικά, για τις οποίες όμως εκδίδονται πιστωτικά σημειώματα μεταγενέστερα, καταχωρίζονται σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων με τον ίδιο τρόπο που έχουν αναγραφεί τα έσοδα και τα έξοδα, όπως είδαμε παραπάνω.

Οι επιστροφές αυτές και οι εκπτώσεις, που αποτελούν κατά περίπτωση αφαιρετικά στοιχεία των αγορών και πωλήσεων, καλό είναι να μεταφέρονται στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου κάτω από τις αντίστοιχες στήλες των αγορών και πωλήσεων και να αφαιρούνται, ώστε να προκύπτει το καθαρό ποσό των αγορών και πωλήσεων της χρήσεως.

6.6 Διαχωρισμός εσόδων και γενικών εξόδων.

Στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου και το αργότερο μέσα στον επόμενο μήνα από τη λήξη της, σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων και κατά προτίμηση στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου·αυτού, ο επιτηδευματίας υποχρεούται να προβαίνει σε διαχωρισμό των ακαθαρίστων εσόδων ολόκληρης της χρήσεως από πώληση αγαθών και από παροχή υπηρεσιών και να αναγράφει ξεχωριστά το σύνολο των εσόδων που πραγματοποίησε από χονδρικές πωλήσεις και το σύνολο των εσόδων από λιανικές πωλήσεις. Επίσης την ίδια υποχρέωση έχει και για τα γενικά έξοδα, τα οποία πρέπει να αναλυθούν στις εξής κατηγορίες:

- α) Σε αμοιβές προσωπικού (μισθοί, ημερομίσθια κλπ.).
- β) Σε αμοιβές τρίτων (αμοιβές, μεσιτείες, προμήθειες).
- γ) Σε τόκους που έχουν καταβληθεί είτε σε τράπεζες είτε σε τρίτους.
- δ) Σε ενοίκια, στα οποία περιλαμβάνονται τόσο τα ενοίκια των οικοδομών, όσο και τα ενοίκια μηχανημάτων ή άλλων κινητών πραγμάτων.
- ε) Σε λοιπά έξοδα.

Δεν απαιτείται καταχώριση τέτοιας αναλύσεως των ακαθαρίστων εσόδων και των γενικών εξόδων, αν η ανάλυση αυτή προκύπτει από ιδιαίτερες στήλες του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων.

6.7 Υπόδειγμα βιβλίου Εσόδων - Εξόδων.

Έσοδα

ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ – ΕΞΟΔΩΝ

Χρονολογία εκδόσεως ή λήψεως του δικαιολογητικού	Είδος και αριθμός του δικαιολογητικού	Αιτιολογία	Πωλήσεις	'Έσοδα από:		Παρατηρήσεις
				Παροχή υπηρεσών	Λοιπές πράξεις	
1978 Ιαν. 2	Τιμολ. 1-7	7 Γιώλησεις Χονδρ.	35.700	7.000		
Ιαν. 2	Τιμολ. προ. υπηρ. 1-3	3 Επισκευές μηχ.		6.000		'Ακυρες οι 2 και 7
Ιαν. 2	Αποδ. λιαν. πωλ. 1-22	20 Γιώλησεις λιαν.				
Ιαν. 2	Αποδεική 1	1 Ενοικίο				
Ιαν. 3	Τιμολ. 8-13	5 Γιώλησεις Χονδρ.	25.000	5.000		
Ιαν. 3	Αποδ. λιαν. πωλ. 23-32	10 Γιώλησεις λιαν.	4.000			
Ιαν. 3	Τιμολ. 14	1 Γιώληση επίπλων				'Ακυρο το 9
				7.000	8.000	

Χρονολογία εκδόσεως ή λήψεως του δικαιολ.	Είδος και αριθμός του δικαιολογητικού	Απολογία	Έξοδα για:				
			Άγορά εηπ/των	Άγορά πρώτων υιών κ.λπ.	Άγορά παγίων στοιχείων	Γενικά έξοδα	Λοιπές πράξεις
1978	Iav. 2	Τιμολόγιο	αρ. 415	Άγορά από Α. Αναστασίου	35.000		
	Iav. 2	Τιμολόγιο	αρ. 148	Άγορά από Ν. Ελευθερίου			
	Iav. 2	Τιμολόγιο	αρ. 214	Άγορά γραφ. ύλης από N. Μακρή			
Iav. 3		Απόδειξη	αρ. 137	ΟΤΕ Τηλέφωνο			
Iav. 3		Τιμολόγιο	αρ. 652	Άγορά από Α.Ε «Π. Σολωμός»	22.000	12.000	14.000
Iav. 3		Τιμολόγιο		Άγορά από Ε. Λάζαρου			800
Iav. 4		Μισθ. κατάστ.		Μισθοί υπαλλήλων			
Iav. 4		Τιμολόγιο	αρ. 412	Άγορά από Ν. Λεοντίου	34.000		25.000
Iav. 4		Φορτωτική	αρ. 75	Μεταφορικά	2.000		
Iav. 4	IKA			Εργοδοτική εισφορά μισθών			8.000
Iav. 5		Τιμολόγιο	αρ. 103	N. Δημήου επισκευή επίπλων			
Iav. 5		Φορτωτική	αρ. 182	Μεταφορικά			
						1.200	800

Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων καταχωρίζονται, όπως είδαμε, οι επιστροφές και οι εκπτώσεις των πωλήσεων, ως εξής:

Χρονολογία εκδόσεως του δίκαιολ.	Είδος και αριθμός δικαιολογητικού	Αιτιολογία	Επιστροφές – Εκπτώσεις	
			Πωλήσεων	Παροχής υπηρεσιών
1978 Ιαν. 3 Ιαν. 4	Πιστ. Σημείωμα αρ. 1-2 Πιστ. Σημείωμα αρ. 3	Επιστροφές πωλήσεων Έκπτωση παρ. υπηρ.	2.300	1.200

Επίσης σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου αυτού γίνεται και η παρακολούθηση των επιστροφών και των εκπτώσεων των αγορών, ως εξής:

Χρονολογία εκδόσεως ή λήψεως του δίκαιολογ.	Είδος και αριθμός του δικαιολογητικού	Αιτιολογία	Επιστροφές – Εκπτώσεις	
			Αγορών εμπορευμάτων	Αγορών πρώτων υλών κλπ.
1978 Ιαν. 4	Πιστ. Σημείωμα αρ. 7	Επιστροφή στον Αναστασίου	2.400	
Ιαν. 4	Πιστ. Σημείωμα αρ. 5	Επιστροφή στον Ελευθερίου		1.500
Ιαν. 5	Πιστ. Σημείωμα αρ. 3	Έκπτωση από Ν. Λεοντίου	1.200	

6.8 Καταχώριση καταθέσεων και αναλήψεων, δανείων κλπ.

Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας υποχρεούται να παρακολουθεί επίσης στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων τις ακόλουθες οικονομικές πράξεις:

- α) Τις καταθέσεις και αναλήψεις κεφαλαίων.
- β) Τα χορηγούμενα ή τα λαμβανόμενα δάνεια.
- γ) Τις εισπράξεις ή τις πληρωμές για μερική ή για ολική εξόφληση των δανείων αυτών.

Οι παραπάνω πράξεις καταχωρίζονται, με ρητή διάταξη του νόμου, κατά το χρόνο που πραγματοποιούνται και πρέπει να εμφανίζονται συνέχεια η μία κατόπιν της άλλης. Συνεπώς δέν επιτρέπεται να καταχωρίζεται κάθε είδος πράξεων σε ξεχωριστές σελίδες, γιατί με τον τρόπο αυτό θα γινόταν καταστρατήγηση των σκοπών της διατάξεως αυτής.

Για ευχερέστερη κατανόηση παραθέτομε το πιο κάτω παράδειγμα:

5-1-78	Προσωρινή κατάθεση από εταίρο Α	100.000
15-1-78	Βιοτεχνικό δάνειο από Εθνική Τράπεζα	200.000
18-1-78	Απόδοση στον εταίρο Α της προσωρινής του καταθέσεως	100.000
20-2-78	Δάνειο από εταίρο Β	150.000
31-3-78	Χορήγηση δανείου στον Δ	80.000
4-4-78	Κατάθεση εταίρων για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου	300.000
5-6-78	Απόδοση στον εταίρο Β μέρους του δανείου του	70.000
10-7-78	Επιστροφή δανείου από τον Δ	80.000
15-7-78	Απόδοση στην Εθνική Τράπεζα έναντι του βιοτεχνικού δανείου	90.000

Άλλος τρόπος καταχωρίσεως των πιο πάνω οικονομικών πράξεων είναι ο ακόλουθος:

	Εισπράξεις	Πληρωμές
5-1-78	Προσωρινή κατάθεση από εταίρο Α	100.000
15-1-78	Βιοτεχνικό δάνειο από Εθνική Τράπεζα	200.000
18-1-78	Απόδοση στον εταίρο Α της προσωρινής του καταθέσεως	100.000
20-2-78	Δάνειο από εταίρο Β	150.000
31-3-78	Χορήγηση δανείου στον Δ	80.000
4-4-78	Κατάθεση εταίρων για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου	300.000
5-6-78	Απόδοση στον εταίρο Β μέρους του δανείου του	70.000
10-7-78	Επιστροφή δανείου από τον Δ	80.000
15-7-78	Απόδοση στην Εθνική Τράπεζα έναντι του βιοτεχνικού δανείου	90.000

6.9 Ασκήσεις.

Άσκηση 1η.

Ο Δ. Δημητρίου στο μήνα Ιανουάριο έκανε τις εξής συναλλαγές:

- 2/1. Αγόρασε εμπορεύματα από τον Δ. Λούπη με πίστωση δρχ. 300.000. Τιμολόγιο αρ. 237.
- 2/1. Πλήρωσε ενοίκιο καταστήματος για το μήνα Ιανουάριο δρχ. 10.000. Απόδειξη Ε. Νίκα αρ. 15.
- 2/1. Πώλησε εμπορεύματα σε διάφορους πελάτες αντί δρχ. 120.000. Τιμολόγια 1 - 14. Άκυρο το τιμολόγιο αρ. 8.
- 2/1. Πραγματοποίησε λιανικές πωλήσεις δρχ. 4.000. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 1 - 65. Άκυρες οι 3,7 και 40.
- 2/1. Εισέπραξε από πώληση παλιάς γραφομηχανής δρχ. 3.000. Τιμολόγιο αρ. 15.
- 5/1. Πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις δρχ. 250.000. Τιμολόγια 16 - 37 και λιανικές πωλήσεις 7.000 δρχ. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 66 - 144.
- 5/1. Αγόρασε με πίστωση ένα χρηματοκιβώτιο από τον Ε. Μοσχάκη δρχ. 15.000. Τιμολόγιο αρ. 705.
- 8/1. Πλήρωσε για αγορά γραφικής ύλης δρχ. 2.000. Τιμολόγιο Π. Σμυρλή αρ. 7070.
- 8/1. Αγόρασε εμπορεύματα από τον Ε. Μέντη με πίστωση δρχ. 240.000. Τιμολόγιο αρ. 540.

- 8/1. Πλήρωσε μεταφορικά για την παραπάνω αγορά δρχ. 5.000. Φορτωτική αρ. 4052.
- 12/1. Επέστρεψε εμπορεύματα στον προμηθευτή του Δ. Λούπη δρχ. 8.000. Πιστωτικό Σημείωμα αριθμός 7.
- 12/1. Του επιστράφηκαν εμπορεύματα από ορισμένους πελάτες δρχ. 14.000. Πιστωτικά Σημειώματά του 1 - 5.
- 16/1. Πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις δρχ. 380.000. Τιμολόγια 38 - 79 (άκυρα τα 42 και 68 τιμολόγια). Λιανικές πωλήσεις δρχ. 5.800. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 145 - 217 (άκυρες οι 152, 180, 201 και 204).
- 18/1. Ο προμηθευτής Ε. Μέντης χορήγησε στον Δ. Δημητρίου έκπτωση δρχ. 4.000. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 3.
- 18/1. Παραχώρησε έκπτωση σε διάφορους πελάτες δρχ. 4.500. Πιστωτικά Σημειώματά του 6 - 11.
- 22/1. Πλήρωσε τηλέφωνο δρχ. 1.400 και ρεύμα δρχ. 2.500.
- 24/1. Εξώφλουσε τη μισθοδοτική κατάσταση του μηνός Ιανουαρίου ονομαστικού ποσού 30.000.
- 31/1. Πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις δρχ. 425.000. Τιμολόγια 80-143. Λιανικές πωλήσεις δρχ. 8.500. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 218 - 307.
- 31/1. Πλήρωσε εργαδοτική εισφορά ΙΚΑ δρχ. 10.000.
- 31/1. Αγόρασε εμπορεύματα από τον Ν. Φερούση τοις μετρητοίς δρχ. 148.000. Τιμολόγιο αρ. 648.
- 31/1. Αγόρασε ένα γραφείο από το Δ. Σημίτη τοις μετρητοίς δρχ. 4.800. Τιμολόγιο αρ. 1012.

Να τηρήσετε το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων και να παρακολουθήσετε σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου αυτού τις επιστροφές και εκπτώσεις των αγορών και πωλήσεων.

Άσκηση 2η.

- Ο Ε. Ελευθερίου στο μήνα Μάρτιο έκανε τις εξής συναλλαγές:
- 1/3. Αγόρασε πρώτες και βοηθητικές ύλες από Ν. Γεωργίου με πίστωση δρχ. 200.000. Τιμολόγιο αρ. 270.
- 1/3. Πλήρωσε μεταφορικά για την πιο πάνω αγορά δρχ. 5.000. Φορτωτική αρ. 738.
- 4/3. Έλαβε από την Εθνική Τράπεζα βιοτεχνικό δάνειο δρχ. 140.000.
- 4/3. Αγόρασε εμπορεύματα από Δ. Νικολάου δρχ. 310.000 τα μισά τοις μετρητοίς και τα υπόλοιπα με πίστωση. Τιμολόγιο αρ. 675.
- 4/3. Πώλησε εμπορεύματα μετρητοίς σε διάφορους πελάτες αντί δρχ. 250.000. Τιμολόγια 101 - 115. Άκυρο το 107 τιμολόγιο.
- 4/3. Χορήγησε στον Δ. Φακή προσωρινό δάνειο δρχ. 40.000.
- 6/3. Αγόρασε μία ταμιακή μηχανή δρχ. 15.000 από Α.Ε. «Ε. Σίμος». Τιμολόγιο αρ. 180.
- 7/3. Πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις δρχ. 280.000. Τιμολόγια 116 - 129 (άκυρα τα 118 και 122 τιμολόγια). Από τις πωλήσεις αυτές, δρχ. 48.000 αφορούν πωλήσεις που έγιναν για λογαριασμό τρίτων. Επίσης την ίδια μέρα έκανε λιανικές πωλήσεις δρχ. 17.000. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 3118 - 3185 (άκυρες οι 3125 και 3150).
- 7/3. Αγόρασε μετρητοίς διάφορα είδη καθαριότητας (σκούπες, σαπούνι, κλπ.) δρχ. 1200. Τιμολόγιο Φ. Χρήστου αρ. 403.
- 10/3. Επέστρεψε στον προμηθευτή του Ν. Γεωργίου πρώτες και βοηθητικές ύλες δρχ. 8.000. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 7.
- 10/3. Χορήγησε έκπτωση στον πελάτη του Α. Ζήση δρχ. 1.200. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 5.
- 10/3. Ο Δ. Φακής κατέβαλε έναντι του δανείου που του χορηγήθηκε δρχ. 25.000.
- 12/3. Πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις δρχ. 330.000, από τις οποίες δρχ. 65.000 για λογαριασμό τρίτων. Τιμολόγια αρ. 130 - 152. Επίσης την ίδια μέρα έκανε λιανικές πωλήσεις δρχ. 27.000. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 3186 - 3270.
- 12/3. Ο πελάτης του Δ. Λημναίος του επέστρεψε εμπορεύματα δρχ. 5.000. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 6.
- 15/3. Κατέβαλε στην Εθνική Τράπεζα έναντι του βιοτεχνικού δανείου δρχ. 60.000.
- 15/3. Αγόρασε γραφική ύλη δρχ. 1.500. Τιμολόγιο Ε. Μακρή αρ. 534.
- 18/3. Έλαβε δάνειο από τον Σ. Σύρμα δρχ. 120.000.
- 18/3. Αγόρασε εμπορεύματα με πίστωση από Κ. Συρίγο δρχ. 180.000. Τιμολόγιο αρ. 715.
- 18/3. Πλήρωσε για λογαριασμό τρίτων δρχ. 2.000. Φορτωτική αρ. 814.
- 21/3. Εισέπραξε από πώληση παλίας αριθμομηχανής δρχ. 5.000. Τιμολόγιο αρ. 153.
- 21/3. Ο προμηθευτής του Κ. Συρίγος του χορήγησε έκπτωση δρχ. 4.000. Πιστωτικό Σημείωμα αρ. 9.

24/3. Εισέπραξε από επισκευή μηχανήματος του Κ. Νίκα δρχ. 3.500. Τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών αρ. 17.

24/3. Εξόφλησε τη μισθοδοτική κατάσταση μηνός Μαρτίου δρχ. 35.000.

27/3. Αγόρασε μετρητοίς ένα τόρνο δρχ. 120.000. Τιμολόγιο Φ. Φωτίου αρ. 138.

27/3. Πλήρωσε μεταφορικά για την παραπάνω συναλλαγή δρχ. 800. Φορτωτική αρ. 617.

29/3. Πραγματοποίησε χονδρικές πωλήσεις δρχ. 430.000 από τις οποίες δρχ. 76.000 για λογαριασμό τρίτων. Τιμολόγια αριθμός 154 - 178. Επίσης έκανε λιανικές πωλήσεις δρχ. 17.500. Αποδείξεις λιανικής πωλήσεως 3.271 - 3.343.

29/3. Πλήρωσε ύδρευση δρχ. 500 και τηλέφωνο δρχ. 1.600.

31/3. Πλήρωσε εργοδοτική εισφορά IKA δρχ. 12.000.

31/3. Αγόρασε με πίστωση εμπορεύματα από Κ. Σαρή δρχ. 110.000. Τιμολόγιο αρ. 910.

31/3. Κατέβαλε στο Σ. Σύρμα 65.000 έναντι του οφειλόμενου σε αυτόν δανείου.

Να τηρήσετε το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων, να παρακολουθήσετε τις επιστροφές και εκπτώσεις των αγορών και πωλήσεων, όπως επίσης τα δάνεια που έλαβε ή χορήγησε ο Ε. Ελευθερίου.

6.10 Ερωτήσεις.

- Ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας ποιο βιβλίο υποχρεούται να τηρεί για την άσκηση του επαγγέλματός του;
- Στο σκέλος των εσόδων τί πρέπει να γράφει ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας στο σχετικό βιβλίο;
- Αναφέρατε τα στοιχεία που πρέπει να καταχωρίζονται για κάθε έσοδο στο τηρούμενο βιβλίο.
- Στο σκέλος των εξόδων τί πρέπει να αναγράφει ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας;
- Ποιες ειδικές στήλες πρέπει να υπάρχουν στο βιβλίο Εσόδων - Εξόδων στο σκέλος των εξόδων για να καταχωρίζονται ξεχωριστά οι σχετικές δαπάνες;
- Τα αγοραζόμενα για πάγια εκμετάλλευση αγαθά πού πρέπει να καταχωρίζονται;
- Πού πρέπει να καταχωρίζονται οι επιστροφές και οι εκπτώσεις των αγορών και πωλήσεων;
- Στο τέλος της χρήσεως πώς πρέπει να αναλυθούν (διαχωρισθούν) τα ακαθάριστα έσοδα και τα γενικά έξοδα ολόκληρης της χρήσεως;
- Πού πρέπει να καταχωρίζει η σχετική ανάλυση των εσόδων και των γενικών εξόδων ολόκληρης της χρήσεως και μέσα σε ποιά προθεσμία;
- Πού πρέπει να καταχωρίζει ο επιτηδευματίας της δεύτερης κατηγορίας τις καταθέσεις και τις αναλήψεις κεφαλαίων, τα χορηγούμενα και λαμβανόμενα δάνεια, τις εισπράξεις και τις πληρωμές για μερική ή ολική εξόφληση των δανείων αυτών και κατά ποιό τρόπο;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ
ΒΙΒΛΙΑ ΤΡΙΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

7.1 Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων. Βιβλίο απογραφών.

Ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί για την άσκηση του επαγγέλματός του:

- α) Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων και
- β) βιβλίο Απογραφών.

Το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων τηρείται ακριβώς όπως και στη δεύτερη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων.

Στο βιβλίο απογραφών ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας υποχρεούται να προβαίνει σε αναλυτική καταμέτρηση, αποτίμηση και καταγραφή μόνο των εμπορευσίμων και τινά παγίων περιουσιακών στοιχείων, που υπάρχουν κατά την ημέρα λήξεως κάθε διαχειριστικής περιόδου.

Από τα άλλα στοιχεία του ενεργητικού, παθητικού και της καθαρής περιουσίας υποχρεούται να απογράφει στο βιβλίο απογραφών το ποσό:

- α) Των αποσβέσεων των εξόδων της πρώτης εγκαταστάσεως.
- β) Των αποσβέσεων της αξίας των κτισμάτων, των μηχανημάτων, των εγκαταστάσεων και των λοιπών παγίων περιουσιακών στοιχείων.
- γ) Των αποσβέσεων των επισφαλών απαιτήσεων, με την προϋπόθεση της αναλυτικής αναγραφής των απαιτήσεων αυτών.

Τα βιβλία τρίτης κατηγορίας είναι λογιστικά βιβλία που τηρούνται με μία παραλλαγή της απλογραφικής μεθόδου.

Με την καθιέρωση των βιβλίων αυτών είναι δυνατός ο λογιστικός προσδιορισμός των αποτελεσμάτων, χωρίς ο υπόχρεος να υποβληθεί στη δαπάνη τηρήσεως λογιστικών βιβλίων κατά τη διπλογραφική μέθοδο.

7.2 Ερωτήσεις.

1. Ποιά βιβλία υποχρεούται να τηρεί ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας;
2. Ποιά στοιχεία πρέπει να καταχωρίζει αναλυτικά στο βιβλίο Απογραφών στο τέλος της χρήσεως;
3. Από τα άλλα στοιχεία της περιουσίας του τί πρέπει να απογράφει στο βιβλίο Απογραφών;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΤΑΡΤΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

8.1 Τήρηση βιβλίων κατά τη διπλογραφική μέθοδο.

Ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί για την άσκηση του επαγγέλματός του λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο και να εφαρμόζει οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα εγγραφών, σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής.

8.2 Εφαρμοστέο σύστημα εγγραφών.

Η επιλογή του εφαρμοστέου σε κάθε επιχείρηση συστήματος εγγραφών ανήκει στον επιτηδευματία, ο οποίος εκτιμά ποιό εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες της επιχειρήσεώς του. Οποιοδήποτε όμως σύστημα εγγραφών και αν χρησιμοποιήσει, τα βιβλία πρέπει να τηρηθούν σύμφωνα με τις αρχές της λογιστικής, ώστε από αυτά να προκύπτει και η πραγματική εικόνα της περιουσίας και των οικονομικών αποτελεσμάτων της επιχειρήσεώς του και να παρέχεται η δυνατότητα εύκολου ελέγχου των δεδομένων των βιβλίων αυτών.

Ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας, για την καταχώριση των συναλλαγών της επιχειρήσεώς του μπορεί να επιλέξει είτε το ιταλικό - κλασικό σύστημα εγγραφών είτε το συγκεντρωτικό σύστημα με διάφορες παραλλαγές.

8.3 Βιβλία ιταλικού (κλασικού) συστήματος.

Το ιταλικό ή κλασικό σύστημα λογιστικής περιλαμβάνει τα εξής βιβλία:

α) Το βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.

β) Το Ημερολόγιο.

γ) Το Γενικό Καθολικό.

δ) Αναλυτικά Καθολικά και διάφορα βοηθητικά βιβλία, ο αριθμός των οποίων είναι απροσδιόριστος.

Η πορεία των εγγραφών γίνεται κατά την ακόλουθη σειρά:

- Οι οικονομικές πράξεις με βάση τα δικαιολογητικά καταχωρίζονται πρώτα στο Ημερολόγιο.
- Μετά από το Ημερολόγιο οι συναλλαγές μεταφέρονται στο Γενικό Καθολικό.
- Κατόπιν ενημερώνονται τα Αναλυτικά Καθολικά και τα βοηθητικά βιβλία, είτε από την ευθείας από τα δικαιολογητικά, είτε από το Ημερολόγιο.

Στο κλασικό σύστημα το Ημερολόγιο είναι το βιβλίο - βάση, στο οποίο πρέπει να καταχωρίσθει κάθε συναλλαγή που έχει σχέση με την επιχειρηματική δραστηριότητα του επιτηδευματία. Η καταχώριση όμως όλων των συναλλαγών από ένα λογιστή σε ένα Ημερολόγιο δεν είναι δυνατή στις μεγάλες επιχειρήσεις. Πραγματικά, είναι αδύνατο μία σύγχρονη μεγάλη βιομηχανική μονάδα ή τραπεζική επιχείρηση να γράφει καθημερινά σε ένα μοναδικό ημερολόγιο όλες τις πολυάριθμες συναλλαγές, που γίνονται στα διάφορα τμήματα από το πολυάριθμο προσωπικό της. Ανακύπτει επομένως η ανάγκη της διασπάσεως και του τεμαχισμού του μοναδικού ημερολογίου σε περισσότερα, τα οποία λέγονται Ειδικά ή Αναλυτικά Ημερολόγια.

Ο τεμαχισμός αυτός του μοναδικού ημερολογίου σε πολλά ημερολόγια είναι η βάση του **συγκεντρωτικού συστήματος**, το οποίο για το λόγο αυτό καλείται σύστημα πολλαπλών ημερολογίων. Με το σύστημα αυτό επιτυγχάνεται ο καταμερισμός της λογιστικής εργασίας σε περισσότερους λογιστές και επομένως εξυπηρετούνται οι μεγάλοι οικονομικοί οργανισμοί στην καταχώριση των συναλλαγών τους.

8.4 Βιβλία συγκεντρωτικού συστήματος.

Υπάρχουν δύο κατηγορίες βιβλίων:

α) Τα Αναλυτικά, που περιλαμβάνουν τα Αναλυτικά Ημερολόγια και τα Αναλυτικά Καθολικά. Σε αυτά καταχωρίζονται οι πράξεις αμέσως μόλις διεξαχθούν και με κάθε λεπτομέρεια.

β) Τα Συγκεντρωτικά, δηλαδή το Ημερολόγιο και το Γενικό Καθολικό, στα οποία μεταφέρονται συγκεντρωτικά κατά ορισμένα χρονικά διαστήματα (συνήθως μήνα) οι εγγραφές που καταχωρίσθηκαν στα Αναλυτικά Ημερολόγια.

Ο αριθμός των Αναλυτικών Ημερολογίων είναι κατ' αρχήν απροσδιόριστος. Εξαρτάται από το είδος της επιχείρησεως, από τον αριθμό των λογαριασμών που τηρεί, από τον τρόπο διεξαγωγής των εργασιών, από τον τρόπο επιμερισμού της διοικητικής εργασίας στην επιχείρηση κλπ. Αρχικά δημιουργούνται Αναλυτικά Ημερολόγια για την εξυπηρέτηση εκείνων των λογαριασμών, που παρουσιάζουν συχνή κίνηση. Έτσι, σε μία μικρομεσαία εμπορική επιχείρηση θα τηρηθούν ενδεχομένως τα εξής Αναλυτικά Ημερολόγια:

- Ταμείου.
- Αγορών.
- Πωλήσεων.
- Διαφόρων πράξεων.

Σε μία εμπορική επιχείρηση με περισσότερη συναλλακτική κίνηση θα τηρηθούν ενδεχομένως τα εξής:

- Εισπράξεων.
- Πληρωμών.
- Αγορών.
- Πωλήσεων.

- Γραμματίων Εισπρακτέων.
 - Γραμματίων Πληρωτέων.
 - Διαφόρων πράξεων.
- Σε μία Τράπεζα τα εξής:
- Εισπράξεων.
 - Πληρωμών.
 - Αγοραπωλησίας συναλλάγματος.
 - Αξιών προς είσπραξη.
 - Δανείων με ενέχυρο.

Υπάρχουν διάφορες παραλλαγές του συγκεντρωτικού συστήματος, οι κυριότερες από τις οποίες είναι το γαλλικό σύστημα, το αγγλικό, το γερμανικό κλπ., τα οποία εξετάζονται αναλυτικά στα διάφορα συγγράμματα της Λογιστικής.

8.5 Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού.

Ο επιτηδευματίας που τηρεί βιβλία τέταρτης κατηγορίας με τη διπλογραφική μέθοδο είτε κατά το ιταλικό είτε κατά το συγκεντρωτικό σύστημα, υποχρεούται να τηρεί και το Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού. Στο βιβλίο αυτό καταχωρίζονται, μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, οι πράξεις που επηρεάζουν τα αποτελέσματα της περιόδου αυτής ή αναφέρονται σε αυτήν ή έχουν σχέση με τον ισολογισμό της με οποιοδήποτε τρόπο, εφόσον τα αποδεικτικά και λοιπά στοιχεία για τις πράξεις αυτές περιέρχονται στην επιχείρηση μετά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Η ρύθμιση αυτή αποσκοπεί στην αποφυγή της αναμίξεως στα βιβλία της επιχειρήσεως των πράξεων δύο χρήσεων.

Ως πράξεις ισολογισμού, που πρέπει να καταχωρίζονται στο Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού, θεωρούνται και οι εγγραφές προσδιορισμού αποτελεσμάτων, των αποσβέσεων, της συγκεντρώσεως των αποτελεσμάτων κλπ., όπως και οι εγγραφές κλεισμάτων και ανοίγματος των λογαριασμών.

Η τήρηση του Ημερολογίου Εγγραφών Ισολογισμού δεν είναι αναγκαία, αν για κάθε διαχειριστική περίοδο χρησιμοποιείται ιδιαίτερη σειρά βιβλίων ή μόνο ιδιαίτερο γενικό ή συγκεντρωτικό ημερολόγιο. Στην περίπτωση αυτή οι εγγραφές πράξεων ισολογισμού καταχωρίζονται στο γενικό ή συγκεντρωτικό ημερολόγιο ως συνέχεια των εγγραφών της χρήσεως.

8.6 Άλλα βιβλία επιτηδευματιών της τέταρτης κατηγορίας.

Εκτός από τα βασικά διπλογραφικά βιβλία, ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας, πρέπει να τηρεί και τα εξής:

α) Βιβλίο Αποθήκης και βιβλίο Παραγωγής - Κοστολογίου, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις.

β) Βιβλίο Πρακτικών Γενικής Συνελεύσεων των Μετόχων και βιβλίο Πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου, αν πρόκειται για ημεδαπή ανώνυμη εταιρία.

γ) Βιβλίο Εταίρων, βιβλίο Πρακτικών Συνελεύσεων και βιβλίο Πρακτικών Διαχειρίσεως, αν πρόκειται για εταιρία περιορισμένης ευθύνης.

8.7 Βιβλίο Αποθήκης.

Υποχρέωση για τήρηση βιβλίου Αποθήκης έχει:

α) Ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας, που πωλεί για λογαριασμό του αγαθά χονδρικώς ή κυρίως χονδρικώς και πραγματοποίησε κατά την προηγούμενη ετήσια διαχειριστική περίοδο ακαθάριστα έσοδα περισσότερα από 80.000.000 δρχ.

β) Ο επιτηδευματίας που πωλεί λιανικώς ή κατά κύριο λόγο λιανικώς και πραγματοποίησε κατά την προηγούμενη ετήσια διαχειριστική περίοδο ακαθάριστα έσοδα συνολικά από χονδρικές και λιανικές πωλήσεις περισσότερα από 140.000.000 δρχ.

Ως χονδροπωλητής κατά κύριο λόγο θεωρείται ο επιτηδευματίας που πωλεί χονδρικώς ή χονδρικώς και λιανικώς, τα ακαθάριστα έσοδα του οποίου από λιανικές πωλήσεις ανέρχονται τουλάχιστον στο 40% του συνόλου των ετησίων ακαθαρίστων εσόδων.

Λιανοπωλητής θεωρείται ο επιτηδευματίας που πωλεί λιανικώς ή χονδρικώς, τα ακαθάριστα έσοδα του οποίου από λιανικές πωλήσεις ανέρχονται τουλάχιστον στο 40% του συνόλου των ετησίων ακαθαρίστων εσόδων.

γ) Ο επιτηδευματίας που πωλεί χονδρικώς ή λιανικώς αγαθά μετά από προηγούμενη κατεργασία, εφόσον το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων του από χονδρικές και λιανικές πωλήσεις κατά την προηγούμενη ετήσια διαχειριστική περίοδο υπερέβησαν τα 80.000.000. Στην περίπτωση αυτή τηρεί βιβλίο Αποθήκης: 1) Πρώτων υλών, 2) βοηθητικών υλών, 3) καυσίμων υλών, 4) ειδών συσκευασίας, 5) ετοίμων προϊόντων και 6) υποπροϊόντων.

δ) Ο επιτηδευματίας που ενεργεί επεξεργασία αποκλειστικά για λογαριασμό τρίτων, εφόσον τα ακαθάριστα έσοδά του κατά την προηγούμενη ετήσια διαχειριστική περίοδο υπερέβησαν τα 80.000.000 δραχμές. Στην περίπτωση αυτή για να κριθεί αν ο επιτηδευματίας έχει υποχρέωση τηρήσεως βιβλίου Αποθήκης, τα ακαθάριστα έσοδα (αμοιβές) από επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων τριπλασιάζονται.

ε) Ο επιτηδευματίας που επεξεργάζεται αγαθά για λογαριασμό του και για λογαριασμό τρίτων, εφόσον το άθροισμα των ακαθαρίστων εσόδων του κατά την προηγούμενη ετήσια διαχειριστική περίοδο από χονδρικές και λιανικές πωλήσεις υπερέβησαν τα 80.000.000 δρχ.

8.8 Βιβλίο Παραγωγής - Κοστολογίου.

Στην τίρηση του βιβλίου αυτού υποχρεούνται οι επιτηδευματίες της τέταρτης κατηγορίας που πωλούν τα αγαθά τους ύστερα από επεξεργασία, αδιάφορα αν αυτή γίνεται σε εργοστάσια ή εργαστήρια δικά τους ή τρίτων και οι οποίοι έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλίο Αποθήκης. Κατά συνέπεια, δεν υποχρεούνται να τηρούν βιβλίο Παραγωγής - Κοστολογίου:

- α) Οι επιτηδευματίες που τηρούν βιβλίο Αποθήκης προαιρετικά και
- β) οι επεξεργαζόμενοι αποκλειστικά αγαθά τρίτων.

8.9 Υποχρεωτικοί λογαριασμοί.

Ο Κ.Φ.Σ. απαιτεί από τους επιτηδευματίες της τέταρτης κατηγορίας να τηρούν ορισμένους υποχρεωτικά λογαριασμούς από τους οποίους θα προκύπτουν αναλυτικά τα έσοδα, τα έξοδα, το κόστος και τα παραγόμενα προϊόντα και υποπροϊόντα. Οι λογαριασμοί αυτοί μπορεί να είναι είτε πρωτοβάθμιοι είτε δευτεροβάθμιοι είτε

τριτοβάθμιοι. Η απαρίθμηση των λογαριασμών αυτών γίνεται στο άρθρο 7 του Κ.Φ.Σ., στο οποίο και παραπέμπομε το μαθητή.

8.10 Ερωτήσεις:

1. Ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας με ποιά μέθοδο και με ποιό λογιστικό σύστημα υποχρεούται να τηρεί τα λογιστικά του βιβλία;
 2. Ποιά είναι η πορεία των εγγραφών που ακολουθείται στο ιταλικό σύστημα;
 3. Οι μεγάλοι οικονομικοί οργανισμοί εξυπηρετούνται από το ιταλικό σύστημα στην καταχώριση των συναλλαγών τους και γιατί;
 4. Να αναφέρετε την πορεία των εγγραφών που ακολουθείται στο συγκεντρωτικό σύστημα.
 5. Τι γνωρίζετε για το Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού;
 6. Πότε η τίρηση του Ημερολογίου Εγγραφών Ισολογισμού δεν είναι αναγκαία;
 7. Ποιά άλλα, εκτός από τα βασικά διπλογραφικά βιβλία, πρέπει να τηρεί ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας;
 8. Πότε ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί βιβλίο Αποθήκης;
 9. Πότε ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί βιβλίο Παραγωγής - Κοστολογίου;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΟΣ

9.1 Έννοια υποκαταστήματος.

Ως υποκατάστημα θεωρείται κάθε επαγγελματική εγκατάσταση του επιτηδευματία, η οποία βρίσκεται σε διαφορετικό τόπο από το κεντρικό κατάστημά του και στην οποία γίνονται οποιασδήποτε φύσεως συναλλαγές ή ασκείται οικονομική δραστηριότητα για λογαριασμό του κεντρικού καταστήματος.

Για κάθε υποκατάστημα ο επιτηδευματίας υποχρεούται να τηρεί τα βιβλία που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ.

9.2 Βιβλίο υποκαταστήματος επιτηδευματία πρώτης κατηγορίας.

Ο επιτηδευματίας αυτός υποχρεούται για καθένα υποκατάστημά του, στο οποίο γίνονται αγορές αγαθών για μεταπώληση ή για πάγια εκμετάλλευση, να τηρεί βιβλίο Αγορών.

Το βιβλίο Αγορών του κεντρικού και του υποκαταστήματος τηρούνται με τον ίδιο τρόπο.

9.3 Βιβλία υποκαταστήματος επιτηδευματία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας.

Ο επιτηδευματίας που έχει υποχρέωση να τηρεί βιβλία δεύτερης ή τρίτης κατηγορίας υποχρεούται να τηρεί για κάθε υποκατάστημά του:

- Το ίδιο ή τα ίδια βιβλία, τα οποία τηρεί για το κεντρικό του κατάστημα.
- Λογαριασμό δοσοληψιών με το κεντρικό κατάστημα ή άλλο υποκατάστημα της ίδιας επιχειρήσεως.

Ο λογαριασμός δοσοληψιών με το κεντρικό ή άλλο υποκατάστημα μπορεί να τηρείται είτε σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων - Εξόδων είτε σε ιδιαίτερο βιβλίο. Στο λογαριασμό αυτό καταχωρίζεται η αξία των αποστελλομένων αγαθών από το κεντρικό στο υποκατάστημα και το αντίθετο, εφόσον αυτή αναγράφεται στα σχετικά δελτία αποστολής.

9.4 Βιβλία υποκαταστήματος επιτηδευματία τέταρτης κατηγορίας.

Το υποκατάστημα του επιτηδευματία αυτού υποχρεούται να τηρεί τα εξής βιβλία:

- Βιβλίο Ταμείου, όπου καταχωρίζονται οι εισπράξεις και οι πληρωμές.

β) Βιβλίο Χρεωστών - Πιστωτών, όπου καταχωρίζονται οι συναλλαγές επί πιστώσει.

γ) Λογαριασμό δοσοληψιών με το κεντρικό κατάστημα ή άλλο υποκατάστημα, όπου απεικονίζονται τα μεταξύ τους αποστελλόμενα μετρητά και η αξία των αποστελλομένων αγαθών, εφόσον αυτή αναγράφεται στα σχετικά δελτία αποστολής.

δ) Διπλότυπα φύλλα αναλύσεως και ελέγχου. Στα φύλλα αυτά γίνεται κάθε μήνα η συγκέντρωση των εισπράξεων, των πληρωμών και των συμψηφιστικών πράξεων του υποκαταστήματος, σύμφωνα με τους λογαριασμούς που τηρούνται στο κεντρικό. Ένα αντίτυπο του φύλλου αυτού αποστέλλεται το αργότερο τον ίδιο μήνα που καταρτίζεται στο κεντρικό για την ενημέρωση των βιβλίων του.

Αν το υποκατάστημα βρίσκεται στην ίδια πόλη με το κεντρικό ή σε οποιαδήποτε περίπτωση 30 χιλιόμετρα από αυτό, ο επιτηδευματίας, αντί των βιβλίων υποκαταστήματος, δικαιούται να τηρεί θεωρημένο διπλότυπο ημερήσιας ταμιακής και συμψηφιστικής κινήσεως. Στο φύλλο αυτό καταχωρίζεται διακεκριμένα το υπόλοιπο του ταμείου της προηγούμενης πημέρας και οι ταμιακές και οι συμψηφιστικές πράξεις. Το ένα αντίτυπο του φύλλου αυτού πρέπει να περιέρχεται στο κεντρικό κατάστημα μέσα σε τρεις ημέρες για τις εγγραφές στα βιβλία του. Στην περίπτωση αυτή, η περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης θεωρείται ως μία πόλη.

9.5 Υπόδειγμα ημερήσιας ταμιακής και συμψηφιστικής κινήσεως.

Ταμιακή και συμψηφιστική κίνηση της... 197...

ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ

ΠΛΗΡΩΜΕΣ

Δικαιολογ.		Αιτιολογία	Ποσό	Δικαιολογ.		Αιτιολογία	Ποσό
Είδος	Αρ.			Είδος	Αρ.		
Τιμολ. Δ.Λ.Π	3-7 4-40	Υπόλοιπο προηγ. Χονδρικές πωλήσεις Λιανικές πωλήσεις Χρεώστες N. Ζήσης B. Δήμου	20.000 24.000 6.000 4.000 8.000	Τιμολ. Τιμολ.	38 72	Αγορές E. Χριστου K. Ευθυμίου	7.000 5.000 12.000
Απόδ. Απόδ.	6 7		12.000	Αποδ. Απόδ.	48 92	Προμηθευτές N. Νικολάου M. Φωτίου	5.000 9.000 14.000
				Τιμολ.	55	Γενικά έξοδα I. Συμρήγς Υπόλοιπο πρός εξίσωση	1.500 34.500 62.000

ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΙ

1) Πωλήσεις επί πιστώσει

Τιμολ. 8 Α. Φακής 6.000
Τιμολ. 9 Γ. Γρηγορίου 11.000 17.000

2) Γραμμάτα εισπρακτέα

K. Ιωάννου λήξεως 28 - 5 ... 4.000
Ε. Καράς λήξεως 15 - 6 - 7.500 11.500

3) Αγορές επί πιστώσει

A. Ανδρέου Τιμολ. 452 16.000

9.6 Απαλλαγή από την τήρηση βιβλίων υποκαταστήματος.

Ο επιτηδευματίας απαλλάσσεται της υποχρεώσεως τηρήσεως βιβλίων για το υποκατάστημα, το οποίο δεν έχει μόνιμη εγκατάσταση. Ως υποκαταστήματα χωρίς μόνιμη εγκατάσταση αναφέρονται ενδεικτικά τα εργοτάξια κατασκευαστικών επιχειρήσεων και τα συνεργεία συγκεντρώσεως, επεξεργασίας και μεταφοράς γεωργικών προϊόντων, που συγκροτούνται από τις εξαγωγικές επιχειρήσεις. Τα στοιχεία που εκδίδονται ή λαμβάνονται για τις συναλλαγές τέτοιων υποκαταστημάτων, όπως π.χ. τιμολόγια αγοράς, πωλήσεως, δικαιολογητικά δαπανών κλπ., πρέπει να αποστέλλονται στο κεντρικό κατάστημα ώστε να καταχωρίζονται στα βιβλία του μέσα στις πρώτες δέκα ημέρες του επόμενου μήνα από την έκδοση ή παραλαβή τους.

9.7 Τήρηση ιδιαιτέρων βιβλίων υποκαταστήματος για κάθε διαχειριστική περίοδο.

Ο επιτηδευματίας οποιασδήποτε κατηγορίας τηρήσεως βιβλίων υποχρεούται να τηρεί για κάθε υποκατάστημά του ιδιαίτερα βιβλία για κάθε μία διαχειριστική περίοδο.

9.8 Στοιχεία υποκαταστήματος.

Για κάθε υποκατάστημα τηρούνται τα στοιχεία που ορίζονται και για το κεντρικό κατάστημα.

9.9 Ερωτήσεις.

- 1.: Ποιά είναι η έννοια του υποκαταστήματος;
- 2.: Ποιό βιβλίο πρέπει να τηρεί ο επιτηδευματίας της πρώτης κατηγορίας για το υποκατάστημά του;
- 3.: Ο επιτηδευματίας της δεύτερης και τρίτης κατηγορίας ποιά βιβλία πρέπει να τηρεί για κάθε υποκατάστημά του;
- 4.: Ποιά βιβλία πρέπει να τηρεί το υποκατάστημα του επιτηδευματία που τηρεί βιβλία τέταρτης κατηγορίας;
- 5.: Σε ποιά περίπτωση το υποκατάστημα του επιτηδευματία της τέταρτης κατηγορίας, αντί των βιβλίων υποκαταστήματος, μπορεί να τηρεί θεωρημένο διπλότυπο ημερήσιας ταμιακής και συμψηφιστικής κινήσεως;
- 6.: Σε ποιά περίπτωση ο επιτηδευματίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση τηρήσεως βιβλίων για το υποκατάστημά του; Να αναφέρετε περιπτώσεις τέτοιων καταστημάτων.
- 7.: Στην περίπτωση που το υποκατάστημα απαλλάσσεται της υποχρέώσεως τηρήσεως βιβλίων, τα στοιχεία των συναλλαγών του πού πρέπει να αποστέλλονται για να καταχωρίζονται;
- 8.: Το υποκατάστημα επιτηδευματία οποιασδήποτε κατηγορίας πρέπει να τηρεί ιδιαίτερα βιβλία για κάθε μία διαχειριστική περίοδο;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΒΙΒΛΙΟ ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΛΑΒΗΣ

10.1 Υπόχρεοι στην τήρηση βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής.

Υποχρέωση για την τήρηση του βιβλίου αυτού έχουν όλοι οι επιτηδευματίες, ανεξάρτητα από την κατηγορία βιβλίων που τηρούν, εφόσον παραλαμβάνουν αγαθά στο κατάστημά τους, τα οποία δεν συνοδεύονται από τιμολόγιο ή δελτίο αποστολής ή άλλο θεωρημένο στοιχείο. Επομένως, αν το αγαθό που παραλαμβάνεται συνοδεύεται με θεωρημένο στοιχείο, δεν υπάρχει τέτοια υποχρέωση.

Το βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής τηρείται όχι μόνο στο κεντρικό, αλλά και σε κάθε υποκατάστημα, πρατήριο, εργοστάσιο του επιτηδευματία.

Το βιβλίο αυτό πρέπει να τηρείται στον τόπο όπου γίνονται οι παραλαβές αγαθών και όχι στην έδρα της επιχειρήσεως.

10.2 Τρόπος τηρήσεως του βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής.

Στο βιβλίο αυτό καταχωρίζονται:

- α) Η χρονολογία της παραλαβής των αγαθών.
- β) Το ονοματεπώνυμο ή η επωνυμία, το επαγγελματικό όνομα και η διεύθυνση του αποστολέα.
- γ) Το είδος και η ποσότητα των αγαθών.
- δ) Ο σκοπός της παραλαβής (αγορά, πώληση, επεξεργασία, ενέχυρο, επισκευή κλπ.)

10.3 Αναπλήρωση του βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής.

Το βιβλίο αυτό μπορεί να μη τηρηθεί, αν για κάθε παραλαβή εκδίδεται θεωρημένο δελτίο ποσοτικής παραλαβής, το οποίο θα περιέχει όλες τις ενδείξεις που ορίζονται για το βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής. Το δελτίο αυτό θα είναι αριθμημένο, θα εκδίδεται σε δύο αντίτυπα και το ένα θα δίνεται σε αυτόν που παρέδωσε τα αγαθά.

Επίσης ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας μπορεί να μην τηρεί βιβλίο ποσοτικής παραλαβής, αν κατά την παραλαβή του αγαθού ενεργεί τη σχετική λογιστική εγγραφή με λογιστικό ισότιμο. Η εγγραφή όμως αυτή πρέπει να γίνεται αμέσως μετά την παραλαβή του αγαθού.

10.4 Υπόδειγμα βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής.

10.4 Υπόδειγμα βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής.

Χρονολογία παραλαβής	Στοιχεία αποστολέα	Του αγαθού που παραλήφθηκε		
		Είδος	Ποσότητα	Σκοπός παραλαβής
1978 Ιαν. 10	Γ. Γεωργίου, Έπιπλα, Πατησίων 100	Πάγκος Υποδήματα ανδρικά οδηγός 330	Τεμάχια 4	Για ιδία χρήση
Ιαν. 12	Ο.Ε «Δ. Δήμου» Υποδ/ποιΐα, Βενιζέλου 103, Καλλιθέα	Υποδήματα γυν. μποτ. οδηγ. 410	Ζεύην 30	Για πώληση
Ιαν. 12	Χ. Ιωάννου, Βιοτ. υποδ. Γούναρη 50, Αιγάλεω	Υποδήματα παιδικά οδηγός 211	Ζεύην 20	Για επεξεργασία
Ιαν. 25	Α.Ε. «Ν. Πέτρου» Βιομ. υποδ. Γεωργίου Α2 - Πειραιάς		Ζεύην 40	Για πώληση

10.5 Ερωτήσεις.

- Ποιοί υποχρεούνται να τηρούν βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής;
 - Πού πρέπει να τηρείται το βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής;
 - Τα υποκαταστήματα, πρατήρια, εργοστάσια του επιτηδευματία υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής;
 - Ποιά στοιχεία πρέπει να καταχωρίζονται στο βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής;
 - Σε ποιές περιπτώσεις μπορεί να μη τηρηθεί βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΠΡΟΣΘΕΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ

11.1 Τήρηση προσθέτων βιβλίων και ειδικών στοιχείων.

Με το σκοπό να αποφευχθεί η δυνατότητα αποκρύψεως εσόδων από ορισμένους επιτηδευματίες, οι οποίοι παρέχουν κυρίως υπηρεσίες, ο Κ.Φ.Σ. επιβάλλει σε αυτούς την τήρηση προσθέτων βιβλίων και ειδικών στοιχείων, ανάλογα με το επάγγελμα που ασκούν.

Στην τήρηση των προσθέτων αυτών βιβλίων και στοιχείων υποχρεούνται οπωσδήποτε οι επιτηδευματίες αυτοί, ανεξάρτητα αν τηρούν βιβλία Β' ή Γ' ή Δ' κατηγορίας.

Παρακάτω αναφέρονται οι κατηγορίες των επιτηδευματιών και τα πρόσθετα βιβλία και ειδικά στοιχεία που υποχρεούνται να τηρούν.

11.2 Κατασκευαστής ειδών κατά παραγγελία.

Ο επιτηδευματίας που κατασκευάζει είδη κατά παραγγελία των πελατών του έχει υποχρέωση να τηρεί και βιβλίο Παραγγελιών κατασκευής αγαθών.

Στο βιβλίο αυτό για κάθε παραγγελία καταχωρίζεται:

- α) Το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του πελάτη.
- β) Το είδος που πρόκειται να κατασκευασθεί.
- γ) Η αξία ή αριθμός που συμφωνείται.

δ) Ο αριθμός του τιμολογίου ή της αποδείξεως λιανικής πωλήσεως ή της αποδείξεως παροχής υπηρεσιών, που θα εκδοθεί κατά περίπτωση.

Το βιβλίο παραγγελιών μπορεί να αντικατασταθεί από θεωρημένο δελτίο παραγγελιών, που θα περιλαμβάνει τα ίδια στοιχεία του βιβλίου αυτού.

11.3 Εκμεταλλευτής κινηματογράφου, Θέατρου κλπ.

Ο επιτηδευματίας που εκμεταλλεύεται κινηματογράφο, Θέατρο ή άλλο θέαμα υποχρεούται να τηρεί και βιβλίο διαθέσεως εισιτηρίων στο οποίο καταχωρίζονται:

- α) Η χρονολογία διαθέσεως των εισιτηρίων.
- β) Το είδος της παραστάσεως (πρωινή, απογευματινή, βραδυνή).
- γ) Το είδος της θέσεως (πλατεία, εξώστης, θεωρείο).
- δ) Ο αρχικός και τελικός αριθμός για κάθε κατηγορία εισιτηρίων που διατέθηκαν μέσα στην ημέρα.
- ε) Ο αριθμός των εισιτηρίων που διατέθηκαν για κάθε θέση.

Ο εκμεταλλευτής κινηματογράφου κλπ. για το αντίτιμο του δικαιώματος της εισόδου στο θέαμα υποχρεούται να εκδίδει σε κάθε περίπτωση εισιτήριο.

11.4 Εκμεταλλευτής ξενοδοχείου ή ξενώνα.

Ο επιτηδευματίας που εκμεταλλεύεται ξενοδοχείο ή ξενώνα υποχρεούται να τηρεί και βιβλίο Ημερήσιας Κινήσεως των πελατών που διανυκτερεύουν, στο οποίο καταχωρίζονται:

- α) Το ονοματεπώνυμο του πελάτη.
- β) Η χρονολογία αφίξεως.
- γ) Ο αριθμός του δωματίου.
- δ) Η χρονολογία αναχωρήσεως.

Για την αμοιβή του, ο επιτηδευματίας αυτός υποχρεούται σε κάθε περίπτωση, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του πελάτη, να εκδίδει θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών, στην οποία να αναγράφει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του πελάτη και ξεχωριστά την αμοιβή του και τις δαπάνες που έκανε για λογαριασμό του πελάτη. Προκειμένου για αλλοδαπό πελάτη, στη διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών μπορεί να μην αναγράφεται το επάγγελμα και η διεύθυνσή του.

11.5 Αντιπρόσωπος οίκων εξωτερικού ή εσωτερικού ή παραγγελιοδόχος.

Ο αντιπρόσωπος οίκου εξωτερικού ή εσωτερικού ή ο παραγγελιοδόχος υποχρεούται να τηρεί και βιβλίο Παραγγελιών Αγοράς Αγαθών ή θεωρημένο δελτίο παραγγελιών αγαθών, στο οποίο για κάθε παραγγελία καταχωρίζονται:

- α) Το ονοματεπώνυμο, η διεύθυνση και το επάγγελμα του πελάτη.
- β) Το είδος και η ποσότητα του αγαθού που παραγγέλλεται.
- γ) Ο αριθμός και η αξία του τιμολογίου παροχής υπηρεσιών που εκδίδεται.

11.6 Εκμεταλλευτής εκκοκκιστηρίου βαμβακιού.

Ο εκμεταλλευτής εκκοκκιστηρίου βαμβακιού, αδιάφορα αν η εκκόκκιση ενεργείται για λογαριασμό του ή για λογαριασμό τρίτων, υποχρεούται να τηρεί και βιβλίο Πρέσσας, στο οποίο μόλις γίνει η δεματοποίηση καταχωρίζονται:

- α) Ο αύξοντας αριθμός κάθε δέματος βαμβακιού που εκκοκκίζεται.
- β) Το βάρος κάθε δέματος.
- γ) Τα στοιχεία του δικαιούχου.

Ο ίδιος επιτηδευματίας, εφόσον εκκοκκίζει βαμβάκι για λογαριασμό παραγωγού γεωργού, υποχρεούται να εκδίδει θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών, στην οποία αναγράφει τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του γεωργού, το είδος και την ποσότητα του παραγόμενου προϊόντος και το ποσό της αμοιβής του. Στην περίπτωση που αμείβεται με είδος, στην απόδειξη αναγράφεται το είδος, η ποσότητα και η αξία του στην τρέχουσα τιμή.

11.7 Εκμεταλλευτής εκπαιδευτηρίου ή φροντιστηρίου.

Ο επιτηδευματίας που διατηρεί εκπαιδευτήριο ή φροντιστήριο υποχρεούται να τηρεί και Μητρώο Μαθητών, στο οποίο για κάθε μαθητή ή σπουδαστή καταχωρίζονται τα εξής στοιχεία:

- α) Το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνσή του.
- β) Η χρονολογία ενάρξεως της φοιτήσεως.
- γ) Το ποσό που συμφωνήθηκε, ξεχωριστά, για τα δίδακτρα, τα μεταφορικά, τα τροφεία και λοιπά δικαιώματα.
- δ) Η χρονολογία διακοπής της φοιτήσεως.

Ο ίδιος επιτηδευματίας υποχρεούται να εκδίδει σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών, στην οποία να αναγράφει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του μαθητή και χωριστά το ποσό για δίδακτρα, για τροφεία, για μεταφορικά και για άλλα δικαιώματα.

Αν η εκπαίδευση παρέχεται δωρεάν, στην απόδειξη αναγράφεται η ένδειξη «χωρίς αμοιβή».

11.8 Εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου.

Ο επιτηδευματίας που διατηρεί κλινική ή θεραπευτήριο υποχρεούται να τηρεί και τα εξής πρόσθετα βιβλία:

α) Βιβλίο Εισόδου και Εξόδου Ασθενών, στο οποίο καταχωρίζονται η ημερομηνία εισόδου του ασθενή, το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνσή του και η ημερομηνία εξόδου του.

β) Βιβλίο Ασθενών, στο οποίο, εκτός από τα στοιχεία του βιβλίου Εισόδου και Εξόδου Ασθενών, καταχωρίζονται σε ιδιαίτερη μερίδα για κάθε ασθενή, η κατηγορία της θέσεως στην οποία εισήλθε, το είδος και η ποσότητα των φαρμάκων που χορηγούνται, κάθε ειδική ιατρική περίθαλψη που παρέχεται κατά τη διάρκεια της νοσηλείας (εξέταση, χειρουργική επέμβαση κλπ.) και ο αριθμός της αποδείξεως παροχής υπηρεσιών. Σε περίπτωση αλλαγής θέσεως, καταχωρίζεται η χρονολογία αλλαγής και η κατηγορία της νέας θέσεως.

γ) Διπλότυπο βιβλίο Μεριδολογίου Γιατρών, με ιδιαίτερη μερίδα για κάθε γιατρό. Σε κάθε μερίδα του βιβλίου αυτού καταχωρίζεται το ονοματεπώνυμο του ασθενή που δέχεται την ιατρική περίθαλψη από το γιατρό, η χρονολογία παροχής της περιθάλψεως, η κατηγορία θέσεως του ασθενή και η αμοιβή του γιατρού. Όταν η ειδική ιατρική περίθαλψη του ασθενή παρέχεται από περισσότερους γιατρούς, τα στοιχεία αυτά καταχωρίζονται στις μερίδες όλων των γιατρών.

Δεν απαιτείται η τήρηση μερίδων για τους γιατρούς της κλινικής ή του θεραπευτηρίου, που παρέχουν σε αυτήν έμμισθη υπηρεσία ή συμμετέχουν στα κέρδη της και οι οποίοι δεν λαμβάνουν αμοιβή απευθείας από τον ασθενή που εγχειρίζεται ή εξετάζεται από αυτούς.

Η τήρηση του βιβλίου αυτού είναι υποχρεωτική και από όλα τα νοσοκομεία, ανεξάρτητα από τη νομική μορφή με την οποία λειτουργούν και την απαλλαγή τους από τη φορολογία εισοδήματος, εφόσον σε αυτά παρέχεται ιατρική περίθαλψη από γιατρούς, στους οποίους καταβάλλεται αμοιβή μη έμμισθης υπηρεσίας.

Επίσης, ο εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου, έχει υποχρέωση να εκδίδει σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών, στην

οποία να αναγράφει το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση του ασθενή και ξεχωριστά το ποσό των νοσηλείων, των φαρμάκων και των ειδικών ιατρικών περιθάλψεων. Αν η νοσηλεία παρέχεται δωρεάν στην απόδειξη θα αναγράφεται η ένδειξη «χωρίς αμοιβή».

11.9 Εκμεταλλευτής ψυγείου.

Όσοι ασχολούνται με την εκμετάλλευση ψυγείων, στα οποία γίνεται αποθήκευση αγαθών, υποχρεούνται:

α) Να εκδίουν θεωρημένο δελτίο εισαγωγής κατά την εισαγωγή των αγαθών στα ψυγεία και θεωρημένο διπλότυπο εξαγωγής κατά την εξαγωγή των αγαθών από τα ψυγεία. Στα δελτία αυτά αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και η διεύθυνση του αποθέτη, το είδος, η ποσότητα, ο τρόπος και τα σημεία των αγαθών που αποθηκεύονται.

β) Να εκδίουν σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη ψυκτικών δικαιωμάτων, ανεξάρτητα από την ιδιότητα του πελάτη.

γ) Να τηρούν και διπλότυπο βιβλίο Αποθηκεύσεως με ίδιαίτερη μερίδα για κάθε αποθέτη, στην οποία να καταχωρίζονται τα δεδομένα των δελτίων εισαγωγής και εξαγωγής και των ψυκτικών δικαιωμάτων. Το ένα αντίτυπο του βιβλίου αυτού υποβάλλεται στον Οικονομικό Έφορο. Στην περίπτωση που ο εκμεταλλευτής ψυγείου αποθηκεύει σε αυτό δικά του αγαθά, υποχρεούται να τα παρακολουθεί χωριστά, χωρίς να υποβάλλει γι' αυτά στοιχεία αποθηκεύσεως στον Οικονομικό Έφορο.

Τις ίδιες υποχρεώσεις με τον εκμεταλλευτή ψυγείου έχουν και όσοι διαθέτουν αποθήκες για αποθήκευση αγαθών τρίτων.

11.10 Εκμεταλλευτής χώρου σταθμεύσεως αυτοκινήτων.

Ο εκμεταλλευτής χώρου σταθμεύσεως αυτοκινήτων υποχρεούται:

α) Να τηρεί και βιβλίο Σταθμεύσεως Αυτοκινήτων, στο οποίο καταχωρίζει, για κάθε αυτοκίνητο, τη χρονολογία και την ώρα της εισόδου και εξόδου του, όπως επίσης και τον αριθμό κυκλοφορίας του.

β) Να εκδίει σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη, στην οποία να αναγράφει τον αριθμό κυκλοφορίας του αυτοκινήτου και την αμοιβή του.

11.11 Εκμεταλλευτής τουριστικών λεωφορείων αυτοκινήτων.

Ο επιτηδευματίας που εκμεταλλεύεται τουριστικά λεωφορεία υποχρεούται:

α) Να τηρεί και διπλότυπο Ημερολόγιο Κινήσεως, στο οποίο καταχωρίζονται η χρονολογία και η ώρα εκκινήσεως του αυτοκινήτου, ο τόπος επιβιβάσεως και ο τόπος προορισμού, το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου γίνεται η μεταφορά και η ένδειξη του μετρητή κατά την έναρξη κάθε διαδρομής.

Το Ημερολόγιο Κινήσεως συμπληρώνεται από τον επιτηδευματία προτού ξεκινήσει το λεωφορείο. Το ένα αντίτυπό του παραδίδεται στον οδηγό, που υπογράφει για την παραλαβή του στο στέλεχος και βρίσκεται στο αυτοκίνητο σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής. Το αντίτυπο αυτό του ημερολογίου, παραλαμβάνεται μετά το τέλος της διαδρομής από τον επιτηδευματία και φυλάσσεται μαζί με το στέλεχος.

β) Να εκδίει σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη μεταφοράς προσώπων, στην οποία να αναγράφει το ποσό της αμοιβής του.

11.12 Επιτηδευματίας που διατηρεί ασφαλιστική επιχείρηση.

Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις υποχρεούνται να τηρούν και τα εξής πρόσθετα βιβλία:

- a) Ασφαλιστηρίων συμβολαίων.
- β) Ακυρώσεως ασφαλιστηρίων συμβολαίων.
- γ) Των ζημιών που έχουν συμβεί.
- δ) Αντασφαλίσεων.

Επίσης υποχρεούνται να εκδίουν θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη εισπράξεως ασφαλίστρων, επιστροφής ασφαλίστρων και των εκπτώσεων που παρέχονται και καταβολής ασφαλιστικής αποζημιώσεως.

11.13 Ελεύθεροι επαγγελματίες.

Οι ελεύθεροι επαγγελματίες (γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί, συμβολαιογράφοι κλπ., για τους οποίους θα μιλήσουμε συστηματικά πιο κάτω στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων), ανεξάρτητα από το ύψος των ετησίων ακαθαρίστων εσόδων τους, εντάσσονται, όπως είδαμε παραπάνω, στη δεύτερη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων και υποχρεούνται στην τήρηση βιβλίου Εσόδων - Εξόδων.

Οι επιτηδευματίες αυτοί υποχρεούνται για κάθε επαγγελματική τους είσπραξη να εκδίουν σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη παροχής υπηρεσιών. Επίσης απόδειξη παροχής υπηρεσιών εκδίδει ο ελεύθερος επαγγελματίας και στην περίπτωση που εγγράφως και με απόδειξη του γνωρίσει ο πελάτης ότι τον πίστωσε στα βιβλία του με το ποσό της αμοιβής που δικαιούται. Στην απόδειξη αναγράφεται το ονοματεπώνυμο, το επάγγελμα και η διεύθυνση του πελάτη και ξεχωριστά ολογράφως και αριθμητικώς το ποσό της αμοιβής και το ποσό των δαπανών που έγιναν για λογαριασμό του πελάτη. Όταν η υπηρεσία παρέχεται δωρεάν, στην απόδειξη αναγράφεται η ένδειξη «χωρίς αμοιβή».

11.14 Εκμισθωτής αυτοκινήτων, γεωργικών κλπ. μηχανημάτων και κινητών πραγμάτων.

Ο επιτηδευματίας που ενοικιάζει σε άλλους αυτοκίνητα, γεωργικά και λοιπά μηχανήματα και οποιαδήποτε άλλα κινητά πράγματα (γραφομηχανές, ενδυμασίες, κινηματογραφικές ταινίες, ηλεκτρονικούς υπολογιστές κλπ.) υποχρεούται να εκδίδει σε κάθε περίπτωση θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη, στην οποία αναγράφει το αυτοκίνητο ή το μηχάνημα ή το κινητό πράγμα που νοικιάσθηκε και το ποσό της αμοιβής ολογράφως και αριθμητικώς.

11.15 Συνεταιρισμός και ενώσεις αυτών.

Οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους, που διανέμουν στα μέλη τους αγαθά που αγόρασαν στο εσωτερικό ή και εισήγαγαν από το εξωτερικό ή χορήγησε σε αυτούς το δημόσιο για διανομή στα μέλη τους, υποχρεούνται να εκδίουν θεωρημένη διπλότυπη διατακτική, στην οποία αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του μέλους, το είδος, η ποσότητα, η τιμή και η αξία των αγαθών που διανέμονται και η αμοιβή του συνεταιρισμού.

11.16 Τράπεζες.

Η τράπεζα για τους τόκους, τις προμήθειες και τις λοιπές αμοιβές της υποχρεούται να εκδίδει αθεώρητα διπλότυπα εισπράξεως ή πληρωμής, κατά περίπτωση, στα οποία αναγράφονται τα στοιχεία του πελάτη και το ποσό. Όταν η τράπεζα χρεώνει ή πιστώνει το λογαρισμό του πελάτη με τόκους, προμήθειες ή άλλες αμοιβές, υποχρεούται να εκδίδει σε κάθε περίπτωση αθεώρητο χρεωστικό ή πιστωτικό, κατά περίπτωση, αποδεικτικό, με το ανάλογο περιεχόμενο.

11.17 Εκμεταλλευτής κέντρου διασκεδάσεως.

Ο εκμεταλλευτής κέντρου διασκεδάσεως υποχρεούται σε κάθε περίπτωση, για τα είδη που καταναλίσκονται στο κατάστημά του, να εκδίδει κατά πελάτη θεωρημένο διπλότυπο λογαριασμού, στον οποίο αναγράφει αναλυτικά τα είδη που καταναλώθηκαν, το αντίτιμό τους και το φόρο κέντρων διασκεδάσεως που αναλογεί στην αξία τους.

11.18 Μεσίτες.

Ο επιτηδευματίας που ασκεί το επάγγελμα του μεσίτη γενικά υποχρεώνεται σε κάθε περίπτωση να εκδίδει για την αμοιβή του θεωρημένη διπλότυπη απόδειξη, στην οποία αναγράφει τα στοιχεία του πελάτη και την αμοιβή του ολογράφως και αριθμητικώς.

11.19 Συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων.

Όσοι διατηρούν συνεργείο επισκευής και συντηρήσεως αυτοκινήτων, μοτοσικλετών, εκσκαφέων, γεωργικών και λοιπών μηχανημάτων, υποχρεούνται να τηρούν και βιβλίο Μητρώου Εισερχομένων Αυτοκινήτων, Μοτοσικλετών κλπ. στο οποίο να καταχωρίζουν για κάθε αυτοκίνητο, τη χρονολογία εισόδου και εξόδου, ως και τον αριθμό κυκλοφορίας τους. Και εφόσον δεν υπάρχει τέτοιος αριθμός, τον αριθμό του κινητήρα ή του πλαισίου. (Απόφαση υπουργού Οικονομικών Σ3537/37).

11.20 Υποδείγματα προσθέτων βιβλίων.

ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ
Κατασκευαστή ειδών κατέ παραγγέλια

Χρονολογία λήψεως παραγγελίας	Όνοματεπώνυμο και διεύθυνση πελάτη	Του αγαθού που παραγγέλθηκε	Αξία αγαθού ή αμοιβής εργασίας	Αριθμός τιμολογίου κλπ.
Είδος	Πασδόητα			
8 - 5 - 79	Γ. Γεωργίου Βουλής 5, Αθήνα	Μεταλλικά γραφεία 1,5 x 0,9 κλπ.	10 40.000	Τιμολ. 18/28 - 5 - 79

ΒΙΒΛΙΟ ΔΙΑΘΕΣΕΩΣ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ

Χρονολογία	Παρασταση	ΘΕΣΣΕΙΣ				ΕΞΩΣΤΗΣ	
		ΘΕΩΡΕΙΑ		ΠΛΑΤΕΙΑ			
		Αριθ. εισιτηρ.	Εισιτήρια που διατέθηκαν	Αριθ. εισιτηρ.	Εισιτήρια που διατέθηκαν		
6 - 5 - 79		Λήξεως	Ενάρξ.	Λήξεως	Ενάρξ.	Λήξεως	Ενάρξ.
6 - 5 - 79	Πρωινή Απογευμ. Βραδυνή	200 320 545	151 201 321	50 120 225	1.401 1.850 2.370	400 449 520	2.100 2.255 2.387
6 - 5 - 79							

ΒΙΒΛΙΟ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΠΕΛΑΤΩΝ ΠΟΥ ΔΙΑΝΥΚΤΕΡΕΥΟΥΝ

Α/Α	Ονοματεπώνυμο πελάτη	Χρονολογία		Αριθμός δωματίου
		Αφίξεως	Αναχωρήσεως	
1	Γρηγορίου Ανδρέας	10 - 5 - 79	15 - 5 - 79	28
2	Ανδρέου Γεώργιος	10 - 5 - 79	14 - 5 - 79	14
3	Βασιλείου Βασίλειος	10 - 5 - 79	20 - 5 - 79	12

ΒΙΒΛΙΟ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΩΝ

Αντιπροσώπου οίκων εξωτερικού ή εσωτερικού ή παραγγελιοδόχου

Χρονολογία λήψεως παραγγελίας	Ονοματεπώνυμο, επάγγελμα και διεύθυνση πελάτη	Του αγαθού που παραγγέλθηκε		Αριθμός τιμολογίου κλπ.
		Είδος	Ποσότητα	
10 - 5 - 79	Γ. Γεωργίου, Είδη υγιεινής Λήμνου 10, Αθήνα	Λουτήρας πλήρης	Τεμ. 10	

ΒΙΒΛΙΟ ΠΡΕΣΣΑΣ

Χρονολογία	Αύξοντας αριθμός δέματος	Βάρος δέματος κιλά	Του δικαιούχου	
			Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση
10 - 5 - 79	1	200	Γ. Βασιλείου	Νίκης 20, Λειβαδειά
10 - 5 - 79	2	350	Γ. Βασιλείου	Νίκης 20, Λειβαδειά
10 - 5 - 79	3	300	Γ. Βασιλείου	Νίκης 20, Λειβαδειά

ΜΗΤΡΩΟ ΜΑΘΗΤΩΝ

Α/Α	Όνοματεπώνυμο και διεύθυνση μαθητή	Χρονολογία		Μηνιαίο ποσό δρχ.			
		Ενάρξεως φοιτήσεως	Διακοπής φοιτήσεως	Διδάκτρων	Τροφείων	Μεταφορικών	Σύνολο
1	Α. Σπύρου, Νίκης 10, Αθ.	1 - 10 - 78	30 - 6 - 79	1.500	1.000	600	3.100
2	Γ. Ανδρέου, Βουλής 15, Αθ.	1 - 10 - 78	31 - 3 - 79	1.500	—	—	1.500
3	Ε. Ζήσης, Δώρου 4, Αθ.	2 - 10 - 78	30 - 6 - 79	1.800	—	800	2.600

ΒΙΒΛΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ ΑΣΘΕΝΩΝ

Α/Α	Χρονολογία εισόδου	Όνοματεπώνυμο και διεύθυνση ασθενή	Χρονολογία εξόδου
1	2 - 5 - 79	Α. Αντωνίου - Βασιλ. Σοφίας 120 - Αθήνα	10 - 5 - 79

ΒΙΒΛΙΟ ΑΣΘΕΝΩΝ

Α. Αντωνίου - Βασ. Σοφίας 120 - Αθήνα

Χρον. εισόδου 2 - 5 - 79 Θέση Α - Δωμ. 18 - Χρον. εξόδου 10 - 5 - 79

Χρονολογία	Αιτιολογία	Αριθ. αποδείξεως παρ. υπηρεσιών
2 - 5 - 79		
4 - 5 - 79	Ενέσεις πενικιλίνης	
5 - 5 - 79	Ακτινογραφία στομάχου Εγχείρηση στομάχου από χειρουργό Χ. Χρήστου	10

ΒΙΒΛΙΟ ΜΕΡΙΔΟΛΟΓΙΟΥ ΙΑΤΡΩΝ

Γιατρός: Χ. Χρήστου - Ασκληπιού 12 - Αθήνα

Χρονολογία	Όνοματεπώνυμο ασθενή	Θέση	Αμοιβή δρχ.	Παρατηρήσεις
5 - 5 - 79	Α. Αντωνίου	Α	4.000	Απόδειξη παρ. υπηρεσιών 10/5 - 5 - 79

ΒΙΒΛΙΟ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΩΣ
Αποθέτης: Βασιλόπουλος Γεώργιος - Τυρέμπορος, οδός Σωκράτους 160 - Αθήνα

Δελτίο εισαγωγής		Αποθηκευμένων αγαθών		Δελτίο εξαγωγής		Εξαγομένων αγαθών		Απόδειξη ψυκτικών δικαιαιούμενων		Έξοδα για λογαριασμό αποθέτη	
Χρον.	Αριθ.	Είδος	Παραστητικό-Συσκευασία	Χρονολ.	Αριθ.	Είδος	Παραστητικό-Συσκευασία	Χρονολ.	Αριθ.	Ποσό	
10-5-79	48	Τυρίφετα	3.000 κιλά (150 δοχεία)	20-5-79	95	Τυρίφετα	600 κιλά (30 δοχεία)	10-5-79	76	12.000	1.500

ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΑΘΜΕΥΣΩΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

Χρονολογία εισόδου	Ώρα εισόδου	Αριθμός κυκλοφορίας αυτοκινήτου	Χρονολογία εξόδου	Ώρα εξόδου
17 - 5 - 79	9.30'	BK 4120 I,X	v	17 - 5 - 79 11.30'

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΚΙΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟΥ

Εκκινήσεως αυτοκινήτου.	Ώρα	Τόπος	Στοιχεία προσώπου για λογαριασμό του οποίου ενεργεί-ται η μεταφορά	Ένδειξη μετρητή κατά την έκαρψη της διαδρομής
10 - 5 - 79	8.10'	Πειραιάς	Νάύπλιο	Ορειβατικός Σύλλογος Πειραιώς Αγίου Κωνσταντίνου 5

11.21 Ερωτήσεις

1. Η τήρηση των προσθέτων βιβλίων και των ειδικών στοιχείων είναι υποχρεωτική για τους επιτηδευματίες που αναφέρονται στον Κ.Φ.Σ., ανεξάρτητα αν τηρούν βιβλία Β' ή Γ' ή Δ' κατηγορίας;
 2. Να αναφέρετε ποια πρόσθετα βιβλία και ειδικά στοιχεία πρέπει να τηρούν οι παρακάτω επιτηδευματίες:
 - a) Ο κατασκευαστής ειδών κατά παραγγελία.
 - β) Ο εκμεταλλευτής κινηματογράφου, θεάτρου κλπ.
 - γ) Ο εκμεταλλευτής ξενοδοχείου ή ξενώνα.
 - δ) Ο αντιπρόσωπος οίκων εξωτερικού ή εσωτερικού ή ο παραγγελιοδόχος.
 - ε) Ο εκμεταλλευτής εκκοκκιστηρίου βαμβακιού.
 - στ) Ο εκμεταλλευτής εκπαιδευτηρίου ή φροντιστηρίου.
 - ζ) Ο εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου.
 - η) Ο εκμεταλλευτής ψυγείου ή αποθήκης.
 - θ) Ο εκμεταλλευτής χώρου σταθμεύσεως αυτοκινήτων.
 - ι) Ο εκμεταλλευτής τουριστικών λεωφορείων αυτοκινήτων.
 - ια) Ο επιτηδευματίας που διατρέει ασφαλιστική επιχείρηση.
 - ιβ) Οι ελεύθεροι επαγγελματίες.
 3. Να αναφέρετε ποια ειδικά στοιχεία πρέπει να εκδίδουν οι παρακάτω επιτηδευματίες και για ποιες περιπτώσεις:
 - α) Ο εκμισθωτής αυτοκινήτων, γεωργικών και λοιπών μηχανημάτων και κινητών πραγμάτων.
 - β) Οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους.
 - γ) Οι τράπεζες.
 - δ) Ο εκμεταλλευτής κέντρων διασκεδάσεως.
 - ε) Οι μεσίτες.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΘΕΩΡΗΣΗ – ΧΑΡΤΟΣΗΜΑΝΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

12.1 Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων.

Ο επιτηδευματίας υποχρεούται να προσκομίσει στον Οικονομικό Έφορο της έδρας της επιχειρήσεως ή του επαγγέλματός του για θεώρηση και χαρτοσήμανση, **πριν από τη χρησιμοποίησή τους**, όλα τα βιβλία που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ.

Εξαιρετικά, δεν υπάρχει υποχρέωση θεωρήσεως των Αναλυτικών Καθολικών των επιτηδευματών που τηρούν βιβλία τέταρτης κατηγορίας, εκτός μόνο από το βιβλίο Αποθήκης, το οποίο θεωρείται και χαρτοσημαίνεται.

Η θεώρηση των βιβλίων από τον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο πριν από τη χρησιμοποίησή τους αποβλέπει στη διασφάλιση του δημοσίου από τυχόν μελλοντική αντικατάσταση ολόκληρου βιβλίου ή φύλλων του με σκοπό την απόκρυψη φορολογητέου εισοδήματος. Η τήρηση από τους επιτηδευματίες μη θεωρημένων των βιβλίων, τα οποία επιβάλλει ο Κ.Φ.Σ. συνεπάγεται σοβαρές συνέπειες.

Επίσης, ο επιτηδευματίας υποχρεούται να προσκομίσει στον ίδιο Οικονομικό Έφορο για θεώρηση, **πριν από τη χρησιμοποίησή τους**, όλα τα στοιχεία για τα οποία επιβάλλεται θεώρηση από τις διατάξεις του Κ.Φ.Σ. Η θεώρηση των στοιχείων αυτών γίνεται ατελώς.

12.2 Χαρτοσήμανση βιβλίων.

Κάθε βιβλίο που τηρείται υποχρεωτικά ή προαιρετικά, όταν θεωρείται από τον Οικονομικό Έφορο, χαρτοσημαίνεται με κινητό τέλος χαρτοσήμου 10 δραχμών ανά 100 φύλλα, ανεξάρτητα αν αυτό είναι δεμένο ή τηρείται σε κινητά φύλλα ή σε καρτέλες.

12.3 Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων υποκαταστήματος.

Τα βιβλία και στοιχεία του υποκαταστήματος θεωρούνται είτε από τον Οικονομικό Έφορο της έδρας της επιχειρήσεως, είτε από τον Οικονομικό Έφορο στον οποίο υπάγεται το υποκατάστημα. Η επιλογή του Οικονομικού Εφόρου στην περίπτωση αυτή ανήκει στον υπόχρεο.

12.4 Θεώρηση και χαρτοσήμανση προσωρινών βιβλίων.

Σε πολλές περιπτώσεις, επιτηδευματίες, νομικά ή φυσικά πρόσωπα, πριν από τη

νόμιμη σύστασή τους ή την έναρξη της λειτουργίας τους, πραγματοποιούν διάφορα έξοδα πρώτης εγκαταστάσεως, π.χ. αμοιβή δικηγόρου για τη σύνταξη του καταστατικού, συμβολαιογραφικά έξοδα κλπ., αγορές παγίων περιουσιακών στοιχείων ή άλλες συναλλαγές. Τέτοια περίπτωση αποτελεί η ίδρυση μιας ανώνυμης εταιρίας, για τη νόμιμη σύσταση της οποίας απαιτείται η δημοσίευση του καταστατικού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Από την ημέρα που θα συνταχθεί το καταστατικό της ανώνυμης εταιρίας μέχρι την ημέρα που θα δημοσιευθεί θα παρέλθει ένα χρονικό διάστημα αρκετά μεγάλο. Το ίδιο ισχύει για μία υπό σύσταση επιχείρηση, για τη νόμιμη λειτουργία της οποίας απαιτείται η έκδοση ειδικής άδειας από κάποια Δημόσια Αρχή. Στις περιπτώσεις αυτές, όλες οι συναλλαγές που γίνονται μέχρι την ημέρα της νόμιμης λειτουργίας των επιχειρήσεων αυτών, καταχωρίζονται σε προσωρινά βιβλία, τα οποία θεωρούνται στο όνομα εκείνου από τους ιδρυτές, που θα τα προσκομίσει στον Οικονομικό Έφορο της κατοικίας του. Τα δεδομένα των προσωρινών βιβλίων μεταφέρονται συγκεντρωτικά στα οριστικά βιβλία της επιχείρησεως αμέσως μετά τη σύστασή της ή την έναρξη λειτουργίας της και πριν καταχωρισθούν σε αυτά άλλες συναλλαγές εκτός από τις εγγραφές ενάρξεως.

12.5 Τήρηση βιβλίων σε κινητά φύλλα.

Ο επιτηδευματίας μπορεί να τηρήσει όλα ή ορισμένα μόνο βιβλία σε κινητά φύλλα χαρτιού, αρκεί το καθένα από αυτά να φέρει ενιαία αρίθμηση κατά διαχειριστική περίοδο.

12.6 Τόπος τηρήσεως βιβλίων και στοιχείων.

Τα βιβλία, τα στοιχεία και τα άλλα δικαιολογητικά των εγγραφών τηρούνται στην έδρα της επιχειρήσεως ή του επαγγέλματος του επιτηδευματία, εκτός από τα βιβλία και τα στοιχεία του υποκαταστήματος που τηρούνται σε αυτό. Ο Οικονομικός Έφορος μπορεί να επιτρέψει την τήρηση των βιβλίων και στοιχείων σε τόπο διάφορο από εκείνο που ορίζει ο νόμος, αν κρίνει ότι συντρέχουν σοβαροί λόγοι.

12.7 Ερωτήσεις.

- Πού πρέπει να γίνει η θεώρηση και χαρτοσήμανση των βιβλίων που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ.;
- Πού πρέπει να προσκομισθούν τα στοιχεία για θεώρηση εφόσον αυτό επιβάλλεται από τις διατάξεις του Κ.Φ.Σ.;
- Με ποιό ποσό κινητού τέλους χαρτοσήμου χαρτοσημάνεται κάθε βιβλίο όταν θεωρείται από τον Οικονομικό Έφορο;
- Πού θεωρούνται τα βιβλία και στοιχεία του υποκαταστήματος;
- Σε ποιές περιπτώσεις θεωρούνται προσωρινά βιβλία;
- Τα δεδομένα των θεωρημένων προσωρινών βιβλίων πού μεταφέρονται και πότε;
- Τα βιβλία μπορεί να τηρηθούν σε κινητά φύλλα χαρτιού;
- Πού πρέπει να τηρούνται τα βιβλία, τα στοιχεία και τα άλλα δικαιολογητικά των εγγραφών;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩΝ

13.1 Ενημέρωση βιβλίων γενικά.

Η καταχώριση των εγγραφών στα διάφορα βιβλία επιβάλλεται να γίνεται μέσα στις προθεσμίες που ορίζονται από τον Κώδικα.

Παραθέτομε πιο κάτω πίνακα των βιβλίων που τηρούνται και δίπλα το χρόνο ενημερώσεώς τους.

I. Βασικά βιβλία.

Πρώτης κατηγορίας:

- Βιβλίο Αγορών

Μέσα σε 6 ημέρες από τότε που εκδόθηκε ή παραλήφθηκε το στοιχείο αγοράς.

Δεύτερης κατηγορίας:

- Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων

Μέσα σε 6 ημέρες από τότε που εκδόθηκε ή παραλήφθηκε το στοιχείο εσόδου ή εξόδου.

Τρίτης κατηγορίας:

- Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων
- Βιβλίο Απογραφών

Όπως παραπάνω.

Η ποσοτική καταμέτρηση και καταγραφή μέσα στον επόμενο μήνα και η ολοκλήρωση της απογραφής μέσα στους δύο επόμενους μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

Τέταρτης κατηγορίας:

- Συγκεντρωτικό Σύστημα
- Αναλυτικά Ημερολόγια

Μέσα σε 3 ημέρες.

α) Οι εισπράξεις και οι πληρωμές, από τότε που ενεργήθηκαν.

β) Οι αγορές, από τότε που εκδόθηκε ή παραλήφθηκε το δικαιολογητικό.

γ) Οι πωλήσεις, από τότε που εκδόθηκε το δικαιολογητικό.

δ) Οι διάφορες πράξεις, από τότε που εκδόθηκε ή παραλήφθηκε το δικαιολογητικό ή από τη διενέργεια της πράξεως.

Μέσα στον επόμενο μήνα.

Όπως το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο.

- Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο
- Γενικό Καθολικό

- Αναλυτικά Καθολικά
- Βιβλίο Αποθήκης
- Βιβλίο Απογραφών - Ισολογισμών
- Ιταλικό Σύστημα

Μέσα σε 20 ημέρες από την ημέρα καταχωρίσεως των εγγραφών στα Αναλυτικά Ημερολόγια. Μέσα σε 5 ημέρες από την ημέρα της παραλαβής ή παραδόσεως του αγαθού.

Η ποσοτική καταμέτρηση και καταγραφή των εμπορευσίμων περιουσιακών στοιχείων μέσα στον επόμενο μήνα και η ολοκλήρωση της απογραφής και του ισολογισμού μέσα στους δύο επόμενους μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου. Στο σύστημα αυτό υπάρχει ένα Ημερολόγιο, στο οποίο καταχωρίζονται όλες οι συναλλαγές. Η ενημέρωση του Ημερολογίου αυτού πρέπει να γίνεται μέσα στις προθεσμίες, που ισχύουν για τα Αναλυτικά Ημερολόγια του Συγκεντρωτικού Συτήματος, όπως αναφέρθηκαν παραπάνω.

II. Βιβλία υποκαταστήματος.

- Κατηγορίας Α'-Β'-Γ'-Δ'

Μέσα στις προθεσμίες ενημερώσεως των βιβλίων της έδρας, κατά περίπτωση.

III. Πρόθετα βιβλία.

- Βιβλίο Ποσοτικής Παραλαβής
- Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού

Κατά την παραλαβή του αγαθού.

Μέσα στους δύο επόμενους μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

IV. Πρόσθετα βιβλία ειδικών περιπτώσεων.

- Βιβλίο Παραγγελιών Κατασκευής Αγαθών
- Βιβλίο Διαθέσεως Εισιτηρίων
- Βιβλίο Ημερήσιας Κινήσεως Πελατών Ξενοδοχείου
- Βιβλίο Παραγγελιών Αγοράς Αγαθών
- Βιβλίο Πρέσσας
- Βιβλίο Μητρώου Μαθητών
- Βιβλίο Εισόδου και Εξόδου Ασθενών
- Βιβλίο Ασθενών
- Βιβλίο μεριδολογίου γιατρών
- Βιβλίο αποθηκεύσεως

Κατά τη λήψη της παραγγελίας.

Μέσα στην επόμενη ημέρα.

Κατά την είσοδο του πελάτη.

Κατά τη λήψη της παραγγελίας.

Κατά τη δεματοποίηση.

Κατά την εγγραφή του μαθητή.

Κατά την είσοδο και έξοδο του ασθενή.

Μέσα στην επόμενη ημέρα από την είσοδο ή έξοδο κλπ. του ασθενή.

Μέσα στην επόμενη ημέρα από την παροχή της ειδικής ιατρικής πειριθάλψεως στον ασθενή.

Μέσα στη μεθεπόμενη ημέρα από την εισαγωγή και εξαγωγή του αγαθού.

- Βιβλίο σταθμεύσεως αυτοκινήτων Κατά την είσοδο του αυτοκινήτου.
- Βιβλίο ημερολογίου κινήσεως τουριστικών λεωφορείων Πριν από την εκκίνηση του αυτοκινήτου.
- Βιβλίο ασφαλιστηρίων συμβολαίων Μέσα σε πέντε ημέρες από τη σύνταξη της σχετικής πράξεως.
- Βιβλίο ακυρώσεως ασφαλιστηρίων συμβολαίων Όπως παραπάνω.
- Βιβλίο ζημιών που συνέβησαν Όπως παραπάνω.
- Βιβλίο αντασφαλίσεων Όπως παραπάνω.

13.2 Ερωτήσεις.

1. Να αναφέρετε τις προθεσμίες, μέσα στις οποίες πρέπει να ενημερώνεται:
 - α) Το βιβλίο Αγορών των επιτηδευματιών της πρώτης κατηγορίας.
 - β) Το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων των επιτηδευματιών της δεύτερης κατηγορίας,
 - γ) Το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων και το βιβλίο Απογραφών των επιτηδευματιών της τρίτης κατηγορίας.
 2. Να αναφέρετε τις προθεσμίες, μέσα στις οποίες ο επιτηδευματίας της τέταρτης κατηγορίας πρέπει να ενημερώνει:
 - α) Τά Αναλυτικά Ημερολόγια για τις εισπράξεις και πληρωμές, τις αγορές και πωλήσεις και τις διάφορες πράξεις.
 - β) Το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο.
 - γ) Το Γενικό Καθολικό.
 - δ) Τα Αναλυτικά Καθολικά.
 - ε) Το βιβλίο Αποθήκης.
 - στ) Το βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμού.
 3. Ποιές είναι οι προθεσμίες ενημερώσεως των βιβλίων των υποκαταστημάτων;
 4. Πότε πρέπει να γίνεται η ενημέρωση του βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής;
 5. Να αναφέρετε τις προσθεσμίες ενημερώσεως των προσθέτων βιβλίων ειδικών περιπτώσεων.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΚΥΡΟΣ – ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΚΑΙ ΔΙΑΦΥΛΑΞΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

14.1 Κύρος και αποδεικτική δύναμη βιβλίων.

Το Κράτος επιβάλλει στους επιτηδευματίες την υποχρέωση τηρήσεως βιβλίων και στοιχείων με το σκοπό να προκύπτουν από αυτά τα πραγματικά οικονομικά αποτελέσματα που πέτυχαν από την επιχειρηματική τους δραστηριότητα, ώστε και η φορολόγηση των επιτηδευματιών να γίνεται με βάση πραγματικά δεδομένα και όχι αυθαίρετα.

Ο Κ.Φ.Σ. επιβάλλει το σεβασμό των βιβλίων και στοιχείων, όταν αυτά χαρακτηρίζονται επαρκή και ακριβή ύστερα από έλεγχο και υποχρεώνει τον Οικονομικό Έφορο να αναγνωρίζει τα δεδομένα ή οικονομικά αποτελέσματα τέτοιων βιβλίων.

Αντίθετα, όταν τα βιβλία κρίνονται ανεπαρκή ή ανακριβή, ο Οικονομικός Έφορος υποχρεούται να μην αναγνωρίζει τα δεδομένα ή οικονομικά αποτελέσματά τους, τα οποία και πρέπει να απορρίπτει προσδιορίζοντας εξωλογιστικώς τα οικονομικά αποτελέσματα.

Ανεπαρκή κρίνονται τα βιβλία και στοιχεία, όταν ο υπόχρεος δεν τηρεί τα βιβλία της κατηγορίας στην οποία υπάγεται, ή δεν εκδίδει όλα τα στοιχεία που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ., ή δεν ενημερώνει εμπρόθεσμα τα βιβλία, ή έχει επιφέρει υλικές αλλοιώσεις στα τηρούμενα βιβλία και στοιχεία (ξυστίματα, αφαίρεση φύλλων κλπ.).

Ανακριβή κρίνονται τα βιβλία και στοιχεία, όταν ο υπόχρεος αποκρύπτει έσοδα ή εμφανίζει ανακριβή έσοδα, εμφανίζει ανακριβή ή ανύπαρκτα έξοδα, αποκρύπτει στοιχεία απογραφής ή εμφανίζει στοιχεία απογραφής ανακριβή ή ανύπαρκτα.

14.2 Απόρρητο βιβλίων και στοιχείων.

Από την ημέρα που καθιερώθηκε για πρώτη φορά η τήρηση βιβλίων και στοιχείων από τους επιτηδευματίες, θεσπίσθηκε νομοθετικά και το απόρρητό τους, ώστε εκτός από τον Οικονομικό Έφορο, καμιά άλλη, δημόσια, δημοτική, κοινωνική αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, οργανισμός κλπ., δεν μπορεί να λαμβάνει γνώση των βιβλίων και στοιχείων που τηρούν οι επιτηδευματίες με βάση τις διατάξεις του Κ.Φ.Σ.

Με το φορολογικό απόρρητο διασφαλίζονται οι επιτηδευματίες από τρίτους και παρέχεται σε αυτούς η άνεση να εμφανίζουν στα βιβλία τους την πραγματική τους επαγγελματική δραστηριότητα, ώστε και τις εργασίες τους να παρακολουθούν με ευχέρεια και το έργο της φορολογικής Αρχής να διευκολύνουν.

14.3 Διαφύλαξη βιβλίων και στοιχείων.

Τα βιβλία που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ. διατηρούνται υποχρεωτικά για δέκα χρόνια, τα δε στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά, με βάση τα οποία έγιναν οι εγγραφές στα βιβλία, έξι χρόνια από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου που αφορούν. Τα βιβλία και τα στοιχεία αυτά διατηρούνται οπωσδήποτε για όσο χρόνο εκκρεμεί σχετική με αυτά φορολογική υπόθεση στα Διοικητικά (Φορολογικά) Δικαστήρια ή στο Συμβούλιο Επικρατείας.

14.4 Ερωτήσεις.

1. Σε ποιές περιπτώσεις τα βιβλία κρίνονται ανεπαρκή και σε ποιές ανακριβή;
 2. Τί γνωρίζετε για το απόρρητο των βιβλίων και των στοιχείων;
 3. Πόσα χρόνια πρέπει να διαφυλάσσονται τα βιβλία που ορίζονται από τον Κ.Φ.Σ. και πόσα χρόνια τα στοιχεία και τα λοιπά δικαιολογητικά, με βάση τα οποία έγιναν οι εγγραφές;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΟΥ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

15.1 Τρόπος προσδιορισμού του καθαρού εισοδήματος (κέρδους) από εμπορικές επιχειρήσεις.

Ο προσδιορισμός του καθαρού κέρδους από εμπορικές επιχειρήσεις γίνεται είτε λογιστικώς, με βάση τα δεδομένα των βιβλίων τους, είτε εξωλογιστικώς, με τη χρησιμοποίηση συντελεστών καθαρού κέρδους επάνω στα ακαθάριστα έσοδά τους.

Λογιστικώς προσδιορίζεται το καθαρό κέρδος των επιχειρήσεων που τηρούν:

α) Ακριβή και επαρκή βιβλία και στοιχεία Γ' καί Δ' κατηγορίας Κ.Φ.Σ.

β) Ακριβή και επαρκή βιβλία και στοιχεία Β' κατηγορίας Κ.Φ.Σ., εφόσον αυτές παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες και δεν διαθέτουν αξιόλογα αποθέματα κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, όπως είναι τα εκπαιδευτήρια, τα καθαριστήρια ρούχων, τα συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων, οι μεταφορικές επιχειρήσεις κλπ. Οι επιχειρήσεις αυτές στο τέλος της χρήσεως δε διαθέτουν αποθέματα ή αν διαθέτουν αποθέματα αυτά είναι μικρής αξίας.

Εξωλογιστικώς προσδιορίζεται το καθαρό κέρδος των λοιπών επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας Κ.Φ.Σ., καθώς επίσης και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή τηρούν βιβλία ανεπαρκή ή ανακριβή ή κατώτερης κατηγορίας από εκείνη στην οποία υπάγονται.

15.2 Έννοια του ακαθάριστου εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις.

Σαν ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων, που πραγματοποίησε μία επιχείρηση μέσα σε μια διαχειριστική περίοδο από δλες τις εμπορικές της συναλλαγές.

Ειδικότερα, ακαθάριστα έσοδα είναι:

α) Το τίμημα των πωλήσεων των αγαθών που πραγματοποιήθηκαν, ανεξάρτητα αν έγιναν τοις μετρητοίς ή με πίστωση.

β) Οι αμοιβές που αποκτήθηκαν από παροχή υπηρεσιών, π.χ. τα δεδουλευμένα δίδακτρα για σχολείο.

15.3 Προσδιορισμός ακαθαρίστων εσόδων.

Τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται ως εξής:

α) Για τις επιχειρήσεις που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία και στοιχεία Β' ή Γ' ή Δ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., τα ακαθάριστα έσοδα βρίσκονται όπως αυτά προκύπτουν από τα βιβλία τους.

β) Για τις επιχειρήσεις που τηρούν ακριβή βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας Κ.Φ.Σ., τα ακαθάριστα έσοδα βρίσκονται άν στο συνολικό κόστος των εμπορευσίμων αγαθών που αγοράσθηκαν ή των ετοίμων προϊόντων που παράχθηκαν σε μία χρήση όπως αυτό προκύπτει από το βιβλίο Αγορών (βλέπε σχετικά παράγρ. 5.2), προσθέσομε το μικτό εμπορικό ή βιομηχανικό κέρδος κατά περίπτωση. Τό μικτό κέρδος καθορίζεται με σύγκριση της πραγματικής τιμής κτήσεως προς την τιμή πωλήσεως των αγαθών που διατέθηκαν. Η πραγματική τιμή κτήσεως περιλαμβάνει την τιμή αγοράς και τα ειδικά έξοδα αγορών π.χ. μεταφορικά, ασφάλιστρα, δασμοί, μεσιτείες κλπ., τα οποία έγιναν για την απόκτηση των αγαθών.

Π.χ.: Μέση τιμή πωλήσεως αγαθών κατά μονάδα	δρχ.	220
Μέση πραγματική κτήσεως τους κατά μονάδα	δρχ.	176
Μικτό κέρδος που επιτεύχθηκε κατά μονάδα	δρχ.	44

Επομένως, σε κόστος αγοράς 176 έχομε μικτό κέρδος δρχ. 44. Το ποσοστό (%) του μικτού κέρδους με βάση το κόστος είναι:

$$\frac{44 \times 100}{176} = 25\%$$

Αν το συνολικό κόστος των αγαθών που αγοράσθηκαν μέσα σε μία χρήση ήταν δρχ. 2.000.000, τότε προκύπτουν ακαθάριστα έσοδα από πωλήσεις δρχ. 2.500.000, γιατί στο κόστος των αγαθών που είναι 2.000.000 δρχ. προσθέτομε το μικτό κέρδος που είναι 2.000.000 . 25% = 500.000.

Γιά τόν προσδιορισμό των ακαθαρίστων εσόδων των επιτηδευματιών αυτών θεωρούνται ότι πωλήθηκαν όλα τα αγαθά που αγοράσθηκαν μέσα στη χρήση, αδιάφορα αν η διάθεσή τους γίνεται χονδρικώς ή λιανικώς. Το ίδιο ισχύει και για τα έτοιμα προϊόντα που παρήχθησαν σε μία χρήση από τους επιτηδευματίες της Α' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

γ) Για τις επιχειρήσεις που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία του Κ.Φ.Σ. ή τηρούν τέτοια ανεπαρκή ή ανακριβή ή κατώτερης κατηγορίας από εκείνη στην οποία υπάγονται, τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίζονται εξωλογιστικώς, με βάση τα στοιχεία που διαθέτει ο Οικονομικός Έφορος ως προς την έκταση των συναλλαγών τών επιχειρήσεων αυτών και τις συνθήκες λειτουργίας τους γενικά.

15.4 Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος (κέρδους).

Όταν υπάρχουν οι προϋποθέσεις για το λογιστικό προσδιορισμό του καθαρού κέρδους μιας επιχειρήσεως, αυτό βρίσκεται αν αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα έσοδα, όπως προκύπτουν αυτά από τα βιβλία της, οι παρακάτω δαπάνες:

- α) Το κόστος των αγαθών που που πωλήθηκαν (εμπορευμάτων ή προϊόντων).
- β) Τα γενικά έξοδα διαχειρίσεως, π.χ. διαφημίσεις, τηλεφωνικά τέλη, οι αμοιβές του προσωπικού, τα ενοίκια, οι δωρεές στο δημόσιο, δήμους, κοινότητες κλπ.
- γ) Οι δαπάνες συντηρήσεως και επισκευής των μηχανημάτων και επαγγελματικών γενικά εγκαταστάσεων.

δ) Οι δεδουλευμένοι χρεωστικοί τόκοι.

ε) Οι φόροι οποιασδήποτε μορφής που βαρύνουν την επιχείρηση, εκτός από το φόρο εισοδήματος, ο οποίος δεν αποτελεί επαγγελματική δαπάνη της επιχειρήσεως, π.χ. το χαρτόσημο τιμολογίων, δημοτικοί φόροι κλπ.

στ) Η ζημιά από επισφαλείς απαιτήσεις, η οποία προκύπτει από οριστικές λογιστικές εγγραφές. Ως οριστική εγγραφή νοείται η οριστική διαγραφή στα βιβλία της επιχειρήσεως της επισφαλούς απαιτήσεως και η μεταφορά του ποσού της πιθανής ζημίας στο λογαριασμό «Αποτελέσματα Χρήσεως». Η ζημιά αυτή για να αναγνωρισθεί φορολογικά και να αφαιρεθεί από τα ακαθάριστα έσοδα, θά πρέπει η επισφαλής απαίτηση να είναι πραγματικά επισφαλής, δηλαδή ο χρεώστης να είναι αφερέγγυος ώστε να πιθανολογείται ότι θα προκύψει ζημιά από τη μή είσπραξή του. Πότε θεωρείται ένας χρεώστης αφερέγγυος είναι ζήτημα πραγματικό και εξετάζεται σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση από τόν Οικονομικό Έφορο, τα διοικητικά (φορολογικά) δικαιστήρια.

ζ) Οι αποσβέσεις των εξόδων πρώτης εγκαταστάσεως (εξόδων ιδρύσεως και οργανώσεως).

η) Οι αποσβέσεις των παγίων περιουσιακών στοιχείων, όπως αυτές καθορίζονται από το νόμο.

θ) Τα μικροέξοδα κοινωνικής παραστάσεως, οι μικροδωρεές και τα μικροβοηθήματα της επιχειρήσεως ακόμη καί χωρίς αποδείξεις, κατά το ποσό που κρίνονται, ανάλογα προς τη φύση της επιχειρήσεως και τον κύκλο εργασιών της.

ι) Ειδικό ποσοστό εξόδων, χωρίς δικαιολογητικά, το οποίο υπολογίζεται στα ετήσια ακαθάριστα έσοδα από εξαγωγές των εξαγωγικών επιχειρήσεων, για την κάλυψη δαπανών πρωθήσεως των εξαγωγών.

Το υπόλοιπο, που απομένει μετά την αφαίρεση όλων των παραπάνω δαπανών, αποτελεί τό καθαρό κέρδος της επιχειρήσεως.

15.5 Εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος (κέρδους).

Εξωλογιστικώς προσδιορίζεται το καθαρό κέρδος των επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Α' ή Β' κατηγορίας Κ.Φ.Σ. και εφόσον δεν παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες (προκειμένου για τη δεύτερη περίπτωση) καθώς επίσης και των επιχειρήσεων που δεν τηρούν βιβλία και στοιχεία ή τηρούν βιβλία ανεπαρκή και ανακριβή ή κατώτερης κατηγορίας από εκείνη στήν οποία υπάγονται.

Στις περιπτώσεις αυτές ο εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού κέρδους γίνεται με πολλαπλασιασμό των ακαθαρίστων εσόδων της επιχειρήσεως, όπως αυτά προκύπτουν από τα βιβλία της ή όπως προσδιορίζονται υπολογιστικά, με ειδικούς συντελεστές καθαρού κέρδους. Οι συντελεστές αυτοί περιλαμβάνονται σε ειδικό πίνακα, που έχει καταρτισθεί με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών.

Για κάθε κατηγορία επιχειρήσεων αναγράφονται στον πίνακα αυτό δύο συντελεστές, δηλαδή ελάχιστος και μέγιστος, ο δε Οικονομικός Έφορος επιλέγει μεταξύ αυτών, κατά την κρίση του, το συντελεστή που πρέπει να εφαρμόσει σε κάθε επιχείρηση. Στον προσδιορισμό του συντελεστή αυτού ο Οικονομικός Έφορος λαμβάνει υπ' όψη του το συντελεστή του μικτού κέρδους που πραγματοποιεί η επιχείρηση, τις δαπάνες της, τις συνθήκες λειτουργίας της γενικά και κάθε άλλο χρήσιμο γιά το σκοπό αυτό στοιχείο.

Σε περίπτωση που ο Οικονομικός Έφορος, από τα στοιχεία που υπάρχουν, κρίνει ότι ο συντελεστής καθαρού κέρδους που πέτυχε η επιχείρηση είναι ανώτερος

από το μέγιστο συντελεστή του πίνακα, τότε μπορεί να καθορίσει συντελεστή ανώτερο από το μέγιστο κατά 50% το πολύ.

Επίσης, αν από τα στοιχεία που προσκομίζονται από το φορολογούμενο, αποδεδειγμένα προκύπτει ότι ο συντελεστής καθαρού κέρδους που πέτυχε η επιχείρηση είναι κατώτερος από τον ελάχιστο του πίνακα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο μειωμένος αυτός συντελεστής, ο οποίος μπορεί να φθάσει μέχρι και το μηδέν.

Παράδειγμα λογιστικού προσδιορισμού του καθαρού κέρδους.

Η επιχείρηση Α, η οποία ασχολείται με τη λιανική πώληση ετοίμων ανδρικών ενδυμάτων και η οποία τηρεί βιβλία και στοιχεία Δ' κατηγορίας Κ.Φ.Σ., εμφανίζει για τη διαχειριστική περίοδο 1/1-31/12/78 στα βιβλία της τα εξής δεδομένα:

Πωλήσεις χρήσεως (Ακαθάριστες πωλήσεις μείον επιστροφές και εκπτώσεις πωλήσεων)	42.000.000
Αγορές χρήσεως (Αγορές μείον έ- πιστροφές και εκπτώσεις αγορών) πλέον αποθέματα, κατά την έναρξη της χρήσεως	35.000.000
	<hr/>
μείον αποθέματα κατά τη λήξη της χρήσεως	6.000.000
	<hr/>
Κόστος πωληθέντων	41.000.000
	<hr/>
Μικτό κέρδος από εμπορεύματα	7.400.000
	<hr/>
Συντελεστής μικτού κέρδους με βάση τις πωλήσεις	33.600.00 33.600.000
	<hr/>
Μικτό κέρδος μείον τα γενικά έξοδα και οι λοιπές δαπάνες	8.400.000 5.880.000
	<hr/>
Καθαρό κέρδος	2.520.000
	<hr/>
Συντελεστής καθαρού κέρδους με βάση τις πωλήσεις	$\frac{2.520.000 \times 100}{42.000.000} = 6\%$

Λογιστικός προσδιορισμός καθαρού κέρδους ύστερα από τον εφοριακό έλεγχο.

Αν τα βιβλία της επιχειρήσεως κριθούν επαρκή και ακριβή, τότε το καθαρό της κέρδος θα προσδιορισθεί στο ποσό που προκύπτει από τα βιβλία.

Δηλαδή σε:	δρχ.	2.520.000
Είναι όμως δυνατό να αμφισβητηθούν με- ρικές δαπάνες, όπως π.χ.:		
α) Δαπάνη κινήσεως του αυτοκινήτου του επιχειρηματία, η οποία καταχωρίσθηκε στα «γενικά έξοδα», αλλά αφορά κίνηση του αυτο- κινήτου για ικανοποίηση των οικογενειών του αναγκών. Η δαπάνη αυτή δεν θεωρείται ότι έχει επαγγελματικό χαρακτήρα και επο- μένως δεν πρέπει να επιβαρυνθεί η επιχείρηση.	δρχ.	80.000
β) Πρόστιμο για εκπρόθεσμη καταβολή α- σφαλιστικών εισφορών στο IKA, το οποίο ε- πίσης δεν εκπίπτεται κατά το νόμο. δρχ.		
γ) Απόσβεση παγίων περιουσιακών στοι- χείων πέρα από το ποσό που αναγνωρίζε- ται από το νόμο. δρχ.	δρχ.	170.000
Σύνολο δαπανών που δεν αναγνωρίζονται για έκπτωση. δρχ.	δρχ.	280.000
Οι δαπάνες αυτές οι οποίες έχουν καταχω- ρισθεί στα βιβλία της επιχειρήσεως με συνέ- πεια την ισόποση μείωση του κέρδους, προ- στίθεται από τον Οικονομικό Έφορο στο κέρ- δος που προκύπτει από τα βιβλία και επομέ- νως προκύπτει κέρδος. δρχ.	δρχ.	2.800.000

Οι δαπάνες που δεν αναγνωρίζει ο Οικονομικός Έφορος ότι πρέπει να αφαιρε-
θούν από τα ακαθάριστα έσοδα για τον προσδιορισμό του κέρδους, και εφόσον τα
βιβλία της επιχειρήσεως κριθούν μετά τον έλεγχό τους από αυτόν ως επαρκή και
ακριβή, λέγονται στην πράξη **Λογιστικές διαφορές**.

Εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού κέρδους.

Αν τα βιβλία της επιχειρήσεως κριθούν ανακριβή ή ανεπαρκή, τότε το καθαρό
της κέρδος θα προσδιορισθεί εξωλογιστικώς, ως εξής:

Ακαθάριστα έσοδα κατά την κρίση του Οικονομικού Εφόρου Συντελεστής καθαρού κέρδους:	δρχ. 45.000.000
---	-----------------

Από τον ειδικό πίνακα των συντελεστών που έχει καταρτίσει το Υπουργείο Οι-
κονομικών, προβλέπεται για τον έμπορο ετοίμων ανδρικών ενδυμάτων λιανικώς
συντελεστής καθαρού κέρδους ελάχιστος 10% και μέγιστος 18%. Μεταξύ των
δύο αυτών ο Οικονομικός Έφορος θα επιλέξει το συντελεστή που πρέπει να εφαρ-
μόσει, δηλαδή 10% – 18%.

Έστω ότι ο Οικονομικός Έφορος εφάρμοσε συντελεστή καθαρού κέρδους, μέσα στα όρια που ορίζει ο πίνακας, 15%. Τότε θα προσδιορισθεί καθαρό κέρδος $45.000.000 \times 15\% = 6.750.000$ δρχ.

Αν ο Οικονομικός Έφορος αποδείξει ότι ο συντελεστής καθαρού κέρδους που πέτυχε ή επιχειρήση ήταν ανώτερος από το μέγιστο, δηλαδή το 18%, μπορεί να χρησιμοποιήσει συντελεστή μέχρι 27% ($\deltaηλαδή 18\% + 18\% \times 50\% = 18\% + 9\% = 27\%$).

Αντίθετα, αν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι από απρόβλεπτα γεγονότα ο συντελεστής του καθαρού κέρδους ήταν κατώτερος από τον ελάχιστο, δηλαδή το 10%, μπορεί να χρησιμοποιηθεί συντελεστής κατώτερος από το 10%, ακόμη μέχρι και το μηδεν.

15.6 Ασκήσεις.

Άσκηση 1η.

Από τα βιβλία του κρεοπώλη Β. Βασιλείου, ο οποίος τηρεί βιβλία και στοιχεία Α' κατηγορίας Κ.Φ.Σ., προκύπτουν ότι οι αγορές αγαθών που πραγματοποίησε στη χρήση από 1/1... -31/12... ανήλθαν σε δρχ. 4.500.000. Το μέσο κόστος τους ήταν δρχ. 120 και η μέση τιμή πωλήσεως δρχ. 144. Οι συντελεστές του καθαρού κέρδους του Υπουργείου Οικονομικών είναι 4% ελάχιστος και 8% μέγιστος.

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία, προσδιορίσετε το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων και το καθαρό κέρδος με το μέγιστο συντελεστή, εφόσον τα βιβλία του κρίθηκαν επαρκή και ακριβή.

Άσκηση 2η.

Από τα βιβλία επιχειρήσεως, η οποία ασχολείται με την πώληση ανδρικών ειδών γενικά και η οποία τηρεί βιβλία και στοιχεία Δ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., προκύπτουν τα εξής δεδομένα για τη χρήση 1/1...-31/12...

Έσοδα από χονδρικές πωλήσεις δρχ. 38.000.000 και από λιανικές δρχ. 7.000.000. Οι αγορές εμπορευμάτων που έγιναν μέσα στη χρήση ήταν δρχ. 36.000.000. Τα αποθέματα εμπορευμάτων κατά την έναρξη της χρήσεως ήταν δρχ. 6.000.000 και κατά τη λήξη της δρχ. 6.450.000. Επίσης από τα ίδια βιβλία προκύπτουν ότι καταβλήθηκαν για ενοίκια δρχ. 1.200.000, για μισθούς δρχ. 2.500.000, για εργοδοτικές εισφορές δρχ. 600.000, για τόκους τραπέζων δρχ. 250.000, για αμοιβές τρίτων δρχ. 150.000, για διαφημίσεις δρχ. 560.000, για συντήρηση και επισκευή επίπλων δρχ. 40.000 και για διάφορα γενικά έξοδα δρχ. 320.000. Οι νόμιμες αποσβέσεις των επίπλων είναι δρχ. 300.000 και των επισφαλών απαιτήσεων δρχ. 80.000.

Κατά τον έλεγχο των βιβλίων διαπιστώθηκε ότι: α) Στα διάφορα γενικά έξοδα περιλαμβάνεται ποσό 120.000 δρχ. που αφορά πρόστιμο για φορολογική παράβαση της επιχειρήσεως. β) Οι αποσβέσεις των επίπλων είναι 270.000 και όχι 300.000 δρχ.

Με βάση τα δεδομένα αυτά να προσδιορίσετε τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχειρήσεως, εφόσον τα βιβλία της κρίθηκαν επαρκή και ακριβή. Επίσης να προσδιορίσετε τους συντελεστές μικτού και καθαρού κέρδους με βάση τις πωλήσεις.

Στην ίδια άσκηση να προσδιορίσετε το καθαρό κέρδος της επιχειρήσεως εξωλογιστικώς, γιατί τά βιβλία της κρίθηκαν μετά τον έλεγχο ως ανακριβή, με τα εξής δεδομένα:

Τα ακαθάριστα έσοδα κατά την κρίση του Οικονομικού Εφόρου, προσδιορίσθηκαν στο ποσό των δρχ. 52.000.000. Ο συντελεστής του καθαρού κέρδους, σύμφωνα με τον πίνακα που έχει καταρτίσει το Υπουργείο Οικονομικών, είναι 10% ελάχιστος και 17% μέγιστος, ο δε Οικονομικός Έφορος χρησιμοποιήσει το μέγιστο συντελεστή.

Άσκηση 3η.

Από τα βιβλία του συνεργείου επισκευής αυτοκινήτων του Α. Ανδρέου, ο οποίος τηρεί βιβλία Δ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., προκύπτουν τα εξής δεδομένα για τη χρήση 1/1...-31/12...

Έσοδα από παροχή υπηρεσιών δρχ. 40.000.000. Δαπάνες για την αγορά ανταλλακτικών και λοιπών υλικών δρχ. 4.200.000, για μισθούς και ημερομίσθια δρχ. 16.600.000, για εργοδοτικές εισφορές δρχ. 6.000.000, για αμοιβές τρίτων δρχ. 140.000, για ενοίκια 1.600.000, για τόκους τραπέ-

ζών 150.000 και για διάφορα γενικά έξοδα δρχ. 630.000. Επίσης, από τα ίδια βιβλία προκύπτουν ότι τα αποθέματα των ανταλλακτικών ήταν στην αρχή της χρήσεως δρχ. 300.000 και στη λήξη της 240.000. Οι νόμιμες αποσβέσεις των επίπλων είναι δρχ. 110.000, των μηχανημάτων δρχ. 2.300.000 και των εγκαταστάσεων δρχ. 90.000.

Κατά τον έλεγχο των βιβλίων διαπιστώθηκε ότι: α) Στις εργοδοτικές εισφορές περιλαμβάνεται ποσό 80.000 δρχ., το οποίο αφορά πρόστιμο που επιβλήθηκε στην επιχείρηση από το IKA. β) Οι αποσβέσεις των μηχανημάτων είναι δρχ. 2.100.000 και όχι 2.300.000 δρχ., λόγω λανθασμένου υπολογισμού.

Με βάση τα δεδομένα αυτά να προσδιορίσετε τα οικονομικά αποτελέσματα της επιχειρήσεως, εφόσον τα βιβλία της κριθούν επαρκή και ακριβή και το συντελεστή καθαρού κέρδους με βάση το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων (τζίρο).

Στην ίδια άσκηση να προσδιορίσετε το καθαρό κέρδος της επιχειρήσεως εξωλογιστικώς, γιατί τα βιβλία της κρίθηκαν μετά τον έλεγχο ως ανακριβή, με τα εξής δεδομένα:

Τα ακαθάριστα έσοδα προσδιορίσθηκαν, κατά την κρίση του Οικονομικού Εφόρου, στο ποσό των δρχ. 45.000.000. Ο συντελεστής του καθαρού κέρδους, σύμφωνα με τον πίνακα που έχει καταρτισει το Υπουργείο Οικονομικών, είναι 25% ελάχιστος και 40% μέγιστος, ο δε Οικονομικός Έφορος χρησιμοποίησε συντελεστή ανώτερο του μέγιστου κατά 20%.

15.7 Ερωτήσεις.

1. Σε ποιές περιπτώσεις το εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις προσδιορίζεται λογιστικώς και σε ποιές εξωλογιστικώς;
 2. Ποιό θεωρείται ως ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις; Να αναφέρετε παραδείγματα.
 3. Πώς προσδιορίζονται τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων που τηρούν επαρκή και ακριβή βιβλία Α', Β', Γ' και Δ' κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.;
 4. Πότε τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων προσδιορίζονται εξωλογιστικώς;
 5. Να αναφέρετε τις δαπάνες που πρέπει να αφαιρεθούν από τα ακαθάριστα έσοδα, για να προκύψει λογιστικώς το καθαρό κέρδος μιας επιχειρήσεως.
 6. Πώς γίνεται ο εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού κέρδους των επιχειρήσεων;
-

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

16.1 Δημόσιες δαπάνες – Δημόσια έσοδα.

Στη σύγχρονη κοινωνική και οικονομική οργάνωση το Κράτος εμφανίζεται ως ο απαραίτητος συντελεστής για την κοινωνική πρόοδο και κοινωνική ευημερία.

Το Κράτος, όπως είναι γνωστό, φροντίζει για την ασφάλεια της ζωής και της περιουσίας των πολιτών, για την απονομή της δικαιοσύνης, για την υγεία και περίθαλψή τους, για την εκπαίδευσή τους, για την αύξηση του εθνικού εισοδήματος και γενικά για την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου, δηλαδή για την ικανοποίηση των λεγομένων συλλογικών αναγκών. Για να επιτύχει τους σκοπούς αυτούς το Κράτος διατηρεί πολυάριθμες υπηρεσίες, που η λειτουργία τους προκαλεί δαπάνες, π.χ. δαπάνες μισθοδοσίας των υπαλλήλων για τη Διοίκηση γενικά, τη δημόσια ασφάλεια, την εθνική άμυνα, τη δημόσια εκπαίδευση, τη δημόσια υγεία, την κοινωνική περίθαλψη, την κατασκευή δημοσίων έργων κλπ.

Τις δαπάνες αυτές ονομάζομε **δημόσιες δαπάνες ή δημόσια έσοδα**.

Για την κάλυψη των παραπάνω κρατικών δαπανών, το Κράτος έχει ανάγκη από οικονομικούς πόρους, τους οποίους αντλεί από διάφορες πηγές. Τους οικονομικούς αυτούς πόρους ονομάζομε **δημόσια έσοδα**.

16.2 Πηγές δημοσίων εσόδων.

Τα έσοδα του δημοσίου ανάλογα με τη φύση τους κατατάσσονται στις εξής τέσσερεις γενικές κατηγορίες:

- Έσοδα από την επιχειρηματική του δράση.
- Έσοδα από τη φορολογική του πολιτική.
- Έσοδα από την πιστωτική του πολιτική.
- Έσοδα από λοιπές περιπτώσεις.

a) Επιχειρηματική δράση του Κράτους.

Σε όλες τις χώρες τα Κράτη αναλαμβάνουν καθημερινά και σε μεγαλύτερη έκταση επιχειρηματική δραστηριότητα και επεμβαίνουν στην παραγωγή, κυκλοφορία και προσφορά των αγαθών ακόμη δε και στη σφαίρα της πίστεως, της ασφαλίσεως, τις εναέριες μεταφορές κλπ. Στις περιπτώσεις αυτές το Κράτος εμφανίζεται ως επιχειρηματίας και δημιουργεί δικές του επιχειρήσεις.

Ο σκοπός της δημιουργίας των δημοσίων επιχειρήσεων είναι βασικά και κύρια η καλύτερη εξυπηρέτηση των συλλογικών αναγκών, π.χ. της υδρεύσεως, ηλεκτροδοτήσεως, αποχετεύσεως κλπ. Άλλα η δημιουργία δημοσίων επιχειρήσεων μπορεί να έχει και ταμευτικούς σκοπούς, δηλαδή να αποβλέπει συγχρόνως στην πραγματοποίηση εσόδων με τα οποία ενισχύεται ο κρατικός προϋπολογισμός.

β) Φορολογική πολιτική του Κράτους.

Η φορολογία αποτελεί την κυριότερη πηγή από την οποία το σύγχρονο Κράτος αντλεί τους πόρους για να πραγματοποιήσει τους σκοπούς που επιδιώκει.

Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται όλοι οι φόροι, ανεξάρτητα αν χαρακτηρίζονται ως φόροι, δασμοί, τέλη, ειδικές εισφορές, φορολογικές πρασαζήσεις κλπ.

γ) Πιστωτική πολιτική του Κράτους.

Πολλές φορές το Κράτος, και μάλιστα σε περιπτώσεις που έχει να αντιμετωπίσει έκτακτες δαπάνες, που δεν είναι εύκολο να καλυφθούν από τα τακτικά δημόσια έσοδα, καταφέγγει στο δανεισμό, δηλαδή απευθύνεται στους κεφαλαιούχους και ζητάει να του δανείσουν το χρηματικό κεφάλαιο που έχει ανάγκη. Τα κρατικά δάνεια αποτελούν πηγή δημοσίων εσόδων, γενικά δε αποτελούν εκούσια μεταβίβαση αγοραστικής δυνάμεως από την ιδιωτική οικονομία στην κρατική, με την υπόσχεση της επιστροφής τους σε ορισμένο χρονικό διάστημα.

Στα δημόσια έσοδα που έχουν σχέση με την πιστωτική πολιτική του Κράτους περιλαμβάνεται και η έκδοση **ακάλυπτου χαρτονομίσματος**, η οποία ενεργείται στις περιπτώσεις που τα τακτικά έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού δεν επαρκούν για την κάλυψη των δαπανών του. Πολλές κυβερνήσεις όταν αντιμετωπίζουν ανεπάρκεια χρηματικών μέσων για την πληρωμή των δημοσίων δαπανών, αντί να προσφύγουν στη φορολογία ή στον κανονικό δημόσιο δανεισμό, αναγκάζουν το Εκδοτικό Ίδρυμα (την Τράπεζα της Ελλάδας στη χώρα μας) να εκδώσει χαρτονόμισμα. Η έκδοση του χαρτονομίσματος αυτού γίνεται όχι γιατί το απαιτούν οι ανάγκες των συναλλαγών, αλλά για να καλυφθούν οι χρηματικές ανάγκες της Κυβερνήσεως. Η κυριότερη οικονομική συνέπεια της εκδόσεως ακάλυπτου χαρτονομίσματος είναι ο πληθωρισμός.

δ) Λοιπές περιπτώσεις.

Πηγές δημοσίων εσόδων αποτελούν επίσης οι δωρέες που γίνονται στο Κράτος, οι εισπράξεις από πολεμικές επανορθώσεις, τα πρόστιμα και οι χρηματικές ποινές, η εκποίηση της κρατικής περιουσίας κλπ.

Παρατηρούμε λοιπόν ότι πολλές και διάφορες είναι οι πηγές των εσόδων του Κράτους, η αποδοτικότερη όμως είναι η φορολογία.

16.3 Έννοια των φόρων.

Φόρος καλείται η χωρίς ειδική αντιπαροχή αναγκαστική εισφορά των πολιτών στο Κράτος για την πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών.

Από τον ορισμό αυτό πρακτύπει ότι τρία είναι τα συστατικά στοιχεία του φόρου:

- Αποτελεί αναγκαστική εισφορά.
- Επιβάλλεται χωρίς ειδική αντιπαροχή.
- Χρησιμοποιείται για την πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών.

α) Αναγκαστική εισφορά.

Η συμμετοχή των πολιτών στα φορολογικά βάρη είναι υποχρεωτική. Κανείς δεν μπορεί να αποφύγει την εκπλήρωση των φορολογικών υποχρεώσεων. Αυτό προέρχεται από το κυρίαρχο δικαίωμα που έχει το Κράτος να καθορίζει μονομερώς το είδος και το ύψος των φορολογικών υποχρεώσεων.

β) Εισφορά χωρίς ειδική αντιπαροχή.

Ο φόρος δεν αποτελεί εισφορά προς αποζημίωση για τις δαπάνες που υποβλήθηκε το Κράτος για την παροχή κάποιας συγκεκριμένης υπηρεσίας. Ο φόρος ως εισφορά αποβλέπει στη δημιουργία εσόδων για την κάλυψη γενικά των δαπανών του Κράτους με τις οποίες ικανοποιούνται οι συλλογικές ανάγκες, που δεν είναι προσωπικές. Συνεπώς φόρος υπάρχει όταν οι αναγκαστικές εισφορές γίνονται χωρίς ειδικό αντάλλαγμα από το Κράτος.

γ) Εισφορά για την πραγματοποίηση των κρατικών σκοπών.

Η αναγκαστική εισφορά προς το Κράτος πρέπει να γίνεται για την ωφέλεια του κοινωνικού συνόλου, δηλαδή να αποβλέπει στην πραγματοποίηση των σκοπών που επιδιώκει το Κράτος.

16.4 Τα τέλη και η διαφορά τους από το φόρο.

Όπως είδαμε προηγουμένως, ο φόρος αποτελεί εισφορά του πολίτη στο Κράτος, για την οποία η κρατική αντιπαροχή δεν είναι ειδική και συγκεκριμένη αλλά γενική και απρόσωπη.

Σε ορισμένες όμως περιπτώσεις η καταβολή του φόρου συνδέεται με αντίστοιχη κρατική αντιπαροχή, δηλαδή με παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας από το Κράτος προς τον πολίτη, οπότε ο φόρος αυτός καλέται **τέλος**. Επομένως τέλος είναι ο φόρος που καταβάλλεται για ειδική και συγκεκριμένη κρατική εξυπηρέτηση προς αυτόν που τον καταβάλλει.

Η διαφορά λοιπόν ανάμεσα στο φόρο και στο τέλος είναι ότι ο φόρος δεν συνδέεται με ειδική αντιπαροχή, όπως το τέλος.

Τέλη με την πραγματική τους έννοια είναι τα ταχυδρομικά, τα τηλεγραφικά, τα λιμενικά, σε ορισμένες περιπτώσεις τα τέλη χαρτοσήμου, όπως π.χ. για την υποβολή αιτήσεως, για την έκδοση πιστοποιητικού κλπ., και άλλα. Πολλές φορές όμως ο όρος **τέλος** απαντάται σε περιπτώσεις που δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό που δώσαμε πιο πάνω, όπως π.χ. το χαρτόσημο των τιμολογίων, των συναλλαγματικών κλπ. λέγεται τέλος, ενώ λείπει το στοιχείο της ειδικής κρατικής αντιπαροχής.

16.5 Πηγές των φόρων.

Οι πηγές από τις οποίες το Κράτος μπορεί να αντλήσει τους φόρους είναι δύο:

- Το εισόδημα που αποκτούν τα άτομα από τη συμμετοχή τους στην παραγωγική διαδικασία.
- Η ιδιωτική περιουσία.

Το Κράτος, ανάλογα με τις περιστάσεις και με τις οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες που επικρατούν, επιβάλλει φόρο είτε στο εισόδημα είτε στην περιουσία είτε και στα δύο. Στην πρώτη περίπτωση ο πολίτης καταβάλλει φόρο επειδή απο-

κτά εισόδημα, ανεξάρτητα αν έχει περιουσία και πόση, ενώ στη δεύτερη περίπτωση καταβάλλει φόρο επειδή έχει περιουσία, ανεξάρτητα αν του αποδίδει εισόδημα ή όχι.

Το εισόδημα μπορεί να φορολογηθεί είτε όταν αποκτάται (π.χ. φόρος στις αμοιβές των μισθωτών, των κερδών των εμπορικών επιχειρήσεων κλπ.), είτε όταν ξοδεύεται (αναλίσκεται) (π.χ. φόρος καταναλώσεως). Στην περιουσία μπορεί να φορολογηθεί η **κατοχή της** (π.χ. φόρος ακίνητης περιουσίας), η **μεταβίβασή της** (π.χ. φόρος μεταβιβάσεως ακινήτων και πλοίων) και τέλος η **προσαύξησή της** (π.χ. φόρος για το αυτόματο υπερτίμημα ακινήτων, που οφείλεται στην αύξηση της αξίας τους λόγω οικονομικών εξελίξεων, εκτελέσεως δημοτικών ή δημοσίων έργων κλπ.).

16.6 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι.

Τα κράτη δεν επιβάλλουν ένα μόνο φόρο, αλλά περισσότερους, δηλαδή ακολουθούν το λεγόμενο **πολλαπλό φορολογικό σύστημα**, το οποίο είναι και επιστημονικά ορθότερο και πρακτικά σκοπιμότερο.

Τους φόρους που απαρτίζουν το πολλαπλό αυτό φορολογικό σύστημα μπορούμε να τους διακρίνουμε από διάφορες απόψεις. Η διάκριση όμως των φόρων σε **άμεσους** και **έμμεσους** είναι η σπουδαιότερη και αυτή συχνά συναντάται στη θεωρία και στην πράξη.

α) Άμεσοι φόροι.

Είναι αυτοί που επιβάλλονται απευθείας στο εισόδημα ή στην περιουσία των πολιτών που υποχρεώνονται να πληρώσουν φόρους και οι οποίοι φόροι βαρύνουν αυτούς χωρίς να είναι δυνατό να μετατεθούν σε άλλους. Άμεσοι φόροι είναι π.χ. ο φόρος εισοδήματος, ο φόρος ακίνητης περιουσίας, ο φόρος για τις κληρονομίες, δωρέες, προίκες κλπ.

β) Έμμεσοι φόροι.

Είναι αυτοί που επιβάλλονται σε ορισμένα αγαθά ή υπηρεσίες και επιβαρύνουν τα άτομα στο μέτρο που κάνουν χρήση των αγαθών αυτών ή υπηρεσιών. Οι έμμεσοι φόροι εισπράττονται από ένα ενδιάμεσο πρόσωπο, το οποίο και θα τους μεταβιβάσει σε άλλο πρόσωπο, που πρέπει να επιβαρυνθεί σύμφωνα με την πρόθεση του νομοθέτη. Ας πάρομε ως παράδειγμα ένα υπάλληλο που αμείβεται με καθαρό μισθό κάθε μήνα 20.000 δρχ. και από το ποσό αυτό καταβάλλει φόρο εισοδήματος 1000 δρχ. Το υπόλοιπο ποσό, δηλαδή τις 19.000 δρχ. το διαθέτει για να αγοράσει τρόφιμα, ενδύματα και άλλα αγαθά. Ορισμένα όμως από τα αγαθά που αγοράσει έχουν ήδη επιβαρυνθεί με δασμούς π.χ. δρχ. 2000, τους οποίους έχει καταβάλλει ο εισαγωγέας στο τελωνείο κατά την εισαγωγή τους. Οι δασμοί αυτοί ενσωματώνονται από τον εισαγωγέα στις τιμές πωλήσεως των αγαθών και μεταβιβάζονται από αυτόν στον τελικό καταναλωτή, δηλαδή στον υπάλληλο. Έτσι ο υπάλληλος από το μισθό του κατέβαλε φόρους 3000 δρχ. από τις οποίες 1000 δρχ. κατά την κτήση του εισοδήματος (άμεση φορολογία) και τις 2000 δρχ. κατά την ανάλωσή του (έμμεση φορολογία). Έμμεσοι φόροι είναι οι δασμοί και γενικά οι φόροι καταναλώσεως, δημοσίων φόρων κύκλου εργασιών, του καπνού, του οινοπνεύματος, των δημοσίων θεαμάτων, των κέντρων διασκεδάσεως κλπ.

16.7 Φορολογικά συστήματα.

Ανάλογα με τον τρόπο που υπολογίζεται ο φόρος διακρίνομε τη φορολογία σε **αναλογική και προοδευτική**.

α) Αναλογική φορολογία ή Αναλογικό σύστημα.

Κατά το σύστημα αυτό ο φορολογικός συντελεστής είναι σταθερός, δηλαδή ένας και μοναδικός για όλα τα ποσά της φορολογητέας ύλης. Για τον υπολογισμό του φόρου εφαρμόζεται η απλή μέθοδος των τριών. Π.χ.:

Φορολογητέα ύλη	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος που αναλογεί
10.000	10%	1.000
20.000	10%	2.000
30.000	10%	3.000
40.000	10%	4.000

Από το παράδειγμα αυτό διαπιστώνομε ότι όταν διπλασιάζεται η φορολογητέα ύλη διπλασιάζεται και ο φόρος, όταν τριπλασιάζεται η φορολογητέα ύλη τριπλασιάζεται και ο φόρος κ.ο.κ.

β) Προοδευτική φορολογία ή Προοδευτικό σύστημα.

Στη φορολογία αυτή η φορολογητέα ύλη υποδιαιρείται σε κλιμάκια, ο δε φορολογικός συντελεστής είναι προοδευτικός, δηλαδή αυξάνει σε κάθε ανώτερο κλιμάκιο.

Η προοδευτική φορολογία παρουσιάζεται με διάφορες παραλλαγές. Οι συνηθέστερες είναι:

α) Το σύστημα της ολικής προόδου. Στο σύστημα αυτό η φορολογητέα ύλη φορολογείται ολόκληρη με τον τελευταίο συντελεστή της φορολογικής κλίμακας που ισχύει και στον οποίο εμπίπτει το ποσό της φορολογητέας ύλης, ανεξάρτητα από τους συντελεστές των προηγούμενων κλιμακώσεων.

β) Το σύστημα της κλιμακωτής προόδου. Στο σύστημα αυτό τη φορολογητέα ύλη τη χωρίζομε σε κλιμάκια, σε καθένα από τα οποία εφαρμόζεται διαφορετικός προοδευτικός συντελεστής. Στη συνέχεια αθροίζομε τους φόρους που αναλογούν σε κάθε κλιμάκιο για να καθορίσουμε το συνολικό ποσό της φορολογίας.

γ) Το σύστημα της ολικής προόδου με έκπτωση, ως αφορολόγητου, ελάχιστου ορίου συντηρήσεως. Στο σύστημα αυτό καθορίζεται από το νόμο το ποσό που κρίνεται απαραίτητο για την ικανοποίηση των στοιχειωδών αναγκών διαβιώσεως του φορολογούμενου και της οικογένειάς του, το οποίο αφαιρείται από το συνολικό ποσό που πρόκειται να φορολογηθεί. Ο φόρος για το υπόλοιπο ποσό υπολογίζεται με το σύστημα της ολικής προόδου.

δ) Το σύστημα της κλιμακωτής προόδου με έκπτωση, ως αφορολόγητου ελάχιστου ορίου συντηρήσεως. Στο σύστημα αυτό, όπως και στο προηγούμενο, από το συνολικό ποσό που πρόκειται να φορολογηθεί αφαιρείται ένα ποσό ως ελάχιστο όριο συντηρήσεως και στο υπόλοιπο ποσό που μένει ο φόρος υπολογίζεται με το σύστημα της κλιμακωτής προόδου.

Για την πληρέστερη κατανόηση της προοδευτικής φορολογίας παραθέτομε σχετικό παράδειγμα.

Παράδειγμα.

Έστω ότι ισχύει η ακόλουθη φορολογική κλίμακα:

Κλιμάκια εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο εισοδήματος	Σύνολο φόρου
20.000	4%	800	20.000	800
20.000	6%	1.200	40.000	2.000
30.000	8%	2.400	70.000	4.400
30.000	10%	3.000	100.000	7.400
40.000	12%	4.800	140.000	12.200
40.000	15%	6.000	180.000	18.200
50.000	18%	9.000	230.000	27.200
50.000	22%	11.000	280.000	38.200
Υπερβάλλον	30%			

Τα ποσά που πρέπει να φορολογηθούν είναι τα εξής:

Α' 90.000 δρχ., Β' 170.000 δρχ., Γ' 270.000 δρχ., Δ' 400.000 δρχ.

Ελάχιστο όριο συντηρήσεως 40.000 δρχ.

Οι φόροι που αναλογούν στα ποσά αυτά έχουν ως εξής:

a) Με το σύστημα της ολικής προόδου.

$$\begin{aligned} \text{Α'} 90.000 \text{ δρχ.} \times 10\% &= 9.000 \text{ δρχ.}, \quad \text{Β'} 170.000 \text{ δρχ.} \times 15\% = 25.500 \text{ δρχ.}, \\ \Gamma' 270.000 \text{ δρχ.} \times 22\% &= 59.400 \text{ δρχ.}, \quad \Delta' 400.000 \text{ δρχ.} \times 30\% = 120.000 \text{ δρχ.} \end{aligned}$$

β) Με το σύστημα της κλιμακωτής προόδου.

Α' Μέχρι το ποσό των Στο υπόλοιπο ποσό των	70.000 δρχ. <u>20.000 δρχ.</u> $\times 10\%$ αντιστοιχεί φόρος	αντιστοιχεί φόρος <u>2.000 δρχ.</u>	4.400 δρχ. <u>2.000 δρχ.</u>
Επομένως στις	<u>90.000 δρχ.</u>	αναλογεί φόρος	<u>6.400 δρχ.</u>
Β' Μέχρι το ποσό των Στο υπόλοιπο ποσό των	140.000 δρχ. <u>30.000 δρχ.</u> $\times 15\%$ αντιστοιχεί φόρος	αντιστοιχεί φόρος <u>4.500 δρχ.</u>	12.200 δρχ. <u>4.500 δρχ.</u>
Επομένως στις	<u>170.000 δρχ.</u>	αναλογεί φόρος	<u>16.700 δρχ.</u>
Γ' Μέχρι το ποσό των Στο υπόλοιπο ποσό των	230.000 δρχ. <u>40.000 δρχ.</u> $\times 22\%$ αντιστοιχεί φόρος	αντιστοιχεί φόρος <u>8.800 δρχ.</u>	27.200 δρχ. <u>8.800 δρχ.</u>
Επομένως στις	<u>270.000 δρχ.</u>	αναλογεί φόρος	<u>36.000 δρχ.</u>
Δ' Μέχρι το ποσό των Στο υπόλοιπο ποσό των	280.000 δρχ. <u>120.000 δρχ.</u> $\times 30\%$ αντιστοιχεί φόρος	αντιστοιχεί φόρος <u>36.000 δρχ.</u>	38.200 δρχ. <u>36.000 δρχ.</u>
Επομένως στις	<u>400.000 δρχ.</u>	αναλογεί φόρος	<u>74.200 δρχ.</u>

γ) Με το σύστημα ολικής προόδου με έκπτωση, ως αφορολόγητου, ελάχιστου ορίου συντηρήσεως.

$$\text{Α'} \quad 90.000 - 40.000 = 50.000 \times 8\% = 4.000$$

$$\text{Β'} \quad 170.000 - 40.000 = 130.000 \times 12\% = 15.600$$

$$\text{Γ'} \quad 270.000 - 40.000 = 230.000 \times 18\% = 41.400$$

$$\text{Δ'} \quad 400.000 - 40.000 = 360.000 \times 30\% = 108.000$$

δ) Με το σύστημα της κλιμακωτής προόδου με έκπτωση, ως αφορολόγητου, ελάχιστου ορίου συντηρήσεως.

$$\text{Α'} \quad 90.000 \text{ δρχ.} - 40.000 \text{ δρχ.} = 50.000 \text{ δρχ. φόρος που αναλογεί } 2.800 \text{ δρχ.}$$

$$\text{Β'} \quad 170.000 \text{ δρχ.} - 40.000 \text{ δρχ.} = 130.000 \text{ δρχ. φόρος που αναλογεί } 11.000 \text{ δρχ.}$$

$$\text{Γ'} \quad 270.000 \text{ δρχ.} - 40.000 \text{ δρχ.} = 230.000 \text{ δρχ. φόρος που αναλογεί } 27.200 \text{ δρχ.}$$

$$\text{Δ'} \quad 400.000 \text{ δρχ.} - 40.000 \text{ δρχ.} = 360.000 \text{ δρχ. φόρος που αναλογεί } 62.200 \text{ δρχ.}$$

16.8 Βεβαίωση του φόρου και διαδικασία εισπράξεώς του.

Βεβαίωση του φόρου καλείται η πράξη της αρμόδιας Διοικητικής αρχής, η οποία με βάση τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν, καθορίζει την αιτία, το ποσό και τον οφειλέτη του φόρου.

Με βάση τη βεβαίωση του φόρου ακολουθεί η είσπραξή του.

Αρμόδιες αρχές για τη βεβαίωση των φόρων είναι:

- Τα **τελωνεία** για τους δασμούς και τους λοιπούς φόρους, τέλη κλπ. που επιβάλλονται στα εισαγόμενα και εξαγόμενα είδη.
- Οι **εφορίες** καπνού για το φόρο καπνού.
- **Διάφορες άλλες υπηρεσίες** για ορισμένους φόρους, τέλη κλπ., όπως π.χ. το γενικό Χημείο του Κράτους για το φόρο οινοπνεύματος, βύνης κλπ.

Οι **Οικονομικές Εφορίες** για τους λοιπούς φόρους, όπως π.χ. το φόρο εισοδήματος, προικών, δωρεών, μεταβιβάσεως ακινήτων, κύκλου εργασιών, δημοσίων θεαμάτων, κέντρων διασκεδάσεως, ειδών πολυτελείας, τελών χαρτοσήμου, τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων κλπ.

Αρμόδιες αρχές για την είσπραξη των παραπάνω φόρων είναι τα τελωνεία στην πρώτη περίπτωση, ενώ για τις υπόλοιπες περιπτώσεις τα Δημόσια Ταμεία. Το δημόσιο ταμείο υποχρεούται να ειδοποιήσει τον οφειλέτη για το ποσό του φόρου που βεβαιώθηκε σε βάρος του και για το χρόνο που πρέπει να τον καταβάλει.

Σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης καταβολής του φόρου ο οφειλέτης επιβαρύνεται με διάφορες προσαυξήσεις. Το Δημόσιο Ταμείο για την είσπραξη των **απαιτήσων**, δηλαδή των ληξιπροθέσμων, φόρων που βεβαιώθηκαν και δεν καταβλήθηκαν, μπορεί να λάβει **αναγκαστικά μέτρα**, τα οποία είναι η κατάσχεση ακινήτων ή κινητών πραγμάτων και η προσωπική κράτηση.

16.9 Έκπτωση και επιστροφή του φόρου.

Με τη βεβαίωση του φόρου γίνεται συγκεκριμένη η φορολογική υποχρέωση ενός προσώπου προς το δημόσιο, η δε υποχρέωση αυτή παύει να υπάρχει με την καταβολή του φόρου που βεβαιώθηκε.

Είναι όμως δυνατό μετά τη βεβαίωση του φόρου και πριν την καταβολή ή και

μετά την καταβολή του, με διάταξη νόμου, δικαστική απόφαση κλπ, να μειωθεί ή να μηδενισθεί η φορολογική υποχρέωση. Στην περίπτωση αυτή πρέπει να γίνει **Έκπτωση** εν όλω ή εν μέρει του φόρου που βεβαιώθηκε και ακολούθως επιστροφή του φόρου που καταβλήθηκε επί πλέον. Η έκπτωση ενεργείται από την Οικονομική Εφορία και είναι πράξη αντίθετη από τη βεβαίωση, η δε επιστροφή από το Δημόσιο Ταμείο είναι πράξη αντίθετη από την καταβολή.

Έκπτωση του φόρου που βεβαιώθηκε και επιστροφή φόρου που καταβλήθηκε μπορεί να πραγματοποιηθεί σε πολλές περιπτώσεις, όπως π.χ. όταν βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε φόρος χωρίς νόμιμη αιτία, δηλαδή «αχρεωστήτως». Επίσης το ίδιο θα συμβεί όταν βεβαιώθηκε ή καταβλήθηκε φόρος μεγαλύτερος από το νόμιμο μέτρο, δηλαδή επί πλέον. Για την έκπτωση του φόρου που βεβαιώθηκε και την επιστροφή του φόρου που καταβλήθηκε αχρεωστήτως ακολουθείται ορισμένη διαδικασία (υποβολή αιτήσεως, σύνταξη φύλλων εκπτώσεως από την Οικονομική Εφορία κλπ.), ο δε φόρος επιστρέφεται στο δικαιούχο χωρίς τόκο. Το δικαίωμα του φορολογούμενου για την επιστροφή του φόρου υπόκειται σε σύντομη παραγραφή και για το λόγο αυτό η επιστροφή πρέπει να ζητείται έγκαιρα μέσα στις προθεσμίες που καθορίζει ο νόμος.

16.10 Οικονομικό και φορολογικό έτος.

Οικονομικό έτος είναι η δωδεκάμηνη χρονική περίοδος, που περιλαμβάνει τις διοικητικές πράξεις και τα γεγονότα, τα οποία σχετίζονται με τη διαχείριση του δημοσίου χρήματος και την κίνηση της κρατικής περιουσίας.

Το οικονομικό έτος στη χώρα μας αρχίζει την 1 Ιανουαρίου και λήγει την 31 Δεκεμβρίου του ίδιου ημερολογιακού έτους.

Φορολογικό έτος καλείται το οικονομικό έτος μέσα στο οποίο επιβάλλεται η φορολογία.

Σε μερικές περιπτώσεις το οικονομικό έτος ταυτίζεται με το φορολογικό.

Ως παράδειγμα αναφέρομε ότι το χαρτόσημο των τιμολογίων και ο Φ.Κ.Ε. καταβάλλονται τον ίδιο χρόνο που εκδόθηκαν τα τιμολόγια. Έτσι αν το 1979 εκδόθηκαν τιμολόγια αξίας 2.000.000 δρχ. το χαρτόσημο των τιμολογίων αυτών καταβάλλεται μέσα στον ίδιο χρόνο (ανά τρίμυνο). Εδώ έχομε ταύτιση του οικονομικού και φορολογικού έτους. Αντίθετα στη φορολογία εισοδήματος, όπως θα δούμε παρακάτω, το εισόδημα ανήκει στο οικονομικό έτος που αποκτήθηκε, φορολογείται όμως στο αρέσως επόμενο οικονομικό έτος, το οποίο λέγεται φορολογικό έτος. Έτσι π.χ. εισόδημα που αποκτήθηκε στο οικονομικό έτος 1978 (1/1 - 31/2/78) θα φορολογηθεί το 1979, δηλαδή στο επόμενο οικονομικό φορολογικό έτος. Στην περίπτωση αυτή το φορολογικό έτος δεν ταυτίζεται με το οικονομικό, δηλαδή έχομε ετεροχρονισμό μεταξύ του χρόνου κτήσεως του φορολογητέου εισοδήματος και του χρόνου φορολογήσεώς του.

16.11 Αντιδράσεις των φορολογουμένων στην επιβολή φόρου.

Επειδή οι φόροι αποτελούν, όπως είπαμε, αναγκαστική εισφορά των ιδιωτικών φορέων στο Κράτος και δεν συνδυάζονται με αντίστοιχη ειδική αντιπαροχή του τελευταίου, η επιβολή τους προκαλεί αντιδράσεις από την πλευρά των φορολογουμένων, οι οποίοι με διάφορους τρόπους προσπαθούν να αποφύγουν ή να πε-

ριορίσουν τη φορολογική υποχρέωσή τους. Οι κυριότερες αντιδράσεις είναι:

- Η φοροδιαφυγή.
- Η φοροαποφυγή.
- Η μετακύλιση των φόρων.

16.11.1 Φοροδιαφυγή.

Φοροδιαφυγή είναι κάθε παράνομη πράξη του φορολογουμένου, με την οποία επιδιώκεται μείωση της φορολογικής επιβαρύνσεως ή αποφυγή καταβολής του φόρου. Παραδείγματα τέτοιων πράξεων, αποτελούν η υποβολή δηλώσεως στην οικονομική εφορία εισοδήματος μικρότερου του πραγματικού ή στην περίπτωση του φόρου κληρονομιών υποβολή δηλώσεως περιουσιακής αξίας μικρότερης της πραγματικής. Στο φόρο κύκλου εργασιών η φοροδιαφυγή γίνεται με απόκρυψη των πωλήσεων από τις επιχειρήσεις. Στους τελωνειακούς δασμούς μπορεί επίσης να πραγματοποιηθεί φοροδιαφυγή ή με την προσκόμιση στις Τελωνειακές Αρχές τιμολογίων στα οποία αναγράφονται τιμές μικρότερες από εκείνες που πραγματικά καταβλήθηκαν ή με την παράκαμψη των Τελωνείων δηλαδή με το λαθρεμπόριο. Επίσης φοροδιαφυγή γίνεται όταν στα έγγραφα που πρέπει να χαρτοσημανθούν π.χ. συναλλαγματικές κλπ., επικολλάται χαρτόσημο μικρότερης αξίας από εκείνη που ορίζει ο νόμος. Τέλος η παράλειψη υποβολής δηλώσεως εισοδήματος, περιουσιακής αξίας, φόρου κύκλου εργασιών, χαρτοσήμου τιμολογίων κλπ., αποτελούν πράξεις φοροδιαφυγής.

- Η έκταση της φοροδιαφυγής σε μια χώρα εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.
- Οι σπουδαιότεροι είναι:

- **To μορφωτικό επίπεδο.**

Όσο ψηλότερο είναι το μορφωτικό επίπεδο του πληθυσμού μιας χώρας, τόσο ψηλότερο είναι και το επίπεδο της φορολογικής του συνειδήσεως και επομένως τόσο μικρότερη η τάση για φοροδιαφυγή.

- **To μέγεθος της φορολογικής επιβαρύνσεως της κοινωνίας.**

Το ύψος της φορολογικής επιβαρύνσεως επηρεάζει σημαντικά την τάση για φοροδιαφυγή, γιατί όσο μεγαλύτερη είναι η επιβάρυνση από ένα φόρο, τόσο μεγαλύτερο είναι το όφελος του φορολογουμένου από τη φοροδιαφυγή.

- **Η έκταση των φορολογικών απαλλαγών που δίνονται νόμιμα.**

Όσο περισσότερες νόμιμες απαλλαγές προβλέπει η νομοθεσία, τόσο μεγαλύτερη είναι η τάση των ιδιωτικών φορέων, που δεν δικαιούνται τέτοιες απαλλαγές, να αποφύγουν με παράνομα μέσα την καταβολή του φόρου, γιατί αισθάνονται ότι αδικούνται.

- **O τρόπος δαπάνης των χρημάτων από το δημόσιο.**

Οι φορολογούμενοι τείνουν περισσότερο στη φοροδιαφυγή, όταν αισθάνονται ότι τα χρήματά τους σπαταλούνται από το δημόσιο και δεν χρησιμοποιούνται παραγωγικά.

– Η καλή οργάνωση των φοροτεχνικών υπηρεσιών.

Ο βαθμός οργανώσεως των φοροτεχνικών υπηρεσιών, η ποιότητα των φοροτεχνικών οργάνων, το σύστημα που χρησιμοποιείται για τη βεβαίωση και είσπραξη των φόρων υποβοηθούν τη φορολογούσα αρχή στην ικανοποιητική αντιμετώπιση της τάσεως των φορολογουμένων για φοροδιαφυγή. Η φοροδιαφυγή, η οποία ονομάζεται και **φοροκλοπή**, αποτελεί αδίκημα και τιμωρείται βαρύτατα από το Κράτος π.χ. με χρηματική ποινή, φυλάκιση, δίμευση περιουσιακών στοιχείων, απαγόρευση συμμετοχής των φοροφυγάδων σε δημοπρασίες του Δημοσίου, δημοσίευση καταλόγου φοροφυγάδων κλπ.

16.11.2 Φοροαποφυγή.

Φοροαποφυγή έχομε, όταν ο φορολογούμενος με νόμιμες ενέργειες καταρθώνει να μειώσει τη φορολογική του υποχρέωση ή και να αποφύγει εντελώς την καταβολή φόρου. Σε αντίθεση με τη φοροδιαφυγή, η οποία, όπως είδαμε, αποτελεί παράνομη αποφυγή φορολογικού βάρους, η φοροαποφυγή αποτελεί νόμιμη αποφυγή αυτού.

Μερικά παραδείγματα τέτοιων νόμιμων ενέργειών του φορολογουμένου, που αποβλέπουν στον περιορισμό της φορολογικής τους υποχρεώσεως, είναι:

- Στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, όταν το εισόδημα των δύο συζύγων φορολογείται χωριστά, είναι ενδεχόμενο ο σύζυγος να μεταβιβάσει στη σύζυγο που δεν έχει δικό της εισόδημα εισοδήματά του από ορισμένες πηγές, για να μειώσει τη φορολογική του επιβάρυνση.
- Στη φορολογία κληρονομιών οι φορολογούμενοι επιδιώκουν να αποφύγουν το φόρο με μεταβιβάσεις της περιουσίας τους όταν είναι ακόμα στη ζωή ή με δωρέες ή με εικονικές πωλήσεις των περιουσιακών τους στοιχείων στους μέλλοντες κληρονόμους τους.
- Φορολογούμενος πωλεί τις μετοχές της Α.Ε. «Χ» τις οποίες έχει και αγοράζει ομολογίες εθνικού παραγωγικού δανείου. Με την ενέργειά του αυτή, αποφεύγει το φόρο εισοδήματος, γιατί τα μερίσματα από τις μετοχές υπόκεινται σε φόρο, ενώ οι τόκοι των εθνικών ομολογιακών δανείων απαλλάσσονται.
- Φορολογούμενος αντί να ιδρύσει βιομηχανική επιχείρηση στην Αθήνα την ιδρύει στην επαρχία για να επωφεληθεί από τις φορολογικές απαλλαγές που ισχύουν στις επαρχιακές βιομηχανίες. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγει την καταβολή φόρου.

Σε όλα τα προηγούμενα παραδείγματα ο φορολογούμενος ανεξάρτητα αν επιδιώκει την αποφυγή του φόρου ή τη μείωση της συνολικής του φορολογικής υποχρεώσεως, ενεργεί νόμιμα και δεν μπορεί να χαρακτηρισθεί ως φοροφυγάς.

16.11.3 Μετακύλιση των φόρων

Μετακύλιση ενός φόρου είναι η μετάθεση του φόρου αυτού από τον ιδιωτικό φορέα στον οποίο επβάλλεται αρχικά, σε άλλο ιδιωτικό φορέα.

Η μετακύλιση του φόρου πραγματοποιείται με **αύξηση της τιμής πωλήσεως** των αγαθών ή υπηρεσιών που παράγει και προσφέρει αυτός που μετακυλίει το φόρο, οπότε μιλάμε για **μετακύλιση προς τα μπρος**. Είναι όμως δυνατό η μετακύλιση να πραγματοποιηθεί με **μείωση της τιμής των αγαθών ή υπηρεσιών** που αγοράζει αυ-

τός που μετακυλίει το φόρο, οπότε μιλάμε για **μετακύλιση προς τα πίσω**. Στην περίπτωση μετακυλίσεως προς τα μπρος το φορολογικό βάρος μετακυλίεται σε εκείνους προς τους οποίους αυτός που το μετακυλίει πωλεί τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες του. Στην περίπτωση όμως της μετακυλίσεως προς τα πίσω το φορολογικό βάρος μετακυλίεται σε εκείνους από τους οποίους αυτός που μετακυλίει αγοράζει προϊόντα ή υπηρεσίες. Έτσι, ο Α καπνοβιομήχανος μετακυλίει το φόρο καταναλώσεως καπνού στους εμπόρους χονδρικής ή λιανικής πωλήσεως σιγαρέττων και δια μέσου αυτών στους καταναλωτές των σιγαρέττων με ύψωση της τιμής πωλήσεώς τους (μετακύλιση προς τα μπρος). Ο ίδιος όμως καπνοβιομήχανος είναι δυνατό να προσπαθήσει να μετακυλίσει το φόρο εισοδήματος τον οποίο καταβάλλει για τα κέρδη που πραγματοποιεί ή στους μισθωτούς που απασχολεί μειώνοντας τα ημερομίσθια τους ή στους καπνοπαραγωγούς από τους οποίους αγοράζει τα καπνά, μειώνοντας την τιμή στην οποία τα αγοράζει από αυτούς (μετακύλιση προς τα πίσω).

Η μετακύλιση των φόρων άλλοτε προβλέπεται από το νόμο άλλοτε όμως όχι. Συνήθως οι έμμεσοι φόροι δαπάνης (φόρος καταναλώσεως καπνού, φόρος κύκλου εργασιών, δασμοί των αγαθών που εισάγονται από το εξωτερικό κλπ.) επιβάλλονται με την πρόθεση να μεταβιβασθούν και να επιβαρύνουν τους τελικούς καταναλωτές, ενώ οι φόροι που επιβάλλονται στο εισόδημα ή στην περιουσία επιβάλλονται με την πρόθεση να επιβαρύνουν εκείνους στους οποίους επιβάλλονται αρχικά.

Με τη μετακύλιση του φόρου έχομε μετάθεση του φορολογικού βάρους από τον ένα φορολογούμενο στον άλλο, μέχρις ότου αυτό αναληφθεί οριστικά από ορισμένο φορολογούμενο, που δεν μπορεί να το μετακυλίσει παραπέρα.

Η οριστική ανάληψη του φορολογικού βάρους από εκείνο στον οποίο μετακυλίσθηκε λέγεται επίπτωση φόρου.

16.12 Δημόσιος προϋπολογισμός

1. Γενικά.

Τα άτομα, οι οικογένειες, οι επιχειρήσεις και γενικότερα όλοι οι οικονομικοί οργανισμοί για την καλύτερη επιτυχία του σκοπού τους, πρέπει να προγραμματίζουν την οικονομική τους δράση. Πρέπει με άλλα λόγια να καταρτίζουν ένα πρόγραμμα των δαπανών τους για μια συγκεκριμένη μελλοντική χρονική περίοδο, σε σχέση με τα έσοδα που αναμένονται μέσα στην ίδια χρονική περίοδο.

Μεγαλύτερη ανάγκη για την κατάρτιση προγράμματος εξόδων-εσόδων για μια μελλοντική χρονική περίοδο έχει το Κράτος, όταν μάλιστα ληφθεί υπόψη η έκταση της δραστηριότητας του σήμερα. Τα άτομα και οι οικονομικοί οργανισμοί προβλέπουν πρώτα τα έσοδα που αναμένονται και στη συνέχεια προγραμματίζουν τις δαπάνες τους. Αντίθετα το Κράτος προγραμματίζει πρώτα τα έξοδα ανάλογα με τις ανάγκες του και στη συνέχεια προσδιορίζει τους πόρους που του είναι αναγκαίοι, δηλαδή τα έσοδα, για την κάλυψη των εξόδων του.

2. Ορισμός του Δημόσιου Προϋπολογισμού.

Προϋπολογισμός είναι νόμος με τον οποίο προσδιορίζονται τα δημόσια έσοδα και καθορίζονται τα όρια των εξόδων του Κράτους (οι λεγόμενες πιστώσεις) για κάθε οικονομικό έτος. Το οικονομικό έτος στην Ελλάδα συμπίπτει τώρα με το ημερολογιακό έτος.

Με τον προϋπολογισμό προσδιορίζονται, δηλαδή προβλέπονται, τα δημόσια έσοδα και τα όρια των εξόδων του Κράτους. Επομένως η Αρχή που καταρτίζει τον Προϋπολογισμό πρέπει να προβλέψει με βάση τους νόμους που ισχύουν, σε συνάρτηση με τις οικονομικές συνθήκες που αναμένονται, τα δημόσια έσοδα και τα όρια των δημοσίων δαπανών (πιστώσεων). Μετά τη ψήφιση από τη Βουλή του Προϋπολογισμού, η Κυβέρνηση δεν μπορεί γενικά να υπερβεί τις πιστώσεις που αναγράφονται σε αυτόν για το σχετικό έτος, μπορεί όμως να δαπανήσει μικρότερα ποσά από αυτά που προβλέπονται στον Προϋπολογισμό.

Ο δημόσιος προϋπολογισμός είναι συνεπώς σύνθετη πράξη και μάλιστα **λογιστική** (αποτελεί ογκώδη πίνακα υπολογισμών), **νομική** (κυρώνεται νομοθετικά και είναι νόμος) και **πολιτική**, γιατί αποτελεί μέσο για την πραγματοποίηση του οικονομικού και πολιτικού προγράμματος της Κυβερνήσεως.

3. Μορφές Δημόσιου Προϋπολογισμού.

α) Γενικός Προϋπολογισμός του Κράτους.

Ο Προϋπολογισμός αυτός εμφανίζει το **σύνολο** των εσόδων και εξόδων του Κράτους για το επόμενο έτος. Η ενιαία μορφή του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους έχει το πλεονέκτημα ότι διευκολύνει το μελετητή του στο σχηματισμό πλήρους ίδεας, όσον αφορά τα έσοδα και έξοδα που προβλέπονται για το επόμενο έτος. Έτσι ο Γενικός Προϋπολογισμός του Κράτους παρέχει πλήρη εικόνα της οικονομικής δραστηριότητας του Κράτους.

Στον πίνακα 16.12.1 δίνεται πολύ συνοπτική* εικόνα του Γενικού Προϋπολογισμού του Ελληνικού Κράτους του έτους 1979.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16.12.1

Σε εκατομμύρια δραχμές

Προϋπολογισμός Εξόδων		Προϋπολογισμός Εσόδων	
Κατηγορία	Ποσό	Κατηγορία	Ποσό
1. Έσοδα από φόρους και λοιπά εισοδηματικά έσοδα	319.000	1. Δαπάνες υπουργείων και Περιφερειακών υπηρεσιών	295.000
2. Έσοδα από Δημόσιες Επενδύσεις	1.500	2. Κάλυψη ελλειμμάτων λογ/σμών	9.400
3. Πιστωτικά έσοδα	64.300	3. Δαπάνες Δημοσίων Επενδύσεων	63.800
Γενικό σύνολο	<u><u>384.800</u></u>	4. Αποθεματικό	<u><u>16.600</u></u>
			<u><u>384.800</u></u>

Ο πίνακας 16.12.1 δείχνει ότι τα έσοδα του Ελληνικού Δημοσίου για το 1979 προβλέφθηκαν να ανέλθουν στο ποσό των 384,8 δισ. δραχμών, ενώ τα έξοδα για τον ίδιο χρόνο εκτιμήθηκαν σε 368,2 δισ. δραχμές και προβλέφθηκε ένα αποθεματικό 16,6 δισ. δραχμών. Επίσης προβλέφθηκε η σύναψη δανείων από το Ελληνικό Δημόσιο ύψους 64,3 δισ. δραχμών και δαπάνες δημοσίων επενδύσεων ύψους 63,8 δισ. δραχμών, κ.ο.κ.

* Ο Γενικός Προϋπολογισμός του Κράτους, όπου ειδικεύονται όλες οι κατηγορίες δαπανών και εσόδων του Κράτους, καταλαμβάνει πολλούς τόμους και εκατοντάδες σελίδων.

Σε πολλές περιπτώσεις είναι χρήσιμο να γνωρίζουμε χωριστά ιδίως τις δαπάνες για τις δημόσιες επενδύσεις και τον τρόπο καλύψεώς τους σε αντίθεση με τα λοιπά έσοδα και έξοδα του Κράτους. Οι παραπάνω πληροφορίες περιέχονται βέβαια στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους, αλλά σαφέστερη εικόνα γι' αυτές δίνεται με την κατάλληλη διάσπαση του Γενικού Προϋπολογισμού του Κράτους σε **Τακτικό Προϋπολογισμό του Κράτους** και σε **Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων**.

β) Τακτικός Προϋπολογισμός του Κράτους.

Ο Προϋπολογισμός αυτός στο σκέλος των εσόδων περιλαμβάνει όλα τα έσοδα του Κράτους, **εκτός** από τα έσοδα από τη σύναψη δανείων και των εσόδων που προέρχονται από την εκμετάλλευση δημοσίων επενδύσεων που πραγματοποιήθηκαν στο παρελθόν. Στο σκέλος των εξόδων ο Τακτικός Προϋπολογισμός περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες **εκτός** από τις κρατικές δαπάνες για δημόσιες επενδύσεις.

Ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Ελληνικού Κράτους του έτους 1979 παριστάται συνοπτικά στον Πίνακα 16.12.2

ΠΙΝΑΚΑΣ 16.12.2

Σε εκατομμύρια δραχμές

Προϋπολογισμός Εσόδων		Προϋπολογισμός Εξόδων	
Κατηγορία	Ποσό	Κατηγορία	Ποσό
1. Έσοδα από άμεσους φόρους	85.000	1. Δαπάνες Υπουργείων	283.304
2. Έσοδα από έμμεσους φόρους	210.900	2. Δαπάνες Περιφερειακών Υπηρεσιών	11.696
3. Λοιπά έσοδα	23.100	3. Κάλυψη ελλειμμάτων λογ/συμών κρατικών εφοδίων και γεωργικών προϊόντων Σύνολο	9.400
		4. Συμβολή στην κάλυψη δαπανών Δημοσίων Επενδύσεων	304.400
		5. Αποθεματικό	2.000
Γενικό Σύνολο	<u><u>319.000</u></u>		<u><u>12.600</u></u>
			<u><u>319.000</u></u>

γ) Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων.

Ο Προϋπολογισμός αυτός στο σκέλος των εσόδων περιλαμβάνει το τυχόν πλεόνασμα (περίσσευμα) του Τακτικού Προϋπολογισμού που διατίθεται για τη διενέργεια δημοσίων επενδύσεων, τα έσοδα του Κράτους από τη σύναψη δανείων καθώς και τα έσοδα από την εκμετάλλευση των δημοσίων επενδύσεων. Στο σκέλος των εξόδων ο Προϋπολογισμός των Δημοσίων Επενδύσεων, περιλαμβάνει τις κάθε φύσεως επενδύσεις του Κράτους.

Ο Προϋπολογισμός των Δημοσίων Επενδύσεων του Ελληνικού Κράτους του έτους 1979 παρίσταται σε πολύ συνοπτική μορφή στον πίνακα 16.12.3.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16.12.3

Προϋπολογισμός Εσόδων		Προϋπολογισμός Εξόδων	
Κατηγορία	Ποσό	Κατηγορία	Ποσό
1. Συμβολή τακτικού προϋπολογισμού	2.000	1. Συνολικές δαπάνες προγράμματος Δημ. Επενδύσεων	59.800
2. Έσοδα Επενδύσεων	1.500	2. Αποθεματικό	4.000
3. Πιστωτικά έσοδα:		3. Δαπάνες παραρτήματος Δημ. Επενδύσεων	63.800
3.1 Πόροι εξωτερικού	17.000	4.000	
3.2 Δανεισμός από το εσωτερικό	47.300		
Γενικό σύνολο	67.800	Γενικό σύνολο	67.800

Σημείωση: Το «Παράρτημα των Δημοσίων Επενδύσεων» αναφέρεται σε ειδικό πρόγραμμα αντιμετώπισεως αναγκών στη Β. Ελλάδα και την περιοχή των Αθηνών από τους σεισμούς.

Με την κατάλληλη ενοποίηση του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων με τον Τακτικό Προϋπολογισμό, λαμβάνομε το Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους.

δ) Προσαρτημένοι Προϋπολογισμοί.

Στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους προσαρτώνται οι Προϋπολογισμοί διαφόρων αποκεντρωμένων Δημοσίων Υπηρεσιών. Μερικές από τις υπηρεσίες αυτές είναι:

- Το Ταμείο Εθνικής Αμύνης.
- Η Υπηρεσία Κρατικών Λαχείων.
- Το Κεντρικό Ταμείο Γεωργίας-Κτηνοτροφίας-Δασών.
- Το Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας.
- Η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας.
- Ο Λογαριασμός Καταναλωτικών Αγαθών.

Στο παρελθόν είχε κριθεί σκόπιμη η αποκεντρωση ορισμένων Δημοσίων Υπηρεσιών για την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών που επιδιώκουν και η κατάρτιση από τις υπηρεσίες αυτές ιδιαίτερων Προϋπολογισμών.

Οι Προσαρτημένοι Προϋπολογισμοί αποτελούν παραβίαση της αρχής του **ενιαίου** Προϋπολογισμού, σύμφωνα με την οποία όλα τα έσοδα και όλα τα έξοδα μιας δημόσιας οικονομίας πρέπει να απεικονίζονται σε ένα Προϋπολογισμό για μια ορισμένη χρονική περίοδο. Για το λόγο αυτό καταβάλλεται προσπάθεια ενοποίησεως των Προσαρτημένων Προϋπολογισμών στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους.

16.13 Ερωτήσεις.

1. Τι ονομάζομε δημόσιες δαπάνες ή δημόσια έξοδα;
2. Τι ονομάζομε δημόσια έσοδα;
3. Ποιές είναι οι πηγές των δημοσίων εσόδων;
4. Τι ονομάζεται φόρος και ποιά είναι τα συστατικά στοιχεία αυτού;
5. Τι ονομάζεται τέλος και ποιά η διαφορά του τέλους από το φόρο;
6. Ποιές είναι οι πηγές των φόρων;
7. Ποιοι λέγονται άμεσοι και ποιοι έμμεσοι φόροι;

8. Ποιό σύστημα φορολογίας λέγεται αναλογικό ή αναλογική φορολογία;
 9. Ποιό σύστημα φορολογίας λέγεται προσδεutικό ή προσδεutική φορολογία;
 10. Αναφέρατε τα διάφορα συστήματα με τα οποία εμφανίζεται η προσδεutική φορολογία.
 11. Τί καλείται βεβαίωση φόρου;
 12. Ποιές αρχές είναι αρμόδιες για τη βεβαίωση των φόρων;
 13. Ποιές αρχές είναι αρμόδιες για την είσπραξη των φόρων;
 14. Τί γνωρίζετε για την έκπτωση και επιστροφή του φόρου;
 15. Τί καλείται οικονομικό και τί φορολογικό έτος;
 16. Το εισόδημα σε ποιό έτος ανήκει και σε ποιό φορολογείται;
 17. Έστω ότι πρέπει να φορολογηθούν τα εξής ποσά:
Α' 55.000 δρχ., Β' 130.000 δρχ., Γ' 176.000 δρχ., Δ' 240.000, Ε' 560.000. Το ελάχιστο όριο συντηρήσεως είναι 60.000 δρχ. Με βάση την κλίμακα που παρατίθεται στην παράγραφο 16.7 να βρείτε το φόρο με:
 - Το σύστημα της ολικής προόδου.
 - Το σύστημα της κλιμακωτής προόδου.
 - Το σύστημα της ολικής προόδου, με έκπτωση, του ελάχιστου ορίου συντηρήσεως.
 - Το σύστημα της κλιμακωτής προόδου, με έκπτωση, του ελάχιστου ορίου συντηρήσεως.
 18. Τί ονομάζεται φοροδιαφυγή;
 19. Ποιοί είναι οι σπουδαιότεροι παράγοντες από τους οποίους εξαρτάται η έκταση της φοροδιαφυγής;
 20. Τί ονομάζεται φοροαποφυγή:
 21. Τί διαφέρει η φοροδιαφυγή από τη φοροαποφυγή;
 22. Αναφέρατε παραδείγματα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.
 23. Τί ονομάζεται μετακύλιση ενός φόρου;
 24. Πώς πραγματοποιείται η μετακύλιση του φόρου;
 25. Αναφέρατε παραδείγματα μετακυλίσεως του φόρου.
 26. Τί ονομάζεται έκπτωση φόρου;
 27. Τί ονομάζεται Δημόσιος Προϋπολογισμός;
 28. Τί γνωρίζετε για το Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους;
 29. Τί περιλαμβάνει ο Τακτικός Προϋπολογισμός του Κράτους και τι ο Προϋπολογισμός Δημοσίων Επενδύσεων;
 30. Πώς λέγονται οι Προϋπολογισμοί διαφόρων αποκεντρωμένων Δημοσίων Υπηρεσιών που προσαρτώνται στο Γενικό Προϋπολογισμό του Κράτους;
 31. Αναφέρατε Δημόσιες Υπηρεσίες οι οποίες καταρτίζουν ιδιαίτερο Προϋπολογισμό.
 32. Ο Λογαριασμός Καταναλωτικών Αγαθών τί περιλαμβάνει στο σκέλος των εσόδων του και τί στο σκέλος των εξόδων του;
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

17.1 Ο τύπος της φορολογίας του εισοδήματος που ισχύει στην Ελλάδα.

Για πρώτη φορά στη χώρα μας το 1919 με το νόμο 1640 «περί φορολογίας των καθαρών προσόδων» εισήχθη γενικός φόρος όλων των εισοδημάτων από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχονται αυτά και ο οποίος φόρος υπολογιζόταν στο καθαρό εισόδημα.

Με το νόμο 1640 ίσχυε ο μικτός τύπος φορολογίας του εισοδήματος, δηλαδή επιβαλλόταν φόρος με σταθερό συντελεστή στα επί μέρους εισοδήματα, ανάλογα με την πηγή προελεύσεως τους. Έτσι ο συντελεστής π.χ. του φόρου για το καθαρό εισόδημα από οικοδομές ήταν 16%, για τις εκμισθούμενες γαίες ήταν 18% κλπ. Επί πλέον επιβαλλόταν φόρος με προοδευτικό συντελεστή στο συνολικό εισόδημα, εφόσον αυτό υπερέβαινε ορισμένο ποσό. Στην περίπτωση που επιβαλλόταν συμπληρωματικός φόρος στο συνολικό καθαρό εισόδημα, από το φόρο αυτό αφαιρούνταν οι φόροι που καταβλήθηκαν αναλυτικά κατά πηγή εισοδήματος.

Το φορολογικό αυτό καθεστώς μεταβλήθηκε με το Νομοθετικό Διάταγμα 3323 του 1955, με το οποίο καθιερώθηκε στην Ελλάδα ο φόρος στο συνολικό καθαρό εισόδημα (ενιαίος φόρος) των φυσικών προσώπων.

Αργότερα και συγκεκριμένα το 1958 με το Νομοθετικό Διάταγμα 3843 ο ενιαίος τύπος της φορολογίας επεκτάθηκε και στα εισοδήματα των νομικών προσώπων και έτσι σήμερα τα εισοδήματα των φυσικών και νομικών προσώπων φορολογούνται όλα μαζί, συνολικά.

Η μεταρρύθμιση αυτή αποτελεί σταθμό στη φορολογική μας νομοθεσία και είχε ως αποτέλεσμα τη δικαιότερη κατανομή των φορολογικών βαρών.

17.2 Γενικές παρατηρήσεις της φορολογίας του εισοδήματος των φυσικών προσώπων.

Η φορολογία του εισοδήματος των φυσικών προσώπων διέπεται, όπως είπαμε, από τις διατάξεις του Ν.Δ. 3323/55 οι οποίες μεταγενέστερα τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν. Τα χαρακτηριστικά του νομοθετήματος αυτού είναι τα εξής:

α) Η επιβολή ενιαίου φόρου στο σύνολο των ετησίων καθαρών εισοδημάτων του φυσικού προσώπου, ο οποίος φόρος είναι προσωπικός και προοδευτικός. Έτσι ο καθένας καταβάλλει φόρο ανάλογα με το εισόδημά του (μεγάλο φόρο αυτός που έχει υψηλά εισοδήματα, μικρό ή καθόλου φόρο αυτός που έχει χαμηλά εισοδήματα) και επομένως η εισφορά κάθε πολίτη στα δημόσια βάρη είναι ανάλογη με τις δυνάμεις του.

β) Η έκπτωση από το συνολικό καθαρό εισόδημα ορισμένου ποσού, το οποίο

δεν φορολογείται. Το ποσό αυτό ανταποκρίνεται στο ελάχιστο όριο συντηρήσεως, το οποίο προσαυξάνεται ανάλογα με τα οικογενειακά βάρη του φορολογούμενου.

γ) Η ιδιαίτερη ευνοϊκή μεταχείριση των εισοδημάτων από εργασία (μισθωτών υπηρεσιών και ελευθερίων επαγγελμάτων) για τα οποία αναγνωρίζονται ειδικές μειώσεις. Έτσι τα εισοδήματα αυτά υφίστανται ελαφρότερη φορολογική επιβάρυνση.

δ) Ο περιορισμός των απαλλαγών, με συνέπεια η φορολογία να έχει καθολική ισχύ. Απαλλαγές αναγνωρίζονται σε ορισμένες περιπτώσεις, που επιβάλλεται από το συμφέρον της πολιτείας και οι περισσότερες από αυτές αποτελούν κίνητρα για την άσκηση κοινωνικής, δημογραφικής πολιτικής κλπ. ή υποβοηθούν την οικονομική ανάπτυξη της χώρας.

ε) Η επίδοση ενιαίας φορολογικής δηλώσεως για όλα τα εισοδήματα του φορολογούμενου, της συζύγου και των ανηλίκων τέκνων του ως την ηλικία των 18 ετών, η οποία υποβάλλεται μια φορά το χρόνο στον Οικονομικό Έφορο της κατοικίας ή της επαγγελματικής εγκαταστάσεως του υπόχρεου. Στη δήλωση αυτή που επιδίδεται στην αρχή κάθε οικονομικού έτους περιλαμβάνονται τα εισοδήματα του προηγούμενου ημερολογιακού ή κατά περίπτωση διαχειριστικού ή γεωργικού έτους.

στ) Η γενίκευση της προκαταβολής του φόρου εισοδήματος από τον υπόχρεο για τα εισοδήματα που αποκτά μέσα στο διανυόμενο έτος· η προκαταβολή αυτή συμψηφίζεται τελικά με το φόρο που αναλογεί με βάση τη δήλωση που επιδίδει κάθε χρόνο.

ζ) Η καθιέρωση του συστήματος της παρακρατήσεως του φόρου εισοδήματος κατά την κτήση τους· αυτό ισχύει για ορισμένα εισοδήματα (π.χ. μισθωτές υπηρεσίες, κινητές αξίες κλπ.). Έτσι αποφεύγεται η φοροδιαφυγή των εισοδημάτων αυτών και επί πλέον περιορίζονται οι δαπάνες του Κράτους για τη βεβαίωση και είσπραξη των φόρων που αναλογούν στα εισοδήματα αυτά.

η) Η απλούστευση της διαδικασίας βεβαιώσεως του φόρου και η διευκόλυνση της ταχύτερης απονομής φορολογικής δικαιοσύνης, σε συνδυασμό με την έναρξη λειτουργίας από το 1962 των Διοικητικών (φορολογικών) δικαστηρίων.

Μετά τη γενική αυτή αναφορά στα χαρακτηριστικά της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων που ισχύει σήμερα στην Έλλάδα, στα επόμενα κεφάλαια γίνεται λεπτομερέστερη ανάπτυξη με τη σειρά που ακολουθεί ο νόμος.

17.3 Ερωτήσεις.

- Ποιό Νομοθετικό Διάταγμα ρυθμίζει τή φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων και ποιό των νομικών προσώπων;
- Ποιά είναι τα χαρακτηριστικά του σχετικού νομοθετήματος που διέπει τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων;

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

18.1 Αντικείμενο φόρου.

Αντικείμενο του φόρου εισοδήματος είναι το συνολικό καθαρό εισόδημα, που αποκτήθηκε από κάθε φυσικό πρόσωπο στο αμέσως προηγούμενο της φορολογίας οικονομικό ή κατά περίπτωση διαχειριστικό ή γεωργικό έτος.

Το εισόδημα αυτό μπορεί να αποκτήθηκε είτε στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής του εισοδηματία, είτε στην αλλοδαπή, αλλά μόνο εφόσον ο εισοδηματίας κατοικεί στην Ελλάδα, ανεξάρτητα αν είναι Έλληνας ή ξένος υπήκοος.

Συνεπώς το εισόδημα το οποίο αποκτάται στην Ελλάδα φορολογείται οπωσδήποτε, ενώ το εισόδημα που αποκτάται στην αλλοδαπή φορολογείται μόνο εφόσον ο εισοδηματίας έχει την κατοικία του στην Ελλάδα.

Κατά κανόνα σε φόρο υποβάλλεται το εισόδημα που αποκτήθηκε, δηλαδή εκείνο για το οποίο ο εισοδηματίας έχει δικαίωμα εισπράξεως. Έτσι π.χ. θα υπαχθούν σε φόρο τα δεδουλευμένα καθαρά έσοδα από ενοίκια μιας οικοδομής που αντιστοιχούν σε ένα ημερολογιακό έτος, ανεξάρτημα αν ο ενοικιαστής τα κατέβαλε ή όχι. Αυτό συμβαίνει επειδή για τα ενοίκια αυτά αποκτήθηκε δικαίωμα εισπράξεως. Επίσης θα υπαχθούν σε φόρο τα καθαρά κέρδη μιας επιχειρήσεως ανεξάρτητα αν οι πωλήσεις από τις οποίες πραγματοποιήθηκαν τα κέρδη αυτά έγιναν τοις μετρητοίς ή με πίστωση. Κατ' εξαίρεση φορολογούνται όταν εισπράπονται και όχι όταν αποκτώνται τα εισοδήματα από ελευθέρια επαγγέλματα (Ζ πηγή), καθώς και οι πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις (ΣΤ πηγή) πού καταβάλλονται από τό Δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ.

18.2 Διάκριση του εισοδήματος.

a) Πηγές του εισοδήματος.

Το εισόδημα ανάλογα με την πηγή από την οποία προέρχεται διακρίνεται σε:

- Α' Εισόδημα από οικοδομές.
- Β' Εισόδημα από εκμίσθωση γαιών.
- Γ' Εισόδημα από κινητές αξίες.
- Δ' Εισόδημα (κέρδη) από εμπορικές επιχειρήσεις.
- Ε' Εισόδημα (κέρδη) από γεωργικές επιχειρήσεις.
- ΣΤ' Εισόδημα (αμοιβές) από μισθωτές υπηρεσίες.
- Ζ' Εισόδημα (αμοιβές) από ελευθέρια επαγγέλματα και από κάθε άλλη πηγή.

Το εισόδημα των τριών πρώτων πηγών προέρχεται από **κεφάλαιο**, των δύο επομένων από τη σύμπραξη **κεφαλαίου και εργασίας** και καλείται **κέρδος** και των δύο τελευταίων πηγών από εργασία και καλείται **αμοιβή**.

β) Ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα.

Ο φόρος επιβάλλεται στο εισόδημα που προέρχεται από κάθε πηγή, αφού αφαιρεθούν οι κάθε φύσεως δαπάνες που συνέβαλαν στη δημιουργία του εισοδήματος αυτού, π.χ. οι αποσβέσεις, τόκοι, έξοδα διαχειρίσεως κλπ.

Ο φόρος εισοδήματος δεν αποτελεί δαπάνη που πραγματοποιήθηκε για την παραγωγή του εισοδήματος, αλλά προσωπική επιβάρυνση του εισοδηματία και συνεπώς δεν επιτρέπεται να αφαιρεθεί όπως οι λοιπές δαπάνες.

Το εισόδημα από το οποίο δεν έχουν αφαιρεθεί ακόμη οι δαπάνες αποκτήσεως του λέγεται **ακαθάριστο**, ενώ το εισόδημα που προκύπτει ύστερα από την αφαίρεση των δαπανών αυτών καλείται **καθαρό**.

Επειδή οι δαπάνες αυτές διαφέρουν ανάλογα με την πηγή προελεύσεως του εισοδήματος, ο νόμος καθορίζει με λεπτομέρεια ποιές δαπάνες αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα κάθε πηγής για την εξεύρεση του καθαρού εισοδήματος.

18.3 Ποιοί υπόκεινται (υποχρεώνονται να πληρώσουν) σε φόρο εισοδήματος (υποκείμενο φόρου).

Σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων υπόκεινται:

α) Όσοι έχουν πραγματοποιήσει εισοδήματα στην Ελλάδα, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια που έχουν και τον τόπο κατοικίας ή διαμονής τους. Π.χ. αν Έλληνας ή αλλοδαπός, που κατοικεί ή διαμένει στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, έχει πραγματοποιήσει εισόδημα από οικοδομή που βρίσκεται στην Ελλάδα, θα φορολογηθεί εδώ.

β) Όσοι έχουν πραγματοποιήσει εισοδήματα, τα οποία έχουν προκύψει στο εξωτερικό, αλλά μόνο εφόσον κατοικούν στην Ελλάδα. Π.χ. αν Έλληνας ή αλλοδαπός που κατοικεί στην Ελλάδα, έχει πραγματοποιήσει εισοδήματα που έχουν προκύψει σε άλλο κράτος, θα φορολογηθεί για τα εισοδήματα αυτά στην Ελλάδα.

γ) Οι Έλληνες δημόσιοι υπάλληλοι που υπηρετούν στο εξωτερικό, για το σύνολο των εισοδημάτων τους, ανεξάρτητα από τον τόπο που έχουν προκύψει αυτά.

δ) Η σχολαζουσα κληρονομία, δηλαδή τα εισοδήματα που προέρχονται από κληρονομική περιουσία, της οποίας όμως οι δικαιούχοι είναι άγνωστοι ή δεν είναι βέβαιο ότι έχουν αποδεχθεί την κληρονομία.

18.4 Εξεύρεση του συνολικού εισοδήματος.

α) Εξεύρεση του συνολικού καθαρού εισοδήματος. Συμψηφισμός θετικών και αρνητικών στοιχείων.

Όταν το εισόδημα του φυσικού προσώπου προέρχεται από μία μόνο πηγή, αυτό αποτελεί και το συνολικό του εισόδημα. Όταν όμως προέρχεται από περισσότερες πηγές, όπως π.χ. από οικοδομές, από κινητές αξίες, από εμπορικές επιχειρήσεις κλπ., τότε για την εξεύρεση του συνολικού εισοδήματος αθροίζονται όλα τα εισοδήματα των πηγών αυτών.

Κατά τήν άθροιση αυτή τα θετικά εισοδήματα (κέρδη) και τα αρνητικά (ζημίες) συμψηφίζονται (Πίνακας 18.4.1).

ΠΙΝΑΚΑΣ 18.4.1
Παραδείγματα συμψηφισμού θετικών και αρνητικών εισοδημάτων

Παραδείγματα	1ο	2ο	3ο
Εισόδημα Α' πηγής δρχ.	Θετικό (+) 300.000	Θετικό (+) 150.000	Θετικό (+) 120.000
Εισόδημα Γ' πηγής δρχ.	Θετικό (+) 100.000	Θετικό (+) 30.000	Θετικό (+) 80.000
Εισόδημα Δ' πηγής δρχ.	Αρνητικό (-) 80.000	Αρνητικό (-) 180.000	Αρνητικό (-) 250.000
Συνολικό εισόδημα	Θετικό (+) 320.000	—	Αρνητικό (-) 50.000

Ειδικά για τη ζημία που προέρχεται από εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις (Δ και Ε πηγή) και η οποία προκύπτει από τα βιβλία του υπόχρεου τα οποία τηρούνται επαρκώς και ακριβώς ισχύει διαφορετική ρύθμιση. Αν η ζημία αυτή δεν καλύπτεται με συμψηφισμό θετικού στοιχείου εισοδήματος άλλης πηγής (είτε γιατί δέν υπάρχει τέτοιο στοιχείο εισοδήματος είτε γιατί το εισόδημα που υπάρχει είναι ανεπαρκές), τότε μεταφέρεται για συμψηφισμό στα τρία επόμενα οικονομικά έτη, προκειμένου για εμπορικές επιχειρήσεις, και στα πέντε επόμενα οικονομικά έτη, προκειμένου για γεωργικές επιχειρήσεις, κατά το υπόλοιπο που απομένει κάθε φορά. Φυσικά και στα έτη αυτά τα βιβλία του υπόχρεου πρέπει να τηρούνται επαρκώς και ακριβώς.

Επίσης οι ζημίες ενός οικονομικού έτους των ξενοδοχειακών Α.Ε. και Ε.Π.Ε. καθώς και των βιομηχανιών και μεταλλευτικών επιχειρήσεων ανεξάρτητα από τη νομική μορφή τους, μπορούν να μεταφερθούν για συμψηφισμό στα πέντε επόμενα οικονομικά έτη.

Γιά την εξεύρεση του συνολικού εισοδήματος αθροίζονται τα καθαρά εισοδήματα και όχι τα ακαθάριστα. Για το λόγο αυτό από το ακαθάριστο εισόδημα κάθε πηγής αφαιρούνται οι δαπάνες αποκτήσεώς του για να προκύψει το καθαρό εισόδημα και στη συνέχεια αθροίζονται τα καθαρά εισοδήματα κάθε πηγής για να βρεθεί το συνολικό καθαρό εισόδημα.

β) Μειώσεις του εισοδήματος ΣΤ' και Ζ' πηγής.

Γιά τήν ελαφρότερη φορολογική επιβάρυνση του εισοδήματος που προέρχεται από την εργασία ο νόμος προβλέπει ειδικές μειώσεις για το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ΣΤ' πηγή) και από ελευθέρια επαγγέλματα (Ζ πηγή).

I. Μείωση εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες.

Το εισόδημα της κατηγορίας αυτής μειώνεται κατά 40% μέχρι ποσού καθαρού εισοδήματος 300.000 δρχ. και κατά 5% στο τμήμα του καθαρού εισοδήματος από 300.001 μέχρι 950.000 δρχ.

Σύμφωνα με τα παραπάνω το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες μειώνεται:

- Με ποσοστό 40% μέχρι εισόδημα $300.000 = 124.000$
- Με ποσοστό 5% από 300.001 μέχρι 950.000 = $\underline{32.000}$

Ανώτατη μείωση για μισθούς μέχρι 950.000 δρχ. 156.000

Επομένως το ανώτατο δριο της μειώσεως του εισοδήματος της ΣΤ' πηγής είναι

156.000 δρχ. Στο τμήμα των αμοιβών που υπερβαίνει τις 950.000 δρχ. δεν γίνεται καμία μείωση. Η μείωση αυτή υπολογίζεται και στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέριου επαγγέλματος που αποκτά ο δικηγόρος από παροχή υπηρεσιών με πάγια περιοδική αμοιβή. Επίσης η ίδια μείωση υπολογίζεται και στο εισόδημα από αμοιβές ελευθέριου επαγγέλματος που αποκτούν στα πρώτα πέντε χρόνια ασκήσεως του επαγγέλματός τους:

— Οι δικηγόροι, συμβολαιογράφοι, ιατροί, οδοντίατροι, κτηνίατροι, μαίες, διπλωματούχοι μηχανικοί όλων των κλάδων και χρηματοοικονόμοι.

— Οι πτυχιούχοι ανωτάτης οικονομικής σχολής, οι οποίοι ασκούν το επάγγελμα του οικονομολόγου, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεων, ιδιοκτήτη ή διευθυντή φορολογικού ή λογιστικού γραφείου ή εμπειρογνώμονα.

Για τον υπολογισμό της πενταετίας για τα πρόσωπα της πρώτης περιπτώσεως ως πρώτο έτος θεωρείται το έτος εκείνο μέσα στο οποίο τα πρόσωπα αυτά γράφτηκαν στον οικείο επαγγελματικό σύλλογο ή στο οικείο επαγγελματικό επιμελητήριο, για δε τα πρόσωπα της δεύτερης περιπτώσεως το έτος μέσα στο οποίο απόκτησαν το πτυχίο τους.

II. Μείωση εισόδηματος από ελευθέρια επαγγέλματα.

Το εισόδημα της πηγής αυτής μειώνεται κατά 25% μέχρι ποσού καθαρού εισόδηματος 120.000 δρχ. και κατά 5% στο τμήμα του καθαρού εισόδηματος από 120.001 μέχρι 400.000 δρχ.

Η μείωση του εισόδηματος από ελευθέρια επαγγέλματα γίνεται ως εξής:

— Με ποσοστό 25% μέχρι εισόδημα 120.000 = 30.000

— Με ποσοστό 5% από 120.001 μέχρι 400.000 = 14.000

Ανώτατη μείωση εισόδηματος από ελευθέρια επαγγελματικής επαγγέλματος 44.000

Στο τμήμα του καθαρού εισόδηματος που υπερβαίνει τις 400.000 δεν υπολογίζεται καμία μείωση.

Σε περίπτωση που ο ίδιος ο φορολογούμενος έχει εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και από ελευθέρια επαγγέλματα, η συνολική μείωση δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να είναι ανώτερη από το ποσό των 156.000 δρχ. το χρόνο και για τις δύο πηγές εισόδηματος.

Στή Ζ' πηγή υπάγονται, όπως είναι γνωστό, τα εισόδηματα από ελευθέρια επαγγέλματα και από κάθε άλλη πηγή. Η μείωση για την οποία μιλήσαμε παραπάνω γίνεται **μόνο** στα εισόδηματα από ελευθέρια επαγγέλματα.

III. Ειδική μείωση ΣΤ' και Ζ' πηγής.

Ορισμένες κατηγορίες φορολογούμενων πού αποκτούν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ή αμοιβές από ελευθέρια επαγγέλματα (δημοσιογράφοι εφημερίδων και περιοδικών, ραδιοφωνίας, τηλεοράσεως, συγγραφείς, ηθοποιοί, λιθογράφοι, καλλιτέχνες, μουσουργοί, εικονολήπτες επικαίρων κλπ.), εκπίπτουν από το καθαρό εισόδημά τους το ειδικό ποσοστό μείωσεως που ορίζει ο νόμος ανάλογα με την κατηγορία στην οποία ανήκουν. Οι φορολογούμενοι αυτοί δεν έχουν δικαίωμα να εκπέσουν και τη γενική μείωση του εισόδηματος από μισθωτές υπηρεσίες ή ελευθέρια επαγγέλματα, που ισχύει για τους άλλους φορολογούμενους.

Παράδειγμα: Ο νόμος ορίζει ότι το καθαρό εισόδημα από τις κύριες αποδοχές

που αποκτούν αποκλειστικά οι δημοσιογράφοι από την άσκηση του επαγγέλματός τους μείωνεται κατά 50% για το ποσό των καθαρών αποδοχών ως τις 800.000 δρχ. και 25% στο τμήμα των καθαρών αποδοχών από 800.001 μέχρι 1.100.000 δρχ. Έτσι αν κάποιος δημοσιογράφος αποκτήσει καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες σε ένα χρόνο 1.500.000 δρχ. η μείωση που θα γίνει είναι η παρακάτω:

$$870.000 \times 50\% = 400.000$$

$$300.000 \times 25\% = 75.000$$

$$\text{Ανώτατη μείωση} \quad \underline{\underline{475.000}}$$

Αν ο νόμος δεν προέβλεπε ειδική μείωση για το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που αποκτούν οι δημοσιογράφοι, τότε θα υπολογιζόταν η γενική μείωση που προβλέπει ο νόμος για τους υπόλοιπους μισθωτούς. Στο παράδειγμά μας, σύμφωνα με όσα είπαμε παραπάνω, θα γινόταν μείωση 156.000. Συνεπώς ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων που αποκτούν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ή ελευθέρια επαγγέλματα, επιτυγχάνουν ευνοϊκότερη φορολογική μεταχείριση.

IV. Πρόσθετη μείωση εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες.

Το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες που αποκτούν οι μισθωτοί γενικά, οι οποίοι προσφέρουν υπηρεσίες ή κατοικούν για 6 τουλάχιστο μήνες ή οι συνταξιούχοι που έχουν την κύρια κατοικία τους για 6 τουλάχιστο μήνες μέσα στο χρόνο που απόκτησαν το εισόδημα αυτό, στους νομούς Ξάνθης, Ροδόπης, Έβρου, Χίου, Λέσβου, Σάμου και Δωδεκανήσου, καθώς και σε περιοχή των νομών Θεσπρωτίας, Ιωαννίνων, Καστοριάς, Φλωρίνης, Πέλλης, Κιλκίς, Σερρών και Δράμας, η οποία περιλαμβάνεται σε ζώνη βάθους 20 χιλιομέτρων από τη μεθοριακή γραμμή, μειώνεται με πρόσθετο ποσοστό 10% στο ποσό του καθαρού εισοδήματος. Η πρόσθετη αυτή μείωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 125.000 δρχ.

Παράδειγμα: Μισθωτός που έχει την κύρια κατοικία στη Δωδεκάνησο, απόκτησε καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες σε ένα χρόνο 1.100.000. Να υπολογισθεί η μείωση του εισοδήματός του.

Γενική μείωση που ισχύει για όλους τους μισθωτούς	156.000
Πρόσθετη μείωση ακριτικής περιοχής 1.100.000 × 10%	<u>110.000</u>
Γενικό σύνολο μειώσεων	<u><u>266.000</u></u>

γ) Απαλλαγή εισοδημάτων τα οποία δεν έχουν εισπραχθεί.

Σύμφωνα με το νόμο φορολογούνται τα εισοδήματα που αποκτήθηκαν, δηλαδή εκείνα για τα οποία ο δικαιούχος εισοδηματίας απόκτησε το δικαίωμα εισπράξεώς τους, ανεξάρτητα αν τα εισέπραξε ή όχι. Για την αποφυγή όμως αδικιών ορισμένα εισοδήματα, όπως είναι τα εισοδήματα από έκμισθωση οικοδομών ή γαιών και από τόκους δανείων, τα οποία αποδειγμένα δεν έχουν εισπραχθεί από το δικαιούχο, επιτρέπεται να μη συνυπολογίζονται στο συνολικό καθαρό εισόδημα του, εφόσον αυτός τα εκχωρήσει στο δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει ο νόμος.

18.5 Εισοδήματα της συζύγου και των ανηλίκων τέκνων.

Οι σύζυγοι υποχρεούνται στην υποβολή κοινής φορολογικής δηλώσεως. Στη δήλωση αυτή και σε ιδιαίτερη στήλη ο σύζυγος έχει υποχρέωση να αναγράψει τα

εισοδήματα της συζύγου, που απόκτησε αυτή από την ημέρα που έγινε ο γάμος, ο φόρος δύμας υπολογίζεται **χωριστά** για κάθε σύζυγο. Στην περίπτωση αυτή έναντι του δημοσίου ευθύνεται και η σύζυγος για το φόρο που αναλογεί στα εισοδήματα της. Όταν στη δήλωση που υποβάλλει ο σύζυγος υπάρχει αρνητικό αποτέλεσμα του εισοδήματος της συζύγου, αυτό δεν συμψηφίζεται με τα εισοδήματα του συζύγου.

Κατ' εξαίρεση το εισόδημα της συζύγου που προέρχεται από επιχείρηση, η οποία οικονομικά εξαρτάται από το σύζυγο ή από προσωπική μεταξύ των συζύγων εταιρία (ομόρρυθμο και ετερόρρυθμο), θεωρείται, προκειμένου να υπολογισθεί ο φόρος, ως εισόδημα του συζύγου και προστίθεται στα λοιπά εισοδήματά του.

Η σύζυγος έχει υποχρέωση να επιδώσει ιδιαίτερη δήλωση για τα εισοδήματα της από κάθε πηγή, στην περίπτωση που δε συγκατοικεί με το σύζυγό της, λόγω διαστάσεως για την οποία υπάρχουν αποδείξεις. Την ίδια υποχρέωση έχει η σύζυγος και για τα εισοδήματα που απέκτησε μέχρι την ημέρα τελέσεως του γάμου της.

Το εισόδημα των ανηλίκων τέκνων, που δεν έχουν συμπληρώσει το 180 έτος της ηλικίας τους, θα προστεθεί στο εισόδημα του πατέρα ή της μητέρας τους, κατά περίπτωση.

Κατ' εξαίρεση φορολογούνται χωριστά τα εισοδήματα των ανηλίκων τέκνων που προέρχονται:

- Από δική τους προσωπική εργασία.
- Από περιουσιακά στοιχεία τα οποία περιήλθαν σε αυτά είτε από δωρεά (με εξαίρεση τη δωρεά που έγινε από τους γονείς τους) είτε από κληρονομία.
- Από συντάξεις που απονεμήθηκαν σε αυτά λόγω θανάτου του πατέρα ή της μητέρας τους.

Στις περιπτώσεις αυτές ο ανήλικος έχει υποχρέωση να υποβάλει ιδιαίτερη φορολογική δήλωση.

18.6 Απαλλαγές από το φόρο.

Οι απαλλαγές που καθιερώνει ο νόμος διακρίνονται σε **προσωπικές**, όταν συνδέονται με το πρόσωπο που απαλλάσσεται λόγω του αξιώματός του (πρεσβευτές κλπ.) και **πραγματικές**, όταν αναφέρονται στα επί μέρους εισοδήματα του φορολογούμενου.

α) Προσωπικές απαλλαγές.

Απαλλάσσονται από τό φόρο εισοδήματος προσωπικά:

1) Οι αλλοδαποί πρεσβευτές και λοιποί διπλωματικοί αντιπρόσωποι, με τον όρο της αμοιβαιότητας, για το εισόδημά τους από μισθωτές υπηρεσίες καθώς επίσης και τα εισοδήματά τους από κάθε πηγή που αποκτούν στην αλλοδαπή.

2) Επίσης απαλλάσσονται, με τόν όρο της αμοιβαιότητας, οι πρόξενοι και οι πρεσβυτικοί πράκτορες, καθώς και το κατώτερο προσωπικό των ξένων πρεσβειών και προξενείων, εφόσον αυτοί έχουν την ιθαγένεια του Κράτους που αντιπροσωπεύουν και αποκτούν στην Ελλάδα εισόδημα μόνο από μισθωτές υπηρεσίες. Συνεπώς εισοδήματα από άλλες πηγές που προκύπτουν στην Ελλάδα και αποκτούνται από τα πρόσωπα αυτά υπόκεινται σε φόρο.

β) Πραγματικές απαλλαγές.

Απαλλάσσονται από τό φόρο εισοδήματος πραγματικά:

1) Από το εισόδημα από οικοδομές ποσό δρχ. 120.000 από το ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοκατοίκηση της κύριας κατοικίας του φορολογούμενου. Το ποσό αυτό προσαυξάνεται με το ποσό των δρχ. 24.000 για κάθε ένα από τα τέκνα του φορολογούμενου, τα οποία συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν.

	A	B	Γ	Δ
Ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση	90.000	100.000	140.000	150.000
Ποσό που απαλλάσσεται γιά φορολογούμενο χωρίς τέκνα	120.000	120.000	120.000	120.000
Υπόλοιπο ακαθάριστο	—	—	20.000	30.000

	A	B	Γ	Δ
Ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση	100.000	150.000	200.000	250.000
Ποσό που απαλλάσσεται γιά φορολογούμενο με δύο τέκνα τά οποία συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν	168.000	168.000	168.000	168.000
Υπόλοιπο ακαθάριστο	—	—	32.000	82.000

Η ίδια απαλλαγή παρέχεται και για το τεκμαρτό εισόδημα το οποίο αποκτούν ομογενείς ή Έλληνες μόνιμοι κάτοικοι του εξωτερικού από την ιδιοκατοίκηση μιας κατοικίας που βρίσκεται στην Ελλάδα. Στην περίπτωση αυτή το ποσό των 120.000 δρχ. του ακαθάριστου τεκμαρτού εισοδήματος που απαλλάσσεται της φορολογίας, προσαυξάνεται με το ποσό των δρχ. 24.000 για κάθε ένα από τα τέκνα που βαρύνουν το φορολογούμενο, μόνο εφόσον αυτά διαμένουν στην Ελλάδα και χρησιμοποιούν την κατοικία αυτή.

2) Από το εισόδημα από κινητές αξίες.

- Οι τόκοι καταθέσεων στα ταμιευτήρια (δημόσια ή τραπεζικά).
- Οι τόκοι κάθε φύσεως καταθέσεων που γίνονται στις τράπεζες στην Ελλάδα (όψεως, με προθεσμία κλπ.).
- Οι τόκοι των εθνικών ομολογιακών δανείων, εφόσον προβλέπεται η απαλλαγή από τον οικείο νόμο.
- Οι τόκοι των ενυποθήκων δανείων που χορηγούνται από την αλλοδαπή, από αλλοδαπούς δανειστές, σε πλοία ελληνικής ιθαγένειας.
- Τα μερίσματα των μετοχών και των ιδρυτικών τίτλων των ελληνικών ανωνύμων εταιριών που ασχολούνται με την εκμετάλλευση πλοίων. Η απαλλαγή αυτή αποσκοπεί στην αποφυγή διπλής φορολογίας, μια και τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων υποβάλλονται σε άλλο ειδικό φόρο.
- Οι τόκοι των ομολογιακών δανείων της Δ.Ε.Η. και του Ο.Τ.Ε., εφόσον προβλέπεται η απαλλαγή από τον οικείο νόμο.

3) Από το εισόδημα από εμπορικές επηχειρήσεις.

- Τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων τα οποία, δημιουργούμενα στην Ελλάδα, είπαμε παραπάνω,

υποβάλλονται σε ειδικό φόρο σύμφωνα με το νόμο 27/1975 «Περί φορολογίας πλοίων».

- Τα κέρδη από την εκμετάλλευση περιπτέρων, καφενείων, κυλικείων, κουρείων κλπ. τά οποία πραγματοποιούνται από ανάπτηρους και θύματα πολέμου σε κτίρια και καταστήματα στα οποία στεγάζονται δημόσιες γενικά υπηρεσίες ή υπηρεσίες νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, στους οποίους δόθηκε σχετικά άδεια η δε εκμετάλλευση αυτών γίνεται από τους ίδιους. Στην περίπτωση που η εκμετάλλευση του περιπτέρου, καφενείου κλπ. παραχωρήθηκε από τον ανάπτηρο ή το θύμα πολέμου σε τρίτους με αντάλλαγμα, τότε απαλλάσσεται από το φόρο το αντάλλαγμα που πάρει ο ανάπτηρος ή το θύμα πολέμου, φορολογείται δρυμώς το κέρδος του τρίτου στον οποίο παραχωρήθηκε η εκμετάλλευση.

4) Από το εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις απαλλάσσεται ακαθάριστο εισόδημα 375.000 δρχ. ετησίως, το οποίο αυξάνεται σε 1.250.000 δρχ. για τους ασχολούμενους προσωπικά ή με τα μέλη της οικογένειάς τους και κατά κύριο επάγγελμα με γεωργικές επιχειρήσεις, και όταν ακόμη χρησιμοποιούν και ξένους εργάτες. Όταν οι γεωργικές επιχειρήσεις λειτουργούν με τη μορφή προσωπικής εταιρίας ή εταιρίας περιορισμένης ευθύνης ή κοινοπραξίας, τότε την παραπάνω απαλλαγή, δικαιούται κάθε εταίρος ή κάθε μέλος τής κοινοπραξίας.

5) Από το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

- Οι συντάξεις και κάθε φύσεως περιθάλψεις που παρέχονται στους ανάπτηρους και θύματα πολέμου ή τις οικογένειές τους.
- Οι κάθε φύσεως συντάξεις που καταβάλλονται από ξένα Κράτη σε Έλληνες ή αλλοδαπούς υπηκόους που κατοικούν μόνιμα στην Ελλάδα.
- Οι αποδοχές των κατωτέρων πληρωμάτων των εμπορικών πλοίων (π.χ. ναυτών, μηχανικών, ηλεκτρολόγων κλπ.).
- Τα χρηματικά βραβεία που καταβάλλονται από το δημόσιο ή την Ακαδημία Αθηνών για τη βράβευση επιστημονικών, καλλιτεχνικών και γενικά πνευματικών επιδόσεων.
- Οι αποδοχές του προσωπικού που διαμένει στο εξωτερικό, και οι οποίες προέρχονται από υπηρεσίες που παρέχονται στο εξωτερικό σε τεχνικές επιχειρήσεις, που εκτελούν τεχνικές εργασίες έξω από την ελληνική επικράτεια. Η απαλλαγή αυτή παρέχεται εφόσον ποσοστό 35% τουλάχιστον των αποδοχών που απαλλάσσονται εισάγεται στην Ελλάδα σε συνάλλαγμα και το προσωπικό διαμένει στο εξωτερικό τρεις μήνες.
- Τα μερίσματα και άλλα βοηθήματα τα οποία παρέχονται στούς συνταξιούχους από Μετοχικά Ταμεία, Ταμεία Αρωγής και Αλληλοβοήθειας μέχρι το ποσό των 4.000 δρχ. για κάθε μήνα, με την προϋπόθεση ότι το συνολικό οικογενειακό εισόδημα του συνταξιούχου δεν ξεπερνά τις 300.000 δρχ. ή το ποσό των 350.000 δρχ. προκειμένου για συνταξιούχο με σύζυγο ή τέκνα μόνο και το ποσό των 400.000 δρχ. προκειμένου για συνταξιούχο με σύζυγο και τέκνα, τα οποία συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν.
- Η βουλευτική αποζημίωση κατά 50%. Φορολογείται το υπόλοιπο 50% αυτοτελώς (ξεχωριστά) και εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του βουλευτή για το εισόδημα αυτό.

- Τα έξοδα παραστάσεως που παρέχονται στον Πρωθυπουργό, τους Αντι-προέδρους της Κυβερνήσεως, τους Υπουργούς και Υφυπουργούς, τους Νομάρχες και τους κρατικούς λειτουργούς, μέχρι ποσό ίσο προς τα 2/3 των ετησίων κυρίως αποδοχών (μισθών) τους.
- Τα έξοδα παραστάσεως που παρέχονται στους Δημάρχους και Προέδρους Κοινοτήτων του Κράτους και τα μέλη της Ακαδημίας Αθηνών κατά ποσοστό 50%.

18.7 Εκπτώσεις από το εισόδημα.

Από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου εκπίπτονται (αφαιρούνται) τα ακόλουθα ποσά:

1) Αφορολόγητο ποσό δρχ. 20.000 ετησίως ως ελάχιστο όριο συντηρήσεως του φορολογουμένου. Το ποσό αυτό πενταπλασιάζεται (γίνεται δρχ. 100.000) γιά:

– Τους αξιωματικούς και οπλίτες, οι οποίοι με την ιδιότητα του αναπήρου παίρνουν σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο.

– Τους αξιωματικούς που τελούν σε πολεμική διαθεσιμότητα.

– Τα θύματα πολέμου.

– Του τυφλούς που είναι γραμμένοι στο γενικό μητρώο τυφλών, το οποίο τηρείται στο Υπουργείο Κοινωνικών Υπηρεσιών.

– Τα πρόσωπα που παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.

Οι κάτοικοι εξωτερικού οι οποίοι αποκομίζουν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα και για το οποίο εισόδημα φορολογούνται εδώ, δε δικαιούνται έκπτωση αφορολόγητου ποσού.

2) Ποσό 20.000 δρχ. για τη σύζυγο, 15.000 δρχ. για το πρώτο παιδί, 15.000 δρχ. για το δεύτερο, 25.000 δρχ. για το τρίτο, 35.000 δρχ. για κάθε παιδί πέρα από το τρίτο και 15.000 δρχ. για κάθε ένα από τα λοιπά πρόσωπα που συνοικούν με το φορολογούμενο και τον βαρύνουν.

Από τα πρόσωπα που συνοικούν με το φορολογούμενο και θεωρούνται ότι τον βαρύνουν είναι:

α) Η σύζυγος, εφόσον δεν έχει υποχρέωση να υποβάλλει χωριστή φορολογική δήλωση.

β) Τα αγόρια μέχρι ηλικίας 18 χρόνων καθώς και αυτά που σπουδάζουν σε αναγνωρισμένες σχολές (γυμνάσιο, λύκειο, πανεπιστήμιο κλπ.) του εσωτερικού ή του εξωτερικού μέχρι την ηλικία των 25 χρόνων. Η ιδιότητα του σπουδαστή αποδεικνύεται με πιστοποιητικό της οικείας σχολής, το οποίο επισυνάπτεται στη δήλωση.

γ) Οι ανύπαντρες θυγατέρες και τα ανίκανα για εργασία παιδιά, ανεξάρτητα από την ηλικία που έχουν.

δ) Οι ανιόντες (πατέρας, μητέρα, παππούς, γιαγιά κλπ.) και των δύο συζύγων.

ε) Οι ανύπαντροι αδελφοί και οι ανύπαντρες αδελφές και των δύο συζύγων που έχουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.

σ) Οι μέχρι τη συμπλήρωση του 16ου έτους της ηλικίας τους, ορφανοί από πατέρα και μητέρα, συγγενείς μέχρι και τρίτου βαθμού (α ανεψιοί, εγγονοί) και των δύο συζύγων.

Τα πρόσωπα που αναφέραμε πιο πάνω εκτός από τη σύζυγο, θεωρούνται ότι βαρύνουν το φορολογούμενο μόνο σε περίπτωση που δεν έχουν δικό τους ει-

σόδημα ή που το δικό τους ετήσιο καθαρό εισόδημα είναι κατώτερο από 55.000 δρχ. Η σύζυγος ανεξάρτητα από το ποσό του εισοδήματός της βαρύνει το φορολογύμενο.

3) Εκτός από τις παραπάνω εκπτώσεις, από το συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου αφαιρείται ποσό 100.000 δρχ. για κάθε πρόσωπο που αναφέραμε στην προηγούμενη παράγραφο, το οποίο συνοικεί με το φορολογούμενο και τον βαρύνει, εφόσον παρουσιάζει αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία και δεν έχει δικό του εισόδημα πάνω από 150.000 δρχ. το χρόνο. Η ίδια έκπτωση των 100.000 δρχ. αναγνωρίζεται και για τα αγόρια, ανεξάρτητα από την ηλικία τους, που παρουσιάζουν την παραπάνω αναπηρία, εφόσον συνοικούν με το φορολογούμενο και δεν έχουν δικό τους εισόδημα πάνω από 150.000 δρχ. το χρόνο.

Η ύπαρξη της παραπάνω αναπηρίας πιστοποιείται με απόφαση της αρμόδιας Υγειονομικής Επιτροπής που εδρεύει σε κάθε Νομό. Αντίγραφο της αποφάσεως αυτής επισυνάπτεται στη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται από το φορολογύμενο.

4) Το ποσό που επιδικάστηκε ή συμφωνήθηκε συμβολαιογραφικά και καταβλήθηκε για διατροφή στη σύζυγο και τα παιδιά. Για να γίνει η έκπτωση αυτή απαιτείται να επισυναφθεί στη φορολογική δήλωση δικαστική απόφαση ή συμβολαιογραφικό έγγραφο, καθώς και οι σχετικές αποδείξεις καταβολής της διατροφής χαρτοσημαρένες.

5) Τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής (όχι φαρμακευτικής) περιθάλψεως του υπόχρεου και των προσώπων που συγκατοικούν και τον βαρύνουν. Τα πρόσωπα που συνοικούν και βαρύνουν το φορολογούμενο αναγράφονται πιό πάνω στις παραγράφους 2 και 3.

Επίσης τα έξοδα νοσοκομειακής περιθάλψεως των ανύπαντρων παιδιών εφόσον αυτά δεν έχουν δικό τους εισόδημα και πάσχουν από ανίατο νόσημα, σωματική αναπηρία και γενικά πνευματική ή σωματική ανικανότητα εκπίπτονται ανεξάρτητα από την ηλικία τους.

Με τις ίδιες προϋποθέσεις εκπίπτεται η δαπάνη για την περίθαλψη των τυφλών, κωφαλάλων ή διανοητικά καθυστερημένων παιδιών του φορολογουμένου που καταβάλλεται με οποιοδήποτε τρόπο σε ειδικές για την πάθησή τους σχολές.

Για να αναγνωρισθούν οι ανωτέρω δαπάνες της ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως, πρέπει να επισυνάπτονται στη φορολογική δήλωση τα πρωτότυπα των θεωρημένων αποδείξεων παροχής υπηρεσιών ή τιμολογίων του ιατρού, της κλινικής κλπ.

6) Τα ποσά που καταβλήθηκαν λόγω δωρεάς σε χρήμα ή σε είδος ή γενικά σε κινητά πράγματα προς το Ελληνικό Δημόσιο, τους Δήμους και Κοινότητες του Κράτους, Ιερούς Ναούς και ημεδαπά νομικά πρόσωπα, τα οποία επιδιώκουν σκοπούς φιλανθρωπικούς, θρησκευστικούς, εθνωφιλείς, κοινωφελείς και εκπαιδευτικούς, τα οποία προκύπτουν από επίσημα δικαιολογητικά.

7) Οι υποχρεωτικές εισφορές που καταβλήθηκαν σύμφωνα με το νόμο σε ταμεία ασφαλίσεως (ΤΕΒΕ, ΤΣΑ, ΤΑΕ κλπ.) του φορολογουμένου εφόσον αποδεικνύεται η καταβολή τους από σχετική βεβαίωση του οικείου Ασφαλιστικού Ταμείου, η οποία πρέπει να επισυναφθεί στη δήλωση.

Ειδικά οι ασφαλιστικές εισφορές των μισθωτών για την ασφάλισή τους στο ΙΚΑ κλπ., αφαιρούνται όχι ως εκπτώσεις, αλλά αμέσως ως δαπάνες από τις ακαθάριστες αποδοχές τους για την εξεύρεση του καθαρού εισοδήματος.

8) Τα ασφάλιστρα που καταβλήθηκαν προαιρετικά σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις για ασφάλιση ζωής ή θανάτου ή κατά κινδύνων τυχαίων γεγονότων προσωπικά του υπόχρεου, της συζύγου και των παιδιών τους ως τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους εφόσον αυτά (τα παιδιά) δεν έχουν υποχρέωση να επιδώσουν ξεχωριστή φορολογική δήλωση.

Το ποσό των ασφάλιστρων που εκπίπτεται για τους δύο συζύγους και για τα τέκνα τους δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του καθαρού εισοδήματος που δηλώνεται και σε καμιά περίπτωση κατ' ανώτατο όριο τις 35.000 δρχ. το χρόνο. Για να εκπεσθεί η δαπάνη αυτή απαιτείται να επισυναφθούν στη δήλωση τα νόμιμα δικαιολογητικά.

Παράδειγμα 1ο.

Έστω ότι το καθαρό εισόδημα που δηλώνεται είναι 310.000 δρχ. και τα ασφάλιστρα ζωής που καταβλήθηκαν σε ασφαλιστική επιχείρηση είναι: α) 26.000 δρχ., β) 33.000 δρχ. Το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται είναι $310.000 \times 10\% = 31.000$ δρχ. Στην πρώτη περίπτωση θα αφαιρεθεί το ποσό των 26.000 δρχ. που πραγματικά καταβλήθηκε και το οποίο είναι μικρότερο από το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται. Στη δεύτερη όμως περίπτωση θα αφαιρεθεί ποσό μόνο 31.000 δρχ. και όχι 33.000 δρχ. που καταβλήθηκε, γιατί το ποσό των ασφαλίστρων σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται.

Παράδειγμα 2ο.

Έστω ότι δηλώνεται καθαρό εισόδημα 800.000 δρχ. και τα ασφάλιστρα ζωής που καταβλήθηκαν σε ασφαλιστική επιχείρηση είναι: α) 34.000 δρχ. β) 50.000 δρχ. Το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται είναι $800.000 \times 10\% = 80.000$ δρχ. Στην πρώτη περίπτωση θα αφαιρεθεί το ποσό των 34.000 δρχ. που πραγματικά καταβλήθηκε και το οποίο είναι μικρότερο από το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται, ενώ στη δεύτερη περίπτωση θα αφαιρεθεί ποσό μόνο 35.000 δρχ. και όχι 50.000 δρχ. που πραγματικά καταβλήθηκε, γιατί το ποσό των ασφαλίστρων σε καμιά περίπτωση δε μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 35.000 δρχ.

9) Οι τόκοι που καταβλήθηκαν για δάνεια τα οποία έλαβε ο υπόχρεος από Τράπεζες, άλλους πιστωτικούς οργανισμούς ή από τον Ε.Ο.Τ., εφόσον υπάρχει απόδειξη ότι διατέθηκαν για αγορά νέου περιουσιακού στοιχείου (οικοπέδων, κτιρίων, μηχανημάτων κλπ.) μέσα σε ένα χρόνο από τοτε που συνάφθηκε το δάνειο ή για συμμετοχή σε επιχειρήσεις των οποίων το εισόδημα φορολογείται με βάση τις διατάξεις του παρόντος νόμου δηλαδή του Ν.Δ. 3323/1955 για τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Η έκπτωση των τόκων γίνεται βάσει σχετικής βεβαιώσεως των πιστωτικών ιδρυμάτων που επισυνάπτεται στη δήλωση.

10) Η ειδική εισφορά για τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α) που αναλογεί στο φόρο εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους.

11) Η δαπάνη που καταβλήθηκε για την αγορά και εγκατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα. Το ποσό της δαπάνης αυτής δε μπορεί να υπερβεί το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται και σε καμιά περίπτωση κατ' ανώτατο όριο τις 30.000 δρχ. το χρόνο. Για την έκπτωση της δαπάνης αυτής απαιτείται να επισυναφθούν στη δήλωση τα νόμιμα δικαιολογητικά (Δελτίο λιανικής πωλήσεως ή Τιμολόγιο - απόδειξη παροχής υπηρεσιών).

Παράδειγμα 1ο.

Έστω ότι το καθαρό εισόδημα που δηλώνεται είναι 260.000 δρχ. και η δαπάνη για την αγορά και εγκατάσταση του ηλιακού θερμοσίφωνα είναι: α) 20.000 δρχ., β) 28.000 δρχ. Στην πρώτη περίπτωση θα αφαιρεθεί το ποσό των 20.000 δρχ. που πραγματικά καταβλήθηκε και το οποίο είναι μικρότερο από το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται, ενώ στη δεύτερη περίπτωση θα αφαιρεθεί ποσό μόνο 26.000 και όχι 28.000 που πραγματικά καταβλήθηκε, γιατί το ποσό της δαπάνης του ηλιακού θερμοσίφωνα δε μπορεί να είναι μεγαλύτερο από το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται.

Παράδειγμα 2ο.

Έστω ότι δηλώνεται καθαρό εισόδημα 600.000 δρχ. και η δαπάνη για τον ηλιακό θερμοσίφωνα είναι: α) 27.000 δρχ., β) 40.000 δρχ. Στην πρώτη περίπτωση θα αφαιρεθεί το ποσό των 27.000 δρχ. που πραγματικά καταβλήθηκε και το οποίο είναι μικρότερο από το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται, ενώ στη δεύτερη περίπτωση θα αφαιρεθεί ποσό μόνο 30.000 δρχ. και όχι 40.000 που πραγματικά καταβλήθηκε, γιατί το ποσό της δαπάνης του ηλιακού θερμοσίφωνα σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από 30.000 δρχ.

12) Ποσοστό 30% από το ετήσιο ποσό που καταβάλλεται από το φορολογούμενο για ενοίκιο της κύριας κατοικίας του μέχρι ποσού ενοικίου 120.000 δρχ. και ποσοστό 10% για το πάνω από 120.000 δρχ. ποσό αυτού. Η έκπτωση αυτή γίνεται αν ο φορολογούμενος είναι **μισθωτός ή συνταξιούχος** και εφόσον ο ίδιος καί τα πρόσωπα που κατοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν δεν είναι κύριοι άλλης οικίας ή διαμερίσματος, το οποίο επαρκεί για την ικανοποίηση των στεγαστικών τους αναγκών, στην περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ή σε άλλη πόλη ή χωριό, δύπου κατοικούν.

Το ποσό της παραπάνω εκπτώσεως δεν μπορεί να υπερβεί σε καμιά περίπτωση το ποσό του καθαρού εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες που απόκτησε ο δικαιούχος. Η πιό πάνω έκπτωση δεν ενεργείται όταν χορηγείται επίδομα στεγαστεώς στο φορολογούμενο ή τη σύζυγό του.

Για τη διενέργεια της παραπάνω εκπτώσεως πρέπει να **συντρέχουν αθροιστικά** οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Ο φορολογούμενος να αποκτά αποκλειστικά εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ως υπάλληλος ή συνταξιούχος.

β) Αυτός και η σύζυγός του, καθώς και τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν να μη είναι κύριοι άλλης οικίας ή διαμερίσματος το οποίο επαρκεί για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών της οικογενείας του στην περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης ή στην πόλη ή στο χωριό που κατοικούν.

Έστω ότι ένας υπάλληλος ή συνταξιούχος κατοικεί στην Άρτα και πληρώνει ενοίκιο, έχει όμως οικία ή διαμέρισμα στον Πειραιά που επαρκεί για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών της οικογενείας του. Στην περίπτωση αυτή δεν έχει δικαίωμα να αφαιρέσει από το συνολικό καθαρό εισόδημά του ποσοστό του ενοίκιου που πληρώνει στην Άρτα. Αντίθετα έχει αυτό το δικαίωμα ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος που κατοικεί στην Άρτα, αν αυτός ή η γυναίκα του ή τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν έχουν οικία ή διαμέρισμα σε οποιαδήποτε πόλη - εκτός από την περιοχή της τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης - ή χωριό της Ελλάδας, έστω και αν το ακίνητο αυτό επαρκεί για την ικανοποίηση των στεγα-

στικών αναγκών της οικογενείας του. Επίσης δεν έχει αυτό το δικαίωμα αν η οικία ή το διαμέρισμά τους βρίσκεται στην Άρτα, όπου κατοικεί.

13) Ποσό για τη φύλαξη των τέκνων ως τη συμπλήρωση του έκτου έτους της ηλικίας τους. Για τη διενέργεια αυτής της εκπτώσεως πρέπει να συντρέχουν αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Η φορολογούμενη να αποκτά εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες (ΣΤ πηγή ή ελευθέρια επαγγέλματα (Ζ πηγή).

β) Να έχει ανήλικα παιδιά μέχρι 6 χρόνων τα οποία συνοικούν με αυτήν.

γ) Τα παιδιά αυτά να μην έχουν δικό τους εισόδημα ή αν έχουν αυτό να είναι κατώτερο από 55.000 δρχ. το χρόνο ή 150.000 όταν πρόκειται για τέκνα που έχουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία.

Το ποσό της δαπάνης αυτής δεν μπορεί να υπερβεί το 10% του εισοδήματος που δηλώνεται από μισθωτές υπηρεσίες και ελευθέρια επαγγέλματα από την εργαζόμενη μητέρα και το οποίο δεν μπορεί να είναι ανώτερο από 45.000 δρχ. το χρόνο και για τις δύο πηγές του εισοδήματός της. Αν υπάρχουν και άλλα παιδιά ηλικίας μέχρι έξι ετών το πιο πάνω ποσό προσαυξάνεται κατά 7.500 δρχ. για κάθε παιδί. Η πιο πάνω δαπάνη αφαιρείται χωρίς δικαιολογητικά.

Παράδειγμα 1ο.

Η καθηγήτρια Χ δήλωσε καθαρή ετήσια αμοιβή της την οποία πήρε από το Δημόσιο στον προηγούμενο χρόνο 380.000 δρχ. Αυτή έχει παιδί 4 ετών που συνοικεί με αυτήν. Το παιδί αυτό έχει δικό του ετήσιο εισόδημα 30.000 δρχ. από περιουσιακό στοιχείο που περιήλθε σε αυτό από κληρονομιά. Η φορολογούμενη αυτή έχει παιδί που δεν συμπλήρωσε το έκτο έτος της ηλικίας του, το δε εισόδημά του είναι μικρότερο από 55.000 δρχ. το χρόνο.

Επομένως η φορολογούμενη αυτή θα αφαιρέσει δαπάνη για τη φύλαξη του παιδιού της $380.000 \times 10\% = 38.000$. Αν όμως η καθαρή της αμοιβή ήταν 600.000 δρχ., τότε θα αφαιρούσε δαπάνη 45.000 δρχ. και όχι $600.000 \times 10\% = 60.000$ δρχ., γιατί το ποσό της δαπάνης αυτής δε μπορεί να υπερβεί τις 45.000 δρχ.

Παράδειγμα 2ο.

Έστω ότι η μικροβιολόγος Ζ δήλωσε καθαρή αμοιβή την οποία πήρε από το IKA όπου εργάζεται 280.000 δρχ. και 340.000 δρχ. από το μικροβιολογικό της εργαστήριο. Αυτή έχει δύο παιδιά ηλικίας 3 και 5 ετών, τα οποία συνοικούν με αυτήν και δεν έχουν δικό τους εισόδημα.

Η φορολογούμενη αυτή, η οποία έχει συνολικό καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και ελευθέρια επαγγέλματα 620.000 δρχ. θα αφαιρέσει δαπάνη για τη φύλαξη των δυο παιδιών της 45.000 δρχ. για το ένα και όχι $620.000 \times 10\% = 62.000$ δρχ. και 7.500 δρχ. για το άλλο δηλαδή συνολικό ποσό 52.500 δρχ.

14) Διπλάσιο αφορολόγητο όριο δηλαδή δρχ. 40.000 για το φορολογούμενο ή τη φορολογούμενη που διατελεί εν χρείᾳ, λόγω αποβιώσεως ενός των συζύγων, εφόσον αυτός που επιζεί έχει ένα τουλάχιστο τέκνο, το οποίο δε συμπλήρωσε το 12ο έτος της ηλικίας του και τον βαρύνει.

15) Έξοδα κηδείας προσώπων που συνοικούν και βαρύνουν το φορολογούμενο. Ειδικότερα εκπίπτεται ποσοστό 30% της δαπάνης που καταβάλλεται για έξοδα κηδείας και μέχρι ποσού των 40.000 δρχ., με την προϋπόθεση ότι δεν αφήνουν

κανένα περιουσιακό στοιχείο. Στα έξοδα κηδείας δεν περιλαμβάνεται η δαπάνη για την κατασκευή τάφου.

Τα ποσά των παραπάνω εκπτώσεων αφαιρούνται από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου. Αν όμως ο σύζυγος δεν έχει δικό του εισόδημα, τα αφορολόγητα ποσά του ίδιου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν (τα οποία αναφέρονται πιο πάνω στις παραγράφους 1,2 και 3) αφαιρούνται από το εισόδημα της συζύγου. Επίσης αν το εισόδημα του συζύγου είναι μικρότερο από το άθροισμα των αφορολογήτων ποσών του ίδιου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν, η διαφορά η οποία προκύπτει αφαιρείται από το εισόδημα της συζύγου.

Παράδειγμα 1ο.

Έστω ότι το καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου είναι 300.000 δρχ. και της γυναίκας του 250.000 δρχ. Τα εισοδήματα και των δύο προέρχονται από μισθωτές υπηρεσίες. Με το φορολογούμενο συνοικούν, εκτός από τη γυναίκα του, τα δύο αγόρια του ηλικίας 15 και 17 ετών, η ανύπαντρη θυγατέρα του ηλικίας 22 ετών και ο πατέρας του. Τα πρόσωπα που συνοικούν με το φορολογούμενο δεν έχουν δικό τους εισόδημα. Τα έξοδα ιατρικής περιθάλψεως του ίδιου είναι 160.000 δρχ. η δαπάνη για την αγορά και εγκατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα είναι 30.000 δρχ. δηλαδή το ανώτατο όριο που προβλέπει ο νόμος.

Καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου	300.000
Μείωση 40% μέχρι εισόδημα 310.000 δρχ.	<u>120.000</u>
Υπόλοιπο καθαρού εισοδήματος	<u><u>180.000</u></u>

Εκπτώσεις:

α) Αφορολόγητο ποσό του φορολογουμένου	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τη σύζυγο	20.000
γ) Αφορολόγητο ποσό για τα παιδιά (15.000 + 15.000 + 25.000)	55.000
δ) Αφορολόγητο ποσό για τον πατέρα του	15.000
Σύνολο αφορολογήτων ποσών	110.000
ε) Έξοδα ιατρικής περιθάλψεως	160.000
στ) Δαπάνη ηλιακού θερμοσίφωνα	<u>30.000</u>
Σύνολο εκπτώσεων	<u><u>300.000</u></u>

Όπως παρατηρούμε το σύνολο των εκπτώσεων είναι μεγαλύτερο από το καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου κατά 120.000 δρχ. Στην περίπτωση αυτή από το εισόδημα της συζύγου δεν θα αφαιρεθεί όλο το ποσό των 120.000 δρχ., αλλά μόνο το ποσό των 110.000 δρχ. που είναι τα αφορολόγητα ποσά του ίδιου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν.

Επίσης αν ο σύζυγος δεν έχει δικό του εισόδημα ποσό το οποίο θα αφαιρούνταν από το εισόδημα της συζύγου είναι 110.000 δρχ.

Παράδειγμα 2ο.

Έστω ότι το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι 120.000 δρχ. και της γυναίκας του 300.000 δρχ. Με το φορολογούμενο συνοικούν τα παιδιά του, δύο αγόρια ηλικίας 15 και 17 ετών και δύο ανύπαντρες θυγατέρες ηλικίας 21 και

23 ετών, τα οποία δεν έχουν δικό τους εισόδημα (ή το ετήσιο καθαρό εισόδημά τους είναι κατώτερο των 55.000 δρχ.).

Καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου	120.000
Μείωση 40% μέχρι εισόδημα 310.000 δρχ.	48.000
<u>Υπόλοιπο καθαρού εισοδήματος</u>	<u>72.000</u>

Εκπτώσεις:

α) Αφορολόγητο ποσό του φορολογουμένου	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τη σύζυγο	20.000
γ) Αφορολόγητο ποσό για τά παιδιά	
(15.000 + 15.000 + 25.000 + 35.000)	<u>90.000</u>
<u>Σύνολο αφορολογήτων ποσών</u>	<u>130.000</u>

Το εισόδημα του συζύγου είναι μικρότερο από το άθροισμα των αφορολογήτων ποσών του ίδιου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν κατά 58.000 δρχ. Η διαφορά αυτή αφαιρείται από το εισόδημα της συζύγου.

Τέλος τα αφορολόγητα ποσά για τη σύζυγο, τους ανιδόντες αυτής, τους ανύπαντρους αδελφούς και τις ανύπαντρες αδελφές της, που παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω, καθώς και τους ανήλικους ορφανούς από πατέρα και μητέρα μέχρι τρίτου βαθμού συγγενείς της, αφαιρούνται από το εισόδημά της, εφόσον ζητηθεί αυτό με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Αν το εισόδημα της συζύγου είναι κατώτερο από το άθροισμα των αφορολόγητων αυτών ποσών, η διαφορά που προκύπτει αφαιρείται από το εισόδημα του συζύγου.

Ύστερα από την αφαίρεση των ανωτέρω εκπτώσεων το υπόλοιπο που μένει αποτελεί το **φορολογητέο συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου** πάνω στο οποίο θα υπολογισθεί τελικά ο φόρος.

18.8 Φορολογητέο εισόδημα.

Μέχρι να βρούμε το φορολογητέο ποσό δηλαδή εκείνο που θα υπαχθεί τελικά στο φόρο γίνονται οι **εξής υπολογισμοί**:

α) Λαμβάνονται υπόψη όλα τα ακαθάριστα εισοδήματα από κάθε πηγή, τα οποία αποτελούν το ακαθάριστο συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου.

β) Εξαιρείται από το ακαθάριστο εισόδημα κάθε πηγής το ποσό εκείνο, για το οποίο υπάρχει προσωπική ή πραγματική απαλλαγή.

γ) Αφαιρούνται από τα ακαθάριστα εισοδήματα κάθε πηγής που υπόκεινται στο φόρο οι δαπάνες αποκτήσεώς τους, για την **εξεύρεση** του καθαρού, θετικού ή αρνητικού, εισοδήματος κάθε πηγής.

δ) Προστίθενται τα καθαρά εισοδήματα κάθε πηγής για την **εξεύρεση** του καθαρού συνολικού εισοδήματος.

ε) Αφαιρούνται οι μειώσεις που γίνονται ειδικά στο καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και από ελευθέρια επαγγέλματα. Μετά τις αφαιρέσεις αυτές εκείνο το ποσό, που μένει, λέγεται **υπόλοιπο καθαρού εισοδήματος**.

στ) Τέλος από το καθαρό συνολικό εισόδημα ή από το υπόλοιπο του συνολικού καθαρού εισοδήματος (αν υπάρχουν ειδικές μειώσεις) αφαιρούνται τα αφορολόγητα ποσά του φορολογουμένου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν, τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως κλπ.

Το υπόλοιπο που μένει ύστερα από τις εκπτώσεις είναι το **φορολογητέο συνολικό εισόδημα**.

Συνεπώς άλλο το **ακαθάριστο**, άλλο το **καθαρό** και άλλο το **φορολογητέο** εισόδημα. Τα ποσά που αφαιρούνται διαδοχικά από το ακαθάριστο εισόδημα για την εξεύρεση του φορολογητέου, ο νόμος τα διακρίνει και τα αναφέρει κατά περίπτωση με τους όρους απαλλαγές, δαπάνες, μειώσεις, εκπτώσεις.

Απαλλαγές: Με τον όρο αυτό νοούνται τα εισοδήματα που δε φορολογούνται. Οι απαλλαγές άλλοτε αναφέρονται σε ακαθάριστα και άλλοτε σε καθαρά εισοδήματα.

Δαπάνες: Με τον όρο αυτό νοούνται τα έξοδα που έγιναν για την απόκτηση του ακαθαρίστου εισόδηματος κάθε πηγής. Τα έξοδα αυτά αφαιρούνται για την εξεύρεση του καθαρού εισόδηματος.

Μειώσεις: Με τον όρο αυτό νοούνται τα ποσά τα οποία αφαιρούνται ειδικά από το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και ελευθέρια επαγγέλματα.

Εκπτώσεις: Με τον όρο αυτό νοούνται τα αφορολόγητα ποσά του φορολογουμένου και των προσώπων που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν, τα έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως κλπ.

Για την καλύτερη κατανόηση όλων αυτών παραθέτομε ένα παράδειγμα:

	Γ πηγής	Δ πηγής	ΣΤ πηγής	Συνολικό
Ακαθάριστο εισόδημα	60.000	190.000	190.000	<u>440.000</u>
Απαλλαγές:				
α) Τόκοι τραπεζικών καταθέσεων	8.000			
β) Αναπηρική σύνταξη			35.000	
Υπόλοιπο ακαθάριστου εισόδηματος	52.000	190.000	155.000	
2.000		30.000	15.000*	
Δαπάνες				
Καθαρό εισόδημα	50.000	160.000	140.000	350.000
Μείωση 40% μέχρι τις 310.000 δρχ.	—	—	56.000	56.000
Υπόλοιπο καθαρού εισόδηματος	50.000	160.000	84.000	294.000
Εκπτώσεις:				
α) Αφορολόγητο ποσό του φορολογουμένου			20.000	
β) Οικογενειακά βάρη (σύζυγος, δύο τέκνα)			50.000	
γ) Έξοδα ιατρονοσοκομειακής περιθάλψεως			10.000	
				80.000
Φορολογητέο εισόδημα				<u>214.000</u>

* Αφορά κρατήσεις υπέρ ασφαλιστικών ταμείων (ΙΚΑ κλπ.).

18.9 Υπολογισμός του φόρου.

α) Φόρος βάση κλίμακος.

Το φορολογητέο εισόδημα υποβάλλεται σε φόρο κατά το σύστημα της κλιμακώτης προόδου με βάση την ακόλουθη φορολογική κλίμακα:

Κλιμάκιο εισοδήματος	Φορολογικός συντελεστής	Φόρος κλιμακίου	Σύνολο	
			Εισοδήματος	Φόρου
80.000	—	—	80.000	—
44.000	11	4.840	124.000	4.840
44.000	14	6.160	168.000	11.000
44.000	17	7.480	212.000	18.480
44.000	20	8.800	256.000	27.280
75.000	23	17.250	331.000	44.530
75.000	26	19.500	406.000	64.030
75.000	30	22.500	481.000	86.530
75.000	34	25.500	556.000	112.030
150.000	38	57.000	706.000	169.030
150.000	42	63.000	856.000	232.030
300.000	46	138.000	1.156.000	370.030
300.000	50	150.000	1.456.000	520.030
1.500.000	54	810.000	2.956.000	1.330.030
1.500.000	58	870.000	4.456.000	2.200.030
Υπερβάλλον*	60			

* Όταν λέμε υπερβάλλον, εννοούμε οποιοδήποτε ποσό από 4.456.000 δρχ.

Παράδειγμα.

Έστω ότι τα φορολογητέα εισοδήματα είναι τα εξής:
A 240.000 B 820.000 Γ 6.500.000

Τα ποσά του φόρου που προκύπτουν με βάση την παραπάνω φορολογική κλίμακα είναι τα εξής:

A Μέχρι το ποσό των	212.000 δρχ. αντιστοιχεί φόρος	18.480 δρχ.
Στο υπόλοιπο ποσό	<u>28.000</u> δρχ. \times 20% αντιστοιχεί φόρος	5.600 δρχ.
Επομένως στις	<u>240.000</u> δρχ. προκύπτει φόρος	<u>24.080</u> δρχ.
B Μέχρι το ποσό των	706.000 δρχ. αντιστοιχεί φόρος	169.030 δρχ.
Στο υπόλοιπο ποσό	<u>114.000</u> δρχ. \times 42% αντιστοιχεί φόρος	47.880 δρχ.
Επομένως στις	<u>820.000</u> δρχ. προκύπτει φόρος	<u>216.910</u> δρχ.
Γ Μέχρι το ποσό των	4.456.000 δρχ. αντιστοιχεί φόρος	2.200.000 δρχ.
Στο υπόλοιπο ποσό	<u>2.044.000</u> δρχ. \times 60% αντιστοιχεί	1.226.400 δρχ.
Επομένως στις	<u>6.500.000</u> δρχ. προκύπτει φόρος	<u>3.426.400</u> δρχ.

β) Μείωση του φόρου.

Το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση την παραπάνω φορολογική κλίμακα μειώνεται, ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του φορολογουμένου, κατά τα εξής ποσά:

- 4.800 δρχ. για τη σύζυγο που δεν έχει φορολογητέο εισόδημα.
- 6.500 δρχ. για το πρώτο παιδί.
- 8.000 δρχ. για το δεύτερο παιδί.
- 9.500 δρχ. για το τρίτο παιδί.
- 20.000 δρχ. για το τέταρτο παιδί και 20.000 για κάθε παιδί μετά το τέταρτο.
- 2.000 δρχ. για κάθε ένα από τα λοιπά πρόσωπα π.χ. τους ανιόντες και των δύο συζύγων, τους ανύπαντρους αδελφούς και τις ανύπαντρες αδελφές και των δύο συζύγων κλπ.

Η μείωση του φόρου για τα πρόσωπα που αναφέραμε πιο πάνω ενεργείται, εφόσον αυτά βαρύνουν το φορολογούμενο σύμφωνα με εκείνα που έδαμε στο οικείο μέρος για τις εκπτώσεις από το εισόδημα.

— 4.800 δρχ. αν ο φορολογούμενος έχει δικαίωμα εκπτώσεως πενταπλασίου αφορολόγητου ποσού (δηλαδή δρχ. 100.000).

Αν μετά την ενέργεια των εκπτώσεων το ποσό του εισοδήματος που απομένει στο φορολογούμενο είναι μέχρι 80.000 δρχ., αυτό πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 6% και το ποσό που προκύπτει αφαιρείται από τις 4.800 δρχ. και το υπόλοιπο που απομένει εκπίπτει από το φόρο της συζύγου.

Παράδειγμα.

Έστω ότι το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες του φορολογουμένου είναι 400.000 δρχ. και έστω ότι έχει τέσσερα παιδιά που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν ηλικίας μέχρι 18 ετών. Τα έξοδα της ιατρικής περιθάλψεως του ίδιου, των παιδιών του και της γυναίκας του είναι 70.500 δρχ. και η δαπάνη για την αγορά και την εγκατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα είναι 21.100 δρχ.

Καθαρό εισόδημα ΣΤ πηγής	400.000
Μείωση: 40% για το εισόδημα μέχρι ποσού 310.000 =	124.000
50% για το εισόδημα από 310.000 μέχρι 400.000 =	4.500 <u>128.500</u>
Υπόλοιπο καθαρού εισοδήματος	<u>271.500</u>

Εκπτώσεις.

α) Αφορολόγητο ποσό για το φορολογούμενο	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τη σύζυγο	20.000
γ) Αφορολόγητο ποσό για τα παιδιά (15.000 + 15.000 + 25.000 + 35.000)	90.000
δ) Έξοδα ιατρικής και νοσοκομειακής περιθάλψεως	70.500
ε) Δαπάνη ηλιακού θερμοσίφωνα	<u>21.000</u> <u>221.500</u>
Φορολογητέο εισόδημα	<u>50.000</u>

Επειδή το ποσό του εισοδήματος που απομένει μετά την ενέργεια των εκπτώσεων είναι μικρότερο από τις 80.000 δρχ., αυτό πολλαπλασιάζεται με συντελεστή 6% και έχομε $50.000 \times 6\% = 3.000$ δρχ. Το ποσό των 3.000 δρχ. αφαιρείται από 4.800 και το υπόλοιπο που είναι $4.800 - 3.000 = 1.800$ δρχ. εκπτίπτει από το φόρο της συζύγου του, εφόσον αυτή έχει εισοδήματα για τα οποία οφείλεται φόρος. Ας σημειωθεί ότι το εισόδημα του συζύγου στο πιο πάνω παράδειγμα δεν υπόκειται σε φόρο.

Αν με βάση τη φορολογική κλίμακα δεν προκύπτει ποσό φόρου για το εισόδημα του φορολογουμένου ή το ποσό του φόρου είναι κατώτερο από το συνολικό ποσό των μειώσεων που αναφέραμε πιο πάνω, ολόκληρο το ποσό των μειώσεων ή η διαφορά που προκύπτει μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα στο εισόδημα της συζύγου.

Παράδειγμα.

Έστω το προηγούμενο παράδειγμα, που, όπως είδαμε, δεν προκύπτει ποσό φόρου για το εισόδημα του φορολογουμένου.

Η μείωση του φόρου είναι:

a) Για το φορολογούμενο ποσό που από το φόρο της συζύγου εκπίπτει	1.800 δρχ.
β) Για το πρώτο παιδί	6.500 δρχ.
γ) Για το δεύτερο παιδί	8.000 δρχ.
δ) Για το τρίτο παιδί	9.500 δρχ.
ε) Για το τέταρτο παιδί	<u>20.000 δρχ.</u>
Σύνολο μειώσεων του φόρου	<u>45.800 δρχ.</u>

Έστω ότι στα εισοδήματα της συζύγου προκύπτει φόρος 80.000 δρχ. Ο φόρος αυτός θα μειωθεί με τις 45.800 δρχ. και θα έχομε υπόλοιπο φόρου για τα εισοδήματα της συζύγου $80.000 - 45.800 = 34.200$ δρχ.

Αν όμως στο προηγούμενο παράδειγμα το φορολογητέο εισόδημα του φορολογουμένου ήταν όχι 50.000 δρχ., αλλά 212.000 δρχ., τότε θα σκεφτούμε ως εξής: Για φορολογητέο εισόδημα 212.000 δρχ. ο φόρος είναι 18.480 δρχ.

Η μείωση του φόρου είναι: $6.500 + 8.000 + 9.500 + 20.000 = 44.000$ δρχ.

Επομένως το ποσό του φόρου είναι κατώτερο από το συνολικό ποσό των μειώσεων του φόρου. Η διαφορά που προκύπτει και η οποία είναι $44.000 - 18.486 = 25.520$ δρχ. θα μειώσει το ποσό του φόρου που προκύπτει στο εισόδημα της συζύγου.

Η μείωση του φόρου που ορίζεται στην παρούσα παράγραφο για τους ανιόντες της συζύγου, τους ανύπαντρους αδελφούς και τις ανύπαντρες αδελφές της, όπως και για τους ορφανούς από πατέρα και μητέρα συγγενείς της μέχρι τρίτου βαθμού ως τη συμπλήρωση της ηλικίας των 16 ετών, ενεργείται στο σύνολο της από το ποσό του φόρου που προκύπτει στο εισόδημα της συζύγου, εφόσον αυτή το ζητήσει με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος. Αν για τη σύζυγο δεν προκύπτει φόρος ή το συνολικό ποσό των μειώσεων αυτών, είναι μεγαλύτερο από το ποσό του φόρου που προκύπτει για τη σύζυγο, ολόκληρο το ποσό των μειώσεων ή η διαφορά μειώνει το ποσό του φόρου που προκύπτει στο εισόδημα του συζύγου.

Αν το συνολικό ποσό των παραπάνω μειώσεων είναι μεγαλύτερο από το φόρο ο οποίος προκύπτει στα εισοδήματα του φορολογουμένου και της συζύγου του, η διαφορά δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Ακόμη το ποσό του φόρου μειώνεται κατά 10.000 δρχ. για κάθε σύζυγο (δηλαδή 20.000 δρχ. για τους δύο) στην περίπτωση τελέσεως πρώτου γάμου. Η μείωση αυτή ενεργείται για το φορολογούμενο και τη σύζυγό του στο φόρο που αναλογεί στα εισοδήματα του έτους τελέσεως του γάμου. Για να γίνει η έκπτωση των ποσών αυτών απαιτείται να επισυναφθεί στη δήλωση ληξιαρχική πράξη γάμου.

Επίσης τό ποσό του φόρου που προκύπτει για το φορολογούμενο μειώνεται κατά 10.000 δρχ. για κάθε παιδί που αποκτά. Η μείωση αυτή γίνεται στο φόρο που αναλογεί στα εισοδήματα του έτους γεννήσεως του παιδιού. Για να γίνει η έκπτωση του παραπάνω ποσού από το φόρο απαιτείται να επισυναφθεί στη δήλωση ληξιαρχική πράξη γεννήσεως του παιδιού.

Αν για το φορολογούμενο και τη σύζυγο που τέλεσαν γάμο για πρώτη φορά ή απόκτησαν παιδί, δεν προκύπτει ποσό φόρου με βάση τη φορολογική κλίμακα ή αυτό είναι μικρότερο από τις πιο πάνω μειώσεις, τότε ολόκληρο το ποσό των μειώσεων ή η διαφορά που προκύπτει μεταφέρεται για έκπτωση από το φόρο του άλλου, τυχόν δε υπόλοιπο που μένει δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται.

Όσοι κατοικούν στο εξωτερικό και αποκομίζουν εισόδημα από πηγή που βρίσκεται στην Ελλάδα δεν δικαιούνται τις παραπάνω έκπτωσεις, όπως δεν δικαιούνται και έκπτωσεις από το εισόδημα, όπως είδαμε στο οικείο μέρος για τις έκπτωσεις από το εισόδημα.

γ) Συμπληρωματικός φόρος.

Όταν στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου περιλαμβάνονται εισοδήματα:

- Από κινητές αξίες.
- Από κέρδη μεριδίων εταιριών περιορισμένης ευθύνης.
- Από κέρδη ετερορρύθμων εταίρων, τότε το άθροισμα των **καθαρών** αυτών εισοδημάτων, **χωρίς καμιά έκπτωση εισοδήματος**, υποβάλλεται και σε **συμπληρωματικό** φόρο με σταθερό συντελεστή 3%.

Επίσης, αν στο συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου περιλαμβάνονται εισοδήματα:

- Από οικοδομές,
- Από εκμίσθωση γαιών, **το συνολικό καθαρό εισόδημα** από τις πηγές αυτές του φορολογουμένου, της συζύγου του και των ανήλικων παιδιών του, **το οποίο λαμβάνεται αθροιστικά και χωρίς έκπτωση εισοδήματος** υποβάλλεται σε **συμπληρωματικό** φόρο με βάση την ακόλουθη κλίμακα:

Κλιμάκια	Φορολογικός συντελεστής κατά κλιμάκια	Ποσό φόρου κατά κλιμάκια	Σύνολο καθαρού εισοδήματος από οικοδομές και γαίες	Σύνολο φόρου
100.000	—	—	100.000	
100.000	2	2.000	200.000	2.000
200.000	3	6.000	400.000	8.000
Υπερβάλλον	4			

Το ποσό του συμπληρωματικού φόρου δε μπορεί να είναι ανώτερο από το φόρο που αναλογεί στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα με βάση τη φορολογική κλίμακα.

Παράδειγμα 1ο:

Ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές	400.000
Δαπάνες αποκτήσεώς του	<u>100.000</u>
Καθαρό εισόδημα από οικοδομές	300.000
Καθαρό εισόδημα από λοιπές πηγές	<u>Ø</u>
Συνολικό καθαρό εισόδημα	<u><u>300.000</u></u>

Εκπτώσεις

α) Αφορολόγητο ποσό για το φορολογούμενο	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τη σύζυγο	20.000
γ) Αφορολόγητο ποσό για δύο ανήλικα παιδιά	<u>30.000</u>
Φορολογητέο εισόδημα	<u><u>230.000</u></u>

Ο φόρος που προκύπτει στο εισόδημα αυτό είναι 22.080 δρχ. Το ποσό αυτό του φόρου μειώνεται:

— Για τη σύζυγο	4.800 δρχ.
— Για το πρώτο παιδί	6.500 δρχ.
— Για το δεύτερο παιδί	<u>8.000</u> δρχ.
Σύνολο μειώσεων τού φόρου	<u><u>19.300</u></u> δρχ.

Επομένως ο φόρος που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα είναι:
 $22.080 - 19.300 = 2.780$ δρχ.

Ο συμπληρωματικός φόρος στο καθαρό εισόδημα είναι:

100.000	συμπληρωματικός	φόρος	—
$100.000 \times 2\%$	»	»	2.000
$100.000 \times 3\%$	»	»	<u>3.000</u>
Σύνολο			<u><u>5.000</u></u>

Επειδή ο συμπληρωματικός φόρος που είναι 5.000 δρχ. υπερβαίνει το φόρο της φορολογικής κλίμακας που είναι 2.780 δρχ., αυτός περιορίζεται στο ποσό των 2.780 δρχ. και προκύπτει σύνολο φόρου εισοδήματος $2.780 + 2.780 = 5.560$ δρχ.

δ) Ειδική φορολογία αξιωματικών εμπορικού ναυτικού και πταμένου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας.

Ειδικά ο φόρος για τις αμοιβές των αξιωματικών των εμπορικών πλοίων υπολογίζεται ως εξής:

1) Για τις αμοιβές που καταβάλλονται από τον εργοδότη τους σε ξένο νόμισμα με σταθερό συντελεστή 5% ύστερα από έκπτωση ποσού 40 λιρών μηνιαίως, όταν οι αμοιβές καταβάλλονται σε λίρες Αγγλίας ή ανάλογου ποσού το οποίο υπολογίζεται με βάση την επίσημη ισοτιμία, όταν οι αμοιβές καταβάλλονται σε άλλο νόμισμα

π.χ. σε δολλάρια, μάρκα κλπ.

2) Για τις αμοιβές που καταβάλλονται από τον εργοδότη τους σε δραχμές, με συντελεστή 3%, ύστερα από αφαίρεση ποσού 1.500 δρχ. για κάθε μήνα.

Ο ίδιος τρόπος φορολογίας που εφαρμόζεται για τις αμοιβές των αξιωματικών του εμπορικού ναυτικού ισχύει για τις αμοιβές του ιπτάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας (πιλότους, ιπτάμενους μηχανικούς, αεροσυνοδούς). Σε περίπτωση που ο φόρος ο οποίος θα εξευρεθεί με τον παραπάνω τρόπο είναι ανώτερος από εκείνο που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα, το επί πλέον ποσό φόρου επιστρέφεται ύστερα από την υποβολή της ετήσιας δηλώσεως εισοδήματος από το δικαιούχο στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο.

Τα ποσά των καθαρών αποδοχών που πραγματικά καταβλήθηκαν στα πρόσωπα αυτά προκύπτουν από τις σχετικές βεβαιώσεις των εργοδοτών τους, στις οποίες πρέπει να αναφέρεται και το νόμισμα στο οποίο καταβλήθηκαν. Η μετατροπή σε δραχμές πρέπει να γίνεται με βάση την επίσημη ισοτιμία της δραχμής προς το ξένο νόμισμα κατά το χρόνο καταβολής των αμοιβών.

Παράδειγμα

Αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού εργάσθηκε στο χρόνο που πέρασε 10 μήνες και η συνολική του καθαρή αμοιβή ήταν α) 8.000 λίρες, β) 10.500 δολλάρια. γ) 600.000 δρχ.

Στην πρώτη περίπτωση από την αμοιβή θα αφαιρέσομε ποσό 10×40 λίρες = 400 λίρες, οπότε απομένει φορολογητέο εισόδημα 8.000 λίρες – 400 λίρες = 7.600 λίρες.

Το ποσό των 7.600 λιρών θα πολλαπλασιάσουμε με την επίσημη ισοτιμία της δραχμής προς τη λίρα κατά το χρόνο της καταβολής της αμοιβής και η οποία ήταν π.χ. 110.

Το φορολογητέο εισόδημα σε δραχμές είναι $7.600 \times 110 = 836.000$ δρχ., ο δε φόρος που προκύπτει είναι $836.000 \times 5\% = 41.800$ δρχ.

Στη δεύτερη περίπτωση η αμοιβή σε δολλάρια πρέπει να μετατραπεί σε λίρες με βάση την επίσημη ισοτιμία της λίρας προς το δολλάριο. Έστω ότι η ισοτιμία της λίρας προς το δολλάριο είναι: 1 λίρα = 1,75 δολλάρια. Την αμοιβή των 10.500 δολλαρίων διαιρούμε με το 1,75 και βρίσκομε την αμοιβή σε λίρες. Επομένως έχουμε δολλάρια $10.500 : 1,75 = 6.000$ λίρες. Μετά θα αφαιρέσομε ποσό 10×40 λίρες = 400 λίρες και απομένει φορολογητέο εισόδημα 6.000 λίρες – 400 λίρες = 5.600 λίρες. Το ποσό των 5.600 λιρών θα το πολλαπλασιάσουμε με την επίσημη ισοτιμία της δραχμής προς τη λίρα και βρίσκομε το φορολογητέο εισόδημα σε δραχμές, το δε φορολογητέο εισόδημα σε δραχμές πολλαπλασιάζομε με συντελεστή 5% και βρίσκομε το φόρο.

Στην τρίτη περίπτωση που η αμοιβή καταβλήθηκε σε δραχμές θα αφαιρέσομε ποσό $10 \times 1.500 = 15.000$ δρχ., οπότε θα έχουμε φορολογητέο εισόδημα $600.000 - 15.000 = 585.000$ δρχ., το οποίο πολλαπλασιάζομε με 3% και βρίσκομε το φόρο, ο οποίος είναι $585.000 \times 3\% = 17.550$ δρχ.

18.10 Εισφορές και τέλη που συμβεβαιώνονται και συνεισπράττονται με το φόρο εισοδήματος.

Εκτός από το φόρο εισοδήματος ο οποίος επιβάλλεται στα φυσικά πρόσωπα και

ο οποίος υπολογίζεται με βάση αυτά που είδαμε πιο πάνω, με την ίδια διαδικασία συμβεβαιώνονται σε βάρος τους και συνεισπράττονται:

α) Τέλος χαρτοσήμου 3%.

Αυτό υπολογίζεται στα **ακαθάριστα** εισόδημα από εκμίσθωση (όχι από ιδιοκατοίκηση ή ιδιοχρησιμοποίηση) οικοδομών και γαιών.

β) Εισφορά για τον Ο.Γ.Α στα τέλος χαρτοσήμου 20%.

Η εισφορά αυτή υπολογίζεται στο πιο πάνω τέλος χαρτοσήμου.

γ) Τέλος υδρεύσεως και αποχετεύσεως 3%.

Αυτό υπολογίζεται στο **συνολικό ακαθάριστο εισόδημα** που προέρχεται από **εκμίσθωση, από ιδιοκατοίκηση** και από **ιδιοχρησιμοποίηση** οικοδομών που βρίσκονται στις περιοχές:

— Τέως Διοικήσεως Πρωτευούσης, δήμων Ελευσίνας, Μάνδρας, Ασπροπύργου, Άνω Λιοσίων, Αχαρνών (Μενιδίου), συνοικισμού Αλιάνθου (Βάρκιζας).

— Θεσσαλονίκης.

— Βόλου, Ιωαννίνων, Καρδίτσας, Καστοριάς, Τρικάλων και Χαλκίδας.

Το τέλος υδρεύσεως επεκτείνεται διαρκώς και σε άλλους δήμους της χώρας.

Το ποσό του τέλους υδρεύσεως δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του φόρου που αναλογεί στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα με βάση τη φορολογική κλίμακα, εφόσον το ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές των περιοχών όπου ισχύει αυτό είναι μέχρι 30.000 δρχ. Συνεπώς όταν το εισόδημα αυτό είναι πάνω από 30.000 δρχ., δεν υπάρχει κανένας περιορισμός στο επιβαλλόμενο τέλος υδρεύσεως.

δ) Εισφορά για τον Ο.Γ.Α στο φόρο εισοδήματος.

Αυτή υπολογίζεται στο φόρο εισοδήματος ο οποίος προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα, όταν το **συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα** του φορολογουμένου είναι 40.000 δρχ. και πάνω. Για την εξεύρευση του συνολικού ετήσιου καθαρού εισοδήματος για την επιβολή εισφοράς για τον Ο.Γ.Α. δεν λαμβάνονται υπόψη οι μειώσεις του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες και ελευθέρια επαγγέλματα, οι εκπτώσεις εισοδήματος (αφορολόγητα ποσά φορολογουμένου, συζύγου). Συνεπώς για ετήσιο καθαρό εισόδημα κάτω από 40.000 δρχ. δεν οφείλεται εισφορά για τον Ο.Γ.Α στο φόρο εισοδήματος.

Ο συντελεστής της εισφοράς αυτής είναι:

- 10% για το τμήμα του φόρου μέχρι 60.000 δρχ.
- 15% για το τμήμα του φόρου πάνω από τις 60.000 δρχ..

1) Παράδειγμα υπολογισμού χαρτοσήμου και εισφοράς για τον Ο.Γ.Α. στα τέλη χαρτοσήμου.

Ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές:

— Από εκμίσθωση

— Από ιδιοκατοίκηση ή ιδιοχρησιμοποίηση

	Πειραιώς	Πάργας	Σύνολο
— Από εκμίσθωση	100.000	80.000	180.000
— Από ιδιοκατοίκηση ή ιδιοχρησιμοποίηση	60.000	40.000	10.000
Σύνολο	160.000	120.000	280.000

Χαρτόσημο στο ακαθάριστο εισόδημα μόνο από εκμίσθωση	$180.000 \times 3\% =$	5.400 δρχ.
Εισφορά που αναλογεί για τον Ο.Γ.Α. στα τέλη χαρτοσήμου	$5.400 \times 20\% =$	1.080 δρχ.
Σύνολο		<u>6.480 δρχ.</u>

2) Παράδειγμα υπολογισμού τέλους υδρεύσεως και αποχετεύσεως.

Στο προηγούμενο παράδειγμα το τέλος υδρεύσεως θα υπολογισθεί στο ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση, ιδιοκατοίκηση ή ιδιοχρησιμοποίηση μόνο των οικοδομών που βρίσκονται στον Πειραιά.

Επομένως το τέλος υδρεύσεως είναι $160.000 \times 3\% = 4.800$ δρχ.

3) Παράδειγμα υπολογισμού εισφοράς για τον Ο.Γ.Α. στο φόρο εισοδήματος.

	I	II	III
Καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες Μείωση: 40% μέχρι ποσού 310.000 5% από 310.001 μέχρι 950.000	35.000 14.000	300.000 120.000	1.000.000 156.000
Υπόλοιπο καθαρού εισοδήματος Εκπτώσεις Αφορολόγητο ποσό του φορολογουμένου (Οικογενειακά βάρη δεν υπάρχουν)	21.000 20.000	180.000 20.000	844.000 20.000
Φορολογητέο εισόδημα	1.000	160.000	824.000
Φόρος που αναλογεί με βάση τη φορολογική κλίμακα	—	9.880	218.590
Εισφορά που αναλογεί για τον Ο.Γ.Α στο φόρο εισοδήματος	—		
I. Δεν οφείλεται			
II. Στο φόρο $9.880 \times 10\%$			
III. Στο φόρο $60.000 \times 10\% = 6.000$ Στο φόρο $158.590 \times 15\% = \underline{23.788,5}$		988	29.788,5

18.11 Εκπτώσεις από το φόρο και προθεσμία καταβολής του.

Από το φόρο που αναλογεί στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα εκπίπτονται οι παρακάτω φόροι:

- Ο φόρος που **προκαταβλήθηκε** από το φορολογούμενο.
- Ο φόρος που **παρακρατήθηκε** στην πηγή για ορισμένα εισοδήματα (π.χ. μισθωτών υπηρεσιών, κινητών αξιών κλπ.).
- Ο φόρος που αποδεδειγμένα **καταβλήθηκε στην αλλοδαπή**, για το εισόδημα που αποκτήθηκε εκεί και το οποίο φορολογείται και στην Ελλάδα, επειδή ο φορολογούμενος κατοικεί εδώ. Ο φόρος αυτός δε μπορεί να υπερβεί το ποσό του φόρου που αναλογεί στην Ελλάδα για το αλλοδαπό εισόδημα.

Για να βρούμε το φόρο που αναλογεί στην Ελλάδα για το εισόδημα που αποκτήθηκε στην αλλοδαπή, μερίζομε το φόρο που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα σε μέρη ανάλογα των δύο τμημάτων του εισοδήματος, δηλαδή του εισοδήματος που προκύπτει στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή.

Παράδειγμα.

Έστω ότι φορολογούμενος που κατοικεί στην Ελλάδα με τη σύζυγό του που δεν έχει δικό της φορολογητέο εισόδημα, απόκτησε στην αλλοδαπή καθαρό εισόδημα 300.000 δρχ. και για το οποίο καταβλήθηκε εκεί φόρος εισοδήματος α) 70.000 δρχ., β) 100.000 δρχ. Ο ίδιος φορολογούμενος από εμπορική επιχείρηση που ασκεί στην Ελλάδα απόκτησε καθαρό εισόδημα 700.000 δρχ.

Συνολικό καθαρό εισόδημα	1.000.000
--------------------------	-----------

Εκπτώσεις

α) Αφορολόγητο ποσό για το φορολογούμενο	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τη σύζυγο	<u>20.000</u>
	40.000

Φορολογητέο εισόδημα	960.000
----------------------	---------

Με βάση τη φορολογική κλίμακα στο εισόδημα αυτό αναλογεί στην Ελλάδα φόρος 279.870 δρχ. Το ποσό αυτό του φόρου μειώνεται για τη σύζυγο κατά 4.800 φόρος εισοδήματος $279.870 - 4.800 = 275.070$ δρχ. Το φόρο αυτό τον μερίζομε σε μέρη ανάλογα των δύο τμημάτων του εισοδήματος και έχομε:

1) Φόρος που αναλογεί στο εισόδημα της αλλοδαπής: $\frac{275.070 \times 3}{10} = 82.521$ δρχ.

2) Φόρος που αναλογεί στο εισόδημα της Ελλάδας: $\frac{275.070 \times 7}{10} = 192.549$ δρχ.

Στην πρώτη περίπτωση από το φόρο που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα εκπίπτεται ποσό φόρου 70.000 δρχ., επειδή αυτό είναι μικρότερο του ποσού του φόρου που αναλογεί στην Ελλάδα για το αλλοδαπό εισόδημα και επομένως έχομε υπόλοιπο φόρου $275.070 - 70.000 = 205.070$ δρχ. Στη δεύτερη περίπτωση εκπίπτεται ποσό φόρου 82.521 δρχ. και όχι 100.000 δρχ. που αποδειγμένα καταβλήθηκαν στην αλλοδαπή και επομένως έχομε υπόλοιπο φόρου: $275.070 - 82.521 = 192.549$ δρχ.

Το υπόλοιπο ποσό του φόρου που απομένει μετά την αφαίρεση των πιο πάνω εκπτώσεων καταβάλλεται σε δέκα ίσες μηνιαίες δόσεις μέσα στους μήνες Μάρτιο ως το Δεκέμβριο του οικείου οικονομικού έτους.

Κάθε δόση πρέπει να καταβληθεί μέχρι τις 10 του επομένου μηνός π.χ. η δόση του Μαρτίου πρέπει να καταβληθεί μέχρι τις 10 Απριλίου κ.ο.κ.

Δυστυχώς στην πράξη, επειδή η Μηχανογραφική υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών αποστέλλει τα εκκαθαριστικά σημειώματα όχι έγκαιρα, οι φορολογού-

μενοί υποχρεώνονται να πληρώσουν δύο, τρείς και πολλές φορές τέσσερις δόσεις μαζί. Αυτοί που εξοφλούν ολόκληρο το ποσό του φόρου μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσεως δικαιούνται έκπτωση 10% στο συνολικό ποσό του φόρου που πρέπει να καταβάλλουν.

Αν το ποσό του φόρου που προκαταβλήθηκε ή παρακρατήθηκε είναι ανώτερο από το φόρο που οφείλεται, η επί πλέον διαφορά συμψηφίζεται με το φόρο που οφείλεται για το νέο οικονομικό έτος, εφόσον όμως δεν οφείλεται φόρος για το έτος αυτό, επιστρέφεται στο φορολογούμενο. Η διαφορά αυτή επιστρέφεται στο φορολογούμενο με έκδοση επιταγής στο όνομά του, την οποία μπορεί να εξοφλήσει σε οποιαδήποτε Τράπεζα, στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων και στο Ταχυδρομικό Ταμειυτήριο.

18.12 Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος.

Κάθε φυσικό πρόσωπο έχει υποχρέωση να υποβάλλει φορολογική δήλωση, εφόσον μετά τις νόμιμες μειώσεις και εκπτώσεις από το συνολικό εισόδημα απομένει **φορολογητέο εισόδημα** δικό του ή της συζύγου του.

Για τους παντρεμένους υπόχρεος σε επίδοση δηλώσεως είναι ο σύζυγος και για τα εισοδήματα της συζύγου του. Η δήλωση όμως, σε αυτή την περίπτωση, πρέπει να υπογράφεται και από τη σύζυγο. Όταν όμως η σύζυγος δε συγκατοικεί αποδειγμένα με το σύζυγό της, λόγω διαστάσεως, υπόχρεη σε επίδοση δηλώσεως είναι αυτή για τα εισοδήματά της από κάθε πηγή.

Επίσης πρέπει να υποβάλουν φορολογική δήλωση και όταν ακόμη δεν απομένει εισόδημα όσοι έχουν υποστεί ζημιά από εμπορικές ή γεωργικές επιχειρήσεις. Η ζημιά αυτή πρέπει να προκύπτει από βιβλία Γ ή Δ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ ή από βιβλίο Εσόδων - Εξόδων του ίδιου κώδικα, δηλαδή Β κατηγορίας, όταν πρόκειται για επιτηδευματίες που παρέχουν αποκλειστικά υπηρεσίες και δεν έχουν αξιόλογα αποθέματα υλικών κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου, της οποίας τα αποτελέσματα πρόκειται να δηλωθούν. Αυτό συμβαίνει για να έχουν δικαίωμα συμψηφισμού αυτής της ζημιάς με τα εισοδήματα των επομένων χρήσεων.

Εκτός από τη γενική αυτή υποχρέωση, υπόχρεοι σε υποβολή δηλώσεως για τα εισοδήματά τους, ανεξάρτητα από το αν έχουν ή όχι υποχρέωση για καταβολή φόρου εισοδήματος, είναι και οι εξής:

1) Όσοι έχουν στην κυριότητά τους ή με οποιοδήποτε τρόπο διατηρούν επιβατικό αυτοκίνητο Ι.Χ. ή νημιφορτηγό Ι.Χ. (εκτός από αγροτικό) ή κότερο ή άκατο ή θαλαμηγό ή αεροσκάφος καθώς και όσοι έχουν στη διάθεσή τους για τις ατομικές ή οικογενειακές τους ανάγκες τέτοια μεταφορικά μέσα, τα οποία ανήκουν είτε στη σύζυγό τους ή στα προστατευόμενα μέλη τους, είτε στις εταιρίες στις οποίες μετέχουν ως εταίροι, πρόεδροι που ασκούν πραγματική διοίκηση, διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι.

2) Όσοι διατηρούν στην προσωπική τους υπηρεσία δύο ή περισσότερα πρόσωπα, ως έμμισθο προσωπικό.

3) Όσοι ασκούν ελευθέριο επάγγελμα, π.χ. γιατροί, δικηγόροι, μηχανικοί κλπ.

4) Όσοι συμμετέχουν σε προσωπική ή περιορισμένης ευθύνης εταιρία ή σε κοινοπραξία.

5) Όσοι έχουν ατομική επιχείρηση σε πόλη με πάνω από 5.000 κατοίκους.

6) Όσοι έχουν ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομών και γαιών

αθροιστικά πάνω από 50.000 δραχμές.

7) Όποιος προσκληθεί με έγγραφο του αρμόδιου Οικονομικού Εφόρου.

β) Ποιοί έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση για τα εισοδήματα τρίτων.

Ειδικά, υπόχρεος για την υποβολή φορολογικής δηλώσεως, στις παρακάτω περιπτώσεις είναι:

1) Για τα ανήλικα τέκνα, που έχουν ξεχωριστή φορολογική υποχρέωση, ο πατέρας ή αν δεν υπάρχει αυτός ή έχει απολέσει την πατρική εξουσία, η μητέρα ή ο κηδεμόνας, αν το τέκνο είναι χειράφετο ή ο επίτροπος αν το τέκνο τελεί υπό επιτροπεία.

2) Για τους δικαστικώς ή νομίμως απαγορευμένους, ο επίτροπός τους.

3) Για όσους τελούν υπό δικαστική αντίληψη, ο αντιλήπτορας.

4) Για τη σχολάζουσα κληρονομία, ο κηδεμόνας της.

5) Στην περίπτωση θανάτου του φορολογουμένου οι κληρονόμοι του για το συνολικό εισόδημά του, ως την ημέρα του θανάτου του.

γ) Διάκριση δηλώσεων.

Οι κυριότερες διακρίσεις των δηλώσεων είναι:

- Εμπρόθεσμες και εκπρόθεσμες.
- Ειλικρινείς, ανακριβείς και ελλιπείς.
- Αρχικές και συμπληρωματικές.
- Θετικές και αρνητικές.
- Ίδιες των φορολογουμένων και τρίτων.
- Υπό επιφύλαξη και μή.

Εμπρόθεσμη είναι η δήλωση η οποία υποβάλλεται μέσα στις νόμιμες προθεσμίες.

Εκπρόθεσμη είναι η δήλωση η οποία υποβάλλεται μετά την παρέλευση των νομίμων προθεσμιών.

Ειλικρινής είναι η δήλωσή στην οποία κρίνεται ότι δεν υπάρχει διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε και του εισοδήματος που προσδιορίσθηκε από τον Οικονομικό Έφορο, ύστερα από έλεγχο.

Ανακριβής είναι όταν από τον Οικονομικό Έφορο διαπιστωθεί διαφορά ανάμεσα στο εισόδημα που δηλώθηκε και στο πραγματικό.

Ελλιπής θεωρείται η δήλωση όταν η διαφορά, μεταξύ του συνολικού εισοδήματος που δηλώθηκε και του εισοδήματος που προσδιορίσθηκε από τον Οικονομικό Έφορο, δεν υπερβαίνει το 15% του εισοδήματος που δηλώθηκε και η οποία διαφορά ανεξάρτητα από το ποσοστό, δεν υπερβαίνει τις 200.000 δρχ. Επίσης ελλιπής θεωρείται η δήλωση όταν η παραπάνω διαφορά οφείλεται σε λογιστικές διαφορές που προκύπτουν από επαρκή και ακριβή βιβλία του Κ.Φ.Σ.

Συμπληρωματική είναι η δήλωση η οποία υποβάλλεται προς συμπλήρωση της αρχικής δηλώσεως. Η δήλωση αυτή μπορεί να είναι είτε εμπρόθεσμη είτε εκπρόθεσμη, υποβάλλεται δε είτε χωρίς όχληση του φορολογουμένου είτε ύστερα από διαφορά που διαπιστώθηκε μετά από έλεγχο από τον Οικονομικό Έφορο, η οποία διαφορά επιλύθηκε συμβιβαστικά.

Θετική είναι η δήλωση η οποία περιλαμβάνει φορολογητέο εισόδημα.

Αρνητική είναι η δήλωση η οποία δεν περιλαμβάνει εισόδημα (π.χ. η δήλωση που είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει φορολογούμενος επειδή κατέχει επιβατικό

αυτοκίνητο Ι.Χ., ενώ δεν έχει εισόδημα) ή περιλαμβάνει τέτοιο το οποίο τελικά δεν είναι φορολογητέο (π.χ. η δήλωση φορολογουμένου που περιλαμβάνει εισοδήματα τα οποία μετά τις εκπτώσεις και τη μείωση του φόρου δεν υπόκεινται σε φόρο.

Ίδια είναι η δήλωση η οποία υποβάλλεται από τον υπόχρεο για τα δικά του εισοδήματα.

Τρίτων είναι η δήλωση που περιλαμβάνει τα εισοδήματα όχι εκείνου ο οποίος είναι υπόχρεος στην υποβολή της, αλλά κάποιου τρίτου προσώπου, όπως π.χ. η δήλωση που υποβάλλεται από τον επίτροπο για τα εισοδήματα αυτού που τελεί υπό επιτροπεία.

Υπό επιφύλαξη είναι η δήλωση στην οποία ο φορολογούμενος, για να αποφύγει τις συνέπειες της ανακρίβειας ή παραλείψεως δηλώσεως, περιλαμβάνει και εισοδήματα για τα οποία διατηρεί αμφιβολίες αν πρέπει να φορολογηθούν ή όχι σύμφωνα με το νόμο. Στη δήλωση αυτή πρέπει ο υπόχρεος να σημειώσει την αμφιβολία του, δηλαδή την επιφύλαξη του, η οποία πρέπει να είναι ειδική και αιτιολογημένη και όχι αόριστη. Έτσι π.χ. ένας μισθωτός περιλαμβάνει στη δήλωσή του, με επιφύλαξη, βιόθημα από 20.000 δρχ. το οποίο του εχορήγησε ο εργοδότης του για την κάλυψη των δαπανών φοιτήσεώς του σε κάποια επαγγελματική σχολή, επειδή δεν είναι βέβαιος αν αυτό αποτελεί εισόδημα ή όχι.

δ) Κυρώσεις σε περίπτωση που δεν υποβληθεί καθόλου δήλωση ή υποβληθεί ανακριβής ή ελλιπής ή εκπρόθεσμη δήλωση.

Όσοι δεν υποβάλλουν καθόλου δήλωση ή υποβάλλουν ανακριβή ή ελλιπή, ή εκπρόθεσμη δήλωση, υπόκεινται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις που προβλέπονται από το νόμο, ως ακολούθως:

α) **Όταν δεν υποβάλλεται καθόλου δήλωση,** επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 150% στον αναλογούντα φόρο.

β) Όταν υποβάλλεται ανακριβής δήλωση, επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 60% στο φόρο που λόγω της ανακρίβειας δεν πληρώθηκε.

Στις πιο πάνω περιπτώσεις (α και β) εκτός από τον πρόσθετο φόρο επιβάλλονται και πρόστιμα, που το ύψος τους είναι ανάλογο με το ποσό του φόρου που θα διέφευγε την πληρωμή και κυμαίνονται από 5.000 μέχρι 1.000.000 δραχμές, ανάλογα με την περίπτωση.

γ) **Όταν υποβάλλεται ελλιπής δήλωση,** επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 60% στο φόρο που λόγω της ελλιπούς δηλώσεως δεν πληρώθηκε.

δ) **Όταν υποβάλλεται εκπρόθεσμη δήλωση,** επιβάλλεται πρόσθετος φόρος 5% για κάθε μήνα από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής της δηλώσεως, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβεί το 50% του φόρου.

Εκτός από τις παραπάνω διοικητικές κυρώσεις για κάθε περίπτωση, με απόφαση του Διοικητικού Εφετείου, επιβάλλονται, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παραβάσεως ποινές όπως είναι η απώλεια του δικαιώματος καταβολής του φόρου σε δόσεις, η συμμετοχή σε δημοπρασίες του Δημόσιου, Ν.Π.Δ.Δ. και Δημοσίων Οργανισμών, η λήψη πιστοποιητικού φορολογικής ενημερότητας, η λήψη άδειας οδηγού αυτοκινήτου ή η στέρηση αυτής, εφόσον το ποσό του φόρου που καθορίζεται τελεσίδικα υπερβαίνει τις 500.000 δραχμές.

18.13 Χρόνος υποβολής και περιεχόμενο της φορολογικής δηλώσεως.

α) Χρόνος υποβολής της δηλώσεως.

Η φορολογική δήλωση πρέπει να υποβληθεί στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο

από 1 Ιανουαρίου ως και τις 25 Φεβρουαρίου του οικείου (διανυόμενου) οικονομικού έτους. Η δήλωση υποβάλλεται προσωπικά από το φορολογούμενο ή από πληρεξούσιο του ή στέλνεται ταχυδρομικά με συστημένη επιστολή.

Κατ' εξαίρεση μπορούν να υποβάλλουν δήλωση ως και τις 10 Απριλίου του οικείου οικονομικού έτους οι φορολογούμενοι τών οποίων στα εισοδήματα περιλαμβάνονται:

1) Κέρδη από εμπορικές γενικά επιχειρήσεις ή γεωργικές εκμεταλλεύσεις οι οποίες τηρούν βιβλία Γ ή Δ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. και εφόσον η διαχειριστική τους περίοδος έληξε μέσα στους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο.

2) Εισοδήματα, τα οποία έχουν προκύψει στην αλλοδαπή.

3) Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ως αξιωματικοί του εμπορικού ναυτικού.

4) Οι φορολογούμενοι των οποίων ο προσδιορισμός του εισοδήματος εξαρτάται από την εκκαθάριση δοσοληπτικών λογαριασμών μεταξύ αυτών και επιχειρήσεων που τηρούν βιβλία Δ κατηγορίας Κ.Φ.Σ., στα οποία εμφανίζονται αυτοί οι λογαριασμοί, εφόσον η διαχειριστική περίοδος αυτών των επιχειρήσεων έληξε κατά τους μήνες Νοέμβριο ή Δεκέμβριο. Τέτοιοι φορολογούμενοι είναι:

— Οι αντιπρόσωποι.

— Οι πράκτορες ασφαλιστικών εταιριών.

— Οι πράκτορες και αντιπρόσωποι τραπεζών.

— Οι μισθωτοί, των οποίων οι αριθμητικές συνολικά, ή μερικά υπολογίζονται σε ποσοστά πάνω στα κέρδη των παραπάνω επιχειρήσεων, στις οποίες αυτοί παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

— Οι συγγραφείς για τα συγγραφικά δικαιώματα.

β) Περιεχόμενο της δηλώσεως.

Η δήλωση συντάσσεται σε έντυπο το οποίο παρέχεται δωρεάν από την Οικονομική Εφορία. Ο τύπος και το περιεχόμενό της καθώς και τα δικαιολογητικά τα οποία συνυποβάλλονται καθορίζονται κάθε φορά με απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών.

Η δήλωση εκτός από τα άλλα στοιχεία πρέπει απαραίτητα να περιέχει τα εισοδήματα του φορολογουμένου, της συζύγου κλπ. από κάθε πηγή, τα χρηματικά ποσά που διατέθηκαν από αυτόν, τη σύζυγο και τα προστατευόμενα από αυτόν μέλλη κάθε χρόνο για την αγορά αυτοκινήτων, σκαφών αναψυχής, αεροπλάνων και κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας (π.χ. πίνακες ζωγραφικής). Επίσης στη δήλωση θα γραφούν οι δαπάνες διαβιώσεως της οικογένειας του φορολογουμένου, ο αριθμός της αστυνομικής ταυτότητας, το επώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση, το επάγγελμα αυτού που υποβάλλει τη δήλωση καθώς και ο διορισμός αντικλήτου.*

Η δήλωση υπογράφεται από αυτόν που σύμφωνα με το νόμο είναι υπόχρεος στην υποβολή της ή από τον ειδικά για το σκοπό αυτό εξουσιοδοτημένο πληρεξούσιο του.

* Όταν ο υπόχρεος στην υποβολή δηλώσεως είναι αγράμματος, αυτή υπογράφεται από δύο μάρτυρες.

* Αντικλητος είναι ο ειδικός πληρεξούσιος του φορολογουμένου στον οποίο η Φορολογική Αρχή, σε περίπτωση απουσίας του, θα επιδίει τα διάφορα φορολογικά έγγραφα που τον αφορούν.

18.14 Σε ποιό Οικονομικό Έφορο πρέπει να δοθεί η δήλωση.

Αρμόδιος Οικονομικός Έφορος για την παραλαβή των φορολογικών δηλώσεων, τον έλεγχό τους, την εξακρίβωση αυτών που δε δήλωσαν και γενικά για την επιβολή του φόρου εισοδήματος είναι εκείνος, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η κατοικία ή η κύρια διαμονή του φορολογουμένου. Από τον κανόνα αυτόν εξαιρούνται:

α) Τα πρόσωπα τα οποία ασκούν εμπορική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα για τα οποία αρμόδιος Οικονομικός Έφορος είναι εκείνος, στου οποίου την περιφέρεια βρίσκεται η έδρα της κύριας επιχειρήσεως ή του επαγγέλματός τους.

β) Τα πρόσωπα που κατοικούν στην αλλοδαπή και οι δημόσιοι υπάλληλοι οι οποίοι διαμένουν στο εξωτερικό, για τους οποίους αρμόδιος είναι ο Γ Οικονομικός Έφορος Αθηνών. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν να επιδίδουν τις δηλώσεις τους και στην Προξενική Αρχή του τόπου της διαμονής τους.

Γίνεται αυτούς όμως που κατοικούν στην αλλοδαπή και ασκούν στην Ελλάδα ατομική επιχείρηση ή μετέχουν σε προσωπική εταιρία, αρμόδιος Οικονομικός Έφορος είναι εκείνος, στην περιφέρεια του οποίου βρίσκεται η έδρα της ατομικής επιχειρήσεως, ή κατά περίπτωση, η έδρα της εταιρίας στην οποία μετέχουν.

18.15 Μεταβολή άρμοδιότητας Οικονομικού Έφορου.

Σέ περίπτωση πού δο φορολογούμενος, λόγω άλλαγής της κατοικίας ή της έδρας της κύριας επιχειρήσεως ή τού έπαγγέλματός του, ύπαχθεί στήν άρμοδιότητα άλλου Οικονομικού Έφορου, ύποχρεούται μέχρι τή λήξη τού δυανυόμενου οικονομικού έτους νά γνωστοποιήσει, μέ ύπεύθυνη δήλωση, στόν προηγούμενο Οικονομικό Έφορο τόν τόπο της νέας κατοικίας ή της κύριας επιχειρήσεως ή τού έπαγγέλματός του.

Η παράλειψη ύποβολής της ύπεύθυνης αύτης δηλώσεως, ώς καί ή ύποβολή άνακριβούς, συνεπάγεται τήν έπιβολή προστίμου μέχρι 200.000 δρχ.

18.16 Προκαταβολή φόρου.

Με βάση τη δήλωση που υποβάλλεται υπολογίζεται από την Οικονομική Εφορία ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα που αποκτήθηκε στο προηγούμενο ημερολογιακό ή διαχειριστικό ή γεωργικό, κατά περίπτωση, έτος, και επί πλέον ποσό ίσο προς το 50% του φόρου αυτού ως προκαταβολή για το φόρο εισοδήματος του διανυούμενου οικονομικού έτους.

Η προκαταβολή αυτή, η οποία λέγεται και **προεισπραξη**, εκπίπεται από τον οφειλόμενο φόρο του επόμενου οικονομικού έτους και αν τέτοιος φόρος δεν οφείλεται η προκαταβολή επιστρέφεται.

Η προκαταβολή προϋποθέτει κτήση εισοδημάτων μέσα στο δυανυόμενο οικονομικό έτος, τα οποία θα φορολογηθούν στο επόμενο έτος. Συνεπώς, αν κατά το διανυόμενο έτος είναι βέβαιο ότι δεν θα αποκτηθεί εισόδημα λόγω π.χ. παύσεως των εργασιών της επιχειρήσεως του φορολογουμένου, πωλήσεως ή κατεδαφίσεως των οικοδομών του κλπ. προκαταβολή δεν υπολογίζεται.

Αν στη δήλωση που υποβλήθηκε περιλαμβάνονται και εισοδήματα για τα οποία ο φόρος παρακρατείται στην πηγή τους (π.χ. εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες), το ποσό της προκαταβολής μειώνεται κατά το ποσό του φόρου, ο οποίος

προβλέπεται ότι θα παρακρατηθεί μέσα στο διανυόμενο έτος από την πηγή αυτή. Επειδή όμως ο φόρος αυτός δεν μπορεί να προβλεφθεί με ακρίβεια γι' αυτό και το ποσό της προκαταβολής μειώνεται κατά το ποσό του φόρου, ο οποίος παρακρατήθηκε στο αμέσως προηγούμενο οικονομικό έτος.

Το παραπάνω ποσό της προκαταβολής του φόρου αυξάνεται ανάλογα από τον Οικονομικό Έφορο, όταν μετά από έλεγχο διαπιστωθεί διαφορά στο φορολογητέο εισόδημα και συνεπώς και στο φόρο πάνω στον οποίο υπολογίσθηκε αρχικά η προκαταβολή.

Η προκαταβολή όπως και ο κύριος φόρος του εισοδήματος καταβάλλονται μαζί σε δόσεις.

18.17 Μείωση προκαταβλητέου φόρου.

Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος κατά τη διάρκεια του διανυομένου οικονομικού έτους στερήθηκε από κάποια πηγή εισοδήματος π.χ. παύση των εργασιών της επιχειρήσεώς του, πώληση της οικοδομής του κλπ. ή δεν στερήθηκε από τέτοια πηγή αλλά προβλέπει ότι το συνολικό εισόδημά του θα μειωθεί κατά ποσοστό ανώτερο του 25% του εισοδήματος του προηγούμενου έτους, δικαιούται να ζητήσει, με αίτησή του, ανάλογη μείωση της προκαταβολής που βεβαιώθηκε.

Η αίτηση αυτή υποβάλλεται μέχρι το τέλος Σεπτεμβρίου του διανυομένου οικονομικού έτους στον Οικονομικό Έφορο, ο οποίος το αργότερο μέσα σε τρείς μήνες υποχρεούται να προβεί σε επαλήθευση της αίτησεως και να ανακοινώσει στο φορολογούμενο το πόρισμα του ελέγχου του. Στην περίπτωση που ύστερα από έλεγχο ο Οικονομικός Έφορος αποδεχθεί την αίτηση του φορολογουμένου υποχρεούται να προβεί σε ανάλογη μείωση της προκαταβολής που βεβαιώθηκε.

18.18 Φορολογία καθαρών κερδών εταιριών ομορρύθμων, ετερορρύθμων, περιορισμένης ευθύνης και κοινοπραξιών.

Τα καθαρά κέρδη των προσωπικών (ομορρύθμων και ετερορρύθμων) και περιορισμένης ευθύνης εταιριών, ως και των κοινοπραξιών τεχνικών έργων, φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρίας ή της κοινοπραξίας. Εξαιρούνται από τις διατάξεις αυτές οι κοινοπραξίες που έγιναν αποκλειστικά μεταξύ ανωνύμων εταιριών.

Η διάταξη αυτή έχει ως σκοπό την αποθάρρυνση της δημιουργίας εικονικών εταιριών ή κοινοπραξιών που δημιουργούνται από τους ενδιαφερόμενους με στόχο τη διάσπαση των καθαρών κερδών, που αποκτά στην πραγματικότητα ένα πρόσωπο, σε περισσότερα πρόσωπα. Στην περίπτωση της διασπάσεως των καθαρών κερδών ενός προσώπου σε περισσότερα, λόγω συστάσεως εικονικής εταιρίας, επιτυγχάνεται η φορολόγησή τους με χαμηλότερο συντελεστή από εκείνον πού, λόγω της προοδευτικότητας της φορολογικής κλίμακας, θα αναλογούσε στα κέρδη αυτά.

Για να καταλάβομε καλύτερα τη φορολογική ελάφρυνση την οποία επιτυγχάνουν οι φορολογούμενοι με τη σύσταση εικονικών εταιριών ας λάβομε το εξής παράδειγμα: Φορολογούμενος με σύζυγο, η οποία δεν έχει δικά της εισοδήματα και δύο παιδιά ηλικίας 20 και 21 ετών τα οποία σπουδάζουν στο Πανεπιστήμιο, έχει ατομική εμπορική επιχείρηση με ετήσια καθαρά κέρδη 1.500.000 δρχ. Ο φορολογούμενος αυτός μετατρέπει την ατομική του επιχείρηση για λόγους φορολογικούς,

σε ομόρρυθμη εταιρία και προσλαμβάνει συνεταίρους τα παιδιά του. Στην εταιρία μετέχουν και οι τρείς ισόποσα στα κέρδη. Έστω ότι τα κέρδη της ομόρρυθμης εταιρίας, η οποία υποκατάστησε την ατομική επιχείρηση του φορολογουμένου, είναι τα ίδια στα επόμενα χρόνια.

Στην πρώτη περίπτωση που ο φορολογούμενος έχει ατομική επιχείρηση το κέρδος που είναι 1.500.000 δρχ. φορολογείται στο όνομά του, η δε φορολογική του επιβάρυνση είναι:

Καθαρό εισόδημα	1.500.000
-----------------	-----------

Εκπτώσεις

α) Αφορολόγητο ποσό για το φορολογούμενο	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τη σύζυγο	20.000
γ) Αφορολόγητο ποσό για τα παιδιά	<u>30.000</u>

Φορολογητέο εισόδημα	<u>1.430.000</u>
----------------------	------------------

Ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα αυτό με βάση τη φορολογική κλίμακα είναι 507.030 δρχ. Το ποσό αυτό του φόρου μειώνεται:

— Για τη σύζυγο	4.800
— Για το πρώτο παιδί	6.500
— Για το δεύτερο παιδί	<u>8.000</u>
Σύνολο μειώσεων του φόρου	<u>19.300</u>

Επομένως έχομε επιβάρυνση του φορολογουμένου για φόρο εισοδήματος 507.030 — 19.300 = 487.730 δρχ.

Στη δεύτερη περίπτωση το εισόδημα του φορολογούμενου που είναι 1.500.000 δρχ. και το οποίο ανήκει στην πραγματικότητα σ' αυτόν, αφού τα παιδιά του μετέχουν στην εταιρία εικονικά, διασπάται σε τρία ίσα μέρη. Έτσι το εισόδημα αυτό φορολογείται ξεχωριστά στο όνομά του και στο όνομα των παιδιών του. Ο φόρος που προκύπτει τώρα για το φορολογούμενο είναι:

Καθαρό εισόδημα	500.000
-----------------	---------

Εκπτώσεις

α) Αφορολογητο ποσό για το φορολογούμενο	20.000
β) Αφορολόγητο ποσό για τή σύζυγο	<u>20.000</u>

Φορολογητέο εισόδημα	<u>460.000</u>
----------------------	----------------

Ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα αυτό είναι:

Μείωση φόρου για τη σύζυγο	4.800
Φόρος που προκύπτει τελικά	<u>75.430</u>

Ο φόρος που προκύπτει για κάθε παιδί του είναι:

Καθαρό εισόδημα	500.000
Έκπτωση αφορολόγητου ποσού	<u>20.000</u>
Καθαρό φορολογητέο εισόδημα	<u>480.000</u>
Φόρος κλίμακας 86.230 δρχ.	

Ο ίδιος ο φόρος αναλογεί και στο εισόδημα του άλλου παιδιού.

Επομένως ο φόρος που τελικά θα καταβληθεί θα είναι:

$$75.430 + 86.230 + 86.230 = 247.890 \text{ δρχ.}$$

Στο πιο πάνω παράδειγμα παρατηρούμε ότι όταν το καθαρό εισόδημα των 1.500.000 δρχ., δηλαθεί όλο στο όνομα του φορολογουμένου προκύπτει φόρος εισοδήματος 487.730 δρχ., ενώ για το ίδιο εισόδημα, όταν διασπασθεί σε τρία ίσα μέρη, προκύπτει φόρος εισοδήματος 247.890 δρχ. Επομένως έχομε **φοροαποφυγή** $487.730 - 247.890 = 239.840$ δρχ.

Για τη φορολογία των κερδών αυτών οι Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. και οι κοινοπραξίες τεχνικών έργων, είναι υποχρεωμένες να επιδώσουν, με το νόμιμο εκπρόσωπό τους, στον Οικονομικό Έφορο της έδρας τους, ιδιαίτερη δήλωση (βλέπε παράρτημα πινάκων, όπου υπάρχει σχετικό υπόδειγμα) για τα οικονομικά αποτελέσματα που πραγματοποίησαν μέσα στη διαχειριστική περίοδο που έληξε. Στη δήλωση αυτή πρέπει να γίνεται κατανομή των κερδών ή των ζημιών αυτών μεταξύ των εταίρων ή των μελών της κοινοπραξίας τεχνικών έργων κατά περίπτωση. Η δήλωση αυτή γίνεται σε ιδιαίτερο έντυπο που χορηγείται δωρεάν από την Οικονομική Εφορία και είναι ανεξάρτητη από τις δηλώσεις των εταίρων, ως φυσικών προσώπων. Η προθεσμία υποβολής της δηλώσεως είναι:

α) Για τις Ε.Π.Ε. μηνιαία από την ημέρα που εγκρίθηκε ο ισολογισμός της εταιρίας από τη συνέλευση των εταίρων της. Η συνέλευση πρέπει να συνέλθει υποχρεωτικά μέσα σε τρείς μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.

β) Για τις Ο.Ε., Ε.Ε. και κοινοπραξίες τεχνικών έργων, τρίμηνη από τη λήξη της διαχειριστικής τους περιόδου.

Τα καθαρά κέρδη των παραπάνω εταιριών και κοινοπραξιών τεχνικών έργων φορολογούνται με ειδική κλίμακα, αφού από τα κέρδη αυτά αφαιρεθούν προηγουμένως:

- Τα κέρδη που προέρχονται από τη συμμετοχή της ομόρρυθμης ή ετερόρυθμης ή περιορισμένης ευθύνης σε άλλη Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. ή κοινοπραξία τεχνικών έργων.
- Τα κέρδη της Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. και κοινοπραξίας τεχνικών έργων τα οποία:
- Απαλλάσσονται από το φόρο με οποιοδήποτε νόμο (π.χ. οι τόκοι καταθέσεων ταμιευτηρίου κλπ.).
- Φορολογήθηκαν με ειδικό τρόπο, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν (π.χ. μερίσματα από μετοχές) επομένως εξαντλήθηκε η φορολογική τους υποχρέωση για τα κέρδη αυτά.

Η κλίμακα με βάση την οποία φορολογούνται τα κέρδη των Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. και των κοινοπραξιών τεχνικών έργων είναι:

Κλιμάκιο κερδών	Συντ. φόρου	Ποσό φόρου	Σύνολο	
			Κερδών	Φόρου
300.000	7%	21.000	300.000	21.000
300.000	13%	39.000	600.000	60.000
Υπερβάλλον	18%			

Στο φόρο που αναλογεί με βάση την πιό πάνω φορολογική κλίμακα επιβάλλεται εισφορά Ο.Γ.Α., η οποία υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή 10% ανεξάρτητα από το ποσό του φόρου που προκύπτει.

Ο οφειλόμενος φόρος και η εισφορά Ο.Γ.Α. καταβάλλεται σε οκτώ ίσες μηνιαίες δόσεις από τις οποίες η πρώτη καταβάλλεται ταυτόχρονα με την υποβολή της εμπρόθεσμης δηλώσεως.

Σε περίπτωση εκπρόθεσμης υποβολής δηλώσεως καταβάλλονται αμέσως οι ληξιπρόθεσμες δόσεις του φόρου, καθώς και προσαύξηση φόρου που αναλογεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις (5% για κάθε μήνα καθυστερήσεως και μέχρι 50%).

Τα καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κάθε εταίρο ή μέλος της κοινοπραξίας από τη συμμετοχή του σε μια ή περισσότερες ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίες και κοινοπραξίες τεχνικών έργων προστίθενται στα λοιπά εισοδήματα αυτού και φορολογούνται με την κλίμακα του νόμου μόνο όταν ο επί πλέον φόρος ο οποίος προκύπτει από τη συνάθροιση των κερδών αυτών στα λοιπά εισοδήματα του φορολογουμένου είναι μεγαλύτερος από το φόρο που κατέβαλε για λογαριασμό του η εταιρία ή η κοινοπραξία για τα κέρδη που του αναλογούν. Στην περίπτωση αυτή ο φόρος που αναλογεί στα κέρδη από τη συμμετοχή του φορολογουμένου σε ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, περιορισμένης ευθύνης εταιρία ή κοινοπραξία τεχνικών έργων αφαιρείται από το φόρο που αναλογεί στο συνολικό εισόδημά του. Όταν όμως ο φόρος που αναλογεί με βάση την κλίμακα του νόμου στα κέρδη από τη συμμετοχή του φορολογουμένου στην εταιρία ή κοινοπραξία είναι μικρότερος από το φόρο που κατέβαλε για λογαριασμό του η εταιρία ή κοινοπραξία ή δεν προκύπτει φόρος με βάση την κλίμακα του νόμου, τότε η φορολογική υποχρέωση του φορολογουμένου για τα κέρδη αυτά εξαντλείται και δεν δικαιούται αυτός να τα προσθέσει στα λοιπά εισοδήματά του. Σε αυτή την περίπτωση ο φόρος που έχει καταβληθεί από την εταιρία ή κοινοπραξία δεν συμψφίζεται με το φόρο που οφέλεται από τον εταίρο ή μέλος της κοινοπραξίας από τα άλλα εισοδήματα αυτού.

Παράδειγμα 1ο.

Ο φορολογούμενος «Α» με προστατευόμενα μέλη σύζυγο και δύο παιδιά ασκεί ατομική επιχείρηση η οποία πραγματοποίησε στο 1978 καθαρά κέρδη δρχ. 500.000. Ο ίδιος φορολογούμενος συμμετέχει με ποσοστό 20% στην Ο.Ε. «Β και Σία», η οποία στη διαχείριση 1/1-31/12/78 πραγματοποίησε κέρδη δρχ. 300.000, δηλαδή σε αυτόν αναλογούν καθαρά κέρδη δρχ. 60.000.

1) Υπολογισμός του φόρου στα εισοδήματά του εκτός από τα εισοδήματα αυτού από τη συμμετοχή του την Ο.Ε. «Β και Σία».

Εισόδημα από Δ πηγή δρχ. 500.000

Εκπτώσεις

α) Αφορολόγητο όριο	20.000
β) Οικογενειακά βάρη (σύζυγος, δύο τέκνα)	<u>50.000</u>
	<u>70.000</u>

Φορολογητέο εισόδημα	<u>430.000</u>
----------------------	----------------

Φόρος με βάση την κλίμακα του νόμου	71.230
Μείωση του φόρου ($4.800 + 6.500 + 8.000$)	<u>19.300</u>

Φόρος που αναλογεί	<u>51.930</u>
--------------------	---------------

2) Υπολογισμός του φόρου στο συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου «Α».

Από την ατομική του επιχείρηση	500.000
--------------------------------	---------

Από την Ο.Ε. «Β και Σία»	<u>60.000</u>
--------------------------	---------------

Σύνολο εισοδημάτων Δ πηγής	560.000
Εκπτώσεις	<u>70.000</u>

Φορολογητέο εισόδημα	<u>490.000</u>
----------------------	----------------

Φόρος με βάση την κλίμακα του νόμου	89.590
-------------------------------------	--------

Μείωση του φόρου ($4.800 + 6.500 + 8.000$)	<u>19.300</u>
---	---------------

Φόρος που αναλογεί	<u>70.290</u>
--------------------	---------------

Στο προηγούμενο παράδειγμα παρατηρούμε ότι όταν προστεθούν στα λοιπά εισοδήματα του φορολογουμένου τα κέρδη από τη συμμετοχή του στην εταιρία προκύπτει παραπάνω φόρος: $70.290 - 51.930 = 18.360$ δρχ.

Επειδή ο φόρος αυτός είναι μεγαλύτερος από το φόρο που κατέβαλε η εταιρία για τα κέρδη που του αναλογούν και ο οποίος είναι $60.000 \times 7\% = 4.200$ δρχ., ο «Α» θα φορολογηθεί με την κλίμακα του νόμου για το σύνολο των εισοδημάτων του. Από το φόρο δύναται που αναλογεί στο συνολικό εισόδημα του «Α» θα αφαιρεθεί ο φόρος που πλήρωσε η εταιρία για λογαριασμό του και επομένως ο φόρος που οφείλεται είναι $70.290 - 4.200 = 66.090$ δρχ.

Παράδειγμα 2ο.

Ο φορολογούμενος «Α» με προστατευόμενα μέλη σύζυγο και τρία παιδιά συμμετέχει με ποσοστό 50% στην Ο.Ε «Α και Β», η οποία στη διαχείριση 1/1 - 31/12/78 πραγματοποίησε κέρδη δρχ. 1.200.000 και επομένως αναλογούν σε αυτόν κέρδη δρχ. 600.000. Έστω ότι ο «Α» δεν έχει εισοδήματα από άλλη πηγή.

1) Υπολογισμός του φόρου με βάση την κλίμακα του νόμου.

Εισόδημα από Δ' πηγή

δρχ. 600.000

Εκπτώσεις

α) Αφορολόγητο όριο	20.000	
β) Οικογενειακά βάρη (σύζυγος, δύο τέκνα)	50.000	<u>70.000</u>

Φορολογητέο εισόδημα	<u>530.000</u>
----------------------	----------------

Φόρος με βάση την κλίμακα του νόμου	103.190
Μείωση του φόρου (4.800 + 6.500 + 8.000 + 9.500)	<u>28.800</u>
Φόρος που αναλογεί	<u>74.390</u>

2) Υπολογισμός του φόρου που αναλογεί στα κέρδη από τη συμμετοχή του στην εταιρεία:

$$\begin{aligned} 300.000 \times 7\% &= 21.000 \\ 300.000 \times 13\% &= 39.000 \\ 600.000 \times 18\% &= \underline{108.000} \end{aligned}$$

Φόρος που αναλογεί στα κέρδη του $168.000 : 2 = 84.000$ δρχ.

Στο παράδειγμα αυτό παρατηρούμε ότι ο φόρος που αναλογεί με βάση την κλίμακα του νόμου είναι μικρότερος από το φόρο που κατέβαλε η εταιρία για τα κέρδη που αναλογούν στον «Α». Επομένως η φορολογική υποχρέωση του «Α» για τα κέρδη που του αναλογούν έχει εξαντληθεί και η διαφορά $84.000 - 74.390 = 9.610$ δρχ. δεν επιστρέφεται ούτε συμψηφίζεται με άλλο φόρο.

18.19 Ερωτήσεις

- Ποιό είναι το αντικείμενο φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων;
- Ποιές είναι οι πηγές του εισοδήματος;
- Ποιό εισόδημα είναι ακαθάριστο και ποιό καθαρό;
- Ο φόρος εισοδήματος αποτελεί δαπάνη, η οποία εκπίπτεται από τα ακαθάριστο εισόδημα;
- Σε μια ατομική επιχείρηση που τηρεί βιβλία Δ κατηγορίας Κ.Φ.Σ., το ποσό του φόρου εισοδήματος που πληρώνει ο επιχειρηματίας σε ποιό λογαριασμό θα το καταχωρίσετε;
- Ποιοί υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων;
- Πώς βρίσκεται το συνολικό καθαρό εισόδημα των φυσικών προσώπων;
- Η ζημία που προέρχεται από εμπορικές και γεωργικές επιχειρήσεις, η οποία προκύπτει από επαρκή και ακριβή βιβλία, αν δεν συμψηφίζεται με άλλο εισόδημα τι γίνεται;
- Ποιά μείωση προβλέπει ο νόμος για το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και ποιά για το καθαρό εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα;
- Τι γνωρίζετε για την ειδική μείωση που ισχύει για ορισμένες κατηγορίες φορολογουμένων που αποκτούν εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες ή αροιβίες από ελευθέρια επαγγέλματα;
- Τι γνωρίζετε για την πρόσθετη μείωση του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες για δύσους προσφέρουν υπηρεσίες ή κατοικούν στις ακριτικές περιοχές;
- Ποιά εισοδήματα που αποδειγμένα δεν εισπράχθηκαν από το φορολογούμενο και εφόσον εκχωρηθούν στο δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα δεν φορολογούνται;
- Οι σύζυγοι υποβάλλουν κοινή φορολογική δήλωση ή ξεχωριστά ο καθένας;
- Τα εισοδήματα της συζύγου προστίθενται στα εισοδήματα του συζύγου και φορολογούνται ενιαία ή φορολογούνται ξεχωριστή;
- Σε ποιά περίπτωση τα εισοδήματα της συζύγου προστίθενται στα εισοδήματα του συζύγου;
- Πότε η σύζυγος έχει υποχρέωση να επιδώσει ξεχωριστή δήλωση;
- Το εισόδημα των τέκνων, που δεν έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους φορολογεί-

- ται ξεχωριστά ή προστίθεται στο εισόδημα του πατέρα ή της μητέρας τους, κατά περίπτωση;
18. Ποιά εισοδήματα των ανηλίκων τέκνων φορολογούνται χωριστά, οπότε ο ανηλίκος έχει ίδια φορολογική υποχρέωση;
 19. Ποιοι απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος προσωπικά;
 20. Ποιές πραγματικές απαλλαγές προβλέπονται από τη φορολογία εισοδήματος για το εισόδημα:
α) Από οικοδομές. β) Από κινητές αξίες. γ) Από εμπορικές επιχειρήσεις. δ) Από επιχειρήσεις και ε) από μισθωτές υπηρεσίες;
 21. Ποιοί είναι το αφορολόγητο ποσό, το οποίο εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα, ως ελάχιστο δριο συντηρήσεως του φορολογουμένου και για ποιούς το ποσό αυτό πενταπλασιάζεται;
 22. Ποιό είναι το αφορολόγητο ποσό το οποίο εκπίπτεται από το καθαρό συνολικό εισόδημα του φορολογουμένου για τη σύζυγο, τα παιδιά και τα λοιπά πρόσωπα που συνοικούν και βαρύνουν το φορολογούμενόν τον;
 23. Ποιά από τα πρόσωπα που συνοικούν με το φορολογούμενο θεωρούνται ότι τον βαρύνουν;
 24. Ποιό ποσό επί πλέον εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου για τα πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν, όταν παρουσιάζουν αναπηρία 67% και πάνω από διανοητική καθυστέρηση ή φυσική αναπηρία;
 25. Τι πρέπει να επισυναφθεί στη φορολογική δήλωση που υποβάλλεται από το φορολογούμενο για να εκπεσθεί από το συνολικό καθαρό εισόδημα:
α) Το ποσό που καταβλήθηκε στη σύζυγο και στα παιδιά για διατροφή.
β) Τα έξοδα ιατρονοσοκομειακής περιθάλψεως του υπόχρεου και των προσώπων που συγκατοικούν και τον βαρύνουν.
 26. Ποιό είναι το ποσό των ασφαλίστρων που εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα για τους δύο συζύγους και τα παιδιά τους, τα οποία καταβλήθηκαν προαιρετικά σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις;
 27. Ποιό είναι το ποσό της δαπάνης αγοράς και εγκαταστάσεως του ηλιακού θερμοσίφωνα το οποίο εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα;
 28. Ποιό είναι το ποσό του ετήσιου ενοίκιου που καταβάλλεται από φορολογούμενο **μισθωτό** ή **συνταξιούχο** για την κύρια κατοικία του, το οποίο εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα και ποιές προϋποθέσεις πρέπει να υπάρχουν ειδικά για την έκπτωση αυτή;
 29. Με ποιές προϋποθέσεις η **φορολογούμενη** μπορεί να εκπέσει από το καθαρό εισόδημά της ποσό για τη φύλαξη του παιδιού της και μέχρι ποιό ποσό;
 30. Τα ποσά των εκπτώσεων γενικά εκπίπτονται από το συνολικό καθαρό εισόδημα του φορολογουμένου ή της φορολογουμένης;
 31. Αν ο σύζυγος δεν έχει δικό του εισόδημα ποιά ποσά των εκπτώσεων αφαιρούνται από το εισόδημα της συζύγου.
 32. Ποιά ποσά εκπτώσεων του εισοδήματος αφαιρούνται από το εισόδημα της συζύγου, εφόσον αυτό ζητηθεί με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος;
 33. Ποιά στάδια διέρχεται το ακαθάριστο εισόδημα μέχρι που να εξαχθεί το φορολογητέο;
 34. Τι εννοούμε στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων με τους όρους απαλλαγή, δαπάνες, μειώσεις, εκπτώσεις;
 35. Ποιοί είναι το ποσό της μειώσεως του φόρου που προβλέπει ο νόμος για κάθε πρόσωπο που συνοικεί με το φορολογούμενο και τον βαρύνει;
 36. Αν μετά την ενέργεια των εκπτώσεων το ποσό του εισοδήματος που απομένει στο φορολογούμενο είναι μέχρι 80.000 δρχ., ποιό είναι το κύριο ποσό του φόρου που εκπίπτει από το φόρο της συζύγου;
 37. Ποίων προσώπων η μείωση του φόρου ενεργείται στο σύνολό της από το ποσό του φόρου που προκύπτει στο εισόδημα της συζύγου, εφόσον αυτή το ζητήσει με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος;
 38. Αν το συνολικό ποσό των μειώσεων του φόρου είναι μεγαλύτερο από το φόρο ο οποίος προκύπτει στα εισοδήματα του φορολογουμένου και της συζύγου, η διαφορά αυτή τι γίνεται;
 39. Ποιοί είναι το ποσό μειώσεως του φόρου σε περίπτωση τελέσεως πρώτου γάμου;
 40. Ποιό είναι το ποσό μειώσεως του φόρου για το φορολογούμενο που αποκτά παιδί;
 41. Πώς υπολογίζεται ο συμπληρωματικός φόρος στα εισοδήματα από οικοδομές και εκμίσθωση γιαύνων;
 42. Πώς υπολογίζεται ο φόρος που παρακρατείται από τον εργοδότη για τις αμοιβές των αξιωματικών

- του εμπορικού ναυτικού και του ιπάμενου προσωπικού της πολιτικής αεροπορίας;
43. Ποιό είναι το τέλος χαρτοσήμου που υπολογίζεται στα ακαθάριστα εισοδήματα από εκμίσθωση οικοδομών και γαιών και ποιά είναι η εισφορά για τον Ο.Γ.Α. στα τέλη χαρτοσήμου;
 44. Τί γνωρίζετε για το τέλος υδρεύσεως και αποχετεύσεως;
 45. Τι γνωρίζετε για την εισφορά για τον Ο.Γ.Α. η οποία επιβάλλεται στο φόρο εισοδήματος;
 46. Από το φόρο που αναλογεί στο συνολικό φορολογητέο εισόδημα ποιοί φόροι εκπίπονται;
 47. Το υπόλοιπο ποσό του φόρου που απομένει μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων του φόρου σε πόσες μηνιαίες δόσεις καταβάλλεται και μέσα σε ποιά προθεσμία;
 48. Αυτοί που εξοφλούν ολόκληρο το ποσό του φόρου μέσα στην προθεσμία καταβολής της πρώτης δόσεως ποιάς εκπτώσεως δικαιούνται;
 49. Ποιοί έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν φορολογική δήλωση;
 50. Ποιοί είναι υποχρεωμένοι σε υποβολή φορολογικής δηλώσεως για τα εισοδήματά τους, ανεξάρτητα αν έχουν ή όχι υποχρέωση να καταβάλλουν φόρο;
 51. Ποιοί έχουν υποχρέωση να υποβάλλουν δήλωση για τα εισοδήματα τρίτων;
 52. Πώς διακρίνομε τις φορολογικές δηλώσεις εισοδήματος;
 53. Ποιές είναι οι κυρώσεις σε περίπτωση που δεν υποβληθεί καθόλου δήλωση ή υποβληθεί ανακριβής ή ελλιπής ή εκπρόθεσμη τέτοια;
 54. Μέσα σε ποιό χρονικό διάστημα πρέπει να υποβληθεί η φορολογική δήλωση;
 55. Ποιά είναι τα απαραίτητα στοιχεία τα οποία πρέπει να περιέχει η δήλωση (Μελετήσατε το σχετικό έντυπο στο τέλος του βιβλίου);
 56. Σε ποιό Οικονομικό Έφορο πρέπει να δοθεί η φορολογική δήλωση;
 57. Τι γνωρίζετε για την προκαταβολή (προείσπραξη), έναντι του φόρου εισοδήματος του διανυόμενου οικονομικού έτους;
 58. Σε ποιές περιπτώσεις είναι δυνατό να γίνει μείωση του προκαταβλητέου φόρου;
 59. Τι γνωρίζετε για τη φορολογία καθαρών κερδών των προσωπικών (ομορρύθμων και ετερορύθμων) και περιορισμένης ευθύνης εταιριών καθώς και των κοινοπραξιών τεχνικών έργων;
 60. Για ποιό λόγο τα κέρδη των Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε. και κοινοπραξιών τεχνικών έργων φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρίας ή κοινοπραξίας;
 61. Πότε τα καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κάθε εταίρο ή μέλος της κοινοπραξίας από τη συμμετοχή του σε μια ή περισσότερες ομόρρυθμες ή ετερόρυθμες ή περιορισμένης ευθύνης εταιρίες και κοινοπραξίες τεχνικών έργων προσθέτονται στα λοιπά εισοδήματα του φορολογουμένου και φορολογούνται με την κλίμακα;

18.20 Ασκήσεις.

1. α) Ο Α πραγματοποίησε καθαρό εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομών 300.000 δρχ., από μερίσματα μετοχών Α.Ε. 400.000 δρχ. και ζημία από την ατομική του επιχείρηση 120.000 δρχ.
β) Ο Β πραγματοποίησε καθαρό εισόδημα από εκμίσθωση γαιών 200.000 δρχ. από αμοιβή ως μέλος του διοικητικού συμβουλίου της Α.Ε. «Χ» 150.000 δρχ. και ζημία από την ατομική του βιομηχανική επιχείρηση 350.000 δρχ.
γ) Ο Γ πραγματοποίησε καθαρό εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομών 450.000 δρχ., από μερίσματα μετοχών Α.Ε. 150.000 δρχ. και ζημία από την ατομική του βιοτεχνική επιχείρηση 800.000 δρχ.
- Na βρήτε σε κάθε περίπτωση το συνολικό καθαρό εισόδημα.
2. α) Το ετήσιο καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες των Α. Ανδρέου, Β. Βασιλείου, Γ. Γεωργίου και Δ. Δημητρίου είναι 280.000 δρχ., 550.000 δρχ., 865.000 δρχ. και 1.200.000 δρχ. αντίστοιχα.
β) Το ετήσιο καθαρό εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα των Κ. Καρά, Ε. Ελευθερίου και Ι. Λεούση είναι 110.000 δρχ., 365.000 δρχ. και 548.000 δρχ. αντίστοιχα.
γ) Το ετήσιο καθαρό εισόδημα του Δ. Ζήση από μισθωτές υπηρεσίες είναι 270.000 δρχ. και από ελευθέρια επαγγέλματα 185.000 δρχ. του δε Ι. Χρήστου από μισθωτές υπηρεσίες είναι 786.000 δρχ. και από ελευθέρια επαγγέλματα 450.000 δρχ.
Na υπολογίστε σε κάθε περίπτωση το ποσό της μειώσεως που προβλέπει ο νόμος για τα εισοδήματα αυτά.
3. Ο Ε. Δημητρίου, δημοσιογράφος της εφημερίδας «Χ» απόκτησε ετήσιο καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες:
α) 600.000 δρχ., β) 1.050.000 δρχ., γ) 1.700.000 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση την ειδική μείωση για τα εισοδήματα αυτά, έχοντας υπόψη ότι το καθαρό εισόδημα από τις κύριες αποδοχές που αποκτούν αποκλειστικά οι δημοσιογράφοι από την άσκηση του επαγγέλματός τους μειώνεται κατά 50% για το ποσό των καθαρών αποδοχών ως τις 800.000 δρχ. και 25% στο τμήμα των καθαρών αποδοχών από 800.001 μέχρι 1.100.000 δρχ. Να συγκρίνετε την ειδική μείωση του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες που αποκτούν οι δημοσιογράφοι με τη γενική μείωση που προβλέπει ο νόμος για τους υπόλοιπους μισθωτούς και να βρήτε ποιοί τυγχάνουν ευνοϊκότερης φορολογικής μεταχειρίσεως.

4. Ο Ε. Λινός υπάλληλος (ή τεχνικός) της πμερήσιας εφημερίδας των Αθηνών «X» απόκτησε ετήσιο καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες: α) 450.000 δρχ., β) 900.000 δρχ., γ) 1.300.000 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση την ειδική μείωση για τα εισοδήματα αυτά έχοντας υπόψη ότι εφαρμόζονται αυτά που ισχύουν για τους δημοσιογράφους και τα οποία αναφέραμε στην προηγούμενη άσκηση. Στη συνέχεια συγκρίνετε την ειδική μείωση του υπαλλήλου ή τεχνικού της πμερήσιας εφημερίδας των Αθηνών με τη γενική μείωση των υπόλοιπων μισθωτών και κρίνετε αν υπάρχει ίση φορολογική μεταχειρίσιση των φορολογουμένων.

5. Ο Κ. Ζήσης, ο οποίος υπηρετεί ως δημόσιος υπάλληλος στο Σάμο, πραγματοποίησε ετήσιο καθαρό εισόδημα από την προσφορά των υπηρεσιών του στο Δημόσιο:

α) 270.000 δρχ., β) 650.000 δρχ., γ) 1.200.000 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση τη γενική μείωση που ισχύει για δύος τους μισθωτούς και την πρόσθετη μείωση της ακριτικής περιοχής και στη συνέχεια το γενικό σύνολο των μειώσεων του εισοδήματός του.

6. α) Ο Α. Ανδρέου έχει τεκμαρτό ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση της κύριας κατοικίας του 180.000 δρχ. Τα προστατευόμενα μέλη είναι η σύζυγος και ένα παιδί ηλικίας 10 ετών.

β) Ο Β. Βασιλείου έχει τεκμαρτό ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση της κύριας κατοικίας του 230.000 δρχ. Τα προστατευόμενα μέλη είναι η σύζυγος, δύο αγόρια ηλικίας 16 και 22 ετών και δύο ανύπαντρες θυγατέρες ηλικίας 18 και 24 ετών.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση το ποσό του ακαθάριστου εισοδήματος από ιδιοκατοίκηση που απαλλάσσεται από το φόρο εισόδηματος.

7. α) Ο Ι. Ιωάννου δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο καθαρό ετήσιο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 650.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάροη είναι η σύζυγος, τρία παιδιά ηλικίας 12, 14 και 16 ετών και η μητέρα του.

β) Ο Α. Καλλίτσης δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο ετήσιο καθαρό εισόδημα δικό του από μισθωτές υπηρεσίες 480.000 δρχ. και της συζύγου του από μισθωτές υπηρεσίες επίσης 370.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάροη είναι τρεις θυγατέρες ηλικίας 16, 17 και 22 ετών, ο πατέρας του, η μητέρα της συζύγου του και η ανύπαντρη αδελφή του, η οποία έχει αναπτρία 70% από διανοητική καθυστέρηση. Τα αφορολόγητα ποσά για τη σύζυγο και τους ανιόντες της, αφαιρούνται από το εισόδημά της, επειδή αυτό ζητήθηκε με τη δήλωση φορολογίας εισόδηματος.

γ) Ο συνταξιούχος αξιωματικός Ε. Γρηγορίου δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο εισόδημα από αναπτηρική σύνταξη την οποία πήρε από το Δημόσιο 740.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάροη είναι η σύζυγος, δύο παιδιά ηλικίας 10 και 12 ετών και ο πατέρας του.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση:

α) Την ειδική μείωση που προβλέπει ο νόμος για τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες.

β) Το σύνολο των εκπώσεων του εισοδήματος.

γ) Το φορολογητέο εισόδημα.

8. α) Από τον Ε. Ζήκα δηλώθηκε καθαρό εισόδημα 280.000 δρχ. Η δαπάνη για την αγορά και εγκατάσταση ηλιακού θερμοσίφωνα είναι:

α) 24.000 δρχ., β) 29.000 δρχ.

β) Από τον Ν. Νικολάου δηλώθηκε καθαρό εισόδημα 450.000 δρχ. Η δαπάνη για τον ηλιακό θερμοσίφωνα είναι α) 28.000 δρχ., β) 38.000 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση το ποσό της δαπάνης του ηλιακού θερμοσίφωνα που εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα.

9. α) Από τον Ζ. Ζαχαρίου δηλώθηκε καθαρό εισόδημα 320.000 δρχ. Τα ασφάλιστρα ζωής που καταβλήθηκαν σε ασφαλιστική επιχείρηση είναι:

α) 28.000 δρχ., β) 34.000 δρχ.

β) Από το Ν. Λινό δηλώθηκε καθαρό εισόδημα 560.000 δρχ. Τα ασφάλιστρα ζωής που καταβλή-

Θηκαν σε ασφαλιστική επιχείρηση είναι:

- α) 32.000 δρχ. β) 53.000 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση το ποσό των ασφαλίστρων που εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημα.

10. α) Η ιδιωτική υπάλληλος «Δ» δήλωσε καθαρή ετήσια αμοιβή της:
α) 340.000 δρχ. β) 560.000 δρχ. Αυτή έχει ένα παιδί 5 ετών που συνοικεί με αυτή.
β) Η παιδίατρος «Λ» δήλωσε καθαρή αμοιβή από το Τ.Ε.Β.Ε. όπου εργάζεται 320.000 δρχ. και από το ιατρείο της 110.000 δρχ. Έχει δύο παιδιά ηλικίας 2 και 4 ετών τα οποία συνοικούν με αυτήν.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση το ποσό για τη φύλαξη των τέκνων της που εκπίπτεται από το συνολικό καθαρό εισόδημά της.

11. α) Ο Ι. Ιωάννου δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο καθαρό ετήσιο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 650.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάρη είναι η σύζυγος, τρία παιδιά ηλικίας 12, 14 και 16 ετών και η μητέρα του. Ένα από τα παιδιά του παρουσιάζει αναπηρία 70% από διανοητική καθυστέρηση. Η εισφορά Ο.Γ.Α που αναλογεί στο φόρο εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους είναι 5.000 δρχ.
β) Ο Α. Καλλίτης δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο καθαρό ετήσιο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 840.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάρη είναι τρείς ανύπαντρες θυγατέρες 17, 19 και 22 ετών αντίστοιχα και ο πατέρας του. Τα έξοδα ιατρονοσοκομειακής περιθάλψεως του ίδιου και των προσώπων που συγκατοικούν και των βαρύνουν είναι 80.000 δρχ. Καταβλήθηκε για την αγορά και εγκατάσταση θερμοσίφωνα 45.000 δρχ. και για ετήσιο ενοίκιο για την κύρια κατοικία 96.000 δρχ. Ας σημειωθεί ότι ο φορολογούμενος αυτός και τα πρόσωπα που κατοικούν με αυτόν και των βαρύνουν δεν είναι κύριοι οικίας ή διαιρερίσματος. Η εισφορά Ο.Γ.Α. που αναλογεί στο φόρο εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους είναι 12.000 δρχ.
γ) Ο Φ. Φωτίου δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο καθαρό ετήσιο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 980.000 δρχ. Τα προστατεύομένα μέλη είναι η σύζυγος, η οποία παρουσιάζει φυσική αναπηρία 80%, δύο αγόρια ηλικίας 15 και 17 ετών, δύο θυγατέρες ανύπαντρες ηλικίας 20 και 22 ετών και ένα ορφανό από πατέρα και μητέρα τρίτου βαθμού της συζύγου του ηλικίας 12 ετών. Καταβλήθηκαν έξοδα ιατρονοσοκομειακής περιθάλψεως του ίδιου 40.000 δρχ.. ασφαλίστρα σε ασφαλιστική επιχείρηση για ασφάλιση ζωής δικά του και της συζύγου του 45.000 δρχ., ετήσιο ενοίκιο για την κύρια κατοικία του 144.000 δρχ. Ο φορολογούμενος αυτός και τα πρόσωπα που κατοικούν με αυτόν και των βαρύνουν δεν είναι κύριοι οικίας ή διαιρετίσματος. Η εισφορά Ο.Γ.Α. που αναλογεί στο φόρο εισοδήματος του προηγούμενου οικονομικού έτους είναι 12.000 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση:

- α) Τη μείωση που προβλέπει ο νόμος για τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες.
- β) Το σύνολο των εκπτώσεων του εισοδήματος.
- γ) Το φορολογητέο εισόδημα.

- δ) Το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του καθενός με βάση τη φορολογική κλίμακα.

12. Ο Α. Ζήσης δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο καθαρό ετήσιο εισόδημα από την ατομική του εμπορική επιχείρηση 675.000 δρχ. και καθαρό εισόδημα από οικοδομές 340.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάρη είναι η σύζυγος, δύο αγόρια ηλικίας 14 και 16 ετών και μία ανύπαντρη θυγατέρα. Η εισφορά του στο Ταμείο Εμπόρων είναι 80.000 δρχ. και η ειδική εισφορά για τον Ο.Γ.Α. που αναλογεί στο φόρο εισοδήματος του προηγούμενου έτους 14.000 δρχ.

Να βρήτε:

- α) Το συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα.
- β) Το σύνολο των εκπτώσεων του εισοδήματος.
- γ) Το φορολογητέο εισόδημα.
- δ) Το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα με βάση τη φορολογική κλίμακα.
- ε) Το συμπληρωματικό φόρο για το εισόδημα από οικοδομές.

13. α) Ο αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού Χ. Χρήστου εργάσθηκε 6 μήνες το χρόνο που πέρασε και πήρε συνολική καθαρή αμοιβή 4.000 λίρες. Η επίσημη ιστοιμία της δραχμής προς τη λίρα το χρόνο καταβολής της αμοιβής ήταν 115 δρχ. Τα προστατεύομένα μέλη είναι η σύζυγος και δύο παιδιά ηλικίας 6 και 8 ετών.

- β) Ο αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού Σ. Σίμος εργάσθηκε 11 μήνες το χρόνο που πέρασε και πήρε συνολική καθαρή αμοιβή 5.600 λίρες. Η επίσημη ιστοιμία της δραχμής προς τη λίρα το

- χρόνο καταβολής της αμοιβής ήταν 115 δρχ. Τα προστατευόμενα μέλη είναι η σύζυγος και τρία παιδιά ηλικίας 10, 12 και 15 ετών. Τα έξοδα ιατρικής περιθάλψεως της συζύγου του είναι 150.000 δρχ.
- γ) Ο πιλότος Δ. Δήμας της Ολυμπιακής Εταιρίας εργάσθηκε όλο το χρόνο που πέρασε και πήρε συνολική καθαρή αμοιβή 1.400.000 δρχ. Τα οικογενειακά βάρη είναι σύζυγος και δύο παιδιά ηλικίας 8 και 11 ετών.
- δ) Ο αξιωματικός του εμπορικού ναυτικού Ε. Νάκος εργάσθηκε 10 μήνες το χρόνο που πέρασε και πήρε συνολική καθαρή αμοιβή 14.400 δολλάρια. Η ιστομία της λίρας προς το δολλάριο το χρόνο καταβολής της αμοιβής ήταν 1 λίρα = 1,80 δολλάρια. Τα οικογενειακά βάρη είναι σύζυγος και τρία παιδιά ανήλικα.
- Να βρήτε σε κάθε περίπτωση:
- Το φόρο εισοδήματος που παρακρατήθηκε από τον εργοδότη με βάση την ειδική φορολογία που ισχύει για τις αμοιβές αυτές.
 - Το φόρο που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα.
- γ) Σε ποιές από τις παραπάνω περιπτώσεις ο φόρος εισοδήματος που παρακρατήθηκε με βάση την ειδική φορολογία που ισχύει για τις αμοιβές αυτές είναι ανώτερος από εκείνο που προκύπτει με βάση τη φορολογική κλίμακα. Στις ασκήσεις αυτές να βρήτε το επί πλέον ποσό φόρου που επιστρέφεται ύστερα από την υποβολή της ετήσιας δηλώσεως εισοδήματος από το δικαιούχο στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο.
14. Ο Ε. Ζήκας δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο καθαρό ετήσιο εισόδημα δικό του από μισθωτές υπηρεσίες 150.000 δρχ. και της γυναίκας του από μισθωτές υπηρεσίες επίσης 450.000 δρχ. Τα οικογενειακά του βάρη είναι δύο αγόρια ηλικίας 14 και 16 ετών, δύο ανύποντρες θυγατέρες ηλικίας 19 και 22 ετών, ο πατέρας του και η μητέρα της συζύγου. Τα αφορολόγητα ποσά για τη σύζυγο και τους ανιόντες της, αφαιρούνται από το εισόδημά της, επειδή αυτό ζητήθηκε με τη δήλωση φορολογίας εισοδήματος.
- Να υπολογίσετε τον οφειλόμενο φόρο με βάση τη φορολογική κλίμακα του νόμου.
15. Ο Ζ. Δημητρίδης δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο τα εξής εισοδήματά του:
- Καθαρό ετήσιο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις 980.000 δρχ., από τις οποίες οι 100.000 δρχ. προέρχονται από συμμετοχή του στην ετερόρρυθμη εταιρία «Α. Οικονόμου και Σία», της οποίας είναι ετερόρρυθμος εταίρος.
 - Ακαθάριστο ετήσιο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομών 400.000 δρχ., καθαρό δε 300.000 δρχ..
- Τα οικογενειακά του βάρη είναι η σύζυγος, 2 αγόρια 13 και 16 ετών και η κόρη του ηλικίας 22 ετών.
- Να βρήτε:
- Το συνολικό ετήσιο καθαρό εισόδημα.
 - Το σύνολο των εκπτώσεων του εισοδήματος.
 - Το φορολογητέο εισόδημα.
 - Το φόρο που αναλογεί στο εισόδημα με βάση τη φορολογική κλίμακα.
 - Το συμπληρωματικό φόρο για το εισόδημά του από τη συμμετοχή του στην ετερόρρυθμη εταιρία. Η εταιρία για τα κέρδη που του αναλογούν κατέβαλε φόρο 13.200 δρχ. και Ο.Γ.Α. 1320.
 - Τα τέλη χαρτοσήμου και την εισφορά του Ο.Γ.Α στο χαρτόσημο.
 - Την εισφορά για τον Ο.Γ.Α. στο φόρο εισοδήματος.
16. Ο Α. Ανδρέόπουλος δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο τα εξής εισοδήματα:
- Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομής που βρίσκεται στην Αθήνα 600.000 δρχ., καθαρό 450.000 δρχ.
 - Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομής που βρίσκεται στην Ηγουμενίτσα 100.000 δρχ., καθαρό 75.000 δρχ.
 - Ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση οικοδομής που βρίσκεται στον Πειραιά 100.000 δρχ.
- Να βρήτε:
- Το τέλος χαρτοσήμου.
 - Την εισφορά για τον Ο.Γ.Α. στα τέλη χαρτοσήμου.
 - Το τέλος υδρεύσεως και αποχετεύσεως.
17. Στα εισοδήματα του Α. Δημητρίου αναλογεί φόρος με βάση τη φορολογική κλίμακα 42.800 δρχ., του Ζ. Ζησιάδη 287.690 δρχ. και του Γ. Γεωργίου 487.370 δρχ.

Να βρήτε σε κάθε περίπτωση την εισφορά για τον Ο.Γ.Α. στο φόρο εισοδήματος των πιο πάνω προσώπων.

18. Ο Α. Ανδρέόπουλος, ιδιωτικός υπάλληλος, δήλωσε ετήσιο καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 900.000 δρχ.

Ο Β. Βασιλόπουλος, δημοσιογράφος της εφημερίδας «Χ», δήλωσε ετήσιο καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες 900.000 δρχ.

Ο Γ. Γεωργίου, ιατρός, δήλωσε ετήσιο καθαρό εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα 900.000 δρχ.

Ο Δ. Δήμας, βιοτέχνης, δήλωσε ετήσιο καθαρό εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις 900.000 δρχ.

Ο Ε. Ελευθερίου, εισοδηματίας, δήλωσε ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομής που βρίσκεται στην Αθήνα 1.200.000 δρχ., καθαρό 900.000 δρχ.

Όλοι οι παραπάνω φορολογούμενοι έχουν τα ίδια οικογενειακά βάρη, δηλαδή σύζυγο και τρία παιδιά ανήλικα.

Να βρήτε για τους πιο πάνω φορολογούμενους:

α) Το φόρο που αναλογεί στο εισόδημά τους με βάση τη φορολογική κλίμακα.

β) Το συμπληρωματικό φόρο για το εισόδημα από οικοδομές, όπου υπάρχει τέτοια περίπτωση.

γ) Τα τέλη χαρτοσήμου και την εισφορά για τον Ο.Γ.Α. στα τέλη χαρτοσήμου για το εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομών.

δ) Το τέλος υδρεύσεως και αποχετεύσεως στο εισόδημα από οικοδομές.

ε) Την εισφορά για τον Ο.Γ.Α. στο φόρο εισοδήματος.

στ) Τη συνολική φορολογική επιβάρυνση του καθενός.

ζ) Το εισόδημα που απομένει στον καθένα αφού αφαιρεθεί η συνολική φορολογική επιβάρυνση.

Να σχολιάσετε τις τυχόν διαφορές και να τις αιτιολογήσετε.

Σημείωση: Το καθαρό εισόδημα από τις κύριες αποδοχές που αποκτούν οι δημοσιογράφοι από την άσκηση του επαγγέλματός τους μειώνεται κατά 50% για το ποσό των καθαρών αποδοχών ως τις 800.000 δρχ. και 25% στο τμήμα των καθαρών αποδοχών από 800.001 δρχ. μέχρι 1.100.000 δρχ.

19. Η Ο.Ε. Α. Ανδρέου, Β. Βασιλείου και Γ. Γεωργίου πραγματοποίησε στη χρήση 1/1... ως 31/12.... καθαρά κέρδη 1.250.000 δρχ. Να υπολογίσετε το ποσό του φόρου και την εισφορά Ο.Γ.Α. που προκύπτει από τη φορολογία των κερδών στο όνομα του νομικού προσώπου. Στη συνέχεια να βρήτε το ποσό του φόρου που αναλογεί σε κάθε εταίρο έχοντας υπόψη ότι η συμμετοχή τους στα κέρδη είναι: Α. Ανδρέου 32%, Β. Βασιλείου 38% και Γ. Γεωργίου 30%.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΝΑΤΟ

ΠΗΓΕΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

19.1 Εισόδημα από οικοδομές (Α πηγή).

α) Ποιό θεωρείται εισόδημα από οικοδομές.

Εισόδημα από οικοδομές είναι αυτό που προκύπτει κάθε ημερολογιακό έτος από εκμίσθωση ή επίταξη ή ιδιοκατόικηση ή ιδιοχρησιμοποίηση μιας ή περισσοτέρων οικοδομών.

Εισόδημα από οικοδομές είναι επίσης και το **αντάλλαγμα** από την παραχώρηση χώρου για την τοποθέτηση φωτεινών επιγραφών και κάθε άλλου είδους διαφημίσεων.

Όταν εκμισθώνεται η οικοδομή με έπιπλα ή μηχανήματα στο εισόδημα από οικοδομές συνυπολογίζεται και το μισθώμα από τα έπιπλα και μηχανήματα που νοικιάζονται μαζί.

β) Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.

Ως εισόδημα από οικοδομές θεωρείται επίσης:

– Το εισόδημα των γηπέδων (οικοπέδων) όταν αυτά χρησιμοποιούνται ως αποθήκες, εργοστάσια ή εργαστήρια ή χώροι σταθμεύσεως αυτοκινήτων ή ως περιοχές θερινών θεαμάτων, καφενείων, γυμναστηρίων κλπ.

– Η αξία της οικοδομής την οποία ανήγειρε με έξοδά του ο μισθωτής σε οικόπεδο του εκμισθωτή, εφόσον συμφωνήθηκε μετά τη λήξη της μισθώσεως η οικοδομή αυτή να περιέρχεται κατά κυριότητα στον εκμισθωτή. Π.χ. ο Α ιδιοκτήτης οικοπέδου ενοικιάζει (εκμισθώνει) αυτό στο Β για 10 χρόνια με τη συμφωνία ο Β με έξοδά του να ανεγείρει στο οικόπεδο αυτό οικοδομή αξίας μέχρι 3.000.000 δρχ. Η οικοδομή αυτή μετά τη λήξη της μισθώσεως, δηλαδή στο τέλος της δεκαετίας συμφωνήθηκε να περιέλθει κατά κυριότητα στον ιδιοκτήτη του οικοπέδου χωρίς αντάλλαγμα. Έστω ότι πραγματοποιήθηκε η ανέγερση της οικοδομής και η πραγματική της αξία ανήλθε σε 2.800.000 δρχ. Την πραγματική αξία της οικοδομής θα διαιρέσουμε με το 10, όσα είναι τα έτη διάρκειας χρήσεως του οικοπέδου και το ποσό που θα βρούμε 2.800.000: 10 = 280.000 δρχ. αποτελεί για 10 έτη το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα του Α (ιδιοκτήτη του οικοπέδου) από οικοδομές. Αν όμως συμφωνήθηκε ο Α να καταβάλει στο Β κατά τη μεταβίβαση της κυριότητας της οικοδομής το ποσό των 500.000 δρχ., τότε από την πραγματική αξία της οικοδομής θα αφαιρέσουμε το ποσό αυτό και το υπόλοιπο θα διαιρέσουμε με τον αριθμό των ετών για να βρούμε το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα του Α από οικοδομές.

– Το εισόδημα από την υπεκμίσθωση των οικοδομών, γηπέδων κλπ.

Υπεκμίσθωση έχουμε όταν ο μισθωτής της οικοδομής, δηλαδή ο ενοικιαστής ενοικιάζει αυτή στη συνέχεια, ολικά ή μερικά, σε άλλον.

γ) Κτήση του εισοδήματος.

1) Το εισόδημα από οικοδομές αποκτάται είτε άμεσα είτε έμμεσα. Άμεση κτήση του εισοδήματος έχουμε στην περίπτωση εκμισθώσεως ή επιτάξεως των οικοδομών, γιατί ο εκμισθωτής λαμβάνει το μίσθιμα ή στην επίταξη την αποζημίωση. Αντίθετα έμμεση κτήση έχουμε στην περίπτωση ιδιοκατοικήσεως ή ιδιοχρησιμοποιήσεως της οικοδομής. Στην τελευταία περίπτωση, αυτός που χρησιμοποιεί τη δική του οικοδομή δεν λαμβάνει μίσθιμα, αλλά αφελείται εκείνο το οποίο θα πλήρωνε σε τρίτους για να ενοικιάσει όμοια οικοδομή για τη στέγασή του.

Στην πρώτη συνεπώς περίπτωση το εισόδημα είναι πραγματικό, ενώ στη δεύτερη είναι τεκμαρτό, δηλαδή υπολογιστικό. Η φορολογία του τεκμαρτού μισθώματος από ιδιοκατοίκηση ή ιδιοχρησιμοποίηση των οικοδομών επιβάλλεται για λόγους φορολογικής δικαιοσύνης και ισότητας.

2) Ως εισόδημα που αποκτήθηκε θεωρείται όχι το ποσό που εισπράχθηκε αλλά εκείνο για το οποίο ο εισοδηματίας απόκτησε δικαίωμα εισπράξεως από το μισθωτή. Συνεπώς στη φορολογική του δήλωση οφείλει να περιλάβει και τα δεδουλευμένα μισθώματα, τα οποία δεν εισπράχθηκαν μέσα στο έτος, δηλαδή τα καθυστερούμενα ενοίκια, εκτός αν, όπως είπαμε, παραχωρηθούν αυτά στο δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

3) Υπόχρεος για την καταβολή του φόρου για το εισόδημα της οικοδομής είναι ο ιδιοκτήτης της, όταν αυτός απολαμβάνει και τις αφέλειες της οικοδομής. Είναι όμως δυνατό άλλος να είναι ο ιδιοκτήτης της οικοδομής και άλλος ο επικαρπωτής*, ο νομέας** ή αυτός που έχει το δικαίωμα χρήσεως ή οικήσεως αυτής. Στις περιπτώσεις αυτές το εισόδημα θεωρείται ότι αποκτάται όχι από τον ιδιοκτήτη, αλλά από τους άλλους, οι οποίοι αφού απολαμβάνουν τις αφέλειες της οικοδομής είναι υπόχρεοι και για το φόρο.

4) Για την οικοδομή η οποία δόθηκε ως προίκα στη σύζυγο, σύμφωνα με το νόμο, την επικαρπία έχει αυτός και επομένως το εισόδημα από την οικοδομή αυτή θεωρείται δικό του και όχι της συζύγου. Όταν όμως η οικοδομή ανήκει στη σύζυγο από αγορά, κληρονομιά κλπ., χωρίς να έχει δοθεί ως προίκα στο σύζυγο, τότε το εισόδημα ανήκει σε αυτή.

5) Στη συνιδιοκτησία υπόχρεος για το φόρο είναι κάθε συνιδιοκτήτης ανάλογα με το μερίδιο του εισοδήματος της οικοδομής που ανήκει σε αυτόν.

δ) Προσδιορισμός του ακαθάριστου εισοδήματος.

Ως ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές λαμβάνεται:

1) Για τις εκμισθούμενες οικοδομές το μίσθιμα το οποίο συμφωνήθηκε μεταξύ εκμισθωτή και μισθωτή.

Στην περίπτωση που δεν προσάγεται συμφωνητικό της μισθώσεως ή άλλο απο-

* **Επικαρπωτής** λέγεται εκείνος ο οποίος έχει επί της οικοδομής το εμπράγματο δικαίωμα για πλήρη χρήση και κάρπωση των αφελειών της, αν και δεν είναι ιδιοκτήτης (κύριος) της οικοδομής. Στην περίπτωση αυτή ο ιδιοκτήτης ο οποίος δεν έχει την επικαρπία λέγεται **ψιλός κύριος** η δε κυριότητά του **ψιλή κυριότητα**.

** **Νομέας** λέγεται εκείνος ο οποίος κατέχει την οικοδομή, δηλαδή έχει τη φυσική εξουσία σε αυτή και σακεί αυτή θεωρώντας τον εαυτό του ως κύριο αυτής, έστω και αν στην πραγματικότητα δεν είναι. Π.χ. ο Α μετά το θάνατο του Β, επειδή νομίζει ότι είναι κληρονόμος του, εγκαθίσταται σε οικοδομή του ή την εκμισθώνει, ενώ πραγματικός κληρονόμος είναι ο Γ. Στην περίπτωση αυτή πραγματικός ιδιοκτήτης είναι ο Γ. ενώ ο Α είναι ο νομέας.

δεικτικό στοιχείο του μισθώματος (αποδείξεις ενοικίων κλπ.) ή αυτά που προσκομίζονται κρίνονται από τον Οικονομικό Έφορο ανακριβή, ο προσδιορισμός του μισθώματος γίνεται με σύγκριση προς το μίσθωμα άλλων παρακειμένων οικοδομών, οι οποίες έχουν εκμισθωθεί με τις ίδιες συνθήκες (χρόνου, θέσεως, εκτάσεως, Όγκου, κατασκευής κλπ.).

2) Για τις ιδιοκατοικούμενες ή ιδιοχρησιμοποιούμενες οικοδομές το τεκμαρτό μίσθωμα, δηλαδή εκείνο που θα μπορούσε να συμφωνηθεί αν οι οικοδομές νοικιάζονταν σε τρίτους. Το ετήσιο όμως μίσθωμα που προκύπτει με αυτό τον υπολογισμό, δεν μπορεί να είναι ανώτερο από 4% της πραγματικής αξίας της οικοδομής κατά το χρόνο της φορολογίας.

ε) Προσδιορισμός του καθαρού εισόδηματος.

Για την εξεύρεση του καθαρού εισόδηματος από οικοδομές αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα οι παρακάτω δαπάνες:

1) Πάγιο ποσοστό για την κάλυψη των αποσβέσεων της οικοδομής, για τα ασφαλιστρα, τις δαπάνες επισκευής και συντηρήσεώς της κλπ. Το ποσοστό αυτό ορίζεται:

— Σε 25% στο ακαθάριστο εισόδημα, όταν πρόκειται για οικοδομή που χρησιμοποιείται ως κατοικία, ξενοδοχείο, οικοτροφείο, κλινική, σχολείο, φροντιστήριο, σταθμό αυτοκινήτων, σανατόριο κλπ., το οποίο προσαυξάνεται σε 35% όταν η οικοδομή είναι από ξύλο ή σε 30% αν ο σκελετός της είναι από ξύλο και επενδυμένος με άλλα υλικά.

— Σε 10% στο ακαθάριστο εισόδημα, όταν πρόκειται για οικοδομή που χρησιμοποιείται ως κατάστημα, γραφείο, αποθήκη κλπ.

— Σε 5% στο ακαθάριστο εισόδημα όταν πρόκειται για γήπεδο.

— Σε 17% στο ακαθάριστο εισόδημα, όταν πρόκειται για αιθουσες κινηματογράφων, θεάτρων κλπ.

2) Οι δεδουλευμένοι τόκοι των ενυποθήκων χρεών για τις οικοδομές του φορολογουμένου, της συζύγου του και των τέκνων μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους.

Ειδικά από το ακαθάριστο εισόδημα από υπεκμίσθωση αφαιρούνται:

1) Πάγιο ποσοστό 10% το οποίο υπολογίζεται στο ακαθάριστο εισόδημα για την κάλυψη κάθε φύσεως δαπάνης.

2) Το μίσθωμα το οποίο καταβάλλεται από το μισθωτή στον αρχικό εκμισθωτή, το οποίο αναλογεί στο τμήμα της οικοδομής που έχει υπεκμίσθωθεί.

Από το ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από ιδιοκατοίκηση της κύριας κατοικίας του φορολογούμενου αφαιρείται ποσό, το οποίο απαλλάσσεται από το φόρο εισόδηματος, 120.000 δρχ. το χρόνο που προσαυξάνεται κατά 24.000 δρχ. για κάθε ένα από τα παιδιά του που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν. Στη συνέχεια από το υπόλοιπο ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα αφαιρούμε το πάγιο ποσοστό 25% και τους δεδουλευμένους τόκους των ενυποθήκων χρεών και βρίσκομε το καθαρό εισόδημα από οικοδομές το οποίο φορολογείται.

Αν η ιδιοκατοικούμενη κύρια κατοικία ανήκει στη σύζυγο του φορολογουμένου, το συνολικό ποσό που απαλλάσσεται αφαιρείται από το δικό της εισόδημα.

Αν μέσα στο χρόνο που αποκτήθηκε το εισόδημα η κύρια κατοικία ιδιοκατοικήθηκε για διάστημα μικρότερο από 12 μήνες, το απαλλασσόμενο ποσό περιορίζεται ανάλογα.

Παράδειγμα 1ο.

Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση:

– Οικοδομής που χρησιμοποιείται ως κατοικία	δρχ. 60.000
– Οικοδομής που χρησιμοποιείται ως κατάστημα	δρχ. 120.000
– Από γήπεδο	δρχ. 80.000

Σύνολο ακαθάριστου εισοδήματος

260.000

Μείον δαπάνες:

a) Πάγιο ποσοστό: $60.000 \times 25\% =$ δρχ. 15.000	15.000
120.000 $\times 10\% =$ δρχ. 12.000	12.000
80.000 $\times 5\% =$ δρχ. 4.000	<u>4.000</u>
	31.000
β) Τόκοι ενυποθήκων χρεών (έστω)	<u>29.000</u>
Καθαρό εισόδημα	<u>200.000</u>

Παράδειγμα 2ο.

Ο Α εκμίσθωσε στο Β οικοδομή για κατοικία, εμβαδού 100 m² με μηνιαίο μίσθωμα 5.000 δρχ. Στη συνέχεια ο Β έκανε υπεκμίσθωση στο Γ τμήματος της οικοδομής εμβαδού 40 m² με μηνιαίο μίσθωμα 3.000 δρχ.

Εισόδημα του Α από την εκμίσθωση:

Ακαθάριστο 5.000 $\times 12$ μήνες	δρχ. 60.000
Μείον δαπάνες 60.000 $\times 25\%$	15.000
Καθαρό εισόδημα	<u>45.000</u>

Εισόδημα του Β από την υπεκμίσθωση:

Ακαθάριστο	3.000 $\times 12$ μήνες	36.000
Μείον δαπάνες:		
α) Πάγιο ποσοστό	$36.000 \times 10\% = 3.600$	
β) Αναλογία μισθώματος που καταβάλλεται από το Β στον Α για το τμήμα της οικοδομής που έχει υπεκμίσθωσεί	$60.000 \times \frac{40m^2}{100m^2} = 24.000$	<u>27.600</u>
Καθαρό εισόδημα		<u>8.400</u>

Παράδειγμα 3ο.

Ετήσιο ακαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα της κύριας κατοικίας του φορολογούμενου με δύο παιδιά ηλικίας 10 και 12 ετών	δρχ. 240.000
Μείον το ποσό που απαλλάσσεται (120.000 + 24.000 + 24.000)	δρχ. 168.000
Υπόλοιπο ακαθαρίστου εισοδήματος	δρχ. 72.000
Μείον δαπάνες	
α) Πάγιο ποσοστό $72.000 \times 25\% = 18.000$	δρχ. 38.000
β) Τόκοι ενυποθήκων χρεών (έστω) 20.000	<u>δρχ. 34.000</u>
Καθαρό εισόδημα	<u>δρχ. 34.000</u>

19.2 Εισόδημα από εκμίσθωση γαιών (Β πηγή).

α) Εισόδημα και κτήση εισοδήματος.

Εισόδημα από εκμίσθωση γαιών είναι αυτό που προκύπτει κάθε οικονομικό (ημερολογιακό) ή κατά περίπτωση, γεωργικό έτος, από την εκμίσθωση μιας ή περισσοτέρων γαιών.

Με τον όρο «γαίες» εννοούμε τους αγρούς που καλλιεργούνται, τα δάση και τις δενδρόφυτες εκτάσεις, τα λειβάδια και τους βοσκότοπους, τα μεταλλεία, τα λατομεία, τις πηγές, τα φρέατα, τις λίμνες και τις δεξαμενές, ιχθυοτροφεία κλπ. Το μίσθωμα μπορεί να συνίσταται σε χρήμα ή σε είδος.

Ως εισόδημα που αποκτήθηκε θεωρείται όχι το ποσό που εισπράχθηκε, αλλά εκείνο για το οποίο ο εισοδηματίας απέκτησε δικαίωμα εισπράξεως από το μισθωτή. Συνεπώς τα δεδουλευμένα μισθώματα τα οποία δεν εισπράχθηκαν θα φορολογηθούν, εκτός αν, όπως είπαμε, παραχωρηθούν αυτά στο δημόσιο χωρίς αντάλλαγμα.

Απαραίτητη προϋπόθεση για να θεωρηθεί το εισόδημα από γαίες ως εισόδημα της Β πηγής, είναι να προέρχεται αυτό από εκμίσθωση (ενοικίαση) των γαιών. Γι' αυτό τεκμαρτό εισόδημα από ιδιοχρησιμοποίηση ή αυτοκαλλιέργεια των γαιών δεν υπολογίζεται, όπως συμβαίνει στις ιδιοκατοικούμενες ή ιδιοχρησιμοποιούμενες οικοδομές, γιατί στην περίπτωση της ιδιοχρησιμοποίησεως ή αυτοκαλλιέργειας των γαιών ασκείται γεωργική επιχείρηση, της οποίας το κέρδος θεωρείται εισόδημα της Ε πηγής.

β) Προσδιορισμός του ακαθάριστου εισοδήματος.

Ως ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση γαιών λαμβάνεται το μίσθωμα που συμφωνήθηκε μεταξύ εκμισθωτή και μισθωτή.

Στην περίπτωση που δεν προσάγεται συμφωνητικό της μισθώσεως ή άλλο αποδεικτικό στοιχείο της συμφωνίας ή αυτά που προσάγονται κρίνονται από τον Οικονομικό Έφορο ως ανακριβή, ο προσδιορισμός του μισθώματος γίνεται με σύγκριση προς το μίσθωμα άλλων γαιών, οι οποίες έχουν εκμισθωθεί με παρόμοιες συνθήκες.

Όταν το μίσθωμα των γαιών ή το αντάλλαγμα έχει συμφωνηθεί σε είδος π.χ.

10.000 κιλά σιτάρι το χρόνο, αυτό αποτιμάται σε χρήμα με βάση τη μέση τιμή χονδρικής πωλήσεως στον τόπο και στο χρόνο της παραγωγής.

γ) Προσδιορισμός του καθαρού εισόδηματος.

Για την εξεύρεση του καθαρού εισόδηματος της πηγής αυτής από το ακαθάριστο εισόδημα αφαιρούνται οι εξής δαπάνες:

1) Πάγιο ποσοστό 5%, το οποίο υπολογίζεται στο ακαθάριστο εισόδημα για αποσβέσεις και έξοδα συντηρήσεως.

2) Κάθε φόρος, τέλος ή δικαίωμα για το δημόσιο ή τρίτους που βαρύνει τις γαίες.

3) Ανάλογη απόσβεση της αξίας των αντιπλημμυρικών έργων ή της δαπάνης για την αποξήρανση των ελών, η οποία υπολογίζεται με βάση την πιθανή διάρκεια των έργων αυτών.

4) Οι δεδουλευμένοι τόκοι των ενυποθήκων χρεών για τις γαίες του φορολογούμενου, της συζύγου του και των τέκνων του μέχρι τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας τους.

Παράδειγμα.

Ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση γαιών (20.000 κιλά σιτάρι με 8 δρχ. το κιλό)	δρχ. 160.000
---	--------------

Μείον δαπάνες:

α) Πάγιο ποσοστό δαπάνης $160.000 \times 5\%$	δρχ. 8.000
β) Κοινοτικός φόρος για τις γαίες	δρχ. 3.000
γ) Απόσβεση σε πέντε χρόνια αντιπλημμυρικών έργων, αξίας 100.000	δρχ. 20.000
δ) Τόκοι ενυπόθηκων χρεών	<u>δρχ. 4.000</u> δρχ. <u>35.000</u>

Καθαρό εισόδημα	δρχ. <u>125.000</u>
-----------------	---------------------

19.3 Εισόδημα από κινητές αξίες (Γ' πηγή).

a) Εισόδημα και κτήση εισόδηματος.

Εισόδημα από κινητές αξίες είναι το εισόδημα, το οποίο αποκτά ο δικαιούχος κάθε οικονομικό έτος στις εξής τρείς περιπτώσεις:

Περίπτωση Α. Σε αυτή περιλαμβάνονται:

1) Τα μερίσματα από μετοχές και ιδρυτικούς τίτλους των ημεδαπών (ελληνικών) ανωνύμων εταιριών.

2) Οι τόκοι από ομολογίες και χρεώγραφα του ελληνικού δημοσίου γενικά ή των ημεδαπών νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή των ημεδαπών κάθε φύσεως επιχειρήσεων.

3) Οι αμοιβές και τα ποσοστά των διοικητικών συμβούλων των ανωνύμων εταιριών ως και των διευθυντών και διαχειριστών τους εφόσον καταβάλλονται επί πλέον από το μισθό. Συνεπώς, αν τα πρόσωπα αυτά είναι παράλληλα και μισθωτοί (υπάλληλοι) των εταιριών αυτών, ο μισθός τους θα υπαχθεί στην ΣΤ' πηγή, οι δε αμοιβές ή τα ποσοστά τους για τις πρόσθετες υπηρεσίες που παρέχουν ως διοικη-

τικοί σύμβουλοι, διευθυντές ή διαχειριστές θα υπαχθούν στη Γ' πηγή, γιατί θεωρούνται ότι έχουν το χαρακτήρα συμμετοχής στα κέρδη της ανώνυμης εταιρίας.

4) Τα κέρδη ελληνικών αμοιβαίων κεφαλαίων.

Περίπτωση Β. Σε αυτή περιλαμβάνονται:

Τα μερίσματα και οι τόκοι της περιπτώσεως Α αλλά από τίτλους αλλοδαπής (ξένης) προελεύσεως, π.χ. αλλοδαπών ανωνύμων εταιριών, ομολογιών ξένων κρατών κλπ.

Περίπτωση Γ. Σε αυτή περιλαμβάνονται:

Οι τόκοι κάθε φύσεως που δεν ανήκουν στις περιπτώσεις Α και Β π.χ. οι τόκοι ιδιωτικών δανείων, οι τόκοι συναλλαγματικών.

β) Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.

Ως εισόδημα από κινητές αξίες θεωρείται επίσης:

1) Το ποσό που διανέμεται στους μετόχους από τα αποθεματικά των Α.Ε., είτε η διανομή γίνεται σε χρήμα είτε σε ακίνητα ή κινητά ή άλλες αξίες.

Επίσης η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των Α.Ε. όταν γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών αποτελεί ιδιότυπη διανομή κερδών της Α.Ε. στους μετόχους της. Αυτό δε γιατί οι μέτοχοι λαμβάνουν είτε νέες μετοχές ή σε περίπτωση που δεν εκδοθούν νέες μετοχές αυξάνεται η ονομαστική αξία των παλιών μετοχών τους και επομένως το ποσό αυτό αποτελεί εισόδημά τους.

2) Το κέρδος εκκαθαρίσεως που διανέμεται στους μετόχους στην περίπτωση διαλύσεως ημεδαπών Α.Ε. Κέρδος εκκαθαρίσεως λέγεται κάθε επί πλέον διαφορά μεταξύ του ποσού που επιστρέφεται στους μετόχους για κάθε μετοχή κατά τη διάλυση της εταιρίας και της τιμής που καταβλήθηκε όταν εκδόθηκε αυτή.

3) Το ποσό εξαγοράς που καταβάλλεται από ημεδαπή Α.Ε. στους κομιστές των ιδρυτικών τίτλων.

γ) Τεκμαρτοί τόκοι δανείων.

Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτός που χορηγεί δάνειο το παρέχει με τόκο και μάλιστα με το ανώτατο δριό του επιτοκίου που επιτρέπει ο νόμος. Σε σπάνιες περιπτώσεις συνάπονται δάνεια άτοκα ή με επιτόκιο μικρότερο από το νόμιμο και αυτό συμβαίνει όταν ο δανειστής είναι συγγενής ή φίλος του οφειλέτη.

Στην πράξη δύναται πολλά δάνεια της προηγούμενης περιπτώσεως εμφανίζονται ως άτοκα ή με επιτόκιο μικρότερο από το νόμιμο με σκοπό την αποφυγή του φόρου εισοδήματος που αναλογεί στους τόκους που πραγματικά αποκτήθηκαν από το δανειστή.

Για το λόγο αυτό ο νόμος ορίζει ότι κάθε δάνειο άτοκα ή με επιτόκιο μικρότερο από το νόμιμο, που ισχύει κάθε φορά, λογίζεται ότι συνάφθηκε με το νόμιμο επιτόκιο, εκτός αν ο δανειστής αποδείξει το αντίθετο ή υπάρχουν σαφείς ενδείξεις ότι το δάνειο, ως από τη φύση του, έχει συναφθεί άτοκα. Π.χ. πατέρας δανείζει το γιό του για να αντιμετωπίσει τα έξοδα νοσηλείας του.

δ) Τόκοι συναλλαγματικών και γραμμάτων.

Οι τόκοι κάθε φύσεως θεωρούνται, όπως είδαμε, εισόδημα από κινητές αξίες και συνεπώς και οι τόκοι που προέρχονται από συναλλαγματικές ή γραμμάτια. Εξαιρούνται δύναται οι τόκοι από συναλλαγματικές ή γραμμάτια, οι οποίοι θεωρούν-

ται ως εισόδημα Δ πηγής, όταν ο δικαιούχος τους ασκεί εμπορική επιχείρηση και προέρχονται από εμπορικές συναλλαγές, όπως π.χ. από πώληση εμπορευμάτων. Το ίδιο ισχύει και για τους τόκους που προέρχονται από τις μεταξύ εμπόρων πωλήσεις εμπορευμάτων επί πιστώσει.

Συνεπώς οι τόκοι είναι εισόδημα Γ πηγής όταν οι συναλλαγές δεν είναι εμπορικές (π.χ. ο Α δανείζει το Β 500.000 δρχ. με τόκο 80.000 δρχ.) ή οι συναλλαγματικές και τα γραμμάτια δεν είναι εμπορικά (π.χ. ο Α κατά τη χορήγηση δανείου στο Β 600.000 δρχ. με τόκο 100.000 εκδίδει σε βάρος του Β συναλλαγματική ονομαστικής αξίας 700.000 δρχ.).

ε) Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος.

Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από κινητές αξίες θεωρείται:

- 1) Για τα μερίσματα, τα οποία προέρχονται από μετοχές και ιδρυτικούς τίτλους ημεδαπών ανωνύμων εταιριών ο χρόνος εγκρίσεως του ισολογισμού τους από τους μετόχους. Το ίδιο ισχύει και για τις αμοιβές των διοικητικών συμβούλων, διευθυντών κλπ. Ο ισολογισμός των Α.Ε. πρέπει να εγκριθεί υποχρεωτικά μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου.
- 2) Για τους τόκους ομολογιών ημεδαπής προελεύσεως ο χρόνος που ορίσθηκε για την εξαργύρωση των τοκομεριδίων.
- 3) Για τα μερίσματα αλλοδαπών ανωνύμων εταιριών και τους τόκους αλλοδαπής προελεύσεως, ο χρόνος της εξαργυρώσεως ή της εισπράξεώς τους.
- 4) Για τους λοιπούς κάθε φύσεως τόκους, δηλαδή τους μή ομολογιακούς, ο χρόνος που οι τόκοι καθίστανται ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί.

Παράδειγμα περιπτώσεως α.

Μέρισμα ημεδαπής Α.Ε., που προέρχεται από κέρδη της διαχειριστικής περιόδου 1/1-31/12/76 και του οποίου η διανομή αποφασίσθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων, που πραγματοποιήθηκε την 30/4/1977, θεωρείται ότι αποκτήθηκε από τους μετόχους μέσα στο 1977 (30/4/1977) και συνεπώς θα υπαχθεί φορολογικά στο οικονομικό έτος 1978, ανεξάρτητα πότε κάθε μέτοχος το εισέπραξε.

Παράδειγμα περιπτώσεως δ.

Ο Α δάνεισε στο Β 100.000 δρχ. για ένα χρόνο από 1/4/77 μέχρι 31/3/78 με επιτόκιο 10%. Αν συμφωνήθηκε μεταξύ τους ο τόκος να καταβληθεί κατά τη λήξη του δανείου στις 31/3/78, τότε χρόνος κτήσεως του τόκου που είναι 10.000 δρχ. Θεωρείται το 1978 (31/3/78) και θα υπαχθεί φορολογικά στο οικονομικό έτος 1979. Αν δύναται συμφωνήθηκε ο τόκος να καταβληθεί στο τέλος κάθε εξαμήνου, δηλαδή 5.000 δρχ. στις 30/9/77 και 5.000 δρχ. στις 31/3/78, τότε χρόνος κτήσεως του τόκου του πρώτου εξαμήνου θεωρείται το 1977 (30/9/77), του δε δεύτερου εξαμήνου το 1978 (31/3/78) και συνεπώς οι πρώτες 5.000 δρχ. θα υπαχθούν φορολογικά στο οικονομικό έτος 1978, ενώ οι δεύτερες 5.000 δρχ. στο οικονομικό έτος 1979.

στ) Προσδιορισμός του ακαθάριστου εισοδήματος.

Το ακαθάριστο εισόδημα από κινητές αξίες αποτελείται από το σύνολο των εισοδημάτων κάθε φύσεως που αποκτήθηκαν από την πηγή αυτή.

ζ) Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.

Για την εξεύρεση του καθαρού εισοδήματος από κινητές αξίες αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα κάθε φόρος (εκτός από το φόρο εισοδήματος), τέλος ή δικαιώματος του δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου (Δήμου, Κοινότητας κλπ.), που βαρύνει το εισόδημα αυτό.

η) Παρακράτηση φόρου.

Ο νόμος υποχρέωνται αυτούς που καταβάλλουν τα εισοδήματα από κινητές αξίες (Α.Ε., Τράπεζες, οφειλέτες τόκων κλπ.), να παρακρατήσουν έναντι του φόρου που αναλογεί στα εισοδήματα αυτά ορισμένο ποσό φόρου, το οποίο πρέπει να αποδώσουν στο δημόσιο για λογαριασμό εκείνου από τον οποίο έγινε η παρακράτηση. Ουσιαστικά εδώ έχομε μετάθεση της ευθύνης για την καταβολή του φόρου από τους εισοδηματίες σε αυτούς που καταβάλλουν τα εισοδήματα, οι οποίοι είναι και λιγότεροι και περισσότερο φερέγγυοι.

Η παρακράτηση του φόρου αποτελεί προείσπραξη αυτού ή προκαταβολή.

Ο υπολογισμός του παρακρατούμενου φόρου εξαρτάται από τη φύση των εισοδημάτων από κινητές αξίες (μέρισμα, τόκος κλπ.), το είδος των τίτλων (ονομαστικοί, ανώνυμοι) και την προέλευσή τους (ημεδαπή - αλλοδαπή).

Συγκεκριμένα:

α) Για τα μερίσματα των μετοχών ημεδαπών Α.Ε., των οποίων οι μετοχές είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών παρακρατείται φόρος 42% αν οι μετοχές είναι ονομαστικές και 45% αν οι μετοχές είναι ανώνυμες. Ο υπολογισμός του φόρου αυτού γίνεται αφού αφαιρεθεί αφορολόγητο ποσό 25.000 δρχ. το χρόνο για κάθε μέτοχο για τα μερίσματα που εισπράττει από μία ανώνυμη εταιρία ή μέχρι 100.000 δρχ. όταν προέρχονται από περισσότερες ανώνυμες εταιρίες. Η έκπτωση γίνεται ύστερα από σχετική υπεύθυνη δήλωση του μετόχου.

β) Για τα μερίσματα των μετοχών ημεδαπών Α.Ε., των οποίων οι μετοχές δεν είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών, παρακρατείται φόρος, χωρίς καμιά έκπτωση αφορολόγητου ποσού, με συντελεστή 47% αν οι μετοχές είναι ονομαστικές και 53% αν οι μετοχές είναι ανώνυμες.

γ) Για τα εισοδήματα των λοιπών τίτλων (μετοχών αλλοδαπών Α.Ε. και ιδρυτικών τίτλων ή ομολογιών ανεξάρτητα από την προέλευσή τους) παρακρατείται φόρος 25% αν οι τίτλοι είναι ανώνυμοι ή με βάση την κλίμακα του νόμου, αν οι τίτλοι είναι ονομαστικοί.

δ) Για τις αμοιβές των διοικητικών συμβούλων, διευθυντών ή διαχειριστών Α.Ε. και για τους κάθε φύσεως τόκους που δεν προέρχονται από ομολογίες ή ομόλογα παρακρατείται φόρος με βάση την κλίμακα του νόμου.

Οταν οι φόροι που παρακρατούνται υπολογίζονται με βάση την κλίμακα του νόμου, ο υπολογισμός γίνεται στο καθαρό εισόδημα χωρίς καμιά έκπτωση για ελάχιστο όριο συντηρήσεως, οικογενειακά βάρη κλπ.

19.4 Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις (Δ Πηγή).

α) Έννοια και κτήση του εισοδήματος.

Εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προέρχεται από απομικές ή εταιρικές επιχειρήσεις, εμπορικές, βιομηχανικές ή βιοτεχνικές ή από την άσκηση οποιουδήποτε κερδοσκοπικού επαγγέλματος (υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι

κλπ.), που δεν υπάγεται στα ελευθέρια επαγγέλματα που κατονομάζονται στη Ζ πηγή.

Επιχείρηση αποτελεί κάθε πράξη, έστω και αν γίνεται συμπτωματικά ή για μια φορά, εφόσον αποβλέπει στην επίτευξη κέρδους.

Επίσης θεωρείται ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις.

1) Το καθαρό κέρδος από την άσκηση επιχειρήσεως αγοραπωλησίας ακινήτων γενικά, ως και η ωφέλεια (καθαρό κέρδος) που πραγματοποιείται από οργανωμένη επιχείρηση πωλήσεως οικοπέδων ή αγροτεμαχίων.

2) Τα ποσά που καταβάλλονται με τη μορφή μερισμάτων ή αμοιβής σε μέλη συνεταιρισμού του νόμου 602.

3) Τα κέρδη από τις παρεπόμενες εργασίες που γίνονται από την επιχείρηση παράλληλα με τον κύριο σκοπό αυτής (π.χ. τα κέρδη από την πώληση παλιών μηχανημάτων).

Το κέρδος από εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται ότι αποκτήθηκε:

1) Όταν πρόκειται για ατομική επιχείρηση από το πρόσωπο που ασκεί αυτή για το σύνολο των κερδών.

2) Όταν πρόκειται για συμμετοχική (αφανή) εταιρία από τον εμφανή εταίρο για το σύνολο των κερδών της εταιρίας.

3) Όταν πρόκειται για Ο.Ε., Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε από κάθε εταίρο για το κέρδος που αναλογεί από τη συμμετοχή του στην εταιρία αυτή. Το ίδιο ισχύει και για τις κοινοπραξίες.

4) Όταν πρόκειται για συνεταιρισμό του νόμου 602 από κάθε συνεταίρο για το μέρισμα ή την αμοιβή που του καταβλήθηκε.

β) Εισόδημα ειδικών περιπτώσεων.

Ο νόμος θεωρεί ως εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις και κάθε κέρδος ή ωφέλεια η οποία προέρχεται:

1) Από την εκχώρηση κάθε δικαιώματος που έχει σχέση με την άσκηση της επιχειρήσεως ή του επαγγέλματος, όπως είναι π.χ. το δικαίωμα μισθώσεως, προνομίου, διπλώματος ευρεσιτεχνίας κλπ.

2) Από την εκχώρηση ολόκληρης της επιχειρήσεως ή άλλων στοιχείων της λόγω της καλής πορείας της επιχειρήσεως (αέρας, εμπορικό σήμα κλπ.). Όταν εκχωρείται ολόκληρη η εμπορική επιχείρηση εισπράττεται πολλές φορές χρηματικό ποσό μεγαλύτερο από την αξία των περιουσιακών στοιχείων που μεταβιβάζονται.

Το επί πλέον αυτό ποσό αποτελεί την υπεραξία (φήμη και πελατεία) της επιχειρήσεως που μεταβιβάζεται και η οποία οφείλεται στην καλή πορεία των εργασιών της. Η υπεραξία αυτή συνιστά ωφέλεια, η οποία, σύμφωνα με το νόμο, θεωρείται εισόδημα Δ πηγής.

Η ωφέλεια από τις δύο προηγούμενες περιπτώσεις φορολογείται ξεχωριστά με συντελεστή 30%, ύστερα από σχετική δήλωση η οποία πρέπει να υποβληθεί μέσα σε ένα τρίμηνο από το χρόνο εκχωρήσεως του δικαιώματος ή της επιχειρήσεως.

γ) Διαχειριστική περίοδος.

1) Η διαχειριστική περίοδος περιλαμβάνει δωδεκάμηνο χρονικό διάστημα.

Η διαχειριστική δύναμη περίοδος εξαιρετικά μπορεί να περιλαμβάνει:

– Στην έναρξη των εργασιών της επιχειρήσεως, χρονικό διάστημα μικρότερο ή μεγαλύτερο από δώδεκα μήνες, σε καμιά δύναμη περίπτωση δεν μπορεί να εί-

ναι μεγαλύτερο από 24 μήνες. Το χρονικό διάστημα μπορεί να είναι μεγαλύτερο μόνο στις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ και Δ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

– Στη λήξη ή διακοπή των εργασιών της επιχειρήσεως χρονικό διάστημα μικρότερο από δώδεκα μήνες.

2) Οι εμπορικές γενικά επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ και Δ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. υποχρεούνται να κλείνουν τη διαχείρισή τους στις 30 Ιουνίου ή 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

3) Επιτρέπεται η μετάθεση του χρόνου λήξεως της διαχειριστικής χρήσεως για τις παραπάνω επιχειρήσεις Γ και Δ κατηγορίας, από τις 30 Ιουνίου στις 31 Δεκεμβρίου ή αντίθετα μόνο ύστερα από έγκριση του Οικονομικού Εφόρου. Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α και Β κατηγορίας του ΚΦΣ τέλος διαχειριστικής χρήσεως είναι η 31 Δεκεμβρίου.

δ) Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις.

Το καθαρό εισόδημα (κέρδος) από τις εμπορικές επιχειρήσεις θεωρείται δτι αποκτήθηκε:

1) Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α και Β κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. στις 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους.

2) Για τις επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ και Δ κατηγορίας Κ.Φ.Σ., την ημέρα που έληξε η διαχειριστική τους περίοδος ή όταν πρόκειται για Ε.Π.Ε. την ημέρα που έγκριθηκε ο ισολογισμός της διαχειριστικής περιόδου, που έληξε, από τη συνέλευση των εταίρων.

19.5 Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις (Ε Πηγή).

α) Εισόδημα και κτήση εισοδήματος.

Εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις είναι το κέρδος που προέρχεται κάθε οικονομικό (ημερολογιακό) ή γεωργικό έτος από την εκμετάλλευση γεωργικών επιχειρήσεων κάθε μορφής και είδους, ως π.χ. αγροτικών, κτηνοτροφικών, πτηνοτροφικών, μελισσοκομικών, δασικών, αλιευτικών κλπ.

β) Προσδιορισμός του ακαθάριστου εισοδήματος.

Στην περίπτωση που τηρούνται από τη γεωργική επιχείρηση βιβλία επαρκή και ακριβή, το ακαθάριστο εισόδημά της λαμβάνεται όπως προκύπτει από τα βιβλία. Όταν όμως δεν τηρούνται βιβλία και αυτό συμβαίνει συνήθως, επειδή οι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κλπ. δεν είναι υποχρεωμένοι να τηρούν βιβλία και στοιχεία, ως ακαθάριστο εισόδημα λαμβάνεται η αξία των προϊόντων που έχουν παραχθεί. Για την εξεύρεση της αξίας των προϊόντων, αυτά αποτιμώνται σε δραχμές με βάση τη μέση τιμή χονδρικής πωλήσεως που διαμορφώθηκε στον τόπο και στο χρόνο της παραγωγής.

Εννοείται δτι από το ακαθάριστο εισόδημα, όπως αυτό προκύπτει είτε με βάση τα βιβλία είτε τεκμαρτώς, απαλλάσσεται, όπως έπαμε στην παράγραφο 18.6, ετησίως ποσό δρχ. 375.000 ή 1.250.000.

γ) Προσδιορισμός του καθαρού κέρδους.

Το καθαρό εισόδημα, δηλαδή το καθαρό κέρδος στην περίπτωση που τηρούν-

τα επαρκή και ακριβή βιβλία προσδιορίζεται λογιστικά, δηλαδή από τό ακαθάριστο εισόδημα αφαιρούνται οι δαπάνες κάθε φύσεως, όπως και στις εμπορικές επιχειρήσεις. Αν όμως αυτό δεν μπορεί να προσδιορισθεί λογιστικά τότε προσδιορίζεται εξωλογιστικά, δηλαδή με πολλαπλασιασμό του ακαθάριστου εισόδηματος με συντελεστές από 10% μέχρι 20%, ανάλογα με τις ειδικές συνθήκες εκμεταλλεύσεως κάθε γεωργικής επιχειρήσεως.

Κατ' εξαίρεση ο συντελεστής αυτός:

1) Καθορίζεται σε 10%, όταν πρόκειται για καλλιέργειες που αποδίδουν κάθε δύο χρόνια, όπως π.χ. στην ελαιοπαραγωγή.

2) Αυξάνεται μέχρι 30%, όταν πρόκειται για γεωργικές επιχειρήσεις στις οποίες δεν ασχολείται προσωπικό ο επιχειρηματίας.

3) Μειώνεται μέχρι και το μηδέν σε περίπτωση ζημιών της γεωργικής παραγωγής από φυσικά γεγονότα, όπως π.χ. πλημμύρες, παγετούς, ξηρασίες, γεωργικές ασθένειες κλπ.

19.6 Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες (ΣΤ πηγή).

a) Εισόδημα και κτήση εισόδηματος.

1) Εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το εισόδημα που αποκτούν οι μισθωτοί και συνταξιούχοι κάθε οικονομικό (ήμερολογιακό) έτος από μισθούς, ημερομίσθια, επιδόματα, συντάξεις, μερίσματα ή βοηθήματα ασφαλιστικών Ταμείων κλπ.

Ειδικότερα στην πηγή αυτή υπάγονται:

— Οι αποδοχές όλων των μισθωτών, δηλαδή των δημοσίων υπαλλήλων (πολιτικών και στρατιωτικών), των υπαλλήλων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και των ιδιωτικών γενικά υπαλλήλων και εργατών.

— Οι συντάξεις, τα βοηθήματα και μερίσματα των συνταξιούχων γενικά.

Το βασικό και κύριο γνώρισμα των εισόδημάτων της πηγής αυτής είναι η εκμισθωση της προσωπικής εργασίας, δηλαδή απαιτείται να παρέχει κάποιο πρόσωπο τις υπηρεσίες του σε άλλο πρόσωπο (τον εργοδότη), με τον οποίο να βρίσκεται σε υπαλληλική σχέση και εξάρτηση. Για τις υπηρεσίες αυτές λαμβάνει από τον εργοδότη ως αντάλλαγμα αμοιβή (μισθό, ημερομίσθιο, ωρομίσθιο, ποσοστά κλπ.). Όταν όμως αυτός πού παίρνει την αμοιβή δεν προσφέρει εξαρτημένη εργασία, αλλά εργάζεται αυτοτελώς για δικό του λογαριασμό, τότε η αμοιβή του θα υπαχθεί στη Δ ή Ζ πηγή, ανάλογα αν ασκεί εμπορική επιχείρηση ή ελευθέριο επάγγελμα.

Ως εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες θεωρούνται όχι μόνο οι τακτικές αποδοχές των μισθωτών, αλλά και οι **πρόσθετες τέτοιες**, όπως είναι π.χ. οι υπερωριακές αμοιβές, τα επιδόματα, οι επιχορηγήσεις, τα δώρα των εορτών κλπ.

Επίσης εισόδημα της πηγής αυτής θεωρούνται και οι **σε είδος αμοιβές** των μισθωτών οι δεκτικές χρηματικής αποτιμήσεως π.χ. η αμοιβή αγροτοεργατών σε είδος, η παροχή στους μισθωτούς στέγης, τροφής κλπ.

2) Δεν θεωρείται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και δεν υπόκειται σε φόρο:

— Η αποζημίωση που παρέχεται κατ' αποκοπή από τον εργοδότη στο μισθωτό, για την κάλυψη πραγματικών δαπανών υπηρεσίας που του ανατέθηκαν, όπως π.χ. η αποζημίωση κατ' αποκοπή για τα εισιτήρια, ξενοδοχείο, φαγητό κλπ. που λαμβάνει μισθωτός που εργάζεται σε μηχανουργείο από τον εργοδότη του, προκειμένου

να μεταβεί σε άλλη πόλη για την εγκατάσταση μιας μηχανής που πωλήθηκε εκεί.

– Η αποζημίωση εκτός έδρας και τα έξοδα κινήσεως που καταβάλλονται στους δημόσιους υπαλλήλους και στους υπαλλήλους νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

– Κάθε ποσό που δίνεται εφ' άπαξ από τα Ταμεία Προνοίας και λοιπούς Ασφαλιστικούς Οργανισμούς στους ασφαλισμένους ή στις οικογένειές τους καθώς και το βιόθημα που παρέχεται εφ' άπαξ στους δημόσιους υπαλλήλους όταν συνταξιοδοτούνται.

– Η νόμιμη αποζημίωση μέχρι 20.000 για κάθε μήνα ή 800 δρχ. για κάθε ημερομίσθιο που καταβάλλεται από τον εργοδότη στον μισθωτό λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας (δηλαδή όταν τον απολύσει). Αν η αποζημίωση είναι μεγαλύτερη από 20.000 δρχ. για κάθε μήνα ή 800 δρχ. για κάθε ημερομίσθιο, η επί πλέον διαφορά υπόκειται σε φόρο. Ο φόρος αυτός υπολογίζεται χωριστά με σταθερό συντελεστή 10% και παρακρατείται από τον εργοδότη κατά την πληρωμή της αποζημιώσεως και αποδίδεται στο δημόσιο μέσα στον επόμενο μήνα. Όταν το ποσό της αποζημιώσεως που υπόκειται σε φόρο ξεπερνάει το ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000) δραχμών, το πάνω από το ένα εκατομμύριο δραχμές ποσό αυτής υπόκειται σε φόρο με συντελεστή 15%.

Κατά την καταβολή της αποζημιώσεως συνυπολογίζεται χαρτόσημο 1%, Ο.Γ.Α στα τέλη χαρτοσήμου 20% και Ο.Γ.Α. στο φόρο εισοδήματος 10%. Η παραπάνω αποζημίωση η οποία φορολογήθηκε αυτοτελώς δεν θα περιληφθεί στη δήλωση του συνολικού εισοδήματος αυτού που αποζημιώθηκε.

Παραδείγματα υπολογισμού φόρου, χαρτοσήμου, ΟΓΑ χαρτοσήμου και ΟΓΑ φόρου εισοδήματος κατά την καταβολή της αποζημιώσεως.

Παράδειγμα 1ο.

Αποζημίωση 12 μηνών προς 15.000 δρχ. το μήνα (Δεν υπόκειται σε φόρο γιατί δεν υπερβαίνει τις 20.000 δρχ. το μήνα).	δρχ. <u>180.000</u>
1) Χαρτόσημο $180.000 \times 1\% =$	δρχ. <u>1.800</u>
2) ΟΓΑ χαρτοσήμου $1.800 \times 20\% =$	δρχ. <u>360</u>
Ποσό που παρακρατείται από την αποζημίωση αυτή	δρχ. <u>2.160</u>

Παράδειγμα 2ο.

Αποζημίωση 8 μηνών προς 30.000 δρχ. το μήνα Αφαιρείται ποσό 20.000 για κάθε μήνα δηλαδή 20.000×8 Διαφορά που υπόκειται σε φόρο	δρχ. <u>240.000</u> δρχ. <u>160.000</u> δρχ. <u>80.000</u>
---	--

1) Φόρος που αναλογεί $80.000 \times 10\% =$	δρχ. <u>8.000</u>
2) ΟΓΑ φόρου $8.000 \times 10\% =$	δρχ. <u>800</u>
3) Χαρτόσημο $240.000 \times 1\% =$	δρχ. <u>2.400</u>
4) ΟΓΑ χαρτοσήμου $2.400 \times 20\% =$	δρχ. <u>480</u>

Ποσό που παρακρατείται από την αποζημίωση αυτή	δρχ. <u>11.680</u>
--	--------------------

Παράδειγμα 3ο.

Αποζημίωση 20 ημερομισθίων προς 1.200 δρχ	24.000
Αφαιρείται ποσό 800×20	16.000
Διαφορά που υπόκειται σε φόρο	<u>8.000</u>
1) Φόρος που αναλογεί $8.000 \times 10\% =$	800
2) ΟΓΑ φόρου $800 \times 10\% =$	80
3) Χαρτόσημο $24.000 \times 1\% =$	240
4) ΟΓΑ χαρτοσήμου $240 \times 20\% =$	<u>48</u>
Ποσό που παρακρατείται από την αποζημίωση αυτή	<u>1.168</u>

β) Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος.

Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος αποκτά δικαίωμα εισπράξεως αυτού, δηλαδή ο χρόνος που ο μισθωτός δικαιούται να απαιτήσει από τον εργοδότη του την καταβολή της αμοιβής του.

Εξαιρετικά όταν πρόκειται για πρόσθετες αμοιβές και αποζημιώσεις που καταβάλλονται από το δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ., χρόνος κτήσεως θεωρείται ο χρόνος εισπράξεώς τους.

γ) Προσδιορισμός του ακαθάριστου εισοδήματος.

Το ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες είναι το σύνολο των μισθών, ημερομισθίων, επιχορηγήσεων, επιδομάτων, συντάξεων κλπ., πριν από κάθε κράτηση.

δ) Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος.

Για την εξέύρεση του καθαρού εισοδήματος αφαιρούνται από το ακαθάριστο εισόδημα:

- 1) Κάθε φόρος (εκτός από το φόρο εισοδήματος) τέλος ή δικαίωμα του δημοσίου ή οποιουδήποτε τρίτου που βαρύνει το εισόδημα αυτό.
- 2) Οι κρατήσεις για τους διάφορους ασφαλιστικούς οργανισμούς. Το υπόλοιπο που μένει αποτελεί το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες.

ε) Παρακράτηση φόρου εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες.

1) Ποιοί υποχρεούνται σε παρακράτηση και πώς γίνεται ο υπολογισμός του φόρου που παρακρατείται.

Ο φόρος που αναλογεί στο εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες παρακρατείται από αυτόν που καταβάλλει το εισόδημα, δηλαδή τον εργοδότη σε περίπτωση καταβολής αμοιβών στους μισθωτούς ή τον ασφαλιστικό οργανισμό σε περίπτωση καταβολής συντάξεων, βοηθημάτων κλπ. στους ασφαλισμένους.

Ο φόρος που παρακρατείται υπολογίζεται ως εξής:

- α) Για όσους μισθωτούς αμείβονται με μισθό ή τους συνταξιούχους, με βάση την κλίμακα του νόμου, αφού προηγουμένως το μηνιαίο εισόδημα αναχθεί σε ετήσιο.

Για να βρούμε το καθαρό ετήσιο εισόδημα, τον καθαρό μηνιαίο μισθό ή τη σύνταξη πολλαπλασιάζομε με τον αριθμό 14 (12 μισθοί + δώρο Χριστουγέννων 1 μισθός + δώρο Πάσχα μισός μισθός + επίδομα αδείας μισός μισθός). Από το ετήσιο αυτό καθαρό εισόδημα αφαιρούμε:

α) Τη μείωση που προβλέπει ο νόμος για τα εισοδήματα από μισθωτές υπηρεσίες.

β) Τις εκπτώσεις εισόδηματος.

(Αφορολόγητα ποσά για το φορολογούμενο, τη σύζυγο και τα λοιπά πρόσωπα που συνοικούν με αυτόν και τον βαρύνουν).

Στο υπόλοιπο που μένει και το οποίο είναι το φορολογητέο εισόδημα, υπολογίζομε το φόρο με βάση την κλίμακα του νόμου. Το ποσό αυτό του φόρου μειώνεται ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση του φορολογουμένου, όπως είπαμε στην παράγραφο 18.9.

Το ποσό του φόρου που απομένει ύστερα από τη μείωση του φόρου αποτελεί τον ετήσιο φόρο που αναλογεί στο εισόδημα του μισθωτού ή του συνταξιούχου, τον οποίο διαιρούμε με τον αριθμό 14 και βρίσκομαι το ποσό του φόρου που πρέπει να παρακρατείται κάθε μήνα.

Παράδειγμα.

Μισθωτός με προστατευόμενα μέλη τη σύζυγό του που δεν έχει δικό της εισόδημα, τρία παιδιά ανήλικα και τη μητέρα του, παίρνει ακαθάριστο μηνιαίο μισθό 57.000. Οι κρατήσεις για χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών και για τους διάφορους ασφαλιστικούς οργανισμούς είναι 7.000 δρχ.

Ακαθάριστο μηνιαίο εισόδημα πριν από τις κρατήσεις	δρχ. 57.000
Μείον κρατήσεις για χαρτόσημο, ασφαλιστικές εισφορές κλπ.	<u>7.000</u>
Καθαρό μηνιαίο εισόδημα	<u>50.000</u>
Αναγωγή αυτού σε ετήσιο	(50.000 × 14) =
Μείωση:	40% μέχρι 310.000 =
	<u>124.000</u>
	5% (700.000 – 310.000) =
	<u>19.500</u>
	<u>143.500</u>
Υπόλοιπο καθαρού ετήσιου εισοδήματος	556.500
Μείον εκπτώσεις	
(20.000 + 20.000 + 15.000 + 15.000 + 25.000 + 15.000)	110.000
Φορολογητέο ετήσιο εισόδημα	<u>446.500</u>
Φόρος με βάση την κλίμακα του νόμου	76.180
Μείωση του φόρου:	
– Για τη σύζυγο	4.800
– Για το πρώτο παιδί	6.500
– Για το δεύτερο παιδί	8.000
– Για το τρίτο παιδί	9.500
– Για τη μητέρα	2.000
Οφειλόμενος φόρος για ετήσιο εισόδημα	<u>30.800</u>
	<u>35.380</u>

Ο φόρος που πρέπει να παρακρατείται κάθε μήνα είναι $35.380 : 14 = 2.527$ δρχ.

Το ποσό αυτό θα μειωθεί κατά 10% γιατί ο φόρος προκαταβάλλεται ($2.527 - 252,7 = 2.274,3$) και έτσι βρίσκομε ότι ο φόρος που πρέπει τελικά να παρακρατείται κάθε μήνα είναι 2.274,3 δρχ. Επί πλέον θα πρέπει να παρακρατηθεί και εισφορά ΟΓΑ στο φόρο εισοδήματος 10% και έχουμε: $2.274,3 \times 10\% = 227$ δρχ.

Επομένως ο φόρος και ο ΟΓΑ που πρέπει να παρακρατείται κάθε μήνα είναι $2.274 + 227 = 2.501$ δρχ.

β) Για όσους μισθωτούς αμείβονται με **ημερομίσθιο** ο φόρος που παρακρατείται υπολογίζεται, με συντελεστή στο ακαθάριστο ημερομίσθιο, ο οποίος ορίζεται από το νόμο όπως παρακάτω:

— Για ημερομίσθιο μέχρι	874 δρχ. δεν παρακρατείται φόρος
— Για ημερομίσθιο	875 – 1.000 δρχ. συντελεστής φόρου 1%
— Για ημερομίσθιο	1.001 – 1.125 δρχ. συντελεστής φόρου 2%
— Για ημερομίσθιο	1.126 – 1.250 δρχ. συντελεστής φόρου 3%
— Για ημερομίσθιο	1.251 – 1.375 δρχ. συντελεστής φόρου 4%
— Για ημερομίσθιο	1.376 – 1.625 δρχ. συντελεστής φόρου 6%
— Για ημερομίσθιο	1.626 και άνω συντελεστής φόρου 8%

Για να υπολογίσουμε το ύψος του ημερομίσθιου και επομένως τον αντίστοιχο συντελεστή με τον οποίο θα υπολογίσουμε την παρακράτηση του φόρου, το τακτικό ημερομίσθιο θα το αυξήσουμε με τις τυχόν πρόσθετες αμοιβές του μισθωτού όπως π.χ. υπερωρίες κλπ. Έτσι σε τακτικό ημερομίσθιο 950 δρχ. χωρίς πρόσθετες αμοιβές, ο φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί θα υπολογισθεί με συντελεστή 1%, ενώ σε τακτικό ημερομίσθιο 950 δρχ. με ημερήσιες υπερωρίες 120 δρχ. ($950 + 120 = 1.070$) ο φόρος θα υπολογισθεί με συντελεστή 2%.

Παράδειγμα.

Εργάτης παίρνει 1.100 δρχ. ημερομίσθιο. Ο φόρος που παρακρατείται με βάση την παραπάνω κλίμακα είναι 2% δηλαδή δρχ. 22 και ΟΓΑ στο φόρο εισοδήματος 2,2 = 24,20 δρχ.

Έστω ότι ο εργάτης αυτός πραγματοποιεί στο τρίμηνο 75 ημερομίσθια.

$$\begin{array}{l} \text{Ο φόρος που πρέπει να παρακρατηθεί είναι} \\ \text{Συν εισφορά ΟΓΑ στο φόρο εισοδήματος} \end{array} \quad \begin{array}{r} 75 \times 22 = 1.650 \\ 75 \times 2,2 = \underline{\underline{165}} \end{array}$$

$$\text{Σύνολο φόρων και Ο.Γ.Α τριμήνου} \quad \underline{\underline{1.815}}$$

Το ποσό θα αποδοθεί μειωμένο κατά 10%, δηλαδή $1.815 - 181 = 1.634$ δρχ.

Για όσους μισθωτούς αμείβονται με ημερομίσθιο και παρέχουν υπηρεσίες με σχέση μισθώσεως εργασίας διάρκειας πάνω από ένα χρόνο ή με σχέση μισθώσεως εργασίας αορίστου χρόνου, η παρακράτηση του φόρου γίνεται όπως στους μισθωτούς που αμείβονται με μισθό (αναγωγή σε ετήσιο κλπ.).

γ) Για τις πρόσθετες αμοιβές που καταβάλλονται τακτικά ή έκτακτα ο φόρος που

παρακρατείται υπολογίζεται με αναλογικό συντελεστή 5% πλέον εισφορά ΟΓΑ 10%.

2) Καταβολή του φόρου που παρακρατήθηκε.

Όσοι παρακρατούν φόρο από μισθωτές υπηρεσίες υποχρεούνται να επιδίδουν, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου και Ιανουαρίου κάθε έτους, στον Οικονομικό Έφορο προσωρινή δήλωση, η οποία περιλαμβάνει τις ακαθάριστες αμοιβές των μισθωτών του προηγουμένου ημερολογιακού τριμήνου και το φόρο που παρακρατήθηκε και καταβάλλουν το ποσό αυτού στο Δημόσιο Ταμείο. Με την ίδια προσωρινή δήλωση αποδίδεται η εισφορά ΟΓΑ στο φόρο εισοδήματος, το χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών (ΧΜΥ), το οποίο είναι 1% και η εισφορά ΟΓΑ στο χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών.

Εκτός από τις παραπάνω, προσωρινές τριμηνιαίες δηλώσεις, που υποβάλλουν όσοι παρακρατούν φόρο από μισθωτές υπηρεσίες, οι ίδιοι υποχρεούνται να επιδώσουν μέχρι τις 10 Μαρτίου κάθε έτους στον Οικονομικό Έφορο και οριστική δήλωση, η οποία περιλαμβάνει αναλυτικά για κάθε μισθωτό:

- Το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνσή του.
- Το χρόνο απασχολήσεώς του.
- Το σύνολο των αμοιβών του προηγουμένου έτους για κάθε μισθωτό (ακαθαρίστων, καθαρών και φορολογητέων).
- Το φόρο που αναλογεί στις αμοιβές με βάση την κλίμακα του νόμου και το φόρο που παρακρατήθηκε.
- Την έκπτωση 10% στο φόρο που αναλογεί με βάση την κλίμακα του νόμου.

Με την επίδοση της οριστικής δηλώσεως καταβάλλεται η τυχόν οφειλόμενη διαφορά του φόρου που προκύπτει από την οριστική δήλωση και από το φόρο που αποδόθηκε με βάση τις προσωρινές τριμηνιαίες δηλώσεις.

Αρμόδιος για την παραλαβή των παραπάνω δηλώσεων (προσωρινών και οριστικής) είναι ο Οικονομικός Έφορος της περιφέρειας που έγινε η καταβολή των αμοιβών. Συνεπώς στην περίπτωση αμοιβών προσωπικού υποκαταστήματος, εργοστάσιων κλπ. οι δηλώσεις πρέπει να επιδίδονται στους Οικονομικούς Εφόρους διόπου υπάγονται τα υποκαταστήματα, εργοστάσια κλπ.

19.7 Εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα και από κάθε άλλη πηγή (Ζ πηγή).

a) Εισόδημα και κτήση εισοδήματος.

1) Εισόδημα από υπηρεσίες ελευθερίων επαγγελμάτων είναι οι αμοιβές οποιουδήποτε από τα ακόλουθα επαγγέλματα:

- Γιατρού, οδοντίατρου, κτηνίατρου, φυσιοθεραπευτή, μαίας.
- Δικηγόρου, δικολάβου, συμβολαιογράφου, άμισθου υποθηκοφύλακα, δικαστικού επιμελητή.
- Αρχιτέκτονα, μηχανικού, τοπογράφου, χημικού, σχεδιαστή.
- Καθηγητή ή δάσκαλου.
- Ξεναγού, διερμηνέα.
- Δημοσιογράφου, συγγραφέα.
- Καλλιτέχνη, γλύπτη ή ζωγράφου ή σκιτσογράφου ή χαράκτη.
- Εκτελεστή μουσικών έργων ή μουσουργού.
- Καλλιτέχνη των κέντρων διασκεδάσεως, χορευτή, χορογράφου, σκηνοθέτη,

σκηνογράφου, ενδυματολόγου, διακοσμητή.

— Οικονομολόγου, ερευνητή ή συμβούλου επιχειρήσεως, ιδιοκτήτη ή διευθυντή φορολογικού ή λογιστικού γραφείου και εμπειρογνώμονα.

2) Στο εισόδημα αυτό περιλαμβάνεται καί κάθε αμοιβή που καταβάλλεται σε:

— Πραγματογνώμονες, διαιτητές, εκκαθαριστές γενικά, ελεγκτές ανωνύμων εταιριών, εκτελεστές διαθηκών και κηδεμόνες σχολάζουσας κληρονομίας.

— Συγγραφείς και μουσουργούς από συγγραφικά δικαιώματα.

— Αντιπροσώπους επαγγελματικών οργανώσεων και ιδιώτες για τη συμμετοχή τους σε κάθε φύσεως συμβούλια ή επιτροπές του δημοσίου, νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κλπ.

3) Τέλος, ως εισόδημα από την άσκηση ελευθέριου επαγγέλματος θεωρείται και κάθε εισόδημα, το οποίο δεν είναι δυνατό να υπαχθεί σε μια οποιαδήποτε άλλη πηγή εισοδήματος Α ως Ζ. Π.χ. το εισόδημα από την εκμίσθωση κινητών πραγμάτων (επίπλων, μηχανημάτων κλπ.), το ποσό που έχει εισπράξει λόγω διατροφής η σύζυγος ή ο σύζυγος που έχει πάρει διαζύγιο κλπ.

β) Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος.

Χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος εισέπραξε την αμοιβή του. Στην περίπτωση που ο δικαιούχος πιστώθηκε για την αμοιβή του στα βιβλία του οφειλέτη, ο χρόνος αυτός θεωρείται χρόνος κτήσεως του εισοδήματός του, εφόσον έγινε αναγγελία με απόδειξη στο δικαιούχο.

γ) Προσδιορισμός του ακαθαρίστου και καθαρού εισοδήματος.

· Το ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα προσδιορίζεται, όπως και στις εμπορικές ή γεωργικές επιχειρήσεις είτε λογιστικώς, όταν τα βιβλία του υπόχρεου κρίνονται επαρκή και ακριβή, είτε εξωλογιστικώς, όταν δεν τηρούνται τα βιβλία τα οποία επιβάλλει ο Κ.Φ.Σ. (βασικά το βιβλίο Εσόδων - Εξόδων), ή τα βιβλία που τηρούνται κρίνονται ανεπαρκή και ανακριβή. Στο λογιστικό προσδιορισμό ως ακαθάριστο εισόδημα λαμβάνεται το σύνολο των ακαθαρίστων αμοιβών, όπως αυτές προκύπτουν από τα βιβλία που έχουν τηρηθεί από το φορολογούμενο, ως καθαρό δε εκείνο το οποίο προκύπτει ύστερα από αφαίρεση από το ακαθάριστο:

— Κάθε επαγγελματικής δαπάνης που αποδεδειγμένα καταβλήθηκε.

— Των νομίμων αποσβέσεων των παγίων περιουσιακών στοιχείων, εφόσον τα στοιχεία αυτά έχουν καταχωρισθεί σε βιβλίο θεωρημένο από τον Οικονομικό Έφορο.

— Των πραγματικών επισφαλών απαιτήσεων, εφόσον οι επισφαλείς αυτές απαιτήσεις είχαν καταχωρισθεί ως έσοδο στα βιβλία του φορολογούμενου.

Στον εξωλογιστικό προσδιορισμό το ακαθάριστο και καθαρό εισόδημα προσδιορίζεται υπολογιστικά. Για το σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη ο χρόνος και ο τρόπος ασκήσεως του επαγγέλματος, η ειδικότητα, ο επιστημονικός τίτλος, ο κύκλος εργασιών, το ύψος της αμοιβής που εισπράττεται, το προσωπικό που απασχολείται, τα μέσα που διατίθενται, το ύψος των επαγγελματικών δαπανών κλπ.

δ) Παρακράτηση φόρου και καταβολή του.

Στις κάθε φύσεως ακαθάριστες αμοιβές που καταβάλλονται σε ελεύθερους

επαγγελμάτις γίνεται παρακράτηση 8% έναντι του φόρου που βαρύνει το δικαιούχο. Από τις ακαθάριστες αυτές αμοιβές παρακρατείται επίσης χαρτόσημο 2% και εισφορά ΟΓΑ στο χαρτόσημο 20%.

Σε παρακράτηση του φόρου υποχρεούνται μόνο οι δημόσιες υπηρεσίες, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοικήσεως και λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί κοινής αφέλειας, τα κοινωφελή ιδρύματα κάθε φύσεως, οι δημόσιες επιχειρήσεις, οι τράπεζες και τα πιστωτικά ιδρύματα, οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους, οι επιχειρήσεις κοινής αφέλειας και οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία τέταρτης κατηγορίας Κ.Φ.Σ. και εφόσον η ακαθάριστη αμοιβή είναι μεγαλύτερη από 1.000 δρχ.

Αυτοί που παρακρατούν φόρο από τις αμοιβές των ελευθερίων επαγγελμάτων υποχρεούνται να επιδίουν, μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο των μηνών Απριλίου, Ιουλίου, Οκτωβρίου και Ιανουαρίου, στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο δήλωση η οποία περιλαμβάνει τα ποσά του φόρου τα οποία παρακρατήθηκαν στο προηγούμενο ημερολογιακό τρίμηνο και καταβάλλουν το ποσό αυτού στο Δημόσιο Ταμείο. Με την ίδια δήλωση αποδίδεται το χαρτόσημο των αμοιβών των ελευθερίων επαγγελμάτων και η εισφορά ΟΓΑ στο χαρτόσημο.

19.8 Ερωτήσεις.

1. Ποιό θεωρείται εισόδημα από οικοδομές;
2. Ποιά άλλα εισοδήματα που ειδικά αναφέρονται στο νόμο θεωρούνται επίσης εισοδήματα από οικοδομές;
3. Πότε έχομε άμεση κτήση του εισοδήματος από οικοδομές και πότε έμμεση;
4. Ποιός είναι υπόχρεος για την καταβολή του φόρου εισοδήματος, ο ιδιοκτήτης της οικοδομής ή αυτός που απολαμβάνει τις αφέλειες της;
5. Ποιός θεωρείται ότι καρπώνεται το εισόδημα της προικώς οικοδομής;
6. Πώς προσδιορίζεται το ακαθάριστο εισόδημα από οικοδομές;
7. Για να προσδιορίσουμε το καθαρό εισόδημα από οικοδομές ποιές δαπάνες αφαιρούμε από το ακαθάριστο εισόδημα;
8. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος του υπεκμισθωτή στην περίπτωση υπεκμισθώσεως μιας οικοδομής;
9. Ποιό θεωρείται εισόδημα από εκμίσθωση γαιών;
10. Με τον όρο «γαίες» τι εννοούμε στη φορολογία εισοδήματος;
11. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος από εκμίσθωση γαιών;
12. Ποιό θεωρείται εισόδημα από κινητές αξίες;
13. Ποιά άλλα εισοδήματα που ειδικά αναφέρονται στο νόμο θεωρούνται επίσης εισοδήματα από κινητές αξίες;
14. Τι γνωρίζετε για το τεκμήριο του νόμιμου επιτοκίου για τα δάνεια που συνάπτονται; Το τεκμήριο αυτό είναι μαχητό (μπορεί να αμφισβητηθεί) ή είναι αμάχητο (δεν μπορεί να αμφισβητηθεί);
15. Σε ποιά περίπτωση τόκοι συναλλαγματικών και γραμματίων θεωρούνται εισόδημα Δ πηγής;
16. Ποιός θεωρείται χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από κινητές αξίες; Αναφέρατε παραδείγματα.
17. Πώς υπολογίζεται ο φόρος εισοδήματος που παρακρατείται από κινητές αξίες;
18. Ποιό θεωρείται εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις;
19. Ποιά είναι η έννοια του όρου «επιχείρηση» στη φορολογία εισοδήματος;
20. Ποιά άλλα εισοδήματα που ειδικά αναφέρονται στο νόμο θεωρούνται επίσης εισοδήματα από εμπορικές επιχειρήσεις;
21. Ποιός θεωρείται ότι αποκτά το κέρδος από τις εμπορικές επιχειρήσεις;
22. Πόσο χρονικό διάστημα περιλαμβάνει η διαχειριστική περίοδος;
23. Η διαχειριστική περίοδος μπορεί να είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη από δώδεκα μήνες και πότε;
24. Οι εμπορικές επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ και Δ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ., πότε είναι υποχρεωμένες να κλείνουν τη διαχείρισή τους;

25. Ποιός θεωρείται ότι είναι ο χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Α και Β κατηγορίας του Κ.Φ.Σ. και ποιός για τις επιχειρήσεις Γ και Δ κατηγορίας;
26. Ποιό θεωρείται ότι είναι εισόδημα από γεωργικές επιχειρήσεις;
27. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος των γεωργικών επιχειρήσεων;
28. Ποιό θεωρείται ότι είναι εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες;
29. Ποιά ποσά δε θεωρούνται εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και επομένως δεν υπόκεινται σε φόρο;
30. Ποιός θεωρείται ότι είναι ο χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από μισθωτές υπηρεσίες;
31. Πώς προσδιορίζεται το καθαρό εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες;
32. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του φόρου εισοδήματος που παρακρατείται από μισθωτές υπηρεσίες για τους μισθωτούς που αμείβονται με μισθό και πώς για αυτούς που αμείβονται με ημερομίσθιο;
33. Κάθε πότε πρέπει να αποδίδεται από τις επιχειρήσεις στο δημόσιο με προσωρινές δηλώσεις ο φόρος που παρακρατείται από μισθωτές υπηρεσίες;
34. Πότε υποβάλλεται η εκκαθαριστική δηλώση φόρου από μισθωτές υπηρεσίες για το σύνολο των αμοιβών του προηγούμενου έτους;
35. Ποιός Οικονομικός Έφορος είναι αρμόδιος για την παραλαβή των δηλώσεων φόρου μισθωτών υπηρεσιών (προσωρινών και οριστικής);
36. Ποιό θεωρείται ότι είναι εισόδημα από ελευθέρια επαγγέλματα;
37. Ποιάς θεωρείται ότι είναι ο χρόνος κτήσεως του εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα;
38. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του ακαθάριστου και καθαρού εισοδήματος από ελευθέρια επαγγέλματα;
39. Ποιοί υποχρεούνται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος για τις αμοιβές που καταβάλλουν σε ελεύθερους επαγγελματίες;
40. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του φόρου εισοδήματος που παρακρατείται από μισθωτές υπηρεσίες για όσους αμείβονται με ημερομίσθιο και πάρεχουν υπηρεσίες με σχέση μισθώσεως εργασίας διάρκειας πάνω από ένα χρόνο ή με σχέση μισθώσεως εργασίας ααρίστου χρόνου;

19.9 Ασκήσεις.

- Ο Α. Ανδρέου πραγματοποίησε ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομής που χρησιμοποιείται ως κατοικία 180.000 δρχ.. οικοδομής που χρησιμοποιείται ως γραφείο 200.000 και γηπέδου 120.000. Οι τόκοι των ενυποθήκων χρεών για τα δάνεια που συνάφθηκαν για τις οικοδομές είναι 50.000 δρχ.
Να προσδιορίσετε το καθαρό εισόδημα από οικοδομές του Α. Ανδρέου.
- Ο Β. Βλάσης πραγματοποίησε ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση αίθουσας που χρησιμοποιείται ως θέατρο 600.000 δρχ. Οι τόκοι ενυποθήκων χρεών της οικοδομής είναι 120.000 δρχ.
Να προσδιορίσετε το καθαρό εισόδημα από οικοδομές του Α. Ανδρέου.
- Ο Α νοίκιασε στο Β οικοδομή για κατοικία εμβαδού 150 m² με μηνιαίο μίσθισμα 25.000 δρχ. Στη συνέχεια ο Β έκανε υπεκμίσθωση στο Γ τμήματος της οικοδομής εμβαδού 60 m² με μηνιαίο μίσθισμα 20.000 δρχ.
Να βρήτε το ετήσιο καθαρό εισόδημα του Α από την εκμίσθωση της οικοδομής και το ετήσιο καθαρό εισόδημα του Β από την υπεκμίσθωση της οικοδομής.
- Ο Γ. Γεωργιάδης πραγματοποίησε τα παρακάτω ετήσια ακαθάριστα εισοδήματα:
 - Από ιδιοκατοίκηση της κύριας κατοικίας του που βρίσκεται στον Πειραιά 280.000 δρχ.
 - Από εκμίσθωση οικοδομής που βρίσκεται στην Αθήνα και χρησιμοποιείται ως κατοικία 220.000 δρχ.
 - Από εκμίσθωση οικοδομής που βρίσκεται στην Πρέβεζα και χρησιμοποιείται ως γραφείο 60.000 δρχ.
 - Από εκμίσθωση αίθουσας που βρίσκεται στην Αθήνα και χρησιμοποιείται ως κινηματογράφος 800.000 δρχ.
 - Από εκμίσθωση γηπέδου που βρίσκεται στην Άρτα και χρησιμοποιείται ως χώρος σταθμεύσεως αυτοκινήτων 120.000 δρχ.
 Ωι τόκοι των ενυποθήκων δανείων των οικοδομών είναι 150.000 δρχ.

Να βρήτε:

- 1) Το σύνολο του ετήσιου ακαθάριστου εισόδηματος από οικοδομές.
 - 2) Το καθαρό εισόδημα από οικοδομές.
 - 3) Τα τέλη χαρτοσήμου και την εισφορά για τον ΟΓΑ στα τέλη χαρτοσήμου για το εισόδημα από οικοδομές.
 - 4) Το τέλος υδρεύσεως και αποχετεύσεως.
 - 5) Το συμπληρωματικό φόρο για το εισόδημα από οικοδομές.
 5. Ο Ζ. Ζαχαρίου πραγματοποίησε ετήσιο ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση γαιών 200.000 δρχ. Καταβλήθηκε κοινοτικός φόρος για τις γαίες αυτές 12.000 δρχ. Αντιπλημμυρικά έργα των γαιών 200.000 δρχ. με πιθανή διάρκεια τους 4 έτη. Τόκοι ενυποθήκων χρεών των γαιών 25.000 δρχ.
- Να βρήτε το καθαρό εισόδημα του Ζ. Ζαχαρίου από εκμίσθωση γαιών, το τέλος χαρτοσήμου και την εισφορά ΟΓΑ στο τέλος χαρτοσήμου και το συμπληρωματικό φόρο.
6. Η Α.Ε. «Α» της οποίας οι μετοχές είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο πραγματοποίησε σε μια χρήση καθαρά κέρδη 5.000.000 δρχ. Από αυτά η Γενική Συνέλευση εγκρίνει για διανομή στους μετόχους της 4.000.000 δρχ. Δικαιούχοι των κερδών αυτών είναι οι παρακάτω μέτοχοι: Α 2.000.000 δρχ., Β 800.000 δρχ., Γ 20.000 δρχ., Δ 680.000 δρχ. και Ε 500.000 δρχ.
- Να βρήτε το φόρο που πρέπει να παρακρατήσει η Α.Ε στην καταβολή των μερισμάτων στους μετόχους της έχοντας υπόψη ότι: α) οι μετοχές είναι ονομαστικές και β) οι μετοχές είναι ανώνυμες.
7. Η Α.Ε. «Β» πραγματοποίησε σε μια χρήση καθαρά κέρδη 3.000.000 δρχ. Από αυτά η Γενική Συνέλευση εγκρίνει για διανομή στους μετόχους της 2.500.000 δρχ. Δικαιούχοι των κερδών αυτών είναι οι παρακάτω μέτοχοι: Α 1.500.000 δρχ., Β 100.000 δρχ., Γ 25.000 δρχ., Δ 175.000 δρχ., Ε 700.000 δρχ.
- Οι μετοχές της εταιρίας δεν είναι εισαγμένες στο Χρηματιστήριο.
- Να βρήτε το φόρο που πρέπει να παρακρατήσει η Α.Ε. στην καταβολή των μερισμάτων στους μετόχους της έχοντας υπόψη ότι: α) οι μετοχές είναι ονομαστικές και β) οι μετοχές είναι ανώνυμες.
8. Η Γενική συνέλευση της Α.Ε. «Δ» ενέκρινε την καταβολή των παρακάτω αμοιβών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου:

– Α. Ανδρέου, Πρόεδρος του Δ.Σ.,	200.000 δρχ.
– Β. Βασιλείου, Εντεταλμένος Σύμβουλος,	500.000 δρχ.
– Γ. Γεωργίου, Μέλος του Δ.Σ.,	150.000 δρχ.
– Δ. Δημητρίου, Μέλος του Δ.Σ.,	150.000 δρχ.
- Να βρήτε το φόρο που πρέπει να παρακρατήσει η εταιρία στην καταβολή των αμοιβών στα μέλη του Δ.Σ.
- Σημείωση:** Στις τρεις προηγούμενες ασκήσεις θα πρέπει να υπολογισθεί και συμπληρωματικός φόρος 3%.
9. a) Ο Ε. Ελευθερίου πήρε αποζημίωση 10 μηνών προς 18.000 δρχ. το μήνα λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.
 - β) Ο Ζ. Ζαχαρίου πήρε αποζημίωση 15 μηνών προς 35.000 δρχ. το μήνα λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.
 - γ) Ο Λ. Λώλης πήρε αποζημίωση 20 ημερομίσθιων προς 700 δρχ. το ημερομίσθιο λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.
 - δ) Ο Α. Παναγιώτου πήρε αποζημίωση 25 ημερομίσθιων προς 1.500 δρχ. το ημερομίσθιο λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.
- Να βρήτε σε κάθε περίπτωση το φόρο εισόδηματος, το χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών, τον ΟΓΑ χαρτοσήμου και τον ΟΓΑ φόρου εισόδηματος που πρέπει να παρακρατηθεί στην καταβολή της αποζημίωσεως στους παραπάνω απολύμενους.
10. Ο ιδιωτικός υπάλληλος Ε. Λάμπρου με προστατεύδενα μέλη τη σύζυγό του και τρία ανήλικα παιδιά παίρνει ακαθάριστο μηνιαίο μισθό 46.000 δρχ. Οι κρατήσεις για τους διάφορους ασφαλιστικούς οργανισμούς και για χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών είναι 6.000 δρχ.
- Να βρήτε το φόρο εισόδηματος και τον ΟΓΑ του φόρου που πρέπει να παρακρατείται κάθε μήνα από το μισθό του.
11. Ο εργάτης Δ. Δημητριάδης πάιρνει ημερομίσθιο 1.300 δρχ. Στο τρίμηνο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και Μαρτίου πραγματοποίησε 70 ημερομίσθια.

Να βρητε το φόρο εισοδήματος και τον ΟΓΑ του φόρου που πρέπει να παρακρατηθεί από τις αμοιβές του τριμήνου.

12. Ο Ε. Ζήσης, καθηγητής του Δημοσίου, με προστατευόμενα μέλη τη σύζυγό του και δύο ανήλικα παιδιά και τον πατέρα του παίρνει ακαθόριστο μηνιαίο μισθό 53.000 δρχ. Οι κρατήσεις για διάφορους ασφαλιστικούς οργανισμούς και για χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών είναι 7.000 δρχ. Να βρήτε το φόρο εισοδήματος και τον ΟΓΑ του φόρου που πρέπει να παρακρατείται κάθε μήνα από το μισθό του,
 13. Ο Ε. Νικολάου πήρε αποζημίωση 25 μηνών 1.400.000 δρχ. λόγω καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.
Να βρήτε το φόρο εισοδήματος, το χαρτόσημο μισθωτών υπηρεσιών, τον ΟΓΑ χαρτοσήμου και τον ΟΓΑ φόρου εισοδήματος που πρέπει να παρακρατηθεί στην καταβολή της αποζημιώσεως στον παραπάνω απολυτόμενο.
 14. Η επιχείρηση «Χ», η οποία τηρεί βιβλία τέταρτης κατηγορίας Κ.Φ.Σ., κατάβαλε αμοιβή στο δικηγόρο Ε. Ζήκα 35.000 δρχ.
Να βρήτε το φόρο, το χαρτόσημο και τον ΟΓΑ χαρτοσήμου που πρέπει να παρακρατηθεί στην καταβολή της αμοιβής στον παραπάνω ελεύθερο επαγγελματία.
-

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΗΤΕΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΒΑΣΕΙ ΤΕΚΜΗΡΙΩΝ

20.1 Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος με βάση τις δαπάνες διαβιώσεως και αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων.

Το Κράτος για την περιστολή της φοροδιαφυγής, ανεξάρτητα από τα άλλα μέτρα που λαμβάνει, καταφεύγει σε ορισμένες περιπτώσεις στον τεκμαρτό προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος των φυσικών προσώπων. Με άλλα λόγια δεν δέχεται το εισόδημα που δηλώθηκε από κάποιο φυσικό πρόσωπο και προσδιορίζει το ίδιο το Κράτος το ύψος του εισοδήματος, χρησιμοποιώντας διάφορα κριτήρια που έχουν σχέση με τις δαπάνες διαβιώσεως του φυσικού προσώπου και τα ποσά που ξόδεψε για απόκτηση περιουσιακών στοιχείων. Έτσι π.χ. αν ένα φυσικό πρόσωπο δηλώσει ετήσιο εισόδημα 200.000 δρχ. ενώ διαθέτει I.X. επιβατικό αυτοκίνητο 14 φορολογίσμων ίππων, τότε το Κράτος χρησιμοποιώντας σαν τεκμήριο (απόδειξη) το αυτοκινήτο, δέχεται ότι: Η χρήση ενός τέτοιου αυτοκινήτου προϋποθέτει εισόδημα πολύ μεγαλύτερο από τις 200.000 που δηλώθηκε. Με βάση τη συλλογιστική αυτή το Κράτος προσδιορίζει, στην περίπτωση αυτή, το εισόδημα σε μεγαλύτερο ύψος, με τεκμήριο τήν κατοχή του αυτοκινήτου.

Τα τεκμήρια που χρησιμοποιούνται σήμερα από το κράτος για τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος του φορολογουμένου είναι:

- α) Οι δαπάνες διαβιώσεως.
- β) Η απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

a) Τεκμήρια δαπανών διαβιώσεως.

Για τον προσδιορισμό της συνολικής ετήσιας δαπάνης διαβιώσεως του φορολογουμένου, της συζύγου του και των προσώπων που συνοικούν με αυτούς και τους βαρύνουν, λαμβάνονται υπόψη **αθροιστικά** τα εξής στοιχεία:

1) Η **ετήσια τεκμαρτή δαπάνη των επβατικών αυτοκινήτων I.X.**, η οποία υπολογίζεται ανάλογα με τους φορολογήσιμους ίππους και τα έτη που έχουν περάσει από τότε που το αυτοκίνητο τέθηκε για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στην Ελλάδα. Η δαπάνη αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα:

Φορολογήσιμοι ίπποι αυτοκινήτου μέχρι και	Ετήσια τεκμαρτή δαπάνη
7	330.000
8	400.000
9	480.000
10	570.000
11	660.000
12	770.000
13	920.000
14	1.100.000
15	1.400.000
16	1.700.000
17	1.950.000
18	2.200.000
19	2.500.000
20	2.800.000
21	3.050.000
22	3.350.000
23 και πάνω	3.700.000

Μείωση τεκμαρτής δαπάνης αυτοκινήτων.

Η πιο πάνω ετήσια τεκμαρτή δαπάνη κάθε επιβατικού αυτοκινήτου ιδιωτικής χρήσεως μειώνεται ως εξής:

- Κατά 15% αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα 5 μέχρι 10 ετών από τότε που το αυτοκίνητο τέθηκε για πρώτη φορά σε κυκλοφορία στην Ελλάδα.
- Κατά 20% αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από 10 έτη και μέχρι 15 έτη.
- Κατά 40% αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από 15 έτη και μέχρι 20 έτη ή έχει αγορασθεί απ' ευθείας από τον Οργανισμό Διαχειρίσεως Δημοσίου Υλικού (ΟΔΔΥ).
- Κατά 50% αν έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πάνω από 20 έτη.

Προσαύξηση τεκμαρτής δαπάνης σε περίπτωση περισσοτέρων αυτοκινήτων.

Όταν ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του ή τα πρόσωπα που βαρύνουν αυτούς διαθέτουν καί δεύτερο επιβατικό αυτοκίνητο ιδιωτικής χρήσεως, η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη για το δεύτερο αυτοκίνητο προσαυξάνεται κατά 50%. Για κάθε δε αυτοκίνητο πέρα από το δεύτερο η τεκμαρτή δαπάνη προσαυξάνεται κατά 80%. Ως πρώτο αυτοκίνητο θεωρείται αυτό που έχει τη μεγαλύτερη ιπποδύναμη και ακολουθούν στη σειρά τα επόμενα.

Η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη για το δεύτερο αυτοκίνητο δεν προσαυξάνεται σε περίπτωση που η σύζυγος του φορολογούμενου ασκεί εμπορική επιχείρηση, η οποία δεν εξαρτάται οικονομικά από το σύζυγό της ή ελευθέριο επάγγελμα ή είναι μισθωτός γενικά (δημόσιος ή ιδιωτικός υπάλληλος).

Παράδειγμα.

Έστω ότι ο πατέρας κατέχει αυτοκίνητο 16 ίππων, η σύζυγος 12 ίππων και η

κόρη 8 ίππων και ότι η σύζυγος δεν εργάζεται. Με βάση τα στοιχεία αυτά να γίνει ο προσδιορισμός της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.

Ως πρώτο αυτοκίνητο λαμβάνεται αυτό που έχει	
16 ίππους στο οποίο αντιστοιχεί τεκμαρτή δαπάνη	δρχ. 1.700.000
Ως δεύτερο αυτοκίνητο λαμβάνεται αυτό που έχει	
12 ίππους στο οποίο αντιστοιχεί τεκμαρτή δαπάνη	
770.000 + (770.000 × 50%) =	δρχ. 1.155.000
Ως τρίτο αυτοκίνητο λαμβάνεται αυτό που έχει	
8 ίππους στο οποίο αντιστοιχεί τεκμαρτή δαπάνη	
400.000 + (400.000 × 80%) =	δρχ. <u>720.000</u>
Σύνολο τεκμαρτής δαπάνης	δρχ. <u>3.575.000</u>

Τεκμήριο αυτοκινήτου σε περίπτωση αγοράς ή πωλήσεως ή ακινησίας του.

Αν το αυτοκίνητο αγορασθεί ή πωληθεί ή τεθεί σε ακινησία ή καταστραφεί στη διάρκεια του έτους, ως τεκμαρτή δαπάνη λαμβάνονται τόσα δωδέκατα δρχοί είναι οι μήνες που ανήκε το αυτοκίνητο στην κυριότητα ή κατοχή του φορολογουμένου, της συζύγου του ή των προσώπων που βαρύνουν αυτούς. Διάστημα μεγαλύτερο από 15 ημέρες θεωρείται ολόκληρος μήνας.

Τεκμήριο αυτοκινήτου για τους ανάπηρους.

Προκειμένου για επιβατικά αυτοκίνητα I.X. με ιπποδύναμη πάνω από 8 ίππους, τα οποία έχουν ειδικά διασκευάσθει για ανάπτηρ υπόψη της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης που αντιστοιχεί στην ιπποδύναμη των 8 φορολογησίμων ίππων και αν ακόμη το αυτοκίνητο είναι μεγαλύτερης ιπποδυνάμεως.

Τεκμήριο σε εικονική μεταβίβαση αυτοκινήτου.

Σε περίπτωση που γίνει εικονική μεταβίβαση του αυτοκινήτου I.X. ή εικονική κτήση από περισσότερους, το τεκμήριο ισχύει για τον κάθε ένα χωριστά, για το σύνολο της τεκμαρτής δαπάνης η οποία προκύπτει από το αυτοκίνητο.

- Τέτοιες περιπτώσεις, όπως δέχθηκε το Υπουργείο Οικονομικών, έχομε:
 - Όταν μεταβιβάζεται το αυτοκίνητο σε πρόσωπο το οποίο στερείται αδείας οδηγήσεως ή σε πρόσωπο που δε το χρησιμοποιεί καθόλου (λόγω ηλικίας, ασθένειας κλπ.).
 - Όταν αγοράζεται αυτοκίνητο από κοινού (εξ αδιαιρέτου) με συγγενικό ή άλλο πρόσωπο, το οποίο στερείται αδείας οδηγήσεως ή δεν χρησιμοποιείται από τον τρίτο, αλλά από το φορολογούμενο.
 - Όταν ο φορολογούμενος μεταβιβάζει το αυτοκίνητο σε εμπορική εταιρία, η οποία έχει ως αντικείμενο την ενοικίαση αυτοκινήτων με πρόθεση να μην εφαρμοσθούν σε αυτόν οι διατάξεις του νόμου για τα τεκμήρια.

Πολλοί φορολογούμενοι μετά την ισχύ του νόμου για τα τεκμήρια μεταβίβασαν εικονικά την κυριότητα του αυτοκινήτου τους σε εταιρίες που ενοικιάζουν αυτοκίνητα, ενώ τα αυτοκίνητα εξακαλουθούσαν να τα χρησιμοποιούν οι ίδιοι.

Τεκμήριο αυτοκινήτου στις εμπορικές εταιρίες.

Στίς ομόρρυθμες και ετερόρυθμες εταιρίες που έχουν στην κυριότητα ή την

κατοχή τους ένα μόνο επιβατικό αυτοκίνητο I.X., το τεκμήριο του αυτοκινήτου εφαρμόζεται στον ομόρρυθμο εταίρο (φυσικό πρόσωπο), ο οποίος έχει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής στην εταιρία και σε περίπτωση ισόποσης συμμετοχής, στον εταίρο που κάνει τη μεγαλύτερη χρήση, με την προϋπόθεση ότι αυτός δεν έχει αυτοκίνητο μεγαλύτερης ιπποδυνάμεως. Αν όμως έχει δικό του αυτοκίνητο I.X. μεγαλύτερης ιπποδυνάμεως, το τεκμήριο του αυτοκινήτου θα εφαρμοσθεί σε αυτόν με βάση το δικό του αυτοκίνητο. Στην περίπτωση αυτή η τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει από το αυτοκίνητο δεν θα επιβαρύνει κανένα από τους εταίρους.

Αν η ομόρρυθμη ή ετερόρυθμη εταιρία έχει στην κυριότητα ή κατοχή της περισσότερα από ένα επιβατικά αυτοκίνητα I.X., η συνολική τεκμαρτή δαπάνη για όλα τα αυτοκίνητα επιμερίζεται σε όλους τους εταίρους (ομόρρυθμους και ετερόρυθμους) ανάλογα με το ποσοστό συμμετοχής τους στην εταιρία, εφόσον οι εταίροι δεν έχουν αυτοκίνητο μεγαλύτερης ιπποδυνάμεως από το αυτοκίνητο της εταιρίας με τη μεγαλύτερη ιπποδύναμη.

Τα παραπάνω που είπαμε για τους εταίρους της Ο.Ε. και Ε.Ε., εφαρμόζονται ανάλογα και για τους διαχειριστές - εταίρους των εταιριών περιορισμένης ευθύνης.

Στην ανώνυμη εταιρία η συνολική ετήσια τεκμαρτή δαπάνη από όλα τα αυτοκίνητά της I.X., μερίζεται ισόποσα στους διευθύνοντες ή εντεταλμένους συμβούλους, διοικητές και πρόεδρους αυτής, εφόσον αυτοί ασκούν πραγματική διοίκηση και δεν είναι είναι κύριοι ή κάτοχοι αυτοκινήτου μεγαλύτερης ιπποδυνάμεως από τα αυτοκίνητα που ανήκουν στην εταιρία. Το ποσό αυτό, που αναλογεί σε κάθε ένα από τα παραπάνω πρόσωπα, δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης του αυτοκινήτου της εταιρίας το οποίο έχει τη μεγαλύτερη ιπποδύναμη. Π.χ. η Α.Ε. «X» έχει τέσσερα καινούργια επιβατικά αυτοκίνητα I.X., 12, 16, 18 και 20 ίππων για τα οποία η συνολική ετήσια τεκμαρτή δαπάνη είναι:

$$770.000 + 1.700.000 + 2.200.000 + 2.800.000 = 7.470.000$$

Αν πραγματική διοίκηση ασκούν ο εντεταλμένος σύμβουλος και ο πρόεδρος του Δ.Σ. της Α.Ε., η τεκμαρτή αυτή δαπάνη θα επιμερισθεί ισόποσα στους δύο αυτούς, δηλαδή στον καθένα 3.735.000 δρχ. Η δαπάνη όμως αυτή δεν μπορεί να υπερβεί για κάθε ένα από τα παραπάνω πρόσωπα το ποσό των 2.800.000 δρχ., δηλαδή την τεκμαρτή δαπάνη του αυτοκινήτου I.X. της εταιρίας με τη μεγαλύτερη ιπποδύναμη. Επομένως η τεκμαρτή δαπάνη για τον καθένα θα περιορισθεί στο ποσό των 2.800.000 δρχ.

2) **Η ετήσια δαπάνη που καταβάλλει ο φορολογούμενος στους περισσότερους από ένα οικιακούς βοηθούς (υπηρέτες), οδηγούς αυτοκινήτων και λοιπό πρασαπικό (κηπουρούς κλπ.) που διατηρεί στην υπηρεσία του.** Η δαπάνη αυτή διπλασιάζεται. Συνεπώς αν ο φορολογούμενος απασχολεί ένα μόνο οικιακό βοηθό, ένα οδηγό και ένα κηπουρό δεν εφαρμόζεται το τεκμήριο αυτό. Αν όμως ο φορολογούμενος απασχολεί δύο οικιακούς βοηθούς, δύο οδηγούς και τρείς κηπουρούς, δαπάνη που διπλασιάζεται είναι η ετήσια αμοιβή του ενός οδηγού με το μεγαλύτερο μισθό, η ετήσια αμοιβή του ενός οικιακού βοηθού με το μεγαλύτερο μισθό και η ετήσια αμοιβή των δύο κηπουρών με το μεγαλύτερο μισθό.

3) **Η ετήσια δαπάνη σκαφών αναψυχής I.X., που βρίσκονται στην κυριότητα ή κατοχή του φορολογούμενου, της συζύγου και των προστατευόμενων μελών τους (εκτός από τα σκάφη, τα οποία προορίζονται για επαγγελματική χρήση).** Το ύψος της δαπάνης αυτής ορίζεται από το νόμο, ανάλογα με τη κατηγορία του σκάφους.

Το ποσό του εισοδήματος που προσδιορίζεται με βάση τις προηγούμενες τεκμαρτές δαπάνες μπορεί να αμφισβηθεί από το φορολογούμενο. Έτσι παρέχεται η ευχέρεια στο φορολογούμενο να αποδείξει ότι το ποσό της ετήσιας πραγματικής δαπάνης διαβιώσεως είναι μικρότερο από το ποσό που καθορίζεται από το νόμο και συνεπώς να φορολογηθεί με βάση το πραγματικό του εισόδημα.

β) Τεκμήρια από την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων.

Τα τεκμήρια αυτά είναι τα χρηματικά ποσά που πράγματι διατέθηκαν για την:

- Αγορά αυτοκινήτων (αξία οχήματος, λοιπά έξοδα κλπ.).
- Αγορά πλοίων αναψυχής, σκαφών αναψυχής και αεροπλάνων.
- Αγορά κινητών πραγμάτων μεγάλης αξίας.

Ως κινητά πράγματα μεγάλης αξίας θεωρούνται οι πίνακες ζωγραφικής μεγάλης αξίας, συλλογές πολυτίμων λίθων, κοσμημάτων, επιπλώσεις μεγάλης αξίας κλπ. Στα κινητά πράγματα μεγάλης αξίας δεν περιλαμβάνεται η αγορά μετοχών, ομολογιών και γενικά χρεωγράφων κάθε φύσεως.

Τα χρηματικά ποσά που διατέθηκαν από το φορολογούμενο για την αγορά των πιο πάνω περιουσιακών στοιχείων υπολογίζονται ως ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του φορολογουμένου και της συζύγου του. **Η τεκμαρτή αυτή δαπάνη δεν μπορεί να αμφισβηθεί από το φορολογούμενο.** Στην προκειμένη περίπτωση το τεκμήριο είναι αμάχητο.

Από το τεκμήριο αυτό εξαιρούνται:

- Τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία αποτελούν το άμεσο αντικείμενο της εμπορικής δραστηριότητας του φορολογουμένου (δηλαδή τα στοιχεία τα οποία αγοράζονται με σκοπό τη μεταπώλησή τους).
- Τα μηχανήματα γενικά που χρησιμοποιούνται για τίς ανάγκες του φορολογουμένου ή για μεταπώληση.
- Τα αυτοκίνητα δημοσίας χρήσεως.

γ) Πότε εφαρμόζονται τα τεκμήρια.

Ο Οικονομικός Έφορος προσδιορίζει το συνολικό καθαρό εισόδημα με βάση τα τεκμήρια στην περίπτωση που η διαφορά μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε και της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης (διαβιώσεως και αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων), υπερβαίνει το 10% του εισοδήματος που δηλώθηκε. Αν όμως η διαφορά αυτή δεν υπερβαίνει το 10% δεν εφαρμόζεται το τεκμήριο.

Για τον υπολογισμό της διαφοράς, ως εισόδημα που δηλώθηκε λαμβάνεται το συνολικό καθαρό εισόδημα από κάθε πηγή, χωρίς έκπτωση του φόρου εισοδήματος και της εισφοράς ΟΓΑ στο φόρο. Επίσης λαμβάνονται υπόψη για τη μείωση της διαφοράς που υπάρχει μεταξύ τεκμαρτού και πραγματικού εισοδήματος και τα εισοδήματα που έχουν φορολογηθεί αυτοτελώς, όπως π.χ. τα μερίσματα, πριν από κάθε έκπτωση του φόρου ο οποίος παρακρατήθηκε κατά την καταβολή στο δικαιούχο. Από το ποσό εισοδήματος που προσδιορίζεται με βάση τα τεκμήρια δεν εκπίπονται οι ζημίες του έτους αυτού και των προηγουμένων ετών.

Παράδειγμα.

Ο φορολογούμενος Α. Ανδρέου δήλωσε συνολικό καθαρό εισόδημα 800.000 δρχ., ενώ από τα τεκμήρια δαπανών διαβιώσεως και αποκτήσεως περιουσιακών

στοιχείων προκύπτει συνολικό τεκμαρτό εισόδημα 1.100.000 δρχ. Στην περίπτωση αυτή θα θεωρηθεί ότι καθαρό εισόδημα που πραγματοποίησε ο Α. Ανδρέου είναι το ποσό του 1.100.000 δρχ. γιατί η διαφορά μεταξύ των δύο ποσών που είναι 300.000 δρχ. υπερβαίνει το 10% του εισοδήματος που δηλώθηκε, δηλαδή τις 80.000 δρχ. Αντίθετα, αν υποθέσουμε ότι από τα τεκμήρια του φορολογουμένου προκύπτει συνολικό τεκμαρτό εισόδημα 850.000 δρχ., τότε αυτός θα φορολογηθεί με βάση το εισόδημα που δήλωσε, δηλαδή τις 800.000 δρχ., γιατί η διαφορά των δύο ποσών που είναι 50.000 δρχ. δεν υπερβαίνει το 10% του εισοδήματος που δηλώθηκε.

Ο Οικονομικός Έφορος είναι υποχρεωμένος να μειώσει τη διαφορά (στο παράδειγμά μας τις 300.000 δρχ.) μεταξύ του εισοδήματος που δηλώθηκε και του εισοδήματος που προκύπτει από τα τεκμήρια (δαπανών διαβίωσεως και αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων) εφόσον ο φορολογούμενος αποδείξει ότι η διαφορά αυτή καλύπτεται:

- Από εισοδήματα τα οποία απαλλάσσονται του φόρου π.χ. τόκοι καταθέσεων, εισόδημα γεωργικών επιχειρήσεων, μειώσεις εισοδημάτων συγγραφέων, δημοσιογράφων, καλλιτεχνών κλπ.
- Από εισοδήματα τα οποία φορολογούνται με ειδικό τρόπο π.χ. εισοδήματα από την εκμετάλλευση πλοίων, μερίσματα από μετοχές που φορολογούνται αυτοτελώς, κέρδη από την εκχώρηση δικαιωμάτων ή ολόκληρης επιχειρήσεως κ.ά.
- Από χρηματικά ποσά τα οποία δεν θεωρούνται ως εισόδημα π.χ. κέρδη από λαχεία.
- Από ανάλωση κεφαλαίου το οποίο αποδειγμένα φορολογήθηκε στα προηγούμενα έτη π.χ. εισοδήματα προηγουμένων ετών τα οποία δηλώθηκαν και φορολογήθηκαν αλλά δεν έχουν αναλωθεί από το φορολογούμενο.
- Από χρηματικά ποσά που προέρχονται από την πώληση περιουσιακών στοιχείων π.χ. ακινήτων, μετοχών, ομολογιών κλπ.
- Από εισαγωγή συναλλάγματος, που δεν είναι υποχρεωτικά εκχωρητέο στην Τράπεζα της Ελλάδος και που δραχμοποιήθηκε στην Ελλάδα π.χ. τα μεταναστευτικά ειμβάσματα, οι καταθέσεις σε συνάλλαγμα σε ελληνικές τράπεζες Ελλήνων του εξωτερικού. Συνάλλαγμα το οποίο υποχρεωτικά εκχωρείται στην Τράπεζα της Ελλάδος είναι εκείνο το οποίο με ειδικούς νόμους προορίζεται για ορισμένο σκοπό π.χ. πληρωμή μισθών ναυτικών κλπ.
- Από δάνεια. Τα δάνεια πρέπει να αποδεικνύονται από επίσημα στοιχεία π.χ. συμβόλαιο ή ιδιωτικό έγγραφο ή από τα βιβλία του δανειστή ή οφειλέτη.
- Από δωρεά.

δ) Εξαιρέσεις από την εφαρμογή των τεκμηρίων.

Το τεκμήριο προσδιορισμού της ετήσιας δαπάνης δεν εφαρμόζεται:

1) Στους αγρότες, που ασχολούνται προσωπικά ή με τα μέλη της οικογένειάς τους κατά κύριο επάγγελμα σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις. Έτσι δεν μπορεί να θεωρηθεί αγρότης ο φορολογούμενος που κατά κύριο επάγγελμα ασχολείται με εμπορικές επιχειρήσεις ή ασκεί ελευθέριο επάγγελμα ή είναι υπάλληλος με εξαρτημένη σχέση εργασίας κλπ. και παράλληλα έχει πραγματικό εισόδημα από αγροτικές εκμεταλλεύσεις, έστω και αν αυτό είναι τυχόν μεγάλυτερο από το εισόδημα

που πραγματοποιεί από την άσκηση του κύριου επαγγέλματός τους.

2) Στους μισθωτούς και συνταξιούχους, εφόσον ο φορολογούμενος και η σύζυγός του έχουν εισοδήματα **μόνο** από μισθωτές υπηρεσίες και διαθέτουν επιβατικό αυτοκίνητο I.X. μέχρι 10 ίππους ή το ετήσιο ενοίκιο της κύριας κατοικίας τους δεν υπερβαίνει το ποσό των 120.000 δρχ. Δεν εξαιρούνται, όμως, από το τεκμήριο του αυτοκινήτου, όταν τα πρόσωπα αυτά απασχολούν περισσότερους από ένα οικιακό βοηθό κλπ. ή έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους σκάφη αναψυχής ιδιωτικής χρήσεως.

Αν ο φορολογούμενος και η σύζυγός του διατηρούν και δεύτερο αυτοκίνητο ή και περισσότερα, τότε δεν ισχύει η εξαίρεση από το τεκμήριο του αυτοκινήτου και συνεπώς θα εφαρμοσθεί το τεκμήριο για όλα τα αυτοκίνητα κανονικά, όπως ορίζει ο νόμος.

3) Στους ανάπτηρους και **μόνο** για το ποσό της δαπάνης που προκύπτει με βάση το επιβατικό αυτοκίνητο I.X. που έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους, εφόσον αυτό απαλλάσσεται από τα τέλη κυκλοφορίας, ανεξάρτητα από την ιπποδύναμή του.

4) Σε όσους ασκούν ελευθέριο επάγγελμα και **μόνο** για το ποσό της δαπάνης που προκύπτει με βάση το αυτοκίνητο I.X. για τα δύο πρώτα έτη της ασκήσεως του επαγγέλματός τους, εφόσον το αυτοκίνητο είναι μέχρι 10 ίππους και ο φορολογούμενος αυτός δεν έχει άλλα εισοδήματα, εκτός από την άσκηση του επαγγέλματός του και η σύζυγός του δεν αποκτά εισοδήματα από οποιαδήποτε άλλη πηγή. Δεν ισχύει η εξαίρεση από το τεκμήριο, αν ο φορολογούμενος και η σύζυγός του κατέχουν και δεύτερο αυτοκίνητο.

5) Στα κατώτερα πληρώματα των εμπορικών πλοίων (λιπαντές, θερμαστές, ηλεκτρολόγους, καμπαρώτους κλπ.), **εφόσον** έχουν αμοιβές από υπηρεσία σε εμπορικά πλοία, οι οποίες, όπως είδαμε, στο οικείο μέρος, απαλλάσσονται της φορολογίας και **εφόσον** η γυναίκα τους δεν έχει εισόδημα από άλλη πηγή.

6) Στους αξιωματικούς του εμπορικού ναυτικού **εφόσον αυτοί** έχουν αμοιβή από την υπηρεσία τους σε εμπορικά πλοία, οι οποίες, όπως είδαμε στο οικείο μέρος, φορολογούνται με ειδικό τρόπο και **εφόσον** η γυναίκα τους δεν έχει εισόδημα από άλλη πηγή.

7) Στους κατόχους επιβατικού αυτοκινήτου μέχρι οκτώ (8) φορολογήσιμους ίππους.

Στις τρεις προηγούμενες (5, 6 και 7) περιπτώσεις δεν ισχύει η εξαίρεση από το τεκμήριο αν ο φορολογούμενος ή η σύζυγός του ή τα προστατευόμενα μέλη τους είναι κάτοχοι και άλλου επιβατικού αυτοκινήτου I.X. ή έχουν στην κυριότητα ή κατοχή τους σκάφη αναψυχής I.X. ή απασχολούν περισσότερους από ένα οικιακούς βοηθούς.

8) Στις δημόσιες, δημοτικές και κοινωνικές επιχειρήσεις καθώς επίσης και στις επιχειρήσεις στις οποίες συμμετέχουν κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 50% το Δημόσιο και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου.

20.2 Ερωτήσεις.

- Για ποιούς λόγους το Κράτος καταφεύγει σε ορισμένες περιπτώσεις στον τεκμαρτό προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος των φυσικών προσώπων;
- Ποιά είναι τα τεκμήρια των δαπανών διαβιώσεως;
- Ποιά είναι τα τεκμήρια των δαπανών από την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων;
- Κατά ποιό ποσοστό μειώνεται η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη κάθε επιβατικού αυτοκινήτου I.X.;

5. Τι γνωρίζετε για την προσαύξηση της τεκμαρτής δαπάνης σε περίπτωση περισσότερων αυτοκινήτων;
6. Σε περίπτωση αγοράς ή πωλήσεως ή ακινητίας του επιβατικού αυτοκινήτου πώς υπολογίζεται η τεκμαρτή δαπάνη;
7. Τι γνωρίζετε για το τεκμήριο όταν γίνει εικονική μεταβίβαση του αυτοκινήτου; Αναφέρατε περιπτώσεις εικονικής μεταβίβασεως.
8. Τι γνωρίζετε για το τεκμήριο του αυτοκινήτου στις εμπορικές εταιρίες;
9. Το τεκμήριο των δαπανών διαβιώσεως είναι αμάχητο (δεν μπορεί να αμφισβηθεί από το φορολογούμενο);
10. Το τεκμήριο από την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων είναι μαχητό (μπορεί να αμφισβηθεί από το φορολογούμενο);
11. Πότε εφαρμόζονται τα τεκμήρια για τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος του φορολογούμενου;
12. Ποιοι εξαιρούνται και με ποιές προϋποθέσεις από την εφαρμογή των τεκμηρίων;

20.3 Ασκήσεις.

1. Ο φορολογούμενος Ν. Νικολάου κατέχει αυτοκίνητο 14 ίππων, το οποίο τέθηκε σε κυκλοφορία για πρώτη φορά στην Ελλάδα πριν από 12 χρόνια, η γυναίκα του η οποία δεν εργάζεται 12 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν από 8 χρόνια και η κόρη του 7 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν δύο χρόνια. Με βάση τα στοιχεία αυτά να γίνει ο προσδιορισμός της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.
2. Ο φορολογούμενος Ε. Νάκος κατέχει αυτοκίνητο 16 ίππων, το οποίο τέθηκε σε κυκλοφορία για πρώτη φορά στην Ελλάδα πριν από 7 χρόνια και η γυναίκα του η οποία είναι δημόσιος υπάλληλος 8 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν από 3 χρόνια. Με βάση τα στοιχεία αυτά να γίνει ο προσδιορισμός της ετήσιας τεκμαρτής δαπάνης.
3. Ο φορολογούμενος Σ. Σωτηρίου αγόρασε επιβατικό αυτοκίνητο I.X. 12 ίππων στις 10 Μαΐου αξίας 1.000.000 δρχ. Να προσδιορισθεί η ετήσια τεκμαρτή δαπάνη.
4. Ο φορολογούμενος Δ. Δημητριάδης κατέχει επιβατικό αυτοκίνητο 15 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν 6 χρόνια. Στη διάρκεια του χρόνου αγόρασε σκάφος αναψυχής 600.000 δρχ. Αυτός απασχολεί δύο οικιακούς βοηθούς με ετήσια δαπάνη 220.000 δρχ. για τον ένα και 280.000 δρχ. για τον άλλο και δύο κηπουρούς με ετήσια δαπάνη 180.000 δρχ. για τον ένα και 240.000 δρχ. για τον άλλο. Να βρήτε την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη.
5. Η Ο.Ε. «Α. Ανδρέου και Σία» έχει στην κυριότητά της ένα επιβατικό αυτοκίνητο I.X. 14 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν 9 χρόνια. Στην εταιρία αυτή ο Α. Ανδρέου συμμετέχει κατά 60% (επομένως έχει το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής). Έστω ότι ο εταίρος αυτός έχει δικό του αυτοκίνητο που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν 4 χρόνια, α) 10 ίππων, β) 16 ίππων. Σε ποιά περίπτωση η τεκμαρτή δαπάνη η οποία προκύπτει από το αυτοκίνητο της εταιρίας επιβαρύνει τον Α. Ανδρέου και σε ποιά περίπτωση δεν επιβαρύνει κανένα από τους εταίρους. Να βρήτε σε κάθε περίπτωση την ετήσια τεκμαρτή δαπάνη του Α. Ανδρέου.
6. Ο φορολογούμενος Ε. Λώλης δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο συνολικό καθαρό εισόδημα 1.400.000 δρχ. Αυτός κατέχει επιβατικό αυτοκίνητο 10 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν από 12 χρόνια. Στις 30 Απριλίου πώλησε το παλαιό αυτοκίνητο και αγόρασε καινούργιο 14 ίππων αξίας 1.100.000 δρχ. Να βρήτε αν ο Ε. Λώλης θα φορολογηθεί με βάση το πραγματικό ή το τεκμαρτό εισόδημα.
7. Ο φορολογούμενος Ε. Παπάς δήλωσε στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο συνολικό καθαρό εισόδημα 1.000.000 δρχ. Αυτός κατέχει επιβατικό αυτοκίνητο I.X. 12 ίππων που τέθηκε σε κυκλοφορία πριν δύο χρόνια και απασχολεί δύο οικιακούς βοηθούς με ετήσια δαπάνη 230.000 δρχ. για τον ένα και 290.000 δρχ. για τον άλλο. Στη χρονιά αυτή πραγματοποίησε κέρδος από το Εθνικό Λαχείο 200.000 δρχ. Να βρήτε αν ο Ε. Παπάς θα φορολογηθεί με βάση το πραγματικό ή το τεκμαρτό εισόδημα και να προσδιορίσετε το σχετικό ποσό του εισοδήματος με βάση το οποίο θα φορολογηθεί αυτός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

21.1 Εισαγωγή.

Με το Ν.Δ. 3323/55, όπως είδαμε, εισήχθη στη χώρα μας ο ενιαίος φόρος για το σύνολο των ετησίων καθαρών εισοδημάτων των φυσικών προσώπων. Με τις διατάξεις του ίδιου Ν.Δ. φορολογούνται και τα κέρδη των φυσικών προσώπων από τη συμμετοχή τους σε ομόρρυθμες και ετερόρρυθμες εταιρίες, εταιρίες περιορισμένης ευθύνης και κοινοπραξίες τεχνικών έργων.

Η ρύθμιση της φορολογίας των λοιπών προσώπων, δηλαδή των ανωνύμων εταιριών, των συνεταιρισμών του νόμου 602, των αλλοδαπών επιχειρήσεων, των δημοσίων κερδοσκοπικών επιχειρήσεων, ως και των νομικών προσώπων που δεν έχουν κερδοσκοπικό χαρακτήρα αφέθηκε να ρυθμισθεί αργότερα με ιδιαίτερο νομοθέτημα.

Αργότερα και συγκεκριμένα το 1958 με το Νομοθετικό Διάταγμα 3843 ο ενιαίος τύπος της φορολογίας επεκτάθηκε και στα εισοδήματα των παραπάνω νομικών προσώπων και έτσι σήμερα τα εισοδήματα των φυσικών και νομικών προσώπων φορολογούνται συνολικά, από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχονται αυτά.

Στη φορολογία των νομικών προσώπων παρουσιάζει ιδιαίτερη σημασία το σύστημα με το οποίο πρέπει να φορολογείται η ανώνυμη εταιρία και αυτό γιατί ένα μέρος των κερδών της διανέμεται στους μετόχους της και το υπόλοιπο παραμένει στο νομικό πρόσωπο της εταιρίας.

Τα φορολογικά συστήματα των διαφόρων κρατών ακολουθούν διάφορες μεθόδους για τη φορολογία των κερδών των ανωνύμων εταιριών.

Κυριότερες μέθοδοι είναι οι ακόλουθοι:

- Η ανώνυμη εταιρία φορολογείται για το σύνολο των κερδών της (διανεμομένων και μη) ανεξάρτητα από τους μετόχους της.
- Η ανώνυμη εταιρία δεν φορολογείται για τα κέρδη που δεν διανέμει, αλλά μόνο οι μέτοχοι για τα μερίσματα που αποκτούν.
- Η ανώνυμη εταιρία φορολογείται για τα κέρδη που δεν διανέμει και οι μέτοχοι για τα κέρδη που καρπώνονται από την εταιρία υπό μορφή μερίσματος.

Η ελληνική φορολογική νομοθεσία ακολουθεί τον τελευταίο τρόπο, δηλαδή φορολογεί την ανώνυμη εταιρία για τα κέρδη που δεν διανέμει και τους μετόχους της για τα κέρδη τα οποία διανέμονται σε αυτούς υπό μορφή μερίσματος.

21.2 Υποκείμενο του φόρου.

Στο φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων υπόκεινται:

α) Οι ελληνικές ανώνυμες εταιρίες.

β) Οι δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές κερδοσκοπικές επιχειρήσεις (Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε. κλπ.).

γ) Οι συνεταιρισμοί του νόμου 602/1914 και οι ενώσεις τους.

δ) Οι αλλοδαπές εταιρίες οποιουδήποτε τύπου (ομόρρυθμες, ετερόρρυθμες, ανώνυμες κλπ.) και οι κάθε φύσεως αλλοδαποί κερδοσκοπικοί οργανισμοί, οι οποίοι έχουν δραστηριότητα στην Ελλάδα.

ε) Τα ελληνικά νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (σωματεία, ιδρύματα, Ιεροί Ναοί, Ιερές Μονές κλπ.).

στ) Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τα οποία έχουν δραστηριότητα στην Ελλάδα.

21.3 Αντικείμενο του φόρου.

Αντικείμενο του φόρου στη φορολογία αυτή είναι τα εξής εισοδήματα:

α) Για τις ελληνικές ανώνυμες εταιρίες, **τα αδιανέμητα καθαρά κέρδη τους**. Τα κέρδη τα οποία διανέμονται σαν μερίσματα μετοχών και ιδρυτικών τίτλων ή παρέχονται στα μέλη του Διοικητικού συμβουλίου υπό μορφή ποσοστών και αμοιβών ή καταβάλλονται στους διευθυντές ή διαχειριστές αυτών πέρα του μισθού τους, φορολογούνται στο όνομα των δικαιούχων φυσικών ή νομικών προσώπων στά οποία περιέρχονται με τη διανομή.

Επίσης φορολογούνται στο όνομα της ανώνυμης εταιρίας τα κέρδη τα οποία απόκρυψε, αδιάφορα αν τα κέρδη αναλήφθηκαν ή έχουν παραμείνει στην ανώνυμη εταιρία υπό μορφή αφανών αποθεματικών. Π.χ. ανώνυμη εταιρία δεν καταχώρισε πωλήσεις εμπορευμάτων στα βιβλία της ή καταχώρισε μεγαλύτερες αποσβέσεις από τις νόμιμες. Στην πρώτη περίπτωση έχομε απόκρυψη κερδών τα οποία αναλήφθηκαν, ενώ στη δεύτερη περίπτωση έχομε απόκρυψη κερδών τα οποία δεν αναλήφθηκαν. Η φορολόγηση όμως των κερδών και στις δύο περιπτώσεις γίνεται στο όνομα της ανώνυμης εταιρίας.

β) Για τις δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές κερδοσκοπικές επιχειρήσεις, **το συνολικό καθαρό κέρδος τους**.

γ) Για τους συνεταιρισμούς του νόμου 602 και των ενώσεών τους, **τα αδιανέμητα καθαρά κέρδη τους**, δηλαδή τα κέρδη που απομένουν όταν από τα συνολικά καθαρά κέρδη της χρήσεως αφαιρέσουμε το τμήμα των κερδών που διανέμεται στα μέλη του συνεταιρισμού.

Για τους συνεταιρισμούς καθιερώθηκε το σύστημα που ισχύει και για τις ελληνικές ανώνυμες εταιρίες, σύμφωνα με τις οποίες τα αδιανέμητα κέρδη φορολογούνται στο όνομα του συνεταιρισμού, ενώ τα κέρδη που διανέμονται φορολογούνται στο όνομα των προσώπων στα οποία περιέρχονται με τη διανομή.

δ) Για τις αλλοδαπές επιχειρήσεις οι οποίες λειτουργούν με οποιοδήποτε τύπο εταιρίας και τους αλλοδαπούς κερδοσκοπικούς οργανισμούς κάθε φύσεως, **το συνολικό καθαρό κέρδος** που πραγματοποιήθηκε μόνο στην Ελλάδα.

ε) Για τα ελληνικά μη κερδοσκοπικά πρόσωπα (σωματεία, ιδρύματα κλπ.), δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, **το καθαρό εισόδημά τους από ορισμένες μόνο πηγές** και

συγκεκριμένα από την εκμίσθωση οικοδομών ή γαιών και από κινητές αξίες. Δεν αποτελούν αντικείμενο φορολογίας τα λοιπά εισοδήματα των ανωτέρω νομικών προσωπών ως και τα κάθε φύσεως έσοδα τους που πραγματοποιούνται από την εκπλήρωση των σκοπών τους π.χ. δεν υπόκεινται σε φόρο οι συνδρομές, εισφορές, δωρεές κλπ. ενός ιδρύματος ή σωματείου. Επίσης αν ένα φιλανθρωπικό ίδρυμα, π.χ. νοσοκομείο, πραγματοποιήσει πλεόνασμα από τη διαχείρισή του, το πλεόνασμα αυτό δεν φορολογείται.

στ) Για τα αλλοδαπά μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα, δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, **το συνολικό καθαρό εισόδημά τους** το οποίο πραγματοποιήθηκε, όμως, μόνο στην Ελλάδα. Δεν αποτελούν αντικείμενο φορολογίας τα άλλα έσοδα κάθε φύσεως των παραπάνω νομικών προσώπων που προέρχονται από τους επιδιωκόμενους από αυτά σκοπούς.

21.4 Απαλλαγές από το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων.

Από το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων απαλλάσσονται:

α) Το Ελληνικό Δημόσιο, οι Δήμοι και οι Κοινότητες για τα κάθε φύσεως εισοδήματά τους, από οποιαδήποτε πηγή και αν προέρχονται αυτά.

β) Οι δημόσιες, δημοτικές και κοινοτικές επιχειρήσεις, κερδοσκοπικού χαρακτήρα για τα τεκμαρτά εισοδήματά τους από την ιδιόχρηση των οικοδομών τους.

γ) Οι Ιεροί Ναοί, οι Ιερές Μητροπόλεις, οι Ιερές Μονές, η Αποστολική Διακονία, το Άγιο Όρος κλπ., για τα εισοδήματα τα οποία αποκτούν από οικοδομές γενικά και από εκμίσθωση γαιών.

δ) Τα εκπαιδευτικά ίδρυματα μη ιδιωτικής φύσεως, για τα τεκμαρτά εισοδήματα ακινήτων τους, τα οποία χρησιμοποιούν για την εγκατάσταση και λειτουργία τους.

ε) Οι ελληνικές ανώνυμες εταιρίες, για τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων με ελληνική σημαία, τα οποία φορολογούνται με ειδικό τρόπο σύμφωνα με το νόμο 27/1975.

στ) Οι συνεταιρισμοί και οι ενώσεις τους, για τα εισοδήματα που προέρχονται από τον επιδιωκόμενο από αυτούς σκοπό.

ζ) Οι τόκοι των κάθε φύσεως καταθέσεων στην Ελλάδα σε ημεδαπές τράπεζες ή υποκαταστήματα αλλοδαπών τραπεζών που λειτουργούν νόμιμα στη χώρα μας.

η) Τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ίδρυματα και τα Δημόσια Νοσηλευτικά Ίδρυματα στα οποία λειτουργούν εκπαιδευτικά παραρτήματα.

Εκτός από τις παραπάνω, προβλέπονται από τη φορολογική νομοθεσία και διάφορες άλλες ειδικές απαλλαγές.

21.5 Διαχειριστική χρήση.

Ως χρονική περίοδος που προέκυψε το εισόδημα λαμβάνεται:

α) Η εταιρική χρήση ή το διαχειριστικό έτος προκειμένου για τους υπόχρεους οι οποίοι τηρούν βιβλία Γ ή Δ κατηγορίας του Κ.Φ.Σ.

β) Το ημερολογιακό (οικονομικό) έτος στις λοιπές περιπτώσεις.

Ο φορολογικός νόμος με τον όρο «εταιρική χρήση ή διαχειριστικό έτος» εννοεί το χρονικό διάστημα που περικλείεται μεταξύ δύο διαδοχικών απογραφών (ή ισολογισμών) και το οποίο κατά κανόνα είναι δωδεκάμηνο.

Η πρώτη εταιρική χρήση όμως μπορεί να είναι μικρότερη ή μεγαλύτερη του δω-

δεκαμήνου, όπως είδαμε στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Επίσης και η τελευταία χρήση, μπορεί να είναι μικρότερη των δώδεκα μηνών, στην περίπτωση διαλύσεως ή μετατροπής.

21.6 Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος κερδοσκοπικών νομικών προσώπων.

Για τον προσδιορισμό του συνολικού καθαρού εισοδήματος των νομικών προσώπων κερδοσκοπικού χαρακτήρα αφαιρούνται από τα συνολικά ακαθάριστα έσοδα, κάθε διαχειριστικής χρήσεως τα κάθε φύσεως έξοδα της ίδιας χρήσεως.

Ως ακαθάριστα έσοδα θεωρούνται:

α) Το τίμημα των πωλήσεων που πραγματοποιήθηκε οριστικά, είτε οι πωλήσεις έγιναν τοις μετρητοίς είτε με πίστωση.

β) Οι αμοιβές που αποκτήθηκαν από την παροχή υπηρεσιών (προμήθειες, μεσιτείες κλπ.).

γ) Τα ακαθάριστα εισοδήματα από οικοδομές, εκμίσθωση γαιών και κινητές αξίες, όπως αυτά καθορίζονται, όπως είδαμε, στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων.

δ) Τα εισοδήματα από κάθε άλλη πηγή.

Ως έξοδα θεωρούνται οι δαπάνες, όπως αυτές ορίζονται στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων από εμπορικές επιχειρήσεις. Τέτοιες δαπάνες είναι το κόστος των αγαθών που πωλήθηκαν, τα γενικά έξοδα, οι αποσβέσεις κλπ. (Βλέπε σχετικά κεφάλαιο δέκατο πέμπτο).

Ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος που γίνεται με τον παραπάνω τρόπο, δηλαδή με αφαίρεση των εξόδων από τα ακαθάριστα έσοδα, λέγεται, όπως είδαμε, **λογιστικός** και προϋποθέτει τήρηση επαρκών και ακριβών βιβλίων.

Στην περίπτωση που το νομικό πρόσωπο δεν τηρεί βιβλία ή τηρεί βιβλία ανεπαρκή ή ανακριβή, ή κατώτερης κατηγορίας από εκείνη στην οποία ανήκει, εφαρμόζεται ο **εξωλογιστικός** τρόπος προσδιορισμού του καθαρού κέρδους, σύμφωνα με αυτά που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. (Βλέπε σχετικά κεφάλαιο δέκατο πέμπτο).

21.7 Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων.

Τα ελληνικά μη κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα (σωματεία, ιδρύματα κλπ.) υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος μόνο για τα εισοδήματά τους από ορισμένες πηγές και συγκεκριμένα:

- Από την εκμίσθωση οικοδομών (Α πηγή)
- Από την εκμίσθωση γαιών (Β πηγή)
- Από κινητές αξίες (Γ πηγή)

Για τον προσδιορισμό του καθαρού εισοδήματος κάθε μιας από τις τρεις αυτές πηγές ισχύουν ό,τι και στη φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων.

Συνεπώς από το ακαθάριστο εισόδημα κάθε πηγής αφαιρούνται οι δαπάνες που προβλέπονται από το νόμο και το υπόλοιπο που μένει αποτελεί το καθαρό εισόδημα. Έτσι π.χ. από το ακαθάριστο εισόδημα από εκμίσθωση οικοδομών αφαιρούνται:

α) Πάγιο ποσοστό 25% ή 10% ή 5% ή 7% κλπ. κατά περίπτωση, για την κάλυψη των κάθε φύσεως δαπανών των οικοδομών και

β) οι τόκοι των ενυποθήκων χρεών του νομικού προσώπου.

Αφού προσδιορισθούν τα καθαρά εισοδήματα των παραπάνω τριών πηγών με βάση τις διατάξεις που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων, τα καθαρά εισοδήματα και των τριών πηγών αθροίζονται για την εξεύρεση του συνολικού καθαρού εισοδήματος του νομικού προσώπου. Κατά την άθροιση αυτή θετικά (κέρδη) και αρνητικά (ζημιές) εισοδήματα συμψηφίζονται.

21.8 Υπολογισμός του φόρου.

Ο φόρος υπολογίζεται στο συνολικό καθαρό εισόδημα που πρέπει να φορολογηθεί στο όνομα του νομικού προσώπου, με σταθερούς συντελεστές, οι οποίοι είναι οι εξής:

α) 45% για τις ημεδαπές ανώνυμες εταιρίες, τις αλλοδαπές εταιρίες και οργανισμούς που αποβλέπουν στην απόκτηση οικονομικών αφελημάτων, καθώς και για τις δημόσιες, δημοτικές και κοινωνικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

β) 30% για τους συνεταιρισμούς του νόμου 602 και τις ενώσεις τους.

γ) 25% για τους γεωργικούς και βιοτεχνικούς συνεταιρισμούς.

δ) 20% για τα ελληνικά ή αλλοδαπά νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

ε) 35% για τις ημεδαπές βιομηχανικές και μεταλλευτικές ανώνυμες εταιρίες, των οποίων οι μετοχές έχουν εισαχθεί στο χρηματιστήριο.

Εισφορά για τον Ο.Γ.Α.

Στα φορολογητέα κέρδη στο όνομα των νομικών προσώπων εκτός από το φόρο εισοδήματος, ο οποίος υπολογίζεται με τους πιό πάνω συντελεστές ανάλογα με την περίπτωση, επιβάλλεται επί πλέον εισφορά για τον Ο.Γ.Α. 15%. Για να βρούμε όμως τα φορολογητέα κέρδη, με ρητή διάταξη του νόμου, αφάιρούμε από τα κέρδη της ίδιας χρήσεως την εισφορά για τον Ο.Γ.Α.

Για τη διευκόλυνση του υπολογισμού της έισφοράς για τον Ο.Γ.Α. το Υπουργείο Οικονομικών δίνει τους συντελεστές με τους οποίους όταν πολλαπλασιασθούν τα κέρδη της ανώνυμης εταιρίας που δε διανέμονται ή τα καθαρά κέρδη των λοιπών νομικών προσώπων, βρίσκομε αμέσως την εκπιπτόμενη εισφορά για τον Ο.Γ.Α.

Οι συντελεστές αυτοί είναι:

- α) Σε ποσοστό φόρου 45% συντελεστής εισφοράς για τον ΟΓΑ 0,0632318
- β) Σε ποσοστό φόρου 40% συντελεστής εισφοράς για τον ΟΓΑ 0,056604
- γ) Σε ποσοστό φόρου 35% συντελεστής εισφοράς για τον ΟΓΑ 0,049881
- δ) Σε ποσοστό φόρου 30% συντελεστής εισφοράς για τον ΟΓΑ 0,043062
- ε) Σε ποσοστό φόρου 25% συντελεστής εισφοράς για τον ΟΓΑ 0,036145
- στ) Σε ποσοστό φόρου 20% συντελεστής εισφοράς για τον ΟΓΑ 0,029126

Παράδειγμα.

Έστω ότι τα κέρδη της Α.Ε. «Χ» που δε διανέμονται είναι 1.000.000 και ο συντελεστής με βάση τον οποίο υπολογίζεται ο φόρος εισοδήματος είναι 45%. Να βρεθεί η εισφορά για τον ΟΓΑ και ο φόρος εισοδήματος στα κέρδη που δε διανέ-

μονται, αλλα φορολογούνται στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρίας.

- 1) Εισφορά για τον ΟΓΑ η οποία πρέπει να εκπεσθεί:

$$1.000.000 \times 0,0632318 = 63.231$$
- 2) Καθαρό φορολογητό εισόδημα:

$$1.000.000 - 63.231 = 936.769$$
- 3) Φόρος εισοδήματος που αναλογεί:

$$936.769 \times 45\% = 421.546$$
- 4) Συνολική επιβάρυνση από το φόρο εισοδήματος και την εισφορά για τον ΟΓΑ:

$$421.546 + 63.231 = 488.777.$$

21.9 Δήλωση φορολογίας.

Ο νόμος καθιέρωσε την αρχή και για τα νομικά πρόσωπα της υποβολής **ενιαίας δηλώσεως** για το συνολικό εισόδημά τους από κάθε πηγή, όπως ισχύει και για τα φυσικά πρόσωπα.

Σύμφωνα με το νόμο, κάθε νομικό πρόσωπο που υπόκειται σε φόρο, υποχρεούται να υποβάλει κάθε χρόνο δήλωση φορολογίας στον αρμόδιο Οικονομικό Έφορο μέσα στις προθεσμίες που ορίζει ο νόμος και οι οποίες έχουν ως εξής:

α) Οι ανώνυμες εταιρίες, οι συνεταιρισμοί και τα κερδοσκοπικά νομικά πρόσωπα γενικά, ημεδαπά ή αλλοδαπά, υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση φόρου εισοδήματος μέσα σε τέσσερεις μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσεως για τα εισοδήματα που απόκτησαν μέσα στην περίοδο αυτή. Π.χ. αν ανώνυμη εταιρία ή συνεταιρισμός κλείνει διαχείριση στη 30 Ιουνίου κάθε χρόνου, θα επιδώσει δήλωση μέχρι τις 31 Οκτωβρίου του ίδιου χρόνου (και κατά προέκταση μέχρι 10 Νοεμβρίου), ενώ αν κλείνει διαχείριση στις 31 Δεκεμβρίου κάθε χρόνου, θα επιδώσει δήλωση μέχρι τις 30 Απριλίου του επόμενου έτους (και κατά προέκταση μέχρι 10 Μαΐου).

β) Τα νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα υποχρεούνται να υποβάλουν δήλωση φόρου εισοδήματος μέχρι τέλους Φεβρουαρίου (και κατά προέκταση μέχρι 10 Μαρτίου) κάθε χρόνου, η οποία περιλαμβάνει τα εισοδήματα τα οποία απόκτησαν στο προηγούμενο οικονομικό έτος, το οποίο στην περίπτωση αυτή συμπίπτει με το ημερολογιακό έτος.

21.10 Αρμόδιος Οικονομικός Έφορος – Καταβολή του φόρου.

1) Αρμόδιος Οικονομικός Έφορος για την παραλαβή και τον έλεγχο των δηλώσεων των νομικών προσώπων είναι ο Οικονομικός Έφορος.

α) Της περιφέρειας όπου βρίσκεται η έδρα του ελληνικού νομικού προσώπου.

β) Της περιφέρειας όπου βρίσκεται η κύρια και μόνιμη εγκατάσταση (υποκατάστημα, γραφείο κλπ.) στην Ελλάδα του αλλοδαπού νομικού προσώπου.

2) Ο φόρος που οφείλεται με βάση τη δήλωση που υπέβαλε το νομικό πρόσωπο, καταβάλλεται σε έξι μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη με την υποβολή της εμπρόθεσμης δηλώσεως, οι δε υπόλοιπες στους επόμενους μήνες.

21.11 Παρακράτηση φόρου.

Ο νόμος υποχρεώνει τα νομικά πρόσωπα σε παρακράτηση του φόρου εισοδή-

ματος που αναλογεί στα διανεμόμενα κέρδη τους και εμπρόθεσμη απόδοση του φόρου αυτού στο Δημόσιο Ταμείο.

Έτσι ο νόμος ορίζει ότι:

α) Οι ανώνυμες ελληνικές εταιρίες οι οποίες καταβάλλουν μερίσματα, ποσοστά και αμοιβές Διοικητικών συμβούλων, καθώς και ποσοστά και αμοιβές των διευθυντών και διαχειριστών πέρα του μισθού τους, υποχρεούνται να παρακρατούν από τα διανεμόμενα κέρδη το φόρο εισοδήματος που αναλογεί στα εισοδήματα αυτά σύμφωνα με εκείνα που ισχύουν στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. (Βλέπε κεφάλαιο δέκατο ένατο, παράγραφο 19.3(η)).

Παράδειγμα.

Έστω ότι ανώνυμη εταιρία της οποίας οι μετοχές είναι ονομαστικές και εισαγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών, πραγματοποίησε σε μια χρήση καθαρά κέρδη 4.000.000. Από αυτά η γενική συνέλευση εγκρίνει για διανομή στους μετόχους 3.000.000 δρχ. Η ανώνυμη εταιρία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος και εισφορά για τον ΟΓΑ στα κέρδη που δεν διανέμονται και τα οποία είναι:

$4.000.000 - 3.000.000 = 1.000.000$. Για τα κέρδη όμως που διανέμει στους μετόχους της είναι υποχρεωμένη να παρακρατήσει φόρο εισοδήματος με σταθερό συντελεστή 42%. Επομένως η εταιρία αυτή οφείλει να αποδώσει στο Δημόσιο φόρο δρχ. $3.000.000 \times 42\% = 1.260.000$ δρχ.

β) Οι συνεταιρισμοί του νόμου 602 οι οποίοι διανέμουν κέρδη στα μέλη τους υποχρεούνται να παρακρατούν για φόρο εισοδήματος 8%. Από την υποχρέωση αυτή εξαιρούνται οι γεωργικοί συνεταιρισμοί πρώτου βαθμού οι οποίοι δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος με βάση τις διατάξεις της φορολογίας φυσικών προσώπων.

Ο φόρος αυτός αποδίδεται στο Δημόσιο με δήλωση η οποία πρέπει να υποβληθεί το αργότερο μέσα σε δυό μήνες από την ημέρα εγκρίσεως του ισολογισμού. Η καταβολή του φόρου γίνεται σε τρεις ισόποσες μηνιαίες δόσεις, από τις οποίες η πρώτη ταυτόχρονα με την υποβολή της εμπρόθεσμης δηλώσεως.

21.12 Ερωτήσεις.

1. Ποιό Νομοθετικό Διάταομα διέπει τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων;
2. Ποιές μεθόδους ακολουθούν τα διάφορα κράτη για τη φορολογία των κερδών των ανωνύμων εταιριών;
3. Ποιοί είναι το υποκείμενο του φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων;
4. Ποιό είναι το αντικείμενο της φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων;
5. Ποιά νομικά πρόσωπα απαλλάσσονται από το φόρο εισοδήματος;
6. Ποιά είναι η χρονική περίοδος που θεωρείται ότι προέκυψε το εισόδημα;
7. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος των κερδοσκοπικών νομικών προσώπων;
8. Πώς γίνεται ο προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος των μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων;
9. Ποιοί είναι οι συντελεστές με τους οποίους υπολογίζεται ο φόρος εισοδήματος των νομικών προσώπων;
10. Σε ποιά προθεσμία πρέπει να υποβάλουν τη δήλωση εισοδήματος τα νομικά πρόσωπα;
11. Ποιός Οικονομικός Έφορος είναι αρμόδιος για την παραλαβή και έλεγχο των δηλώσεων εισοδήματος των νομικών προσώπων;

21.13 Ασκήσεις.

1. Η ανώνυμη εταιρία «Α» της οποίας οι μετοχές είναι ονομαστικές και εισαγμένες στο Χρηματιστήριο, πραγματοποίησε σε μια χρήση καθαρά κέρδη 6.500.000 δρχ. Από αυτά η Γενική Συνέλευση εγκρίνει για διανομή στους μετόχους της 4.500.000 δρχ., στον Πρόεδρο του Δ.Σ. 200.000 δρχ. και στον Διευθύνοντα σύμβουλο 500.000 δρχ.
Να βρήτε το φόρο που πρέπει να παρακρατήσει η εταιρία στην καταβολή των μερισμάτων στους μετόχους της και των αμοιβών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης να υπολογίσετε το φόρο και την εισφορά για τον ΟΓΑ στα κέρδη που δε διανέμονται.
2. Η ανώνυμη βιομηχανική εταιρία «Κ» της οποίας οι μετοχές είναι ανώνυμες και εισαγμένες στο Χρηματιστήριο, πραγματοποίησε σε μια χρήση καθαρά κέρδη 7.000.000 δρχ. Από αυτά η Γενική Συνέλευση εγκρίνει για διανομή στους μετόχους της 5.000.000 δρχ., στον Πρόεδρο του Δ.Σ. 300.000 δρχ. και στο Διευθύνοντα Σύμβουλο 600.000 δρχ.
Να βρήτε το φόρο που πρέπει να παρακρατήσει η εταιρία στην καταβολή των μερισμάτων στους μετόχους της και των αμοιβών στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης να υπολογίσετε το φόρο και την εισφορά για τον ΟΓΑ στα κέρδη που δε διανέμονται.
3. Έστω ότι πρέπει να φορολογηθούν στο όνομα του νομικού προσώπου (ανώνυμης εταιρίας ημεδαπής ή αλλοδαπής, συνεταιρισμών του νόμου 602, γεωργικού και βιοτεχνικού συνεταιρισμού κλπ.) κέρδη μη διανεμόμενα 1.400.000 δρχ. Ο συντελεστής με βάση τον οποίο υπολογίζεται ο φόρος στα φορολογητέα κέρδη στο όνομα του νομικού προσώπου είναι: α) 45%, β) 40%, γ) 35%, δ) 30%, ε) 25% και δ) 20%.
Να βρήτε σε κάθε περίπτωση:
 — Την εισφορά για τον Ο.Γ.Α.
 — Το φόρο εισοδήματος στα κέρδη που δε διανέμονται.
 — Τη συνολική φορολογική επιβάρυνση του νομικού προσώπου από το φόρο εισοδήματος και την εισφορά για Ο.Γ.Α.

ΔΙΑΦΟΡΑ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ ΕΝΤΥΠΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

Φορολογικό έτος 1979 (εισιτήρια διεύθυνση 31/12/78) ΑΝΑΛΥТИΚΗ ΚΑΤΑΣΤΗΛΗ ΜΗΧΑΝΑΤΗΝ
(Συγχρηματοκοπεία για τέλη μη επιδιπλωματικής)

Τοποθεσία οικοδομής: Πλάτη ΑΘΗΝΑΙ
Όδος Στρατού

Φορολογικό έτος 1979 (εισιτήρια διεύθυνση 31/12/78)

Φορολογικό έτος 1979 (εισιτήρια διεύθυνση 31/12/78) Οικον. Έφορια τοκοφερείσις αιτούμενης: ΙΔ' ΑΘΗΝΩΝ

Περιήγηση οικοδομής: Η περιήγηση στο έδαφος για τη διαμετρεύση της ημέρας που παρατηρείται στην Αγρίδη Λευκάδας τον Γεωργίου -

Το διαθέτω ή διαθέτει οικοδομή	Περιήγηση των δικαιώματος	Συνολικά ζητούμενα στο έδαφος		Συνολικά ζητούμενα στο έδαφος		Συνολικά ζητούμενα στο έδαφος	
		Αναλυτικά ζητούμενα στο έδαφος	Συνολικά ζητούμενα στο έδαφος	Αναλυτικά ζητούμενα στο έδαφος	Συνολικά ζητούμενα στο έδαφος	Αναλυτικά ζητούμενα στο έδαφος	Συνολικά ζητούμενα στο έδαφος
Ονοματεπώνυμο	Έπαργημα						
Γεώργιος Χρόνης	Ιγραντινός	25	-	1	1/1/18 3/1/18	2.000	12
Λουκάς Πετρου	Δημήτρης Καλαϊδής	110	5	3	1/1/18 3/1/18	6.000	3
ΚΕΝΟ	—	»	110	5	x	—	5
Λαζαρία Μαραπούλου	Δημητρός	»	110	5	3	1/1/18 3/1/18	7.000
Σιορρεψούποικην	Πολ. Μαρανίνη	35	-	1	1/1/18 3/1/18	2.500	12
Σιοναρτσούκην	»	35	90	4	2	1/1/18 3/1/18	5.000
Συνολικού της 195 οικοδομής						ΣΥΝΟΛΟ	46.700 24.000
Ονοματεπώνυμο	Διεύθυνση	Πρωτοβ. Αριθμός Οικον.		Λειτουργία μητρώου συνδικαλισμένη(1)		23.000 12.000	—
Μαρία καζ Αγγελοπούλη	"Ιστρου 125	50%	1/1/18 θητεία	1/1/18 θητεία	1/1/18 θητεία	1/1/18 θητεία	—

- 1) Για την οικοδομή να γραφεί: a) Χρονολογία κτήσεως.
b) Τρόπος κτήσεως.
2) Αν υπάρχει θέμα η οικοδομή να γραφεί στην οικοδομή.
3) Στην κατατύπωση θεωρείται ότι η οικοδομή έχει καταβληθεί (συνολικά):
Αθήνα 4 Φεβρουαρίου 1979
Ο ΔΗΛΩΝ
γραφούμενο
- (1) Στην απόληξη δεν θα γίνεται η αναδότητη διατύπωση στο έδαφος από την ιδιοκτησία, κατόπιν την διατύπωση της οικοδομής, κατόπιν την διατύπωση της οικοδομής.
(2) Σε περιπτώσεις ότι το προσωπικό διατύπωσης δεν παραδέχεται την αιτούμενη στοιχείωση της οικοδομής, προτείνεται η παρατάση της ημέρας που παρατηρείται στην Αγρίδη Λευκάδας το ίδιο έτος.

2. Υπόδειγμα από τη δήλωση φορολογίας είσοδημάτος φυσικών προσώπων που δείχνει πώς γίνεται ή καταχώριση των είσοδημάτων κατά πηγή.

(Α') Εισόδημα άπό οίκοδομές		Εισόδημα άτομικό και τέκνων (Δραχμές)	Εισόδημα της συζύγου (Δραχμές)
A1.	Ποιό τό άκαθάριστο εισόδημα άπό την έκμισθωση οίκοδομών κτλ., διηλαδή :		
a)	Κατοικιών, ξενοδοχείων, κλινικών κτλ.	001	23.000 002 23.000
β)	Καταστημάτων, γραφείων και ύπομονηών	003	12.000 004 12.000
γ)	Γηπέδων κτλ.	005	006
δ)	Φωτεινών έπιγραφών.	007	008
A2.	Ποιό τό άκαθάριστο εισόδημα άπό υπερκινησμού	009	010
	Στήν περιπτωση αύτή, ποιό μισθώμα έχει καταβαλεί	011	012
A3.	Ποιό τό άκαθάριστο τεκμαρτό εισόδημα :		
a)	'Από ίδιοκατοικίστη κύριας κατοικίας (διώρκεια σι μήνες 12) * ☒ 13 30. 14 30.000		
β)	'Από ίδιοκατοικίση δευτερεύουσας κατοικίας ή θερινής διαμονής και ιδιο-χρησιμοποίηση ξενοδοχείων, κλινικών κτλ.	017	018
γ)	'Από ίδιοχρησιμοποίηση καταστημάτων, γραφείων και ύποθηκών	019	12.000 020 12.000
δ)	'Από ίδιοχρησιμοποίηση γηπέδων	021	022
A4.	Πρόσθετη έκπτωση (για ξύλινες οίκοδομές, οίκοδομές σε ξενο έδαφος κτλ.) 023		024
A5.	Δεδουλευμένοι τόκοι (δρόπο 20 παρ. 1 Ν.Δ. 3323, 1955)	075	076
A6.	Ποιό το συνολικό άκαθάριστο εισόδημα άπό έκμισθωση (στήν περιπτωση υπερκινησθεως γράφεται ή διαφορά υπομισθώματος και μισθώματος), ίδιο-κατοικηση και ίδιοχρησιμοποίηση οίκοδομών κτλ. που βρίσκονται :		

(Β') Εισόδημα άπό έκμισθωση γαιών		Εισόδημα άτομικό και τέκνων (Δραχμές)	Εισόδημα της συζύγου (Δραχμές)
B1.	Ποιό τό άκαθάριστο εισόδημα άπό την έκμισθωση των κάτωτέρω γαιών :		
	Τοποθεσία γαιών : Είλας Όνομα/νό μισθωτή Περίοδος μισθώσεως		
	Γαρδική-Παραμυθιά/Άγρος/Χρήστος Βασιλείου 1/10/78 έως 30/9/78	031	40.000 032
B2.	Δεδουλευμένοι τόκοι ένυποθηκων χρεών κτλ.	033	5.000 034

(Γ') Εισόδημα άπό κινητές άξεις (τόκοι, τοκομεριδια, μερίσματα κτλ.)		Εισόδημα άτομικό και τέκνων (Δραχμές)	Εισόδημα της συζύγου (Δραχμές)
Γ1.	Ποιό το συνολικό εισόδημα άπό μερίσματα μετοχών Α.Ε. όνομα-κατικών ώς και εισηγμένων στο Χρηματιστήριο (κρίν άπό κάθε έκπτωση κοσθ που άπαλλάσσονται) για τό διότο έκπτωση νό φορολογηθείτε βάσει των γενικών διατάξεων του Ν.Δ. 3323/1955	035	80.000 036
Γ2.	Ποιό το συνολικό εισόδημα άπό κέρδη ήμεδακών άμοιβαίων κεφαλαίων (κρίν άπό κάθε έκπτωση κοσθ που άπαλλάσσεται)	037	038
Γ3.	Ποιά τα λοιπά εισοδήματα άπό κινητές άξεις (π.χ. άπό τόκους, ποσοστά διοικ. Συμβούλων, έκτός μισθού άμοιβές και κοσοστά διευθυντών και διαχειριστών Α.Ε., μερίσματα διορτικών τίτλων, μερίσματα διλοδαπών έταιριών κτλ.) 039	040	20.000
Γ4.	Ποιό το κοσθ που άπαλλάσσεται άπό τό εισόδημα τών περιπτώσεων Γ₁, Γ₂ ή άπό συμμετοχή άσφαλισμένων σε κλάδο ζωής στά κέρδη άσφαλιστικής έντι/σεως 041	40.000 042
Γ5.	Ποιός δ φόρος που έχει καρακρατηθεί συνολικά (περιπτώσεων Γ₁, Γ₂ και Γ₃) 043	16.400 044	1.200
Γ6.	Ποιά ή εισφορά Ο.Γ.Α. φόρου που έχει καρακρατηθεί (περιπτώσεως Γ₃) 045	046

(Δ') Εισόδημα από έμπορικες και βιομηχανικές έπιχειρήσεις

Δ1. Ποιο τό καθαρό κέρδος άπό τη συμμετοχή σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή κοινοπράξια τεχνικών έργων, τών όποιων τα κέρδη φορολογούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 16^ο του Ν.Δ. 3323/1955:

Εισόδημα απόμικρο και τεκνων (Δραχμές)	Εισόδημα της συζύγου (Δραχμές)
--	--------------------------------

Έπανωμα - νομική μορφή της έπιχειρησεως (Ο.Ε., Ε.Ε. κτλ.)	Διαχειριστική περίοδος άτομο	Συνολικό καθαρό κέρδος έπιχειρησεως	Ποσοτος το συν. % τ.τ.
1. "Α.Β." Ο.Ε.	1/1-31/12/78	501 1.000.000	50 047
2. "Γκαίζια" Ο.Ε.	1/1-31/12/78	502 1.000.000	50 049
3. "Ακαλ Σια" Ε.Ε.	1/1-31/12/78	503 200.000	10 051
4.		504	052
5.		505	054
6.		506	056

Δ2. Ποιο τό καθαρό κέρδος άπό τη συμμετοχή σε Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ε.Π.Ε. η κοινοπράξια, τών όποιων τα κέρδη δε φορολογούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 16^ο του Ν.Δ. 3323/1955, ώς και άπό άτομική έπιχειρηση ή συνεταιρισμό:

1. Αριστικη	1/1-31/12/78	100.000	100 059
2. Ηγ. ΕΤΤΕ	1/1-31/12/77	500.000	200 059
3.			060

Δ3. Ποιο κοσό (συνολικά) άπό τα άνωτερα κέρδη της περιπτώσων Δ₁ προέρχεται άπό συμμετοχή ως έπερ. έταρου σε Ε.Ε. τα κέρδη της όποιας φορολογούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 16^ο του Ν.Δ. 3323/1955 061

Δ4. Ποιο κοσό (συνολικά) άπό τα άνωτερα κέρδη της περιπτώσων Δ₂ προέρχεται άπό συμμετοχή σε Ε.Π.Ε. ή ως έταρου σε Ε.Ε. τα κέρδη της όποιας δε φορολογούνται κατά τις διατάξεις του άρθρου 16^ο του Ν.Δ. 3323/1955 063

Δ5. Ποιο κοσό έγκριθηκε στό έτος 1978 για μισθό σας, ως διαχειριστή-έταρου Ε.Π.Ε. 065

Δ6. Ποιά ή ζημιά του έτους αύτου άπό τις έπιχειρήσεις σας :

1.		067
2.		068

Δ7. Ποιά ή κατά νόμο μεταφερόμενη ζημιά προηγούμενων οίκουν. έτουν! 069

Δ8. Ποιός δ φόρος κού παρακρατήθηκε για μέρισμα συνετ/σμού N.602 ή για άμοιβή άντικρόσωπου άλλοδατής ή για άμοιβή ως έργολήπτη τεχνικών έργων. 071

400.000	060
060	100.000
060	

200.000 062

064 100.000

066

068

070

072

(ΣΤ') Εισόδημα από μισθωτές ύπηρεσίες (μισθοί, ήμερομίσθια, συντάξεις κτλ.)

Εισόδημα απόμικρο και τεκνων (Δραχμές)	Εισόδημα της συζύγου (Δραχμές)
--	--------------------------------

ΣΤ1. Ποιο τό θερισμα τών καθαρών άποδοχών άπό μισθούς, ήμερομίσθια, έπιχειρησης, έπιδημα, συντάξεις κτλ., χωρίς έκπτωση του φόρου που άναλογη σ' αυτές και της είσφοράς Ο.Γ.Α. που άναλογη στο φόρο 087

190.000 088 120.000

ΣΤ2. Ποιός δ φόρος που άναλογη (δύος γράφεται στις βεβαιώσεις τών άποδοχών) 089

2302 090 4.080

ΣΤ3. Ποιά ή είσφορά Ο.Γ.Α. που άναλογη στο φόρο 091

180 091 4.08

(Ε') Εισόδημα από γεωργικές έπιχειρήσεις

Ε1. Ποιό τό καθαρό κέρδος, ώς άναλογη περίπτωση Δ₁:

Εισόδημα απόμικρο και τεκνων (Δραχμές)	Εισόδημα της συζύγου (Δραχμές)
--	--------------------------------

Έπανωμα - νομική μορφή της έπιχειρησεως (Ο.Ε., Ε.Ε.)	Διαχειριστική περίοδος άτομο	Συνολικό καθαρό κέρδος έπιχειρησεως	Ποσοτος το συν. % τ.τ.
1. "Α.Β." Ο.Ε.	1/1-31/12/78	511 930.000	50 072
2.		512	073

450.000 074

074

E2. Ποιό τό καθαρό κέρδος, ώς άνάλογη περίπτωση Δ₂:

Έκπτωση - νομική μορφή της έπιχειρήσεως (Ο.Ε., άτομική, κτλ.)	Διαχειριστική άπο	Συνολικό καθαρό κέρδος	Ποσοτό ^{συν. για} (%)
1.			67
2.			67
E3. Κέρδη, ώς έπερρρυθμούν έταιρου, της περιπτώσεως E ₁			67
E4. Κέρδη, ώς έπερρρυθμούν έταιρου ή έταιρου Ε.Π.Ε., της περιπτώσεως E ₂ ..			68
E5. Ποιά ή ζημιά τού έτους αύτού			69
E6. Ποιά ή κατά νόμο μεταφερόμενη ζημιά προηγούμενων οίκουν. έτουν.....			69

(Ζ') Εισόδημα άπό έλευθέρια έπαγγέλματα

Z1. Ποιό τό καθαρό εισόδημα, ώς άνάλογη περίπτωση Δ₁:

Έκπτωση - νομική μορφή	Διαχ / κή περίοδος	Συνολικό καθαρό εισόδημα ^{συν/για} (%)	Ποσοτό
1. "Γ. Γεωργίου" Ο.Ε.	1/1 - 31/12/78	521 600.000	40 m 240.000 94
2.		522	95

Z2. Ποιό τό καθαρό εισόδημα, ώς άνάλογη περίπτωση Δ₂:

1. Α' Άναγνωστου, Πολ. Ημαθ.	1/1 - 31/12/78	500.000	100 m 500.000 99
2.			99
Z3. Καθαρό εισόδημα, ώς έπερρρυθμούν έταιρου της περιπτώσεως Z ₁			99
Z4. Καθαρό εισόδημα, ώς έπερρρυθμούν έταιρου της περιπτώσεως Z ₂			100
Z5. Ποιό τό καθαρό εισόδημα που δεν υπόκειται σε μιά άπο τις πηγές Α' ής Ζ'			100
Z6. Ποιά ή ζημιά τού έτους αύτού			100
Z7. Ποιός δ φόρος 8 % πού έχει παρακρατηθεί για τά άνωτέρα εισόδηματα ..			100
Z8. Ποιός δ φόρος 4 % ή 10 % πού έχει προκαταβληθεί ώς άρχιτέκτ. ή μηχανικού			100

3. Ύπόδειγμα προσωρινής δηλώσεως άποδόσεως φόρου, χαρτοσήμου κλπ. από μισθωτές ύπηρεσίες.

Φ-01.014

Πρός τὸ Δημόσιον Ταμείον Β' ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Άρμοδια Οικονομική Έφορία Β' ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Οικονομικόν ἔτος 1979

Μῆνες ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ

Δηλώσεως _____
 Φωτιάλλου _____
 Φορ. Μητρώου _____

ΠΡΟΣΩΡΙΝΗ ΔΗΛΩΣΙΣ

άποδόσεως φόρου, τελών χαρμού και εισφορᾶς όπερ Ο.Γ.Α. ἐπὶ μισθωτῶν διε μισθωτῶν θητηρεσιῶν

ΔΗΛΩΤΟΝ
ΕΡΓΟΔΟΤΟΥ

'Επωνυμία Σ. ΑΝΔΡΕΟΥ & Α. ΧΡΗΣΤΟΥ οε.

Είδος έπιχειρήσεως ΕΜΠΟΡΙΟ ΠΛΑΣΤΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

Διεύθυνσης ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ ΣΟΙ ΛΕΙΠΑΙΕΥΣ Αριθ. τηλεφ. 411401744

Κωδ.	Κατηγορία Μισθωτῶν	'Αριθμός	'Ακαθάριστοι ἀποδοχαί	Παρακρατήθεντα ποσά			
				Φόρου	Ο.Γ.Α. ἐπὶ φόρου	Χαρτο- σήμου	Ο.Γ.Α. ἐπὶ χαρμού
1	2	3	4	5	6		
1	Τηλεληλοί		<u>128000</u>	<u>2850</u>	<u>285</u>	<u>1280</u>	<u>256</u>
2	Έργαται	<u>2</u>	<u>65000</u>	<u>180</u>	<u>18</u>	<u>650</u>	<u>130</u>
8	Συνταξιοῦχοι						
4	"Αθροισμα		<u>193000</u>	<u>3030</u>	<u>303</u>	<u>1930</u>	<u>386</u>
5	Πρόσθετος φόρος		λόγω έκπροθέσμου....				
6	Πρόστιμον χαρτοσήμου		λόγω έκπροθέσμου				
7	Σύνολον δρχ.	<u>5.649</u>		<u>3030</u>	<u>303</u>	<u>1930</u>	<u>386</u>

Ἐν Πειραιών τῇ 15/4/1979

Ο ΔΗΛΩΝ

ΚΑΤΕΒΛΗΘΗΣΑΝ

Δραχ. _____

Διπλοτύπου { 'Αριθ. _____
Χρον. _____

*Ο *Επιμελητής εισπράξεως

ΕΒΕΒΑΙΩΘΗΣΑΝ

ΥΠΟ ΤΟΥ ΕΙΣΠΡ/ΝΤΟΣ
ΔΗΜ. ΤΑΜΕΙΟΥ

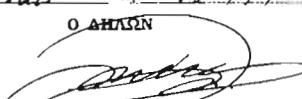
Δραχ. _____

Χρονολ. βεβ/σεως _____

*Ο Βεβαιώσας

4. Υπόδειγμα δηλώσεως άποδόσεως φόρου και χαρτοσήμου άμοιβών έλευθερών έπαγγελματιῶν.

Φ01-02c

Πρός τὴν οἰκον. Ἐφορίαν <u>N. ΙΩΝΙΑΣ</u>					
Οικον. Έτος <u>1979</u>	Αριθμός		Δηλώσεως		
<u>ΜΗΝΕΣ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ</u>			Φακέλλου		
		Φορ. Μητρώου			
Δ Η Λ Ω Σ Ι Σ					
άποδόσεως παρακρατηθέντος ποσοστού 8 % επί άμοιβῶν έλευθερων έπαγγελματιῶν κ.λ.π.					
(Αρθρον 48 Ν. Δ/τος 3323/55)					
ΔΗΛΩΝΟΝΤΟΣ	'Επωνυμία <u>A. ΖΑΦΕΙΡΙΟΥ ΕΠΕ.</u>				
	Είδος επιχειρήσεως <u>ΕΜΠΟΡΙΟ ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ ΑΥΤΟΜΑΝΗΤΩΝ</u>				
Διεύθυνσης <u>ΚΑΝΑΡΗ 342 Ν. ΙΩΝΙΑ</u>	'Αριθ. τηλεφ. <u>3265127</u>				
Δικαιούχοι	'Αριθμός	Kαταβληθεῖσαι συνολικῶς ὀκτώτεροι άμοιβαι	Παρακρατηθέντα ποσά		
		Xαρτοσήμου (1%)	Φόρου (8%)		
ορα χαρτοσήμο 20%					
a) Ιατροί					
β) Δικηγόροι	<u>1</u>	<u>40000</u>	<u>400</u>	<u>3200</u>	<u>80</u>
γ) Λοιποί	<u>2</u>	<u>60000</u>	<u>600</u>	<u>4800</u>	<u>120</u>
*Αθροίσις	<u>3</u>	<u>100000</u>	<u>1000</u>	<u>8000</u>	<u>200</u>
Πρόσθετος φόρος % λόγω έκπροθεμου					
Σύνολον Δραχ.					
1000 8000 200					
'Εν <u>A. Zafeirou</u> τῆς <u>15/1/1979</u>					
Ο ΔΗΛΩΝΟΝΤΟΣ					
					

*Αναλυτικός πίναξ άμοιβῶν καταβληθεισῶν ἕντὸς τοῦ τριμήνου ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ

Αριθ. δημόσιας	Τοῦ δικαιούχου			'Ακαθάριστος άμοιβή	Παρακρατηθέντα ποσά		
	'Όνοματεπώνυμον	'Ιδιότης	Διεύθυνσης κατοικίας ή έπαγγελματικής έγκαταστάσεως		ώρου (8%)	Χαρτοσήμου (1%)	ορα χαρτοσήμο 20%
1	ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΘΩΜΑΣ	ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ	ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	40000	3200	400	80
2	ΣΤΑΥΡΟΥ ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ	ΠΟΣΙΣΤΗΣ	ΗΙΑΟΥΝΗΣ ΝΙΚΑΙΑ	40000	3200	400	80
3	ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΣ	-	ΒΙΗΕΡΑΡΧΙΑΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	20000	1600	200	40
				100000	8000	1000	200

Φ - 01.008

ΑΝΑΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ (ΚΕΡΔΩΝ - ΖΗΜΙΩΝ)

(ΟΜΟΡΡΥΘΜΩΝ, ΕΓΓΕΡΓΟΥΤΩΝ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΣΥΝΗΣ ΕΤΑΙΡΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ)
(ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ ΣΕ ΑΥΤΟ ΑΠΤΥΨΙΑ)

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΕΤΟΣ 1979

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟ 1/1/78 - 31/12/78

Άριθμός δηλώσεως

Κωδικός δριθ. μητρώου έταιριας

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝ. ΕΦΟΡΟ Α' ΑΘΗΝΩΝ

Κωδικός άριθμός Έφοριας

'Επωνυμία (τίτλος) Α. ΑΝΔΡΕΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

(Τύπος) ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ

'Εδρα: Πόλη ΑΘΗΝΑ

'Οδός ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ

'Αριθ.351 Τ.Τ. 10 Τηλ. 363211

'Αντικείμενο έργασιθν ΒΥΣ ΤΕΧΝΙΑ ΥΠΟΒΛΗΜΑΤΩΝ

Ημερομηνία ιδρύσεως 30 - 5 - 1977

Διάρκεια 5 ΕΤΗ

'Υποκ/μα - πρατήριο: Δ/νση

Οικον. Έφορια

'Εργοστάσιο κτλ. »

» "

ΑΝΤΙΚΕΙΜΟΝΟΥ Όνοματεπάνυμο

'Επάγγελμα

Δ/νση έπαγ/τος

Τ.Τ. Δ/νση κατοικίας

Τ.Τ.

Η δηλωση του προηγούμενου οίκουν. θους έχει δεθει στον οίκουν. Έφορο Α' ΑΘΗΝΩΝ

Σε περίπτωση διαλύσεως της έταιριας να γραφει το έτος διαλύσεως

Ποσό που δηλώνεται

{ α) Κερδόν χρήσεως 1/1/78 - 31/12/78
β) Ζημιών χρήσεως

Δρχ.: ① 880.000

* ②

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΤΑΙΡΩΝ Η ΜΕΛΩΝ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΕΡΔΩΝ Η ΖΗΜΙΩΝ

Έπωνυμο - Όνομα - Πατρόνυμο	Διεύθυνση (Επαγγέλματος ή κατοικίας)	Οικ. Έφορια φορολογίας έταιρου ή μάλιστας	Ίδιοτητα έταιρου	Ποσοτό %	Ποσό και διελογεί (κερδόν ή ζημιών)
ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΥ	ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 351 -η- -η-	Α' ΑΘΗΝΩΝ -η-	ΟΜΟΡΡΥΘΜΗ -η-	50%	440.000
				50%	440.000

ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΕ το 1/3

ΒΕΒΑΙΩΣΗ

Φόρου ΟΓΑ φόρου

Σύνολο Σύνολο

'Αριθ. τρικλοπούκου

'Ο ίδιων.
εισαρδήσεως

Φόρου ΟΓΑ φόρου

Σύνολο Σύνολο

Α.Χ.Κ.

ΒΕΒΑΙΩΣΗΚΕ το 1/3

Α.Χ.Κ. / 1979

'Ο βεβαιώσεως

'Ο βεβαιώσεως

104/4 15 - 3 - 1979

Ο ΔΗΛΩΝ

Ημερομηνία παραλαβής

1979

Ο ΟΙΚΟΝ. ΕΦΟΡΟΣ

Έντυπο δηλώσεως ὄνων. Εταιριών, συνεταιρισμῶν, ἀλλοδοτῶν ἔταιριών
καὶ λοιπῶν νομικῶν προσώπων κερδοσκοπικοῦ χαρακτήρα

Πρός τὸν Οἰκον. Έφορο ΑΕΕ. ΑΘΗΝΩΝ

Ἡ δῆλωση τοῦ προηγούμενου οἰκον.

Ἐτους ἐποδόθηκε στὸν Οἰκον. Έφορο ΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ

Οἰκονομικό έτος 1982
Διαχείρηση ὅποια 1981-31/12/1981

Δηλώσεως

Αὔξ. ἡμέρα Φορ. Μητρώου

Φακέλλου 5616

Φακέλλου 5616

ΔΗΛΩΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

ΤΟΥ ΥΠΟΧΡΕΩΤΟΥ	Επωνυμία: Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Ε. Έδρα: Πόλη ΑΘΗΝΑ Κωδικός ΕΦΜΟΥ Αντικείμενο έργασιν ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΙΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ	Εθνικότης ΕΛΛΗΝΙΚΗ Άριθ. Αριθ. τηλεφ. 3270904 ΚΑΒ	
ΑΝΤΙΚΑΝΤΟΥ	Όνοματεπώνυμο Επάγγελμα	Διεύθυνση Αριθ. τηλεφ.	
Αποτελέσματα μετά φορολογική διαμόρφωση	Φορολογητέα κέρδος μετά φορολογική διαμόρφωση Ἡ συνολικό κέρδος μετά φορολογική διαμόρφωση (ἐπι άλλοισι πάντας καταστάσεις) Ἡ ζημιά μετά φορολογική διαμόρφωση	10 Δραχ. 1.309.533 11 - 12 -	
Εκκαθάριση φόρου, τελών κ.τ.λ.		Κύριος καὶ αυτιθέφρος Τέλος Χορτίου Τέλος Ύδρα οποκλήτη ΒΕΒΑΙΩΣΗ	
Φόρος πού αναλογεῖ πρός 45% (α) 13		598.900	Φόρος
Συμπλήκ. φόρος 3% ἐπί εισοδ/ν των οικοδ. & έκμ/ση γιανί (β) 14		19.800	Χορτός
Αθροισμα (α+β) ... 15		618.000	Υδρωση
Τέλος χαρ. μον 3% ἐπί ίκανη εισοδ. τως ίκανο οικοδ. - γατες (γ) 16		→ 19.800	Αποχέτευση
Τέλος ιδρεύσεως 3% ἐπί ίκανη εισοδ. τως οικοδ. Τ. Δ. Π. (δ) 17		→	Υδρ. Αποκ. Β.
Τέλος αποχ. σπασ. 3% ἐπί ίκανη εισοδ. τως οικοδ. Θεον. νικητή (ε) 18		→	Υδρ. Αποκ. Η. 1069/80
Τέλος έδρ. - αποχ. 3% ἐπί ίκανη εισοδ. τως οικοδ. Βαλον. (η) 19		→	Πρόσβ. φόρος
Τέλος έδρ. - αποχ. 3% ἐπί ίκανη εισοδ. τως οικοδ. Ν.1069/1980 (ι) 20		→	Πρ. χρονοστασια
Μελον: Φόρος εισοδήματος πού προκαταβλήθηκε Δραχ.		735.975	Προ. φόροι
φόρος εισοδήματος πού προκαταβλήθηκε Δραχ.		735.975	Ο.Γ.Α. φόροι
φόρος δρ. 16α Ν.Δ. 3323/1955. Δραχ.		-	χορτος
Χρεωκοτικό για θερισμό (η) :		-	Σύνδρο
Πιστωτικό για επιστροφή ή συμμιτοφορά (ι)		117.975	A.Χ.Κ.
Προσθετος φόρος ή πρόστ. τελών χαρτ. % λόγω έκπρ/σου (ι)		-	Ο. ΒΕΒΑΙΩΣΗΣ
(Επι χρεωκοτική ή θερινή επί τελών χαρτού)		-	
Α θρασιμα (η+ι) :		-	
ή ύπολοιπο για συμμιτοφορά (ι-θ) (ι)		117.975	
Προκαταβολή φόρου τρέχουσας χρήσεως (ια) :		1.899.000	
(μετα. εισοδα (μετα. ΟΓΑ))		-	
- Α θρασιμα (η+ι+ια) ή ύπολοιπο (ι-θ) (ι)		1.781.025	
Εισοδα μετα ΟΓΑ 15% της φόρου και 20% της τελών χαρτού		89.730	ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ το δημόσιο διάδομενα της δημόσιας
Μελον ΟΓΑ δρ. 16α Ν.Δ. 3323/1955		89.730	198
Υπόλοιπο ΟΓΑ			Ο. ΕΛΕΓΧΟΣ

ΚΑΤΑ ΑΒΛΗΘΗΚΑΝ

1/6 διεύθυνση μενον	Φόροι Χαρτίου Υδρωσης Αποχ.σε θ. Υδρ. -άποκ. Β. Ο.Γ.Α. φόροι Ο.Γ.Α. χαρτ.
1/8 προκαταβαθμή φόρου Σύνδρο

Αριθ. διπλωτικού
Ο. Επικεκτητικό Βιοτρόφεος

Ο. Υπογράφων Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Ώς τύχον διεκριτικός τελού ή γενικός νομικού προσώπου

Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ
Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Παραληγότικο Συμπλέγμα Επικεκτητικού 198

Ο Οικον. Στόχος

ΕΚΠΟΣΙΩΝ
Εγγε. Εκπτωση για δρ.

Αριθ. ΤΑΦΕ

198

Ο. Επεργύσιας την έκπτωση

Φορολογική άναμόρφωση Λογαριασμού «Ζημίες και Κέρδη»

Ακαθάριστα έσοδα χρήσεως
Συνολικό καθαρό εισόδημα βάσει ισολογισμού χρήσεως (α)
Η ζημία βάσει ισολογισμού χρήσεως (α)

Δρχ.
24 Δρχ.
25
26
197461313
1499850450

Προσθέτοντα:

(ΕΙΣ περιπτώση ή για
μειούμενη προσθήκη)

1. Φόροι που δεν έκπιπτονται
2. Ποσό άποισθεσών που έκπιεσθηκε πλέον τών νομίμων
3. Πρόσθετοι φόροι προσαυξήσεις - πρόστιμα
4. Το πρώτιστο Κ.Φ.Σ. που έπιπλαθηκε
5. Δαπάνες που δεν άναγνωρίζονται για έκπτωση
6. Δαπάνες που άφορούν άφορολόγητα έσοδα

Δρχ.
41.460
-
-
-
-
-
-
-
-
41.460
15.039.964,50

Αφορούμενοι:

(ΕΙΣ περιπτώση ή για
μειούμενη προσθήκη)

1. Υπόλοιπο καθαρών κερδών που μεταφέρθηκε από προηγούμενη χρήση
2. Τόκοι καταβάσεων - Αφορολόγητα έσοδα - Έσοδα φορολογήσαντα και ειδικό τρόπο
3. Κέρδος χρήσεως Δρχ.
4. Υπόλοιπο ζημίας τριών ή πεντε (κατά περίπτωση) προηγούμενων χρήσεων
5. Εισφορά ύπερ Ο.Γ.Α. επί φόρου πρός 0.056604 ή 0.0493681 (κατά περίπτωση) έπι τών κερδών που δεν διανέμονται
6. Συγκατά καθαρό εισόδημα μετά φορολογητή άναμόρφωση (β)
7. Ζημία μετά φορολογική άναμόρφωση (γ)

Δρχ.
7.635.934,50
4.167
7.640.701,50
Δρχ.
7.399.763
89.730
7.309.533
Δρχ.

Πρεθομένος φορολογητέν περιόδου χρήσεων

1. Αφορολόγητο ποσό για έτη νόμους που έγιναν με το Ν.Δ. 4002/1959
(Επιδιορύσσεις ίδια ένταση)
2. Αφορολόγητο ποσό για νέες στη Χώρα επενδύσεις Ν.Δ. 1078/1971
(Επιδιορύσσεις ίδια ένταση)
3. Αφορολόγητο ποσό για νέες στη Χώρα επενδύσεις Ν.Δ. 1313/1972
(Επιδιορύσσεις ίδια ένταση)
4. Αφορολόγητο ποσό για επενδύσεις που έγιναν με τον Ν. 289/1976
(Επιδιορύσσεις ίδια ένταση)
5. Αφορολογητό ποσό για νέες στη Χώρα επενδύσεις Ν. 849/1978
(Επιδιορύσσεις ίδια ένταση)
6. Αφορολόγητο ποσό για νέες στη Χώρα επενδύσεις Ν. 1116/1981
(Επιδιορύσσεις ίδια ένταση)
7. Κέρδος χρήσεων που διανέμονται (δ, ε)
- Γραμμήρια Δρχ.
- Μέριμνα
- Αμοιβές και πορσάτα Δ.Σ.
- Έκτος μεταβολών που διανέμονται και διαχειρίζονται
8. Φορολογητές κερδώ μετά φορολογητή άναμόρφωση (στ)
9. Κέρδος προηγούμενων χρήσεων που διατίθενται
- Μέριμνα Δρχ.
- Αμοιβές και πορσάτα Δ.Σ.
Δρχ.
6.000.000
= =
6.000.000
1.309.533

Επεξεργασίες:

- (α) Για συνολικό καθαρό εισόδημα λογαριούσται φιλο που προκύπτει από τον ισολογισμό την διανεμήθεν κέρδη με τη μερική περίοδος προσθέν και προσετέν κ.λπ. καθ προ της επιτάξεως ή πλας προτερ χρήσεως και φορολογητών ποσών (Ν.Δ. 4002/59, Ν.Δ. 1078/71, Ν.Δ. 1313/72, Ν. 289/76, Ν. 849/78 και Ν. 1116/81)
- (β) Το έσοδοι ισολογισμού συνολικό καθαρό εισόδημα προτερ, νο στοιχειωθεί φορολογικώς έσοδαν έχουν έπιπειστει περά το όποια δεν διανυγείρεται για έκπτωση από τό νόμο (άρθρο 8 Ν.Δ. 3843/1958). Το ποσό αυτού άνοιξερνται ενδεικτικά αντέρα. Το ποσό που προκύπτει μετα την ένστρωση πιστετεί το φορολογητό εισόδημα για τις αλλοδοτέ εταρες και οργανωμένους και τις δημόπολες δημο τικες και κοινωνικες επεξεργασται και εμπειπλεται και επειπεν να αναγραφεται στην οικεια στήλη της πρώτης σελίδας
- (γ) Επίσης η ζημία που προκύπτει δύσει το ισολογισμού θα διανυγείρεται σύμφωνως κατα το ποσό που δεν διανυγείρεται από το νόμο για έκπτωση. Το ποσό της ζημίας από την ημέρα που τυχόν υπάρχει όπωι προηγουμενη χρήση και τους τόκους όπωι καταθέτουσι σε τρόποι και διάλο φορολογητή έσοδο, και διανυγείρεται στην οικεια στήλη της πρώτης σελίδας
- (δ) Αν απειλεται στη η ζημίας που διανεμούνται περιπλανανται και κερδη προηγουμενων χρήσεων προτερ από το διανυγείρεθον και και διεγυραφον στην οικεια σειρά (9).
- (ε) Απόστρατην διοικητικο Συμβούλιου που οφερά πή πρόταση διανομής των κερδών δια μηπολλατει μαζι με τη δηλώση
- (σ) Το ποσό αυτο είναι το φορολογητό εισόδημα ότα προκύπτει για ημεδαπες διανομέεις εταρες και συνεισφορας και σα άντυγραφεται στην οικεια στήλη της πρώτης σελίδας.

Ανακεφαλαίωση Εισοδημάτων ἀπό οικοδομές (α)

Αριθμός	Τοποθεσία οικισμού	Ακαθάριστο εισόδημα ἀπό		
		Εκισθώση και Υπεκμισθώση	Ίδιοχρηση	ΣΥΝΟΛΟ
1	Τ.Δ.Π.		660,000	660,000
2	ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ			
3	ΒΟΛΟΥ			
4	ΠΕΡΙΟΧΕΣΝ 1069/1980 Ιωαννίνων, Καρδίτσας, Καστοριάς, Τρικάλων και Χαλκίδος			
5	ΛΟΙΠΗΣ ΧΩΡΑΣ			
Αθροισμα...			660,000	660,000

(α) Επισυναπτεσιανή ανάλυση εισόδηματος μοβιθμοτών οικοδομών

Εισόδημα ἀπό έκμισθωση γαιῶν

Αριθμός	Τοποθεσία οικισμού	Είδος	Ποσοτή συγκάνεια ετησίως	'Όνοματεπωνυμο μισθιστού	'Ακαθάριστο εισόδημα	Περίοδος μισθίσεως	Τοποθεσία μετασεμετόπισης και ημέρα
1							
2							
3							
Αθροισμα...							

Εισόδημα ἀπό κινητές δέξεις (4)

Α. Τόκοι, τοκομερίδια κ.λ.π. ώς και μερίσματα μετοχών ήμεδαπάν Α.Ε. ονομαστικών καθώς και εισηγμένων στό χρηματιστήριο, που θέλετε να φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις.

Αριθμός	Προέλευση εισοδήματος		Φορολογητικό μερίσμα με τόπο διανομής της 38,7,1% και 42% διαδίκτυος (1)	'Απολλα- σμένο 100.000 δρχ (2)	Περίοδος ισολογι- σμού	Χρονολο- γία κτήσεως (3)	'Ανάλυση εισοδήματος		
	Ανώνυμη Έταιρια κατ. η χρεωστης	Είδος					Καθαρό ποσό	Φόρος που παρακρα- τήθηκε	Ποσό που εισπρά- χθηκε
1									
2									
3									
Αθροισμα....									

Β. Μερίσματα Ανωνύμων, μη εισηγμένων στό Χρηματιστήριο μετοχών και εισηγμένων ή ονομαστικών που δε
θέλετε να φορολογηθούν με τις γενικές διατάξεις.

Αριθμός	Προέλευση Εισοδήματος (1)	Μερίσμα (1)	'Απολλασσόμενο 25.000-100.000 (2)	Περίοδος ισολογισμού	Χρονολογία Έκπλασης Ισολογισμού (3)	'Απολλογή μερίσματος	Ελάφρος πανηρο- κρατήσεις	
							Ελάφρος πανηρο- κρατήσεις	Ελάφρος πανηρο- κρατήσεις
1								
2								
3								
4								
Αθροισμα....								

(1) Το παρόντα την μετοχή έχει έναν ιδιοκτήτη που διατηρεί ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού.

2. Αν πρόκειται για μετοχής που διατηρείται από την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού που δεν έχει ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού, με αντίτυπο 38,7% ή με αντίτυπο 42% διαδίκτυο.

3. Αν πρόκειται για μετοχής που διατηρείται από την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού που δεν έχει ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού, με αντίτυπο 38,7% ή με αντίτυπο 42% διαδίκτυο.

4) Επιστρέφεται από κατηγορία 6 χρόνος διενέργειας του πληρωμάτων. Οι προσανατολισμοί των ιδιοκτητών που διατηρούνται στην έκπλαση του ισολογισμού που δεν έχει ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού, με αντίτυπο 38,7% ή με αντίτυπο 42% διαδίκτυο.

5) Επιστρέφεται από κατηγορία 6 χρόνος διενέργειας του πληρωμάτων. Οι προσανατολισμοί των ιδιοκτητών που διατηρούνται στην έκπλαση του ισολογισμού που δεν έχει ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού, με αντίτυπο 38,7% ή με αντίτυπο 42% διαδίκτυο.

6) Επιστρέφεται από κατηγορία 6 χρόνος διενέργειας του πληρωμάτων. Οι προσανατολισμοί των ιδιοκτητών που διατηρούνται στην έκπλαση του ισολογισμού που δεν έχει ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού, με αντίτυπο 38,7% ή με αντίτυπο 42% διαδίκτυο.

7) Επιστρέφεται από κατηγορία 6 χρόνος διενέργειας του πληρωμάτων. Οι προσανατολισμοί των ιδιοκτητών που διατηρούνται στην έκπλαση του ισολογισμού που δεν έχει ομοτικότητα με την έναρξη της έκπλασης του ισολογισμού, με αντίτυπο 38,7% ή με αντίτυπο 42% διαδίκτυο.

Α. Εισόδημα όποι συμμετοχή σε προσωπικές έταιρες και Κοινοπραξίες τεχνικών έργων *

Επαγγέλμα - Νομική μορφή Ο.Ε. Ε.Ε. κ.λ.π.	Διεύθυνση	'Αριθ. ΟΙΚ. Εφορ.	Διαχ/κή περιόδου	Καθαρός κέρδης που φορολογήθη καν με το δάρετο Τέλος Ν.Δ. 3323/1955	'Οφελόμενο όποι την Ο.Ε. κ.τ.λ.		Ποσοσ- τικής %	Φόρος που διαπλογεί	Ο Γ.Α. φόρος που διαπλογεί
					Φόρος δάρετο 16α	Ο.Γ.Α. φόρου			
1									
2									
3									
4									
5									
6									
ΔΕΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ									
* Υποβάλλεται αποφθέγμα Έθιμον Ν.Δ. 105/1969 με την άσκηση 50 δικαιώματος ή διαρίζεται την άσκηση στον ίδιο τον καταστό πώς την αριθμούνται πάντα ίσας. Είναι κατανοματικό στο διάλειμμα Η.Π.Σ.									
Αθροισμα...									

Β. Εισόδημα όποι συμμετοχή σε προσωπικές έταιρες κ.λ.π., τά κέρδη των οποίων δεν φορολογούνται με τις διατάξεις τού δάρετο 16Α του Ν.Δ. 3323/1955.

Επαγγέλμα - Νομική μορφή της έπιχερήστως (Ο.Ε. Ε.Ε. κ.λ.π.)	Διεύθυνση	'Αρμόδια Οικον./Έφορία	Διαχ/κή περιόδου	Συνολικό καθαρό κέρδος έπιχερίστως	Ποσοσ- τικής %	Πασχ. εισόδηματος
1						
2						
3						
4						
5						
6						
ΔΕΝ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΜΕ						

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΗΛΩΣΕΩΣ
I. ΚΑΤΑΒΛΗΘΕΝΤΑ ΕΝΟΙΚΙΑ (Άρθρ. 9 Ν.Δ. 820/1978)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΟΥ Επώνυμο - Όνομα - Όν. πατέρας	Διεύθυνση κατοικίας (I)	'Αριθ. ταυτότητας ή φορολ. μητρώου	Διεύθυνση δικαιούχου	Περιοχή	Έτη/δια ένοικο
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

II. ΣΥΝΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (3)

Επώνυμο - Όνομα - Όν. πατέρας	Άριθμος Ταυτότητας	Ιδιότητα στο νομικό ποδόσημο	Διεύθυνση κατοικίας	Διάρκεια	Παραπομπές
1 Δ. Δημητρίου	A.263.7.89	Πρέβεζας ΔΣ	Μαρανγών ΔΣ	11-3-1981	
2 Α. Ανδρέου	L.029.833	Ηλείας ΔΣ	Παγκάσιων ΔΣ	-	
3 Β. Βακελάκηου	A.019.235	-	-	-	
4 Γ. Γεωργίου	B.025.800	-	-	-	
5 Ε. Ευαγγίου	A.187.210	-	-	-	
6					
7					
8					
9					
10					

III. Απορρίψεια ή συνέταξη του διοικητικού υποδομών από κάποια μεταβολή στην θέση/διάστημα

III. ΥΠΟΛΟΠΤΩΜΟΣ ΠΡΟΚΑΤΑΒΟΛΗΣ ΦΟΡΟΥ ΤΡΕΧΟΥΣΑΣ ΧΡΗΣΕΩΣ

Φόρος μη διανεμούμενων κερδών (Κύριου και Συμπλ/κού)

- διανεμούμενων μεριμούτων έκ κερδών χρήσεως
- ποσοστών και άμοιδων Διοικητικού Συμβουλίου κ.λ.π. (έπουντόν επιλεγεί)
- Σύνολο φόρου διανεμούμενων και μη κερδών
- δελον παρακρατήθεντος φόρου μεριμούτων, τόκων, 1,5%, 15% κ.λπ.

Προτατούεται τρέχουσας χρήσεως

618.000	
3.180.000	
—	X 1/2 =
3.799.000	
	1.899.000

ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΠΤΩΤΙΚΗΝ ΜΟΒΙΖΑ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Εργοδότης: Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Ε.
 Επαγγέλμα: ΕΜΠΟΡΙΑ ΓΥΝ. ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
 Διεύθυνση: ΕΡΓΑΣΙΟΥ ΑΑ
 Τηλέφωνο: 32 70204
 Αριθμός Φορ. Μητρώου: 94012345

EXPIREDATES
ΗΛΙΚΕΙΑ
MEDICALS
H. EVENT/XOY

Για τις αποδοχές την γέννα ή συνάδεις που καταβλήθηκαν κατά την χρονικό περίοδο δύο 1/1/198
 Έπειτα από ΤΑΒΒΑΖ Ονομα ΤΑΒΒΑΖ Δρόμο 98 Τ.Τ. ή συνοικία ΖΕΡΑΦΟΥ Πλ. 7763 8322
 Δ/νση κατοικίας: Πλάτη ΑΘΗΝΑ Όρος: ΕΚΒΑΤΑΝΩΝ Δρόμος: Χ. 162 7183
 Αριθμός διευθυντικής ταυτότητας: 162 7183

Είδος αποδοχών ή συνάδεις
 (Μισθίς, ώπεραρίες, έπιδοματα κτλ.)
ΜΙΣΘΟΙ
 Συνολικό ποσό 521.735
 Συνολικό ποσό 521.735
 Συνολο

ΒΕΒΑΙΩΣΗ

Για τις αποδοχές την γέννα ή συνάδεις που καταβλήθηκαν κατά την χρονικό περίοδο δύο 1/1/198
 Έπειτα από ΤΑΒΒΑΖ Ονομα ΤΑΒΒΑΖ Δρόμο 98 Τ.Τ. ή συνοικία ΖΕΡΑΦΟΥ Πλ. 7763 8322
 Δ/νση κατοικίας: Πλάτη ΑΘΗΝΑ Όρος: ΕΚΒΑΤΑΝΩΝ Δρόμος: Χ. 162 7183
 Αριθμός διευθυντικής ταυτότητας: 162 7183

ΠΙΝΑΚΑΣ I

Ποσό διαθέσιται πιστωτικό μέσον ή συντάξεων	Κρατήσεις για διαπλαντικά ταμεία που βάρισαν το μεσοτόνο	Χαρο- ημα	ΟΓΑ Χαρτο- ηματικό	Συνολικό κρατήσεων	Καταρό ποσό	Ποσό που διαθέτομενο θέρημα	Ποσό που διαθέτομενο παραχρημάτων	
1KA	ΤΕΛΙΚΕΣ	2.638	Σ29	7.8865	4.9320	2.162	Σ246	Σ246
Σ21.735	Σ21.735	Σ21.735	Σ21.735	Σ21.735	Σ21.735	Σ21.735	Σ21.735	
Συνολο	Συνολο	Συνολο	Συνολο	Συνολο	Συνολο	Συνολο	Συνολο	

ΠΙΝΑΚΑΣ II

E[νδος] διαθέσιται της Νέας της διαπλαντικής	Ακινητικό ποσό	Συνολικό κρατήσεων που διέρρευσαν τις μισθίες που διαπλαντικά	Καταρό ποσό
a)			
b)			
c)			

Περιόδος: 90-1- 1981
 Ο ΕΒΒΙΩΝΟ

Ω. Καταρέψεις από την Αρχή της Εθνικής Τράπεζας, για την επιταχύνση της πληρωμής της ημέρας της παραδοσής της πληρωμής.
 Η πληρωμή πληρώνεται την ημέρα της παραδοσής της πληρωμής.

Πρός τὸν Οἰκον. Έφερο ΑΕΓ ΑΘΗΝΩΝ

Φ - 01.015

Οικονομικό Έτος 1982

Αριθ.

Δηλώσεως

Μητρόβος 94012345

*Αποδοχής έως 1/1/1981 - 31/12/1981

*Αρ. Φακ. 5616

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΔΗΛΩΣΗ

*Εκκινθαρίσεως τῶν ποσῶν φόρου, τελῶν χαρτοσήμου καὶ εισφορᾶς ΟΓΑ ποὺ δρεῖλονται σὲ εισοδήματα ἀπὸ μισθωτές θυγατρεσ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΔΗΛΩΣΗΣ

*Όνοματεπώνυμο (Έπανων) Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.Ε.

Βιομ. τοῦ πατέρα
τοῦ συζύγου

Ετος έπιχερήσεως ΕΠΛΟΡΙΑ ΓΥΝ. ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ πατέντη ΕΡΜΟΥ 44 *Αρ. πλα. 3270204

*Αριθμὸς μητρώου ή πατέτητος 94012345

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΑΠΟΔΟΧΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

Δικαιούχος τῶν ἀποδοχῶν		Σύντομο ἐκθέματον ἀποδοχῶν	Σύντομο κρατούμενον - μετάδοτον - ἔκπτωσην	Καθαρὸς τοπολογητὸς ἀποδοχῆς	Ποσὰ πὼν διελεγόντες για φόρο εισοδήματος στὸς καταρχὴς ἀποδοχῆς, σύμφωνα μὲν τῆς διατάξεως τοῦ φύρου 9 Ν.Δ. 3323/1955, καθὼς ήταν γιὰ εισφορὰ ΟΓΑ τοῦ φύρου				Ποσὰ πὼν διελεγόντες για φόρο εισοδήματος καὶ εισφο- ρὰ Ο.Γ.Α. τοῦ φύρου, μετά τη διατάξη τοποθετοῦσαν 16% διετὸν διγονούσα ποσὰ ποὺ διεργάζονται				Ποσὰ πὼν διελεγόντες για φόρο εισοδήματος καὶ εισφορὰ Ο.Γ.Α. τοῦ φύρου στὸ χαρτοσήμον		
Κατηγορία	Καθαρός 1	Αριθμός 2	3	4	Φύρον	Ο.Γ.Α. φύρου	6	Φύρον	Ο.Γ.Α. φύρου	8	Χαρτοσήμου	Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου	9	10	
*Τιμώντων	1	4	1938.913	987.911	950.402	62.766	6.276	56.490	5.647	19.383	3.877				
*Εργάτων	2														
Συνταξιούχων.....	3														
*Αθροίσματος.....	4	4	1938.313	987.911	950.402	62.766	6.276	56.490	5.647	19.383	3.877				
*Αριθμόντας τὰ ποσὰ ποὺ διελέγονται μὲν προπορτώς (1) πρόσωπος.....															5
*Τιμώντος Χρεωτικόν															6
Πιστωτικόν															7
Πρόσθιος φόρος % 24 των διεργάζοντων.....															8
Πρόσθιο χαρτοσήμου % 24 των διεργάζοντων.....															9
Σύνολο 10															

(1) ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΒΟΣΩΝ ΦΟΡΟΥ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΑΣ ΟΓΑ ΠΟΥ ΑΠΟΔΟΣΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΡΙΜΕΝΟ

Τρίμηνο	Αποδοχητικός διαδοχής	Ποσὰ πὼν περιεργασμένων καὶ διελέγοντων				*Αριθμός	Συνολικά πρωτοτόπουν	
		Φύρον	Ο.Γ.Α. φύρου	Χαρτοσήμου	Ο.Γ.Α. χαρτοσήμου		*Αριθμός	Χρονού
A	532.370	16.875	1.687	5.324	1.065	24.951	16886	3/4/81
B	484.536	13.714	1.371	4.845	969	20.899	34034	6/7/81
Γ	463.837	13.036	1.303	4.638	927	19.904	50719	6/10/81
Δ	457.570	12.865	1.286	4.576	916	19.643	1475	8/1/82
Σύνολο	1938.313	56.490	5.647	19.383	3.877	85.397		

Adira 5 Μαΐου 1982
(τόπος) ημερομηνία)

Ο Δ Ε Α Δ Ω Ν

ΠΑΡΑΔΙΝΟΣΗΚΗ

*Επιμέλεια - Επιστρέψεις

(τόπος)
* Παραδεδόθην

ΒΕΒΑΙΩΣΗΚΗ

Δραχ.

* Αριθ. χρήσης _____
Χρονικός βεβαιώσεως _____
* Βεβαιώσεως _____

ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΗ

Δραχ.

* Αριθμός
Χρονικός
* Επιμέλειας Επιστρέψεως

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΜΕ ΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΚΑΙ

ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ

Zuvor o. opax. . .

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ήρθαν από τη συμβολικώση αύτής της δηλώσεως, διαφέρεται με προσαρχή τις διάφορες τους γράφονται στην τελευταία σελίδα.

Α ΠΩΣΑ ΤΩΝ ΑΜΟΙΒΩΝ ΚΤΛ. ΠΟΥ ΚΑΤΑΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΟ ΕΤΟΣ 19—

Φ-0003 Α

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΟΙΚΟΝ ΕΦΟΡΟ ΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ []
 ΟΙΚΟΝ ΕΤΟΣ 1982
 ΔΙΑΧ/Η ΑΠΟ 11/1/81 ΜΕΧΡΙ 31/12/81
 Χρον/για κλειστιμος; Ισολογισμού 24/12/82
 Χρον/για έγκριση; Ισολογισμού

ΠΡΟΣΟΧΗ: Το έντυπο αυτό υποθέλλεται
 όποιες τις άτομικες έπιχειρήσεις και όποιο
 τά νομικά πρόσωπα που προέρχονται από τό^δ
 κατώφ. του Κ.Φ.Σ. (Δεν υποθέλλεται όποιο τό^δ
 μέλη φυσικά πρόσωπα τών Ο.Ε., Ε.Ε., Ε.Π.Ε.
 και κοιν. τεχν. έργων)

ΕΝΤΥΠΟ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΧ ΣΕΩΝ. ΟΜΟΡΡΥΘΜΩΝ - ΕΤΕΡΟΡΥΘΜΩΝ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ -

ΙΔΙΟΤΥΠΩΝ ΜΕΤΑΦ ΕΤΑΙΡΙΩΝ - ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΙΩΝ - ΣΥΝΕΤ ΣΜΩΝ - ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

- Έπισυνυπέτεται στη σημειωση φορολογίας των Φυσικών ή Νομικών προσώπων ή Κοινωνηρ τεχν. έργων. (Σε ΔΥΟ (2) ΑΝΤΙΤΥΠΑ)

- Συμπληρώνεται για κάθε μία άτομική έπιχειρηση ή Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Α.Ε. ή Συνομιση ή Ι.Μ.Ε ή Κοινοπραξία που επηνί θιβρια Γ ή Δ κατηγοριας του Κ.Φ.Σ

A ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (Άτομικής ή Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Α.Ε. ή Ι.Μ.Ε ή Συνομιση ή Κοινοπραξίας)

1. Έπωνυμο	Όνομα	Όνομα του Πατέρου
η Έπωνυμια:	Δ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Α.ε.	του Συζύγου
2. Τίτλος:	ΜΕΤΑΞΕΣΤΑ	Νομική μορφή: ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
3. Αντικείμενο έργασιδων:	ΕΜΠΟΡΙΑ ΣΥΝΑΙΚΙΣΗΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ	
4. Έδρα-Δ ση:	ΑΘΗΝΑ ΕΡΜΟΥ 44	τηλέφωνο: 3270204
5. Άριθ. Αστυν. ταυτ. ταξ:	Αριθ. Φ. Μητρώου 92012325	
6. Κατηγορία ύπο της κατωτέρω που άνηκει ή έπιχειρηση:	ΕΜΠΟΡΙΚΗ	
7. Άριθμός Οικον. Έφορια της έδρας της έπιχ ση:	ΑΕΕ ΑΘΗΝΩΝ	
8. Χρονολόγιο σύστασης:	ΦΕΚ 334 / 12-11-1936	(Αν & χρονος έπαρσης, δημόσιο σημ. που επηρέασε στην ίδια η σύσταση & έπιεται)
9. Διάρκεια έταιρικού:	ΕΒΔΟΜΗΝΤΑ ΧΡΟΝΙΑ (40)	
10. Χρονολόγιο Τροπ σης έταιρικού:	ΦΕΚ 2676 / 18-8-1977	(Αν & χρονος έπαρσης σημ. που επηρέασε στην ίδια η σύσταση & έπιεται).
11. Χρονολόγιο Μετατροπ.ς ή Συγχώνευσης, ή Διάλυσης:		(Αν & χρονος έπαρσης σημ. που επηρέασε στην ίδια η σύσταση & έπιεται)

B ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΣΥΖΥΓΟΥ (Συμπληρώνεται μόνο διαν. ή Έπικ ση είναι άτομική & ούτικει στη σύζυγο)

Έπωνυμο:	Όνομα:	Όνομα Πατέρου:
Έπιγγελμα:	Δ νση έπαρ. τος ή κατοικιας (έπι μισθωτών)	
Άριθ. Αστ. ταυτ ταξ:	Άριθ. Φορ. Μητρώου (τού συζύγου)*	

Οικον. Έφορια στην οποια ύποθέλλεται ή δήλωση φορολ. εισιτως ύπο το σύζυγο

Γ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ Η ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ Ο.Ε. ή Ε.Ε. ή Ι.Μ.Ε ή ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ

K.Α	Άριθ Φορ Μητρ ή Τυχε τας	Έπωνυμο-Όνομα-Πατέρωνο ή Έπωνυμια	Δ νση:	Όνικ Έφορια Φορολ. έταιρου ή μέλους (Ο.Ε.Ε)	Ιδιοτ. μέλους	Ιδιο στο Συν χήρας	Ποσο που υπολογίζονται	K.Α ΚΕΡΔΗ Κ.Α ΖΗΜΙΕΣ
001							002	003
004							005	006
007							008	009
010							011	012
013							014	015
016							017	018
019							020	021
022							023	024
025							026	027
028							029	030
031							032	033

Δ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ Η ΣΥΝΕΤ ΣΜΩΝ Η ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑΣ

Έπωνυμο	Όνομα	Όνομα Πατέρου ή Συζ.	Δ νση Κατοικιας(πόλη, διδος ΤΑΧΥΚΩΔ ή συνοικια)	Τηλέφωνο

* Το τετράγωνο θα συμπληρωθεί από την Επίτροπο

Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΕ ΆΛΛΑ ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ή ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΣ ΠΛΗΝ ΑΕ						
Κ.Α.	Έπειρημα	Άριθμός Φορ. Μητρώου	Έδρα των νομικού προσωπών Διαιτητή (πολ. όνος: ΤΑΧΥΚΩΔΑ η συν.)	Άρμαδιος Οίκος Έφορος Φημολογίας του νομικού προσωπού	Ποσοστό Συγχρημάτων	Ποσού που αναλογούν
						Κ.Α. Κερόη Ζημιές
041					051	052
042					053	054
043					055	056
044					057	058

Σ1 ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΕΙΤΑΙ ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Κ.Α

1 Συνολού ιπταλλήκων (10) Συνολικές έτησιες ύπαρξης δρχ 3.652.158

061

2 Συνολού έργατων () Συνολικές έτησιες ήμερη στιθι δρχ

062

Ζ ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΚΡ ΝΩΝ ΦΟΡΩΝ & ΤΕΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΒΛΗΘΗΚΑΝ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΥ ΕΦΟΡΙΑ

Όνομα ιδιοτήτων ή προσωπού της οποίας το ίδιο φέρει η συνολική έτησια στιθι δρχ	Δημόσια	Κ.Α.	Συνολική έτησια δρχ	Κ.Α.	Συνολική έτησια δρχ	Κ.Α.	Συνολού καταθ. καταβ.
Φ Χ Υ	01	3652158	072	422.152	Φορού ιπταλλής 1.5%	091	—
απόρ. Σ.Α.Ν. 843.48	073	—	074	—	Φορού Αρχείου Μηχανικών	092	—
Χαρτοφύλακας της ημέρας	075	1032.532	076	25.714	Αριθμός Τρόπων	093	—
Χαρτοφύλακας παρ. απόρ.	077	—	078	—	Φ.Κ.Λ.	094	—
Χαρτοφύλακας αρχείων	079	—	080	—	Μετρηταρχού Α.Ι.	095	2.800.000
Επιφρέν. ΟΙ. Λαρ. απόρ.	081	—	082	—	Σ. Λ. Λαρ. / τον	101	320.763
Φορού πολιτείας	083	—	084	—	Λοιπούν φορού	102	1316.000
						103	—
						104	519.158

Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Κ.Α.	Κ.Α.	Κ.Α.
Κεφαλαιού (ιπταλλής)	111 Δρχ 19.924.000	Καταθ. ημετερικού τόκου
Διανεύσι	112 " 1.500.000	Αγοράς καζίνου
Καταθετικού (ιπταλλής)	113 "	Αποδεικτικού (ιπταλλής)
Ανατρεψιας έταπτων	114 "	Σ.Δ. Λαρ. ημετερικού
		124 950.995 - 2.722.702

Θ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΩΝ ΕΚΜΙΣΘΩΤΩΝ & ΗΟΣ ΑΕΝΟΙΚΙΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΕΒΑΙ ΣΕ ΣΥΝΤΟΥΣ ΗΠΙΠΧΕΙΡΗΣΗ *

Όνομα μη έπειρημα τού έκμισθωτή	Δ. νοητ. κατοικιας: ήρθαν τος πολ. όνος: ΤΑΧΥΚΩΔΑ συνοικιας	Τοποθεσία του σύλλιπτου ήρθαν τος πολ. όνος: ΤΑΧΥΚΩΔΑ συνοικιας	Έτησιο ένοικο	Κ.Α.	Άρ. Αστυν. των έκμισθωτή	Άρμαδιος Οίκ. Έφορος Φημολογίας του έκμισθωτή
			131	132		
			133	134		
			135	136		
			137	138		

* Αν ο έκμισθωτής είναι Νομικό Πρωτότυπο, να γραψει η Αριθ. του Φορού, οικού των Μητρώων

Ι ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (Μόνο για υπέρχερηση οίκοδομών) *

Άριθμ. & ξρούνας έργων ή συμβιβασιών μήνας; οικούποδων	Όνομα με & δ. νοητ. Συμβολαιωτηριαφύση	Άριθμός & έτος άνων; πολ. μην;	Τοποθεσία μετεγρήματης οικοδομής; σικκοδομής πολ. όνος: ΤΑΧΥΚΩΔΑ συνοικιας	Κ.Α.	Άξια Εργολαβικών ή συμβιβασιών μήνας; οικούποδων δρχ
				141	
				142	
				143	
				144	

ΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΝΟΜΩΝ

1. Κάνεται χρηση άστεγών υπάρχουν άναπτυξιακών νομών ΝΑΙ ΟΧΙ
- (Σημειώστε ή στο οικισμού της υπαγόμενης)
2. Σες δόθηκε έπιχωρή ήγηση ύπο το Κράτος για τις έπενδυσις σας ΝΑΙ ΟΧΙ
3. Σες έπιστριψήκαν τόκοι ύπο έξαγωγική δρμστηριότητα ΝΑΙ ΔΡΧ ΟΧΙ

ΙΒ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕΣΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Πόσα φορτηγά άστοκ τα χρησιμοποιείτε: Άριθμός: _____
3. Πόσα αύτη τα λεωφορεία χρησιμοποιείτε: Άριθμός: _____
2. Πόσα έπιστριψήκαν τα χρησιμοποιείτε: Άριθμός: _____
4. Πόσα λοιπά μετ κά μέσα χρησιμοποιείτε: Άριθμός: _____

ΙΓ ΤΗΡΟΥΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ Κ.Φ.Σ. ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ Γ Ή ΔΑ ΤΗΡΕΙΤΕ ΒΙΒΛΙΟ ΜΠΟΘΗΚΗΣ ΝΑΙ ΟΧΙ

* ΣΗΜΕΙΩΣΗΣ: Επισυνάπονταν σα κατάσταση για κάθε οικοδομή με τα έξι στοιχεία: Άριθ. συμβαλ. πλάνης & χρονολογία, Συμβαλ/φορ.Δ/νση, δρόφος, έπιφανεια μ2, δύκος μ3, Άριθ. δηλ. Φ.Μ.Α. & έτος, άξια (διλωσης, προσαντηνη, δριστικη).

Θ) δύκομετρικό πίνακας για κάθε οικοδομή.

ΙΔ ΕΙΚΑΣΤΙΣ ΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Καταστρομένη πλατφόρμα και πουλυτελή προϊόντα εργασίας απ' την	Επιφύλαξη Μ2	Διατηγός προς την ΕΛΛΗΝΙΚΗ Δημοκρατία	Προσφίλαξη	Οικον. Εφορία της Εγχειρίδιστης (Κάτιντες πολι. Ημαθίας ή Πατραϊκης ή πλ.)
ΥΑΤΑΣΤΗΜΑ	90	ΑΘΗΝΑ ΈΦΡΟΥ ΔΔ	ΒΙΩΣΟΥΔΑ	ΦΑΣΕ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ (Βιομ. κώδ. Βιοτ. κώδ. Έργο κώδ. Παραγ. Εγχειρίδιστης ή μηκέτερης ημέρας)

Α ΚΟΣΤΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ (Βιομηχανικών & Βιοτ. κώδ. Επιχειρίστης)		ΣΥΝΟΛΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ
1. Πρώτες ύλες	K Α	
· Απογραφή ένωσης;	Δημ. 201	
Πλεον. ύγορες (έσωστα -έξωστα) χρησης;	.. 202	Δημ.
Μείον έπιστρυφές-έκπτωσης αντών κλπ	.. 203	
Μείον κοστος πωληθεντων αύτουσιων προϊόντων υπόν	.. 204	
	.. 205	Δημ.
Αξια πρωτον άλλων που θιωμηξ θηκαν		Δημ.
		206
2. Βοηθητικές ύλες		
· Απογραφη ένωσης;	Δημ. 211	
Πλεον. ύγορες (έσωστα -έξωστα) χρησης;	.. 212	Δημ.
Μείον έπιστρυφές-έκπτωσης αντών κλπ	.. 213	
Μείον κοστος πωληθεντων αύτουσιων προϊόντων υπόν	.. 214	
Μείον άπογραφή θοηθ ύλαν τελους χρησης;	.. 215	Δημ.
Αξια βοηθητικων ύλων που θιωμηξ θηκαν		Δημ.
		216
3. Καύσιμες ύλες		
· Απογραφή ένωσης;	Δημ. 221	
Πλεον. κυθυρές-άγορες χρησης;	.. 222	
Μείον άπογραφή τελους χρησης;	..	223
· Ανάλωση στην παραγωγή	..	226
4. Υλικά συσκευασίας		
· Απογραφή ένωσης;	Δημ. 231	
Πλεον. κυθυρές-άγορες χρησης;	.. 232	
Μείον άπογραφή τελους χρησης;	..	233
· Αναλωση στην παραγωγή	..	236
5. Δαπάνες που αναλογούν στην παραγωγή		
· Αποσθέσεις πωλίων	Δημ. 241	
Ανταλλακτικά - Εργαλεια μάνικων στην παραγωγή	.. 242	
Αμοιβές πρωσω παραγωγής & έργη εισφορών	.. 243	
Γενικι έξοδα έργοστασιου	.. 244	246
		256
	SΥΝΟΛΟ	
<u>(Συν ή πληγη) αξια ήμικατεργασμένων προϊόντων</u>		
· Απογραφη ένωσης;	Δημ. 301	
Μείον άπογραφη ή ήνης;	Δημ. 311	116
		126
	Kοστος παραγωγής	
ΦΥΡΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΟΠΟΙΗΣΗΣ		
Ποσότητη πρωτων άλλων που αντικάθισταν στην παραγωγή		
Ποσότητη πρωτων άλλων που περιέχονται στην παραγωγή		
Ποσότητη πρωτων άλλων που περιέχονται στην ήμικατεργασμένων προϊόντων		
	Διαφορα	
	Συνυπληκτικη φυρα παραγωγής	%

ΚΟΣΤΟΣ ΠΩΛΗΘΕΝΤΩΝ			
α. Βιομηχανικάν & Βιοτεχνικάν Έπιχειρησεων		β. Έμπορικάν Έπιχειρησεων & Έμπορικού κλάδου μικτών έπιχ σεων:	
Κόστος: καρυκθέντων έτοιμων προϊόντων χρήσης	Δρχ	Απογραφή έναρξης	9.995,691
Πλέον ύπογρ. έναρξης χρήσης;	611	Αγορες χρησης	13.528,997
Μείον ύπογρ. λήξης χρήσης;	621	Έπιστροφες-έκπτωσης	152,239
Κόστος: πωληθέντων έτοιμων προϊόντων	611	Απογραφή λήξης	10.899,696
		Κόστος: πωλ ιτων έμπ των	13.992,713
Γ'. ΠΩΛΗΣΕΙΣ-ΜΙΚΤΟ ΚΕΡΔΟΣ			
Ε' ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΧΡΗΣΕΩΣ			
Προϊόντων Χοντρικα	Δρχ	Κ.Α	14.168,600
Λιανικα	"	501	—
"	502	—	
Έμπορευματων Χοντρικα	"	503	1.096,455
Λιανικα	"	504	26364,858
Αυτούσιων προϊων ίδιων	"	505	—
Αυτούσιων θυρητηκών ίδιων	"	506	—
	"	507	—
	"	508	—
	"	509	—
	"	510	—
Συνολο πωλησων	"	521	27.461,313
Μείον έπιστροφες -έκπτωσις	"	521	—
Καθηρες πωλήσις	"	541	27.461,313
Μείον κυστος πωλησιων (προϊόντων έμπορευματων, κρυστων ίδιων. θοησ ίδιων)	"	551	13.992,713
Μικτο κερδος	"	561	14.168,600
Σ.Μ. Κερδους έπι κυστων			106,60%
Σ.Μ. Κερδους έπι πωλησων			51,60%
Δ'. ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΑ ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ			
Άπο	Δρχ	Κ.Α	
"	"	571	
"	"	572	
"	"	573	
"	"	574	
ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡ ΕΣΟΔΩΝ Δρχ	581	—	
Καθηρικερόη		611	7.351,803
Πλέον διάφορα έσοδου		611	4.367
Σύνολο		611	7.362,570
Μείον έκτικτυ έξοδου		661	—
Συνολο καθηρικερόη χρήσης		671	7.362,570

Αρινα Α Μάιος 1982
Ο ΔΗΜΟΣ
W.M.

Αρινα Α Μάιος 1982
Ο ΛΟΓΙΣΤΗΣ
B.M.

Πρός τὸν Οἰκον. Ἐφορο^γ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΠΡΟΣΟΧΗ: Πριν αυμπληρώσετε τὸ ἐντυπο
αὐτὸ διαθάστε μὲ προσοχὴ τὶς ὀδηγίες στὴν
πιοι σελίδαι.

ΟΙΚΟΝ. ΕΤΟΣ 198

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

ΑΜΟΙΒΩΝ - ΔΑΠΑΝΩΝ ΑΠΟ 1/1/8 - 31/12/8 ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ (ΑΡΘΡΟΥ 45 Ν.Δ. 3323/55)
(Τὸ ἐντυπο αὐτὸ ἐπισυνάπτεται στὴ δηλωση σὲ δύο ἀντίτυπα)

Ἐπώνυμο **ΑΛΕΞΙΟΥ** ὄνομα **ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ** ὄνομα πατέρα/ῆσυζύγου **ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ**

Ἐπάγγελμα **ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ** Ειδικότητα
Δ/νση Ἐπαγ/τος. **ΠΕΙΡΑΙΑΣ** **ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ** ηλεφ. **4183732**
πολι^{νομία} οδος^{νομία}

Ἀριθ. Φορολ. Μητρώου **91358475** Ἀριθ. Αστυν. ταυτότητας

Βιβλία Κ.Φ.Σ. πού τηρούνται **Β' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ**

A' ΑΜΟΙΒΕΣ: (Ποιό είναι τὸ ἔσοδο σας)		ΔΡΑΧΜΕΣ		ΦΟΡΟΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΗΚΕ	
1	Από Ἑλεύθερη ιδιωτική πελατεία	Δρχ.	01	1.183.540	51
2	“ Δημόσιο - Ν.Π.Δ.Δ.	“	02	500 000	52
3	“ Ασφαλιστικά Ταμεία (ΙΚΑ - ΤΕΒΕ κλπ)	“	03	300.000	53
4	“ Νοσοκομείο - Θεραπευτήρια - Κλινικές κλπ	“	04	“	54
5	“ Παγια ἀντιμισθία Δικηγόρου	“	05	“	55
6	“ Έκπνωθμ Μελετῶν - Επιθλεψη Τεχν. Έργων	“	06	“	56
7	“	“	07	“	57
8	“	“	08	“	58
9	“	“	11	“	61
10	“	“	12	“	62
11	“	“	13	“	63
12	“	“	18	“	68
13	“	“	19	“	69
		Συνολο	20	1.983.540	70

B' ΔΑΠΑΝΕΣ: (Ποιά ποσά ἔχετε κατεβάλλει)		ΔΡΑΧΜΕΣ		ΦΟΡΟΣ ΠΟΥ ΠΑΡΑΚΡΑΤΗΘΗΚΕ	
1	Γιά "Ενοικία"	Δρχ.	21	240.000	
2	“ Μισθούς, δώρα κλπ	“	22	460.000	
3	“ Τηλέφωνο	“	23	120.000	
4	“ Φωτισμό	“	24	60.000	
5	“ Κρατήσεις στὶς ἀμοιβές (έκτός φόρου εισοδήματος)	“	25	“	
6	“ Άρμοιθές Τρίτων	“	26	15.600	
7	“ Αποσθέσεις πογιών στοιχεών	“	27	25.800	
8	“ Έξοδα αὐτοκινήτου	“	28	“	
9	“	“	29	“	
10	“	“	30	“	
11	“ Λοιπά Γενικά έξοδα	“	39	265.840	
		Συνολο	40	1.187.240	
		ΚΑΘΑΡΟ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	41	796.300	

Γ Έχετε δικαίωμα μειώσας όπο τὸ εἰσόδημα Σ' πηγήσ σὰν νέος έποιτήμονος (ΝΑΙ — ΟΧΙ) **ΟΧΙ**

ΠΕΙΡΑΙΑΣ 25 - 1 - 1982

Ο. ΔΗΛΩΝ

* Σὲ περίπτωση καταβολῆς ἐνοικίου νὰ αυμπληρωθεῖ ὁ πίνακας ποὺ βρίσκεται στὴν ὅλη σελίδα.

ΟΔΗΓΙΕΣ

1. Τό εντυπο αύτό ύποθάλλεται εις διπλούν μαζί μέ τη φορολογική δήλωση και συμπληρώνεται άνεξαιρέτως άπο δόλους τούς Έλευθερους Έπαγγελματίες πού προθέπει τό άρθρο 45 τού Ν.Δ. 3323/55. Τό ένα παραμένει στήν Οίκον. Έφορία και τό άλλο στέλνεται στό ΜΗ.Κ.Υ.Ο. γιά έπεξεργασία

2. Ο φόρος Εισοδήματος πού έχει παρακρατηθεί δέν άποτελεί δαπάνη και δέν άφαιρεται από τις άκαθάριστες δόμισθες γιατί άφαιρεται άπό τό φόρο κατά τήν έκκαθάριση τής δηλώσεως άπό τό ΜΗ.Κ.Υ.Ο. γιαύτο δέν περιλαμβάνεται και στήν ένδειξη Β - 5 τών δαπανών.

3. Σέ περίπτωση πού υπάρχουν άμοιθές και δαπανές πού δέν δύνανται νά προσαρμοστούν στίς ένδειξεις τού έντυπου, θά καταχωρούνται στά κενά πού έχουν προθλεφτεί γιά τό σκοπό αύτό.

4. Τά τετράγωνα συμπληρώνονται από τήν Ύπηρεσία

5. Σύμφωνα μέ τις διατάξεις τής παραγράφου 3 τού άρθρου 5 τού Ν.1160/81 οι έλευθεροι έπαγγελματίες α) Δικηγόροι, Συμβολαιογράφοι, Γιατροί, Όδοντιατροί, Κτηνιατροί, Μοίρες, Άρχιτεκτονες, Μηχανικοί, Τοπογράφοι, Χημικοί και β) οι Πτυχιούχοι άνωτάτων Οικονομικών Σχολῶν πού άσκούν τό έπαγγελμα τού Οικονομολόγου, Έρευνητού ή Συμβούλου Έπικειρήσεων, Ίδιοκτήτου ή Διευθυντού Φορολογικού ή Λογιστικού Γραφείου ή Έμπειρογνώμονος, δικαιούνται από τό είσοδημα Ζ' πηγής πού άποκτούν κατά τά πρώτα πέντε χρόνια από τήν έναρξη τής άσκησης τού έπαγγέλματός τους τή μείωση πού παρέχεται και στούς μισθωτούς.

Στήν περίπτωση αύτη, γιά νά τύχουν τής μείωσης από τό νόμο απαιτείται νά ύποθληθούν από τά πρόσωπα τής περιπτωσης α θεβαίωση περι τού χρόνου έγγραφής τους στον οικείο επαγγελματικό σύλλογο, γιά δέ τά πρόσωπα τής περίπτωσης θ αντίγραφο τού ππυχίου τους

6. Σέ περίπτωση πού καταβάλλονται ένοικια γιά γραφεία εργαστήρια κλπ σημειώστες τά στοιχεία τών έκμισθωτών, ώς άκολούθως:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΕΚΜΙΣΘΩΤΗ	Δ/ΝΣΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΕΚΜΙΣΘΩΤΗ ΠΟΛΗ-ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘ ΤΤ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΟΛΗ-ΟΔΟΣ-ΑΡΙΘ ΤΤ	ΕΤΗΣΙΟ ΕΝΟΙΚΙΟ	ΤΟΥ ΕΚΜΙΣΘΩΤΗ	
				ΟΙΚΟΝ ΕΦΟΡΟΣ	ΑΡΙΘ ΑΣΤ ΤΑΥΤ. ή ΦΟΡΟΛ ΜΗΤΡΟΩΝ
Γ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΠΑΡΟΥ 24	ΠΕΙΡΑΙΑΣ, ΚΑΡΑΪΣΚΟΥ 53	240.000	Γ' ΠΕΙΡΑΙΣ	A 083 792

7. Έφιστάται ή προσοχή τού ύποχρέου γιά τήν όρθη και αωστή συμπλήρωση τού έντυπου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Η ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΤΩΝ ΕΠΙΤΗΔΕΥΜΑΤΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ
ΤΟΝ ΚΩΔΙΚΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγή στον Κ.Φ.Σ.

1

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Γενικές διατάξεις περί βιβλίων και στοιχείων

2.1 Υπόχρεοι στην τήρηση βιβλίων και στοιχείων	3
2.2 Κοινοπραξία επιτηδευματών	3
2.3 Μισθωτοί	4
2.4 Παραγωγοί αγροτικών προϊόντων	4
2.5 Συνεταιρισμοί παραγωγών αγροτικών προϊόντων και ενώσεις των συνεταιρισμάτων αυτών	4
2.6 Νομικά πρόσωπα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα	4
2.7 Μη υπόχρεοι στην τήρηση βιβλίων και ορισμένων στοιχείων	5
2.8 Γλώσσα τηρήσεως βιβλίων και στοιχείων	5
2.9 Ερωτήσεις	5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

Διάκριση επιτηδευματών

3.1 Διάκριση επιτηδευματών ανάλογα με το αντικείμενο των εργασιών τους	7
3.2 Παροχή υπηρεσιών όταν χρησιμοποιούνται υλικά	7
3.3 Υπολογισμός ακαθαρίστων εσόδων όταν γίνεται επεξεργασία για λογαριασμό τρίτων	7
3.4 Χονδρική πώληση	7
3.5 Λιανική πώληση	8
3.6 Ερωτήσεις	8

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ένταξη επιτηδευματών σε κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων

4.1 Ένταξη επιτηδευματών σε κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων ανάλογα με το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων	9
4.2 Ένταξη επιτηδευματών σε κατηγορίες τηρήσεως βιβλίων άσχετα με το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων	9
4.3 Ένταξη στη δευτερη κατηγορία τηρήσεως βιβλίων, ανάλογα με το ύψος των αγορών	11
4.4 Προαιρετική τήρηση βιβλίων ανάτερης κατηγορίας	11
4.5 Ένταξη σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων επιτηδευματία που διατηρεί επιχειρηση πωλήσεως αγαθών και παροχής υπηρεσιών	12
4.6 Ένταξη επιτηδευματία σε κατηγορία τηρήσεως βιβλίων κατά την έναρξη των εργασιών του	13
4.7 Ερωτήσεις	13

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

Βιβλίο πρώτης κατηγορίας

5.1 Βιβλίο Αγορών	15
5.2 Τρόπος τηρήσεως του βιβλίου Αγορών	15
5.3 Υπόδειγμα βιβλίου Αγορών	17
5.4 Ασκήσεις	17
5.5 Ερωτήσεις	18

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

Βιβλίο δεύτερης κατηγορίας

6.1 Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων	19
6.2 Καταχώριση εσόδων	19
6.3 Καταχώριση εξόδων	20
6.4 Καταχώριση παγίων στοιχείων	20
6.5 Καταχώριση επιτροφών και εκπτώσεων	21
6.6 Διαχωρισμός εσόδων και γενικών εξόδων	21
6.7 Υπόδειγμα βιβλίου Εσόδων - Εξόδων	22
6.8 Καταχώριση καταθέσεων και αναλήψεων, δανείων κλπ.	24
6.9 Ασκήσεις	25
6.10 Ερωτήσεις	27

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

Βιβλία τρίτης κατηγορίας

7.1 Βιβλίο Εσόδων - Εξόδων, Βιβλίο απογραφών	28
7.2 Ερωτήσεις	28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

Βιβλία τέταρτης κατηγορίας

8.1 Τήρηση βιβλίων κατά τη διπλογραφική μέθοδο	29
8.2 Εφαρμοστέο σύστημα εγγραφών	29
8.3 Βιβλία ιταλικού (κλασικού) συστήματος	29
8.4 Βιβλία συγκεντρωτικού συστήματος	30
8.5 Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού	31
8.6 Άλλα βιβλία επιτηδευματιών της τέταρτης κατηγορίας	31
8.7 Βιβλίο Αποθήκης	31
8.8 Βιβλίο Παραγωγής - Κοστολογίου	32
8.9 Υποχρεωτικοί λογαριασμοί	33
8.10 Ερωτήσεις	33

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

Βιβλία και στοιχεία υποκαταστήματος

9.1 Έννοια υποκαταστήματος	34
9.2 Βιβλία υποκαταστήματος επιτηδευματία πρώτης κατηγορίας	34
9.3 Βιβλία υποκαταστήματος επιτηδευματία δεύτερης και τρίτης κατηγορίας	34
9.4 Βιβλία υποκαταστήματος επιτηδευματία τέταρτης κατηγορίας	34
9.5 Υπόδειγμα πημερήσιας ταμιακής και συμψηφιστικής κινήσεως	35
9.6 Απαλλαγή από την τήρηση βιβλίων υποκαταστήματος	36
9.7 Τήρηση ιδιαιτέρων βιβλίων υποκαταστήματος για κάθε διαχειριστική περίοδο	36

9.8 Στοιχεία υποκαταστήματος	36
9.9 Ερωτήσεις	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

Βιβλίο ποσοτικής παραλαβής

10.1 Υπόχρεοι στην τήρηση βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής	37
10.2 Τρόπος τηρίσεως του βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής	37
10.3 Αναπλήρωση του βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής	37
10.4 Υπόδειγμα βιβλίου Ποσοτικής Παραλαβής	38
10.5 Ερωτήσεις	38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

Πρόσθετα βιβλία και στοιχεία επιτηδευματών

11.1 Τήρηση προσθέτων βιβλίων και ειδικών στοιχείων	39
11.2 Κατασκευαστής ειδών κατά παραγγελία	39
11.3 Εκμεταλλευτής κινηματογράφου, θεάτρου κλπ.	39
11.4 Εκμεταλλευτής ξενοδοχείου ή ξενώνα	40
11.5 Αντιόρθωπος οίκων εξωτερικού ή εσωτερικού ή παραγγελιοδόχος	40
11.6 Εκμεταλλευτής εκκοκιστηρίου βαμβακιού	40
11.7 Εκμεταλλευτής εκπαιδευτηρίου ή φροντιστηρίου	41
11.8 Εκμεταλλευτής κλινικής ή θεραπευτηρίου	41
11.9 Εκμεταλλευτής ψυγείου	42
11.10 Εκμεταλλευτής χώρου σταθμεύσεως αυτοκινήτων	42
11.11 Εκμεταλλευτής τουριστικών λεωφορείων αυτοκινήτων	42
11.12 Επιτηδευματίας που διατηρεί ασφαλιστική επιχείρηση	43
11.13 Ελεύθεροι επαγγελματίες	43
11.14 Εκμισθωτής αυτοκινήτων, γεωργικών κλπ. μηχανημάτων και κινητών πραγμάτων	43
11.15 Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών	43
11.16 Τράπεζες	44
11.17 Εκμεταλλευτής κέντρου διασκεδάσεως	44
11.18 Μεσίτες	44
11.19 Συνεργεία επισκευής αυτοκινήτων	44
11.20 Υποδείγματα προσθέτων βιβλίων	45
11.21 Ερωτήσεις	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

Θεώρηση – Χαρτοσήμανση και τόπος τηρίσεως βιβλίων και στοιχείων

12.1 Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων	50
12.2 Χαρτοσήμανση βιβλίων	50
12.3 Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων υποκαταστήματος	50
12.4 Θεώρηση και χαρτοσήμανση προσωρινών βιβλίων	50
12.5 Τήρηση βιβλίων σε κινητά φύλλα	51
12.6 Τόπος τηρίσεως βιβλίων και στοιχείων	51
12.7 Ερωτήσεις	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

Χρόνος ενημερώσων βιβλίων

13.1 Ενημέρωση βιβλίων γενικά	52
13.2 Ερωτήσεις	54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Κύρος - Απόρρητο και διαφύλαξη βιβλίων και στοιχείων

14.1 Κύρος και αποδεικτική δύναμη βιβλίων	55
14.2 Απόρρητο βιβλίων και στοιχείων	55
14.3 Διαφύλαξη βιβλίων και στοιχείων	56
14.4 Ερωτήσεις	56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΠΕΜΠΤΟ

Προσδιορισμός του ακαθάριστου και καθαρού φορολογητέου εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις

15.1 Τρόπος προσδιορισμού του εισοδήματος (κέρδους) από εμπορικές επιχειρήσεις	57
15.2 Έννοια του ακαθάριστου εισοδήματος από εμπορικές επιχειρήσεις	57
15.3 Προσδιορισμός ακαθαρίστων εσόδων	57
15.4 Λογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος (κέρδους)	58
15.5 Εξωλογιστικός προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος (κέρδους)	59
15.6 Ασκήσεις	62
15.7 Ερωτήσεις	63

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΚΤΟ

Βασικές έννοιες της φορολογίας

16.1 Δημόσιες δαπάνες – Δημόσια έσοδα	64
16.2 Πηγές δημοσίων εσόδων	64
16.3 Έννοια των φόρων	65
16.4 Τα τέλη και η διαφορά τους από το φόρο	66
16.5 Πηγές των φόρων	66
16.6 Άμεσοι και έμμεσοι φόροι	67
16.7 Φορολογικά συστήματα	68
16.8 Βεβαίωση του φόρου και διαδικασία εισπράξεώς του	70
16.9 Έκπτωση και επιστροφή του φόρου	70
16.10 Οικονομικό και φορολογικό έτος	71
16.11 Αντιδράσεις των φορολογουμένων στην επιβολή φόρου	71
16.11.1 Φοροδιαφυγή	72
16.11.2 Φοροαποφυγή	73
16.11.3 Μετακύλιση των φόρων	73
16.12 Δημόσιος προϋπολογισμός	74
16.13 Ερωτήσεις	77

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΕΒΔΟΜΟ

Εισαγωγή στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων

17.1 Ο τύπος της φορολογίας του εισοδήματος που ισχύει στην Ελλάδα	79
17.2 Γενικές παρατηρήσεις της φορολογίας του εισοδήματος των φυσικών προσώπων	79
17.3 Ερωτήσεις	80

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΟΓΔΟΟ

Γενικές διατάξεις της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων

18.1 Αντικείμενο φόρου	81
18.2 Διάκριση του εισοδήματος	81
18.3 Ποιοι υπόκεινται (υποχρεώνονται να πληρώσουν) σε φόρο εισοδήματος (υποκείμενο φόρου)	82
18.4 Εξεύρεση του συνολικού εισοδήματος	82
18.5 Εισοδήματα της συζύγου και των ανηλίκων τέκνων	85
18.6 Απαλλαγές από το φόρο	86
18.7 Εκπώσεις από το εισόδημα	89
18.8 Φορολογητέο εισόδημα	95
18.9 Υπολογισμός του φόρου	97
18.10 Εισφορές και τέλη που συμβεβαίωνονται και συνεισπράττονται με το φόρο εισοδήματος	102
18.11 Εκπώσεις από το φόρο και προθέσμια καταβολής του	104
18.12 Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος	106
18.13 Χρόνος υποβολής και περιεχόμενο της φορολογικής δηλώσεως	108
18.14 Σε ποιό Οικονομικό Έφορο πρέπει να δοθεί η δήλωση	110
18.15 Μεταβολή αρμοδιότητας Οικονομικού Έφορου	110
18.16 Προκαταβολή φόρου	110
18.17 Μείσωση προκαταβλητέου φόρου	111
18.18 Φορολογία καθαρών κερδών εταιριών ομορρύθμων, ετερορρύθμων, περιορισμένης ευθύνης και κοινοπραξιών	111
18.19 Ασκήσεις	116
18.20 Ερωτήσεις	118

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ

Προσδιορισμός του φορολογητέου εισοδήματος βάσει τεκμηρίων

20.1 Τεκμαρτός προσδιορισμός του εισοδήματος με βάση τις δαπάνες διαβιώσεως και αποκτήσεως περιουσιακών στοιχείων	145
20.2 Ερωτήσεις	150
20.3 Ασκήσεις	152

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΚΟΣΤΟ ΠΡΩΤΟ

Φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων

21.1 Εισαγωγή	153
21.2 Υποκείμενο του φόρου	154
21.3 Αντικείμενο του φόρου	154
21.4 Απαλλαγές από το φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων	155
21.5 Διαχειριστική χρήση	156
21.6 Προσδοτησμός του καθαρού εισοδήματος κερδοσκοπικών νομικών προσώπων	156
21.7 Προσδιορισμός του καθαρού εισοδήματος μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων	156
21.8 Υπολογισμός του φόρου	157
21.9 Δήλωση φορολογίας	158
21.10 Αρμόδιος Οικονομικός Έφορος – Καταβολή του φόρου	158
21.11 Παρακράτηση φόρου	158
21.12 Ερωτήσεις	159
21.13 Ασκήσεις	159
Πίνακες	161

COPYRIGHT ΙΑΡΥΜΑΤΟΣ ΕΥΤΕΝΙΔΟΥ

